

—— གཞི་རིམ་སློབ་ཁྲ་ཁག་གི་བོད་ཡིག་བསྐྱབ་གཞིའི་ཟུར་ལྟའི་དེབ།

ཚུམ་ཡིག་འབྲིད་འཁྱག་དབྱེད་གཞུང་གི་སྒྲིལ་མ།

ཚུམ་སྒྲིག་པ།
འཇམ་དབྱངས།

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དཔར་འགྲེམས་བྱས།

སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན།	རྒྱུ་འཕམ་ཆེ་རིང་བསམ་གྲུབ།
ཚོམ་སྤྱིག་འགན་ཁུར།	དགེ་འདུན་དོན་ཡོད།
ཚོམ་སྤྱིག་པ།	འཇམ་དབྱངས། (ཤེས་རིག་ཚོམ་སྤྱིག་པ་ཟུར་པ།)
དེབ་གཟུགས་དང་།	
རྒྱབ་ཤ་རྩས་འགོད་པ།	བཀྲ་ཤིས་དོ་རྩེ།
པར་ཐེངས་དང་པོ།	ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༥
དེབ་གྲངས།	༡༠༠༠

ཁྱེད་ཀྱི་པ། ཡ་འཇམ། (ས་རྒྱ་མཐོ་སྤོབ་ཀྱི་ཚོམ་རིག་སྤོབ་དཔོན།)

སྤོ་བཟང་རབ་རྒྱས། (ཞོར་སྤིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྤྱོད་ཁང་གི་
ཞོར་ལྡེ་ཚོམ་སྤྱིག་པ།)

སྤྱིག་དེབ་འདི་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དྲ་ཆོག་སྤྱི། www.sherig.org or [www.](http://www.bodyiglobjong.com)

bodyiglobjong.com

ནས་ལྷ་སྤྱིག་དང་ཕབ་ལེན་བྱེད་ཐུབ།

© Department of Education, CTA

FUNDED BY:
Global Affairs, Canada

དེ་བ་འདི་ཉིད་སྒྲིག་སྒྲིང་བྱས་པ་བརྒྱད་དེ། ཚཱ་ཡིག་ཅིག་འབྲི་སྐབས་སྒོས་
 བསྐྱངས་བྱེད་སྒྲངས་དང་། སྒྲིག་གཞི་བཞོད་སྒྲིག་བྱེད་སྒྲངས། ཚཱ་མགོ་
 འདུགས་སྒྲངས། ཚཱ་ཁོག་འབྲུབ་སྒྲངས། བཅུག་བསྐྱ་སྒྲངས་བཅས་ཀྱི་
 ཚཱ་ཐབས་ནམས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚཱ་ཡིག་འབྲི་བའི་ཤེས་
 བྱ་ཡར་རྒྱས་དང་། ཁྱིད་སྤེལ་གྱི་ལྷན་པ་གོང་མཐོར་བཏང་སྟེ། སློབ་སྤྱད་
 ལ་ཚཱ་ཡིག་གི་ནང་དོན་དོ་སློད་བྱེད་པ་ཅམ་མིན་པར་རྒྱ་ཆ་གདམ་གསེས་
 བྱེད་སྒྲངས་དང་། འབྲི་ཐབས་ནམས་དོ་སློད་བྱས་པ་བརྒྱད་སློབ་སྤྱད་གི་
 ཚཱ་འབྲི་ཡི་ལྷན་པ་སྦྱེད་སྤྲོད་བྱེད་པའི་རེ་འདུན་ལྷ་རྒྱ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་
 སློབ་དགེ་དང་། སྤྱད་སྒྲངས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ཉེས་པའི་ཆ་མཆིས་ཆེ་ཡིག་
 ཐོག་ནས་དགོངས་འཆར་གནང་སྒྲོང་ཡོང་བ་དང་འབྲེལ་ཚཱ་སྒྲིག་པ་
 ལའང་ལེགས་གསོལ་བསྐྱེད་བརྒྱུ་བཅས། ཤེས་རིག་ལས་ཁྲུངས་
 བས། ཕྱི་ལོ་༡༠༡༧ ལྷ་༩ ཆེས་༡༠ ཉིན།

ཕྱིན་མེད།

འདིར་ཐད་ཀར་ཚྭ་ཡིག་ཅིས་པ་ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཐད་ནས་རང་གི་
བསམ་ཚུལ་ཙམ་བརྗོད་འདོད་བྱུང་། དེ་ནི་དང་གི་དུས་སུ་དགེ་སློབ་མང་
པོ་ཞིག་གིས་ཚྭ་ཡིག་ལ་གོ་བ་གསལ་པོ་ལོན་པར་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་
གྱི་ངོ་སློད་ཅིག་ཏུ་བསམས་པ་ཡིན།

སྤྱིར་ཚྭ་ཡིག་ལ་ངག་ཐོག་གི་ཚྭ་ཡིག་དང་ཡིག་ཐོག་གི་ཚྭ་ཡིག་
གཉིས་ཡོད། སྤྱི་མ་ནི་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་མི་ཤེས་པའི་ཡིག་ཚེངས་པ་དག་
གིས་ཀྱང་རྒྱན་པར་བཤད་ཀྱིན་པའི་སྤྱང་དང་། གཏོང་བཞིན་པའི་དམངས་
གཞས་སོགས་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་ངག་ནས་ཐོན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་
ཡིག་ཐོག་ཏུ་པབ་དགོས། ཡིག་ཐོག་ཏུ་འབེབས་པ་ལ་སྡོན་ལ་ཡི་གེའི་ལམ་
ནས་རི་ལྟར་འབྲི་ཚུལ་ཅིས་ཀྱང་སྦྱོང་དགོས། དེང་ཁྱིམ་བདག་དང་དགེ་
ཤུན་མང་པོ་ཞིག་གིས་སེམས་འཁྱར་བྱེད་བཞིན་པའང་འདི་ཡིན།

དེས་ན་ཅི་ཞིག་ལ་ཡིག་ཐོག་གི་ཚྭ་ཡིག་ཟེར་ཞེ་ན། བར་སློད་གྱི་གཞུང་
ངམ་བོད་རང་གི་པ་སྐད་གྱི་གཤིས་ལྷགས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིན་ནས་མིང་ཆོག་
ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བཤད་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་པབ་སྟེ། དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་གོ་རྒྱས་པ་ཞིག་
ལ་ཟེར། དེར་བརྟེན། ཚྭ་ཡིག་འབྲི་བ་ལ་ཐོག་མར་བར་སློད་ཚུལ་ཡག་པོ་

ཞིག་སྒྱུང་དགོས་པ་སྡོན་འགྲེའི་ཆ་རྒྱན་ཡིན།

ཚྭ་ཡིག་ནི་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཚྭ་ཡིག་ནི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་དང་མཚན་སྟོབས་ཀྱི་སྤྱི་འདུས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་སྐྱེད་
དང་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཡིད་འོང་གི་ཆ་རྒྱན་ཚུར་ཤེས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཏུ་
བྱས་པ་གསེས་སྒྱུང་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། ད་དུང་བྱས་པར་རང་བྱུང་ཁམས་དང་།
སྤྱི་ཚོགས། འཚོ་བ་བཅས་རྒྱས་ལོན་བྱེད་པར་བྲིད་སྟོན་བྱེད་པའི་འཇུག་
སྟོག་ལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། བྱས་པའི་ལྷ་ཞིབ་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་
རྣམ་པ། བསམ་པའི་དཔག་རྣམ་དང་གསར་སྒྱུན་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐོར་འདེགས་
བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེར་མ་ཟད་བྱས་པར་ཡང་
དག་པའི་མི་ཚོའི་ལྷ་ཚུལ་དང་ཡང་དག་པའི་རིན་ཐང་གི་ལྷ་ཚུལ། དེ་
བཞིན་ཡང་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་སྤྱེད་པར་རམ་འདེགས་བྱེད་
པའི་ཐབས་ལམ་བཟང་པོ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་དོན་གཙོ་བོ་ནི་དེ་བའི་འདིར་འཁོད་པའི་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་
ཡིག་དང་། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ དེ་བཞིན་དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་
བཅས་ཡིན། འདི་དག་ནི་གཞི་རིམ་བར་མའི་འཛིན་གྲུག་པ་ནས་གཞི་
རིམ་གོང་མའི་འཛིན་གྲུག་ལུ་གཉིས་བར་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྟོབ་དེ་བཏུ་འཁོད་
པའི་ཚྭ་འབྲིའི་ཤེས་བྱ་གཙོ་བོའི་གྲས་ཡིན་ལ་དཀའ་གནད་ཀྱང་ཡིན། དེ་
དག་རེ་རེ་བཞིན་སྐབས་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ངོ་སྟོན་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་
རེ་བྱས་ཡོད་ལ། སན་ཚུན་བར་ན་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་པའང་རང་རྣམས་ཅི་
ལྟོགས་ཀྱིས་བཀོད་ཡོད་ཅིང་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཚྭ་ཡིག་སོ་སོ་རི་

ལྷ་འབྲི་བའི་ཚུལ་ཡང་གཙོ་བོར་རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་གཞིར་བཞག་གིས་
ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་སྐབས་སོ་སོར་ཁ་བྱང་གཅིག་པའི་ཚྭ་ཡིག་
འགའ་ཆེད་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་དང་གསལ་བཤད་
ཚྭ་ཡིག་ དེ་བཞིན་ངེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་བཅས་ཀྱི་བར་ལ་བྱང་
པར་ཅི་ཡོད་གོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།

དེ་བ་ཚུང་འདྲིར་འཁོད་པའི་ངེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ནི་སྒྱུ་ཆལ་གྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་རིགས་འབྲི་བའི་མང་གཞིའི་སྤྱོད་
བཟུང་ཏེ་སྒྱུ་ཆལ་ཚྭ་ཡིག་ལ་འདྲུག་པའི་སྒོ་མོ་ཡིན་ལ། གསལ་བཤད་
ཚྭ་ཡིག་ནི་ཆ་བའི་ཆ་ནས་སྒྱུ་ཆལ་གྱི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་མོད། དགོས་
དབང་གིས་སྒྱུ་ཆལ་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་འབྲི་
བའང་ཡོད། ཚྭ་ཡིག་འདྲིའི་རིགས་ནི་གཙོ་བོ་ཤེས་བྱ་གསར་པ་ངོ་སྤྲོད་
བྱེད་པའི་བཀོལ་སྤྱོད་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཚྭ་ཡིག་ཅིག་ཡིན།

དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་ནི་གནས་ལུགས་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཡིན་པས་
སྒྱུ་ཆལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཟིན། འདི་ནི་དབྱུང་ཚྭ་གྱི་
རིགས་འབྲི་བའི་མང་གཞིའི་སྤྱོད་བཟུང་ཡིན་པས་རང་གི་ལྷ་ཚུལ་ལྟར་
རིགས་གང་རུང་གི་ལམ་ནས་ཚུལ་ངེ་ལྷར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤྱོད་བཟུང་བྱ་རྒྱ་དེ་
སྐབས་འདྲིའི་དམིགས་པ་གཏོད་ས་གཙོ་བོ་ཡིན། དབྱུང་ཚྭ་ལ་གཤིབ་
ཞིབ་དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་ཅིང་གསལ་པོ་ཞིག་འབྲི་དགོས་པས་རྒྱན་གྱི་
སྒོས་པ་དོར་ན་བཟང་མོད། སྒོ་བ་གྲ་ཚུང་འབྲིང་གི་སྒོ་བ་མས་བྲིས་པའི་
དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་ལ་དཔེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྐྲས་པ་དེ་

འདྲ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དགག་སྐྱབ་ཚཱ་ཡིག་དང་ཆེད་ཚཱ་
ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དགག་སྐྱབ་ཚཱ་ཡིག་ནི་གཙུག་པོ་རང་གི་འདོད་ཚུལ་
བརྗོད་པ་སྟེ་རི་ལྟར་སྐྱབ་པ་དང་རི་ལྟར་དགག་པའི་ཚུལ་གཙུག་པོ་འདོན་བྱ་
རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཆེད་ཚཱ་དང་ཞིབ་འཇུག་གི་སྟན་ཐོ་སྟགས་ནི་དོན་དངོས་ལ་
ཡང་དག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་གནས་ལུགས་དང་རྒྱ་མཚན་ར་སྟོན་རྒྱ་
དེ་ཡིན།

སྤྱིར་ན་ཚཱ་ཡིག་ཡག་པོ་ཞིག་འབྲི་ཤེས་པ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མང་གཞིའི་
ཤེས་བྱ་སྟོ་ལ་ངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དངོས་སུ་རང་གི་ལག་འགྲུལ་
ཏེ་ཚཱ་ཡིག་འབྲི་བར་སྦྱངས་དགོས་པར་མ་ཟད། སུལ་དུ་བྱུང་བའི་
ཚཱ་ཡིག་གི་དཔེ་མཚན་མང་པོ་བཟླག་དགོས། དཔེ་དཔ་ཅི་ཅམ་མང་
པོ་བཟླགས་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་ཚཱ་ཡིག་འབྲི་བ་ལ་ཕན་ཐོགས་པས། རི་
རྒྱུད་དུ། དཔེ་དཔ་ཁྱི་སྟག་བཟླགས་སྤྱིར་ན། སྐྱུ་གུ་ལྟ་ཡིས་སྐྱུལ་དང་
མཚུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།

དེབ་རྒྱུད་འདི་གཞི་རིམ་སྟོབ་ཀྱི་ཁག་གི་བོད་རྒྱུད་ཡིག་དགེ་ཆན་དག་གི་
དགོས་མཁོར་དམིགས་ཏེ་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་མོད། ཁོ་བོའི་ཤེས་ཚད་དང་
ཉམས་ཚུངས་ལ་ཆད་ཡོད་པས་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ཆ་ཅི་མཆིས་གཟུར་གནས་
ཉམས་ཚུངས་ཅན་དག་གིས་ཡོ་བསྐྱེད་དང་བཅས་གཞི་རིམ་སྟོབ་མའི་ཚཱ་
འབྲིའི་རྒྱུ་ཆད་ཡར་ངོའི་སྐྱེ་ལྟར་འཕེལ་བའི་སྟོན་འདུན་བཅས། ཚཱ་སྒྲིག་
པས་གྲུས་སུལ།

དཀར་ཆག

ཆེད་བརྗོད།	I
སྒྲིག་སྐྱེད།	III

ཡེ་ཤུ་དང་པོ། བོད་ཡིག་སྒྲིག་དེབ་རྩོམ་སྒྲིག་

གཅིག་ གཞི་རིམ་བར་མའི་སྒྲིག་དེབ་རྩོམ་སྒྲིག་།	3
གཉིས། གཞི་རིམ་གོང་མའི་སྒྲིག་དེབ་རྩོམ་སྒྲིག་།	13

ཡེ་ཤུ་གཉིས་པ། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྒྲིག་ཡིག་

གཅིག་ ཅི་ཞིག་ལ་དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྒྲིག་ཡིག་ཟེར།	24
གཉིས། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྒྲིག་ཡིག་གི་འབྲི་རྒྱལ་ལམ་མཚན་ཐབས་རྩོམ་སྒྲིག་... 28	
གསུམ། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྒྲིག་ཡིག་གི་བརྗོད་བྱ་དང་དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	54
བཞེ། སྒྲིག་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་དང་བརྗོད་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	59
ལྔ། སྒྲིག་ཡིག་གི་བརྗོད་སྒྲིབ་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།	61
དྲུག་ ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་སྒྲིག་ཡིག་ཟེར་ཞེ་ན།	64

ཡེ་ཏུ་གསུམ་ལ། གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག

གཅིག ཅི་ཞིག་ལ་གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་བྲེ།	92
གཉིས། གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་གི་དབྱེ་བ།	94
གསུམ། གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་དང་ཚུམ་ཡིག་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར།	97
བཞི། རྒྱ་མཐོང་གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་གི་འབྲི་ཐབས།	106
ལ། གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།	108
དྲུག གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་གི་འབྲི་དཔེ།	116

ཡེ་ཏུ་བཞི་ལ། དགག་སྒྲུབ་ཚུམ་ཡིག

གཅིག དགག་སྒྲུབ་ཚུམ་ཡིག་གི་གྲུབ་རྒྱ་གསུམ།	141
གཉིས། དགག་སྒྲུབ་ཚུམ་ཡིག་འབྲི་བར་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པའི་སྐོར།	148
གསུམ། དགག་སྒྲུབ་ཚུམ་ཡིག་གི་ཚུམ་དཔེ་ཡག་པོ་འགའ།	156

ཡེ་ཏུ་ལྔ་ལ། སྟན་ངག

གཅིག སྟན་ངག་གི་མཚན་ཉིད།	184
གཉིས། སྟན་ངག་གི་རྒྱ།	186
གསུམ། སྟན་ངག་གི་ལུས།	187

ཡེ་ཏུ་དྲུག་ལ། བརྩམས་སྒྲུབ་

གཅིག གོ་དོན།	189
གཉིས། བརྩམས་སྒྲུབ་གི་ཁྱད་ཚེས།	191
གསུམ། བརྩམས་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ།	194

ལེབ་དང་པ། བོད་ཡིག་སྒྲིབ་དེབ་རྩ་སྒྲིབ།

མི་རིགས་ཤིག་ལ་མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐད་ཡིག་ཡོད་པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ལ་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དགའ་ཞེན་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བརྒྱུད་བ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་དགའ་བའི་མཆོན་རྟགས་ཀྱང་ཡིན། འོན་ཀྱང་། རང་དབང་གི་ལྷང་པར་གནས་འཆའ་བའི་འབྲུག་གནས་ལྷགས་འདིའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་སུ་ཆས་དང་ཆས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆབས་ཆེན་དེའི་དབང་གིས་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་སྡེ་མཁན་ཀུན་ཏུ་གཤེད་ཆེའི་བཀའ་སློབ་གནང་བ་དང་ཁོང་གི་ལམ་སྟོན་གྱི་སྡེ་འཁྲིད་པའི་འོག་ཏུ། མཁས་པའི་དབང་པོ་དང་ཉམས་སྦྱོང་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཐེངས་མང་པོར་ཞིབ་འཇུག་དང་གོས་བསྟར་བརྒྱད་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་བྱས་གཏན་འབེབས་ལེགས་འབྲུབ་བྱུང་བ་རེད། ང་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་བོད་ཡིག་གི་སློབ་དེབ་འདི་ཉིད་ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་བོད་ཡིག་གི་གནས་སྐབས་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་བསྐྱབ་གཞིའི་རྩ་འཛིན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། ལྟོས་བཅས་ཀྱི་སློབ་དེབ་བཟང་པོ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་ཆོག།

གལ་སྲིད། གོང་རིམ་ནས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་རྒྱལ་དང་བསྐྱབ་གཞིའི་ཅ་འཛིན་གཏན་འབེབས་མ་བྱས་ན། སློབ་དེབ་ཅིག་བསྒྲིག་པ་ལ་གཞི་འཛིན་ས་ཅི་ཡང་མེད་འགྲོ། དེའི་ཁར་གཞི་རིམ་གྱི་བོད་ཡིག་གི་སློབ་གསེའི་ཁ་ཕྱོགས་བོར་འགྲོ་བས། རིམ་གྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་གི་པ་སྐད་དེ་འཇའ་བཞིན་མི་ཡལ་བའི་ངེས་པ་མེད། པ་སྐད་བོར་བ་ཡིན་ན། ད་གཟོད་ངེས་པ་དོན་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལག་དུ་ཤོར་བ་རེད། དེར་བརྟེན། ཤེས་མི་ཤེས་ཚང་མས་ཤེས་ཡོན་སྲིད་རྒྱལ་དང་བསྐྱབ་གཞིའི་ཅ་འཛིན། ལྷག་དུ་བོད་ཡིག་སློབ་དེབ་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་མི་འདོད་པའི་ནམ་འགྱུར་མི་འཛིན་པར་སེམས་བསམ་པའི་གཏིང་ནས་བོད་ཡིག་བོད་སྐད་ལེགས་པོ་ཞིག་སྦྱོང་རྒྱ་ནི་བོད་མི་རེ་རེའི་ཕྱག་དུ་བབས་ཤིང་། གཤམ་ཐབས་བྲལ་བའི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན་པར་ཅིས་ཀྱང་མཐུན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅིས་རེ་སྐུལ་ཁྱེས་དང་ཁྱེ་བཞིན་ཡོད།

གཤམ་དུ་སྐབས་བབ་གྱི་སློབ་དེབ་རོ་སྦྱོད་པར་བྱ། དེ་ཡང་འདིར་རོ་སྦྱོད་བྱ་བའི་སློབ་དེབ་ནི་ཕྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་གཉིས་ལོར་ཚྭ་སྒྲིག་དང་དཔར་འགྲེམས་བཀྲིས་པའི་གཞི་རིམ་བར་མའི་སློབ་དེབ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་བདུན་ནང་དཔར་འགྲེམས་བྱས་པའི་གཞི་རིམ་གོང་མའི་སློབ་དེབ་བཞི་ཡིན།

གཅིག་གཞི་རིམ་བར་མའི་སློབ་དེབ་རོ་སྟོང་།

འདིར་རོ་སྟོང་བྱེད་འདོད་པའི་གཞི་རིམ་བར་མའི་བསྐྱབ་བྱར་དེབ་གསུམ་
ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ནི། གཙོ་བོ་སྡེ་ཚན་བདུན་དུ་བྱས་ཡོད་
པ་སྟེ། ༡ བསྐྱབ་བྱའི་སྡེ་ཚན། ༡ བརྗོད་སྡེ་ཚན། ༡ ཚུལ་རིག་སྡེ་
ཚན། ༤ ལག་ལེན་སྡེ་ཚན། ༥ གོ་རྟོགས་སྡེ་ཚན། ༦ གཞུགས་འདེགས་སྡེ་
ཚན། ༧ ཟུར་བཀོད་སྡེ་ཚན་བཅས་ཡིན་ཞིང་། སྡེ་ཚན་རེ་རེའི་སློབ་ཚན་
གྱི་གྲངས་ཀའི་མང་ཉུང་ལ་ཉེ་བག་ཡོད། སློབ་ཚན་དག་གི་གཙོ་སྐུལ་དང་
རི་ལྟར་འབྲིང་ཚུལ་སོགས་སློབ་དེབ་རེ་རེའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་གཏམ་དུ་
རོ་སྟོང་བྱས་ཡོད་པས་དེར་ངེས་གཟིགས་གནང་དགོས་པ་དང་། དེར་མ་
ཟད། སློབ་ཚན་སྐུལ་ཆེ་བའི་དབྱར་ཚུལ་སྒྲིག་པས་མདོར་བསྡུས་ཀྱི་ཚུལ་
དུ་སློབ་ཚན་དེ་ཉིད་རོ་སྟོང་རེ་ཡང་བྱས་ཡོད།

ག འཛིན་རིམ་རྒྱག་པའི་བོད་ཡིག་སློབ་དེབ་རོ་སྟོང་།

༡. དེ་ཡང་གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་གཞི་རིམ་བར་མའི་སློབ་དེབ་རེ་རེ་
བཞིན་སྡེ་ཚན་བདུན་དུ་བྱས་པའི་འཛིན་རིམ་རྒྱག་པའི་སློབ་དེབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་སྡེ་ཚན་དུ་སློབ་ཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད། སློབ་ཚན་

དང་པོ་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ཅིག་སྟེ། ཁ་བྱང་ལ་<བོད་
 མིའི་སློབ་སྦྱང་གི་དམིགས་ཡུལ་> ཞེས་བཏགས་ཡོད། སློབ་ཆུང་
 འདིས་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་ཤེས་ཡོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་
 གསལ་པོར་བསྟན་པའི་ཞོར་ལ་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་གི་གལ་ཆེའི་རང་
 བཞིན་ཡང་ཤུགས་ནས་རྟོགས་སྤྱོད་པར་བྱས་ཏེ་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཟུར་
 ཏུ་འཕྲུགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གསལ་པོར་བརྗོད་ཡོད། ད་ཏུང་སློབ་
 ཆུང་འདི་ནི་གསལ་བཤད་རྩིས་ཡིག་གི་འབྲི་ཐབས་ལས་གནས་ལུགས་
 བརྗོད་པའི་གསལ་བཤད་རྩིས་ཡིག་གི་གསུམ་གཏོགས། ཅི་འདྲ་ཞིག་
 ལ་གསལ་བཤད་རྩིས་ཡིག་ཟེར་བ་དང་ནང་གསེས་སུ་དབྱེ་བ་གཞི་
 ཡོད་མེད་སོགས་དེ་བའདིའི་ལེའུ་གསུམ་པར་ཅུང་རྒྱས་ཅི་མ་རོ་སློབ་
 བྱས་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་པར་བྱ།

སློབ་ཆུང་གཉིས་པ་ནི་ཀུན་ལ་གསལ་ཆ་ཆེ་བའི་<<ས་སྐྱ་ལེགས་
 བཤད་>> ལས་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་དངས་ཏེ་བཀོད་ཡོད། རྩིས་ཡིག་
 འདིའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆོགས་བཅད་ཏུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་མཆོན་ཐབས་
 ནི་གསལ་བཤད་ཀྱི་མཆོན་ཐབས་ཡིན། (ཆོགས་བཅད་རྩིས་ཡིག་འབྲི་
 རྩལ་སློབ་དེ་བའདིའི་སློབ་ཆུང་ཉེར་དགུ་པར་གསལ།) བརྗོད་དོན་གྱི་ཆ་
 རས་མཁས་སྟུན་གྱི་བྱད་པར་འབྲེད་པ་སོགས་ལེགས་ཉེས་སྤང་དོར་
 གྱི་གནས་ལ་མི་རྫོངས་པར་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་ཏུ་སོང་བའི་
 ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །

1. བརྗོད་ཤིང་ཆུང་སློབ་ཆུང་བརྗོད་ཡོད་པ་ལས་སྐྱ་མ་བདུན་ནི་སུམ་

ཅུ་པ་ལས་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་སྒྲོར་ཏེ། རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་དང་
 འབྲེལ་བའི་སྒྲར་བསྟུ་དང་། ལ་དོན། ཨི་ལྷན། རྒྱན་སྟུང། ལྷག་བཅས།
 འབྲེད་སྟུང། འབྱུང་ཁུངས། འཁོད་སྒྲ་སྟེ། སི་རྟའི་ལུགས་ལྟར་ན་སྟུམ་
 ཅུ་པ་ལ་ས་བཅད་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཕྱད་གཞན་དབང་ཅན་
 རྣམ་དབྱེ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སློབ་ཚན་ཐ་མ་དེ་
 བྱི་དབྱངས་ཅན་རོལ་པའི་འོ་མཚོས་མཛད་པའི་<<དག་ཡིག་མཁས་པ་
 དག་འབྱེད་>>ཅེས་པ་དེ་ཡིན།

༡. ཚྱུ་རིག་ལྟེ་ཆན་དུ་བྱོན་བསྟོམས་སློབ་ཚན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པ་
 དང་། རིགས་ལྟར་བྱས་པའི་དང་པོ་<ཚྱུ་འབྲིའི་ཤེས་བྱ་>ཞེས་པའི་
 ཆན་པ་རུ་སློབ་ཚན་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་<ཚྱུ་ཡིག་རི་ལྟར་
 བཟླག་དགོས་པ་>ཞེས་པ་དང་། སློབ་ཚན་ཅིག་ཤོས་ནི་<ཚྱུ་ཡིག་རི་
 ལྟར་འབྲི་དགོས་པ་> ཞེས་པ་གཉིས་ཡིན། སློབ་ཚན་དེ་གཉིས་ཀས་
 ཚྱུ་ཡིག་རི་ལྟར་སྟོག་ཚུལ་དང་རི་ལྟར་འབྲི་ཚུལ་གྱི་གཞི་རྩའི་ཤེས་བྱ་
 རོ་སྟོན་བྱས་ཡོད། དེའི་རྗེས་ཀྱི་སློབ་ཚན་བཞི་ནི་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་
 ཚྱུ་ཡིག་ལས་གོ་རིམ་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྱུ་ཡིག་གི་དཔེ་བརྗོད་
 དཔེ་མཚོན་རང་བཞིན་ཅན་བཞི་སྟེ་མཐུད་ནས་བཀོད་ཡོད།

ལྟེ་ཆན་འདིའི་སློབ་ཚན་<པོ་ཏ་ལ་> ཞེས་པ་དང་<ལོ་ར་> ཞེས་པའི་
 སློབ་ཚན་དེ་གཉིས་ནི་གསལ་བཤད་ཚྱུ་ཡིག་གི་དཔེ་མཚོན་རང་
 བཞིན་ཅན་གཉིས་ཡིན། དེ་འབྲིའི་སློབ་ཚན་གཉིས་ནི་བསྟུས་བརྗོད་
 ཚྱུ་ཡིག་གི་འབྲི་དཔེ་ཡིན། མཐུག་མཐའི་སློབ་ཚན་དེ་ནི་ཡིག་

རིགས་གཞན་དུ་ཡོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཅིག་བོད་ཡིག་དུ་བསྒྱུར་ཏེ་བཀོད་
 པ་ཞིག་ཡིན། འདི་དག་ནི་སློབ་དེབ་འདིར་འཁོད་པའི་ཚྭ་རིག་ལྡེ་
 ཚན་ནོ། །

༤. ལག་ལེན་གྱི་ཚན་དུ་རྒྱན་སྦྱོད་ཡིག་རིགས་འབྲི་ཚུལ་དཔེ་བཟོས་དང་
 བཅས་པའི་སློབ་ཚན་གསུམ་དང་། མཚར་གཏམ་གྱི་སྒྲིབ་སློབ་ཚན་
 གཉིས། དེ་བཞིན་སྟན་ངག་གི་སྟོན་འགྲོའི་སྦྱང་བཅར་ལ་སློབ་ཚན་
 གསུམ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཏེ། སློབ་དེབ་འདིའི་ཆེད་དུ་བཟོས་པའི་གཏམ་
 དུ་འདིའི་བར་གྱི་སློབ་ཚན་དག་ངེས་པར་འབྲིད་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་
 གནངས་ཡོད།

༥. གོ་རྟོགས་གྱི་ཚན་དུ་སློབ་ཚན་དུག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་ལས་ཆེ་བ་
 རྒྱན་ཤེས་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

༦. གཞོགས་འདེགས་གྱི་ཚན་དུ་སློབ་ཚན་དུག་འཁོད་པ་ལས་སྔ་མ་
 གསུམ་ནི་སྔར་སྦྱངས་ཟིན་པའི་བད་སྟོད་ཀྱི་གཞོགས་འདེགས་སུ་འགྲོ་
 བ་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་ཚྭ་འབྲིའི་ཤེས་བྱའི་སློབ་ཚན་གྱི་གཞོགས་
 འདེགས་སུ་འགྲོ།

༧. ཟུར་བཀོད་གྱི་ཚན་དུ་ཚིགས་བཅད་དུ་ཡོད་པའི་དག་ཡིག་གི་གཞུང་
 <ལྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པ> ལྟེ་ས་སྒྱུ་པ་རྒྱུ་མཛད་པ་དེ་
 དང་དབུལ་ཁྱེད་ལྟེ་ས་སྒྱུ་མཛད་པའི་<ལེགས་བཤད་སྟོན་དབང>
 གཉིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

འཕྲོས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཅིག་ནི། སློབ་དེབ་དེར་འཁོད་པའི་ཚྭ་རིག་སྡེ་
 ཚན་ལས་གཞན་པའི་སྡེ་ཚན་དུ་འང་ངེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་དང་
 གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་སོགས་ཡོད་པ་ངེས་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན།
 <བོད་མིའི་སློབ་སྦྱོང་གི་དམིགས་ཡུལ> ཞེས་པ་གནས་ལུགས་བརྗོད་པའི་
 གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ལག་ལེན་སྡེ་ཚན་
 ལས་རྒྱུ་སྦྱོང་ཡིག་རིགས་འབྲི་ཚུལ་ནི་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་ཁོངས་
 སུ་གཏོགས་པ་དང་། མཚར་གཏམ་ཁག་ནི་ངེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་
 གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ལ། གོ་རྟོགས་སྡེ་ཚན་གྱི་<ཕྱག་འཆལ་སྐྱངས་དང་
 བན་ཡོན> ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་དང་། <བོད་ཀྱི་ལོ་གསར།> <བོད་ཀྱི་
 རིག་གནས> ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་དང་། དེ་བཞིན་<རི་བོང་ཁ་ཤོ་བའི་རྒྱ་
 མཚན> སོགས་ནི་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ལས་
 ཕྱི་མ་འདི་ནི་འབྲི་ཚུལ་གྱི་ཐད་ནས་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་ཁོངས་དང་།
 དོན་དངོས་ཀྱི་ཆ་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་ཏུ་བཞག་ན་འང་འགྲིག་སྟེ། རི་
 བོང་ཁ་ཤོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ངོ་མ་སློབ་ཚན་ལས་འབྱུང་བ་དེ་མ་ཡིན་པས་ལྟ་
 ཚུལ་འདིར་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་ཆོག་ཆོག་ཏུ་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་
 བྱུང་།

འདི་ལྟར་བལྟས་ན། སློབ་དེབ་དེ་ལས་ངེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་དང་
 དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་ དེ་བཞིན་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་བཅས་ཀྱིས་གོ་
 གནས་གལ་ཆེན་བབྱང་ཡོད་པ་རྟོགས་སྟེ། དེས་ན། དེའི་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱར་
 ཞིབ་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱས་ལོན་བྱ་བསམས་ན། ངེས་པར་དུ་དེབ་འདིའི་ལེའུ་ཕྱི་མ་
 དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་རོགས་གཞོངས་ཞེས་ཁྱེད་རྒྱ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ལེའུ་ཕྱི་མ་དག་ཏུ་ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་དང་། གསལ་བཤད་ཚུམ་
 ཡིག་དེ་བཞིན་དགག་སྐྱབ་ཚུམ་ཡིག་བཅས་ཁ་གསལ་གོ་བདེ་བའི་ངང་ངོ་
 གློད་ཅུང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱས་ཡོད།

ཁ། འཛིན་རིམ་བདུན་པའི་སློབ་དཔེ་ངོ་སློད།

༡. བསྐྱབ་བྱའི་ལྷེ་ཚན་ཏུ་སློབ་ཚན་གཉིས་བཀོད་ཡོད་པའི་སྡེ་མ་ནི་
 ར་གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་ཞེས་པ་ལས་
 བདམས་པ་ཞིག་དང་། ཕྱི་མ་དེ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་
 མཛད་པའི་དགེ་ལྡན་ལེགས་བཤད་ལས་བདུས་པ་ཞིག་རེད།

༢. བརྗོད་སྡེ་ཚན་ཏུ་ཕྱད་རང་དབང་ཅན་ཆོག་ཕྱད་ཞིང་སོགས་དང་
 བཅས་པ་སློབ་ཚན་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། སློབ་ཚན་གཞན་དེ་གོ་དོན་
 ཉེ་བའི་མིང་ཆོག་གི་སྐོར་བཅས་ཁྱོན་བསྡེམས་སློབ་ཚན་དགུ་བཀོད་
 སྤྲིན་བྱས་ཡོད།

༣. ཚུམ་རིག་ལྷེ་ཚན་ཏུ་སློབ་ཚན་བརྒྱ་གཉིས་བཀོད་སྤྲིན་བྱས་ཡོད། ཇི་
 བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་སྐོར་གྱི་སློབ་ཚན་ཁྱོན་བསྡེམས་བདུན་
 ཡོད་ལ། གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་སྐོར་གྱི་སློབ་ཚན་གཉིས། བསྐྱབ་
 བརྗོད་ཚུམ་ཡིག་གི་སྐོར་སློབ་ཚན་གཉིས། དེ་བཞིན་བོད་འགྲུར་ཚུམ་
 དཔེ་སློབ་ཚན་གཅིག་བཅས་ཁྱོན་སློབ་ཚན་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།

༤. ལག་ལེན་ལྷེ་ཚན་ཏུ་རྒྱན་སྦྱོད་ཡིག་རིགས་ཀྱི་སྐོར་སློབ་ཚན་གཉིས་
 དང་། མཛར་གཏམ་སློབ་ཚན་གཉིས། ལྷན་ངག་གི་སྐོར་སློབ་ཚན་

བཞི་བཅས་ཁྱོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆེན་བརྒྱད་བཀོད་སྤྱི་གྲུ་བྱས་ཡོད།

༥. གོ་རྟོགས་ལྡེ་ཆེན་དུ་སྤྱོད་ཆེན་བརྒྱད་བཀོད་སྤྱི་གྲུ་བྱས་ཡོད་པ་རྒྱུ་
ཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་དང་། ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་སོགས་
བརྗོད་བྱ་སྤྱི་མང་ཞིག་ཡིན།

༦. གཞོགས་འདེགས་ལྡེ་ཆེན་དུ་སྤྱོད་ཆེན་བརྒྱད་བཀོད་སྤྱི་གྲུ་བྱས་ཡོད།

༧. ཟུར་བཀོད་ལྡེ་ཆེན་དུ་ས་མཐའི་ནམ་དབྱེ་དང་ལེགས་བཤད་སྤྱོད་
དབང་བསྐྱར་འགོད་བྱས་ཡོད།

འཛིན་རིམ་བརྒྱུད་པའི་སྤྱོད་དེབ་དེ་ལས་ཤེས་ཡོན་སྤྱངས་པའི་དོན་སྤྱི་
ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་དང་པོ་དེ་གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་ཡིན། རི་བཞིན་
བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡིག་གི་ངོ་སྤྱོད་དེ་<ཚུལ་ཡིག་འགོ་འཇུགས་སྤྱངས་དང་
མཇུག་བསྐྱར་སྤྱངས> ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་དེ་ཡང་གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་
ཡིན། ལག་ལེན་ལྡེ་ཆེན་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་སྐྱོར་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་གཉིས་
པོ་དང་། སྤྱོད་ཆེན་གི་སྤྱོད་ཆེན་འགོ་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་སྤྱོད་
ཆེན་པལ་ཆེ་བ་གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་གི་གསལ་སྤྱོད་གཏོགས། དེ་བཞིན་གོ་
རྟོགས་ལྡེ་ཆེན་ཀྱི་<མཆོད་པ་བཤམ་སྤྱངས> ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཆེན་དེ་ཡང་
གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་ཅིག་ཡིན། གཞོགས་འདེགས་ལྡེ་ཆེན་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་
ཡིག་རིགས་འབྲི་སྤྱངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་
ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དེབ་དེའི་སྤྱོད་ཆེན་ལ་ལ་ནི་སྤྱོད་ཆེན་དང་། ལ་ཤས་ཤིག་

རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཤས་ཤིག་
 བཅམས་སྤྱང་ཡིན། དེར་བརྟེན། ཚྭ་ལུས་དེ་དག་གི་གཞི་ཚའི་ཤེས་བྱ་
 དང་ཁྱད་པར་སོགས་གསལ་པོར་ངས་ཆེད་དེ་བ་ཚུང་འདི་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་
 པས། དེ་བའདིའི་ལེའུ་ཕྱི་མ་དག་ལ་ཞིབ་གཟེགས་གནང་ཐུབ་ན་ཚྭ་ལུས་
 དེ་དག་ལ་གོ་བ་གསལ་པོ་ལོན་ཐུབ་པར་གདོན་མི་ཟེེ། །

ག འཛིན་རིམ་བརྒྱད་པའི་སློབ་དབང་རྣམས་།

༡. བསྐྱབ་བྱའི་ལྷེ་ཆ་ན་དུ་<ཁོར་ཡུག་སྤང་སློབ་> ཅས་པའི་སློབ་ཆ་ན་
 གཅིག་དང་། ལེགས་བཤད་ཀྱི་སློབ་སློབ་ཆ་ན་གཅིག་བཅས་སློབ་ཆ་ན་
 གཉིས་ཡོད།
༢. བརྗོད་ལྷེ་ཆ་ན་དུ་ཉགས་འཇུག་གི་སློབ་སློབ་ཆ་ན་དགྲ་དང་། དག་
 ཡིག་གི་སློབ་ཆ་ན་གཅིག་ལྟེ་ཁྱོན་བསྐྱམས་སློབ་ཆ་ན་བཅུ་བཞེད་སྒྲིག་
 བྱས་ཡོད།
༣. ཚྭ་རིག་ལྷེ་ཆ་ན་དུ་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་སློབ་སློབ་ཆ་ན་
 བཞི་དང་། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་སློབ་སློབ་ཆ་ན་གཉིས། དེ་
 བཞིན་བསྐྱབ་བརྗོད་ཚྭ་ཡིག་གི་སློབ་སློབ་ཆ་ན་གཉིས། གཞན་ཡང་
 དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་སློབ་སློབ་ཆ་ན་གསུམ། ད་དུང་འཇུར་ཚྭ་
 ཀྱི་སློབ་སློབ་ཆ་ན་གཉིས་ཏེ་ཁྱོན་བསྐྱམས་སློབ་ཆ་ན་བཅུ་གསུམ་བཞེད་
 སྒྲིག་བྱས་ཡོད།
༤. ལག་ལེན་ལྷེ་ཆ་ན་དུ་ཁྱོན་བསྐྱམས་སློབ་ཆ་ན་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་དག་

ནི་རྒྱུ་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་ཀྱི་སྐྱོར་དང་། མཚར་གཏམ་གྱི་སྐྱོར། ལྷན་
 ངག་གི་སྤྱོད་འགྲེལ་སྤྱོད་བཅས་། དེ་བཞིན་ལྷན་པ་བཅས་ཚན་པ་
 བཞི་པོར་སློབ་ཚན་གཉིས་རེ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། (འདིའི་ཡན་གྱི་སློབ་
 ཚན་ནམས་ངེས་པར་འཁྲིད་དགོས་པའི་སློབ་ཚན་ཡིན་པ་སློབ་དེབ་ཀྱི་དབྱར་ཆེད་
 བརྗོད་ཀྱི་གཏམ་དུ་གསལ་ཡོད།)

༥. གོ་རྟོགས་སྡེ་ཚན་དུ། སློབ་ཚན་དུག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

༦. གཞེགས་འདེགས་སྡེ་ཚན་དུ་སློབ་ཚན་ལྔ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

༧. ཟུར་བཀོད་སྡེ་ཚན་དུ་<དག་ཡིག་ཉེར་མཁོ་བསྐྱས་པ་> དང་། <རྟགས་
 འཕྲུག་གི་དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་> གཉིས་བཀོད་ཡོད།

སློབ་དེབ་དེ་ལས་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་སྐྱོར་གྱི་སློབ་ཚན་དག་ཟུང་། ད་
 དུང་སློབ་ཚན་དང་པོ་<ཁོར་ཡུག་སྤྱོད་སྤྱོད་> ཅེས་པ་དང་། <ཚྭ་ཡིག་
 གི་བརྗོད་དོན་ཉིང་པོ་མཚོན་ཐབས་> ཞེས་པ་དེ་གཉིས་གསལ་བཤད་
 ཚྭ་ཡིག་གི་ཚྭ་དཔེ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱང་ཆོག་ དེ་བཞིན་རྒྱུ་སྤྱོད་
 ཡིག་རིགས་འབྲི་སྤངས་ཀྱི་སློབ་ཚན་དེ་གཉིས་དང་། ད་དུང་སློབ་ཚན་
 སོ་གཅིག་པ་དང་སོ་གཉིས་པ་བཅས་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་གས་སུ་
 གཏོགས། གཞན་ཡང་<བསང་དང་དར་སྤྱོད་> ཅེས་པ་དང་། <ཆོས་འཁོར་
 དུས་ཆེན་> ཞེས་པའི་གོ་རྟོགས་སྡེ་ཚན་གྱི་སློབ་ཚན་དེ་གཉིས་ཀྱང་གསལ་
 བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་གས་སུ་བཞག་ན་འོས། དེར་མ་ཟད། ཆོག་ཤད་ཐོབ་
 ཚུལ་ཞེས་པ་དང་རྒྱུ་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་ཞེས་པའི་གཞེགས་འདེགས་སྡེ་ཚན་
 རང་གི་སློབ་ཚན་གཉིས་ཀྱང་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་གས་སུ་གཏོགས།

ཡང་ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་སྐོར་ལ། ཚྭ་རིག་སྡེ་ཆན་དུ་
 འཁོད་པ་དེ་ལས་གཞན་ད་དུང་སློབ་ཆན་འགའ་ཡོད་པ་ནི་<བོད་སྐད་
 ཚྭ་དཔེ> ཞེས་པའི་སློབ་ཆན་གཉིས་དང་། ལག་ལེན་སྡེ་ཆན་དུ་ཡོད་
 པའི་མཆར་གཏམ་གྱི་སྐོར་ཡང་ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་གསུ་
 བཞག་ཆོག་པར་སེམས། གོ་རྟོགས་སྡེ་ཆན་དུའང་ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་
 ཚྭ་ཡིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སློབ་ཆན་འགའ་ཡོད་པ་ནི་རི་བོང་
 <མཐུག་མ་ཐུང་བའི་རྒྱ་མཆན> ཞེས་པ་དང་། <ཨ་མའི་སེམས།> <ངེད་
 ཆང་གི་བྱི་ལ་རྒྱུ་རྒྱུང་> ཞེས་པ་དེ་ཆོ་ཡིན།

འདི་ལྟར་སྟོགས་བསྐྱེད་སུ་བཞུགས་ན། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་དང་
 གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་སོགས་ཀྱིས་སློབ་དེབ་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་མང་ཤོས་ཟིན་
 ཡོད། དེར་བརྟེན། ཚྭ་ཡིག་དེ་དག་གི་འབྲི་རྒྱུ་དང་དབྱེ་བ། བྱད་པར་
 སོགས་ཤེས་རྒྱ་གལ་ཆེར་སོང་། དེབ་རྒྱུང་འདི་འདྲ་ཞིག་བསྐྱེད་ཏེ་ཚྭ་
 ལུས་དེ་དག་གི་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་བྱ་ངོ་སྟོན་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད་པས། དེབ་
 འདིའི་ལེའུ་བྱི་མ་དག་ལ་གཟིགས་ཐུབ་ན་ཚྭ་ཡིག་དེ་དག་གི་གཞི་རྒྱུ་
 ཤེས་བྱ་ལ་རྒྱས་མངའ་གསལ་པོ་ལོན་པར་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

གཉིས། གཞི་རིམ་གོང་མའི་སློབ་དེབ་དེ་སྟོན།

ཚང་མས་ངེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གཞི་རིམ་གོང་མ་ནས་བཟུང་། སློབ་དེབ་
སློབ་པའི་གཞི་འཛིན་ས་ནི་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་འབྲིང་རིམ་ཤེས་ཡོན་
ལྷན་ཆེན་གསུམ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་བསྐྱབ་གཞིའི་
ཅ་འཛིན་གཞིར་བཟུང་བསློབ་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སློབ་
དེབ་ཀྱི་དབུ་ཆེད་དུ་གསལ་པོར་བརྗོད་ཡོད་པས་དེར་གཞིགས་པར་བྱ།

གཞི་རིམ་གོང་མའི་སློབ་དེབ་ཁག་གི་ནང་དོན་ནི་ཚྭ་སློབ་པས་སྡེ་ཆ་ན་
མ་འདྲ་བ་འགར་བགོས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་བརྗོད་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་ནི་གོ་རྟོགས་ལུས་ཅུལ་གྱི་སྡེ་ཆ་ཏེ། སློབ་ཆན་གྱི་གྲངས་ལ་སློབ་
དེབ་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་ཅིང་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཕྱོགས་མ་འདྲ་བ་དུ་
མས་བྱུང་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་སྟོན་ཡིག་རིགས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན། བཞི་པ་
ནི་ཚྭ་འབྲིང་ཤེས་བྱའི་སྐོར་ཏེ་གཙུག་པོ་ནི་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་
དང་། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ དེ་བཞིན་དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་སྐོར་
ཡིན། ལྷ་པ་ནི་ཚྭ་རིགས་ཏེ། སྡེ་ཆ་འདིར་གཙུག་པོར་ལེགས་བཤད་ཀྱི་
སྐོར་བཀོད་ཡོད། རྒྱ་པ་ནི་ལྷ་སྟོན་སྡེ་ཆ་ཏེ་གཙུག་པོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐོར་
བཀོད་ཡོད། སློབ་དེབ་སོ་སོའི་སྡེ་ཆ་བགོ་བཤད་རྒྱུ་སྤངས་ལ་བྱུང་པར་

ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱ་གར་དབུས་གཞུང་འབྲིང་རིམ་ཤེས་ལྷན་ཚོགས་
ཀྱིས་སྐད་ཡིག་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་རྒྱ་སྟབ་དང་། ཆ་རྒྱུན་ལག་
གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་པར་བརྟུན་ནས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱ་དགོས་པས་ཡིན།

༡ འཛིན་རིམ་དགུ་པའི་སློབ་དེབ་རྩ་སྟོད།

སློབ་དེབ་དེའི་བརྩ་སྟོད་སྟོར་གྱི་སློབ་ཚན་དག་པལ་ཆེ་བ་གཞི་རིམ་བར་
མའི་སྐབས་ཀྱི་འཛིན་རིམ་རྒྱག་པའི་བརྩ་སྟོད་ཀྱི་སློབ་ཚན་དག་དང་
གཅིག་པ་ཡིན། ཡིན་ནའང་། གཞི་རིམ་བར་མའི་སྐབས་སུ་ལེགས་བཤད་
སྟོན་དབང་གི་རྩ་ཆོག་གཞིར་བཟུང་ཞེ་སློབ་ཚན་རེ་རེ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་
དང་། གཞི་རིམ་གོང་མ་ནི་སི་རྟའི་ཞལ་ལྷང་ལས་བྱངས་པ་ཡིན། དེ་ནི་
གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་རྒྱ་གར་འབྲིང་
རིམ་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་བསྐབས་གཞིའི་རྩ་
འཛིན་དང་བརྟུན་དགོས་པས་ཡིན། དེའི་ཚུལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་ཆེ་བྱར་
དུ་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ལ་གཟིགས་ནས་མཁྱེན་རྟོགས་ཡོང་དགོས་པ་ལས།
འདིར་དེའི་རིགས་རྩ་སྟོད་བྱས་ན་ཡིག་ཚོགས་མང་བས་མ་སྟོས་སོ། །

ཞེ་ཚན་འདི་ལས་སློབ་ཚན་རྒྱག་པ་དང་བདུན་པ། བརྒྱད་པ་བཅས་ནི་གཙོ་
བོ་དག་ཡིག་གི་སྟོར་ཡིན། སློབ་ཚན་སྤྲ་མ་གཉིས་ལས་མིང་གི་རིགས་དང་
དབྱེ་བ། གོ་དོན་དང་དཔེ་བརྗོད་སོགས་གོ་སླུ་ལ་སྟབས་བདེ་བས་རྩ་
སྟོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། སློབ་ཚན་བྱི་མ་ནི་<དག་ཡིག་ངག་སྟོན> གྱི་
ལེའུ་གསུམ་པ་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་སློབ་ཚན་གཅིག་དུ་བསྟུས་

ཡོད།

<སྒྲོ་འཆམ་སྐབས་ཀྱི་མཐོང་ཐོས་> ཞེས་པའི་སྒྲོ་བ་ཚན་དེ་ནི་རི་བཞིན་
བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་འབྲི་དཔེ་ཞིག་ཏུ་བགྱང་ཆོག་ སྒྲོ་བ་ཚན་གྱི་དབྱར་
ཚྭ་སྒྲིག་པས་སྒྲོ་བ་དགོས་པའི་ཆོག་གསར་དག་བྱུང་འདོན་ཞུས་པ་ལ་དོ་
སྤང་བྱ་དགོས།

སྒྲོ་བ་ཚན་དེ་ལས་སྒྲོ་འཆམ་ལ་སོང་བའི་མཐོང་ཐོས་སྒྲོ་བ་གསུམ་བརྒྱད་ནས་
རང་ཉིད་ལ་སྒྲོ་སྒྱུད་ཅི་བྱུང་ཆོག་སྒྲོ་བ་དེ་ལ་གོ་སྒྲོ་བའི་ངག་གི་སྒྲོ་བ་ར་
བརྗོད་ནས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་པའི་སྒྲོ་བ་ནི་སྒྲོ་བ་སྒྲོ་བ་བྱ་རིན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱུ་སྒྲོ་བ་ཡིག་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མཐའ་དག་ནི་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ཏུ་
གཏོགས་པ་ཡིན། དེར་སྒྲོ་བ་ཚན་གསུམ་བཀོད་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་ནི་
གཏོང་ཡིག་གི་སྒྲོ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་འབྲི་ཚུལ་དཔེ་བརྗོད་དང་བཅས་པ་
བཀོད་ཡོད། དེ་མིན་གསལ་བསྒྲགས་ཡི་གེ་འབྲི་སྤངས་དང་། ཟིན་ཟིན་
འབྲི་སྤངས། ཉིན་ཐོ་འབྲི་སྤངས་བཅས་ཀྱང་གོ་སྒྲོ་བ་ལ་མདོར་བསྟུས་སུ་
སྒྲོ་བ་བྱས་ཡོད་པ་ནི་དཔེ་མཚན་རང་བཞིན་ཤ་སྟག་ཡིན།

སྒྲོ་བ་དེ་བ་དེར་འཁོད་པའི་སྒྲོ་བ་རྣམས་འབྲི་ཚུལ་དང་། དངོས་རྣམས་འབྲི་
ཚུལ། མི་སྒྲོ་བ་འབྲི་ཚུལ། སྒྲོ་བ་ཆགས་འབྲི་ཚུལ། བྱ་བ་འབྲི་ཚུལ་བཅས་
ལ་སྒྲོ་བ་ཚན་གཉིས་རེ་བཀོད་པ་ལས་དངོས་རྣམས་འབྲི་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་བ་ཚན་
གཉིས་ཕྱད། དེ་བྱིངས་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་དོ་སྒྲོ་བ་
ལས། “རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ནི་རྒྱས་བཤད་དང་ཞིབ་འབྲི་

ཐབས་ལ་བཞེན་ནས་མི་སྣ་དང་བྱ་བ། ཡུལ་ལྗོངས། དངོས་པོའི་རྣམ་པ་
བཅས་འབྲི་བའི་ཚཱ་ཡིག་ལ་ཟེར་” ཞེས་བརྗོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཞིབ་
གསལ་དེབ་འདིར་འཁོད་པའི་ངི་བཞེན་བརྗོད་པའི་ཚཱ་ཡིག་གི་རིམ་གྲོལ་གཟུགས་
པར་ཀླ།) <ཚཱ་པ་> ཞེས་པ་དང་<སྟུག་སྟུམ་> ཞེས་པའི་སྟོབ་ཚན་དེ་གཉིས་
ནི་གསལ་བཤད་ཚཱ་ཡིག་གི་འབྲི་དཔེ་ལེགས་པོ་གཉིས་ཡིན།

<ས་སྟུ་ལེགས་བཤད་> དང་<ཁ་ཆེ་པ་ལྟ།> <གཏམ་དཔེ་> བཅས་སྟོབ་
ཚན་གཅིག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་ཆོགས་བཅད་ཆོག་ལྟག་པལ་སྟངས་ཀྱི་
སྟོང་བཅར་ཆེད་བཀོད་པ་ཚཱ་སྟུག་པས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

<ཆོགས་བཅད་འབྲི་ཐབས་> ཞེས་པའི་སྟོབ་ཚན་དེ་ནི་གསལ་བཤད་ཚཱ་
ཡིག་ཅིག་ཡིན། <ཀ་བཤད་ཚཱ་ཡིག་དང་པོ་> ཞེས་པའི་སྟོབ་ཚན་དེ་ཡང་
དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཕྱིར་ལྟོག་ཆལ་སྟོང་ཏུ་བཀོད་པའི་སྟོབ་ཚན་དག་ནི་འཛིན་རིམ་དགུ་པ་
ནས་བཅུ་གཉིས་པ་བར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དེ་ནི་ཉེ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་སྟོར་ཉེ་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་རང་རྣམ་ཡིན། སྟོབ་དེབ་དེར་<<ངོས་
ཀྱི་ཡུལ་དང་། ངོས་ཀྱི་མི་མང་>> ཞེས་པའི་མཛད་རྣམ་ལས། ལེན་དང་པོ་
<སོ་ནམ་པའི་བྱ་> ཞེས་པ་བཀོད་ཡོད།

དེབ་དེའི་བྱར་བཀོད་ཀྱི་ལྟེ་ཚན་དུ། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་སྟོར་རོ་
སྟོང་བྱས་ཡོད། འདི་ལས་ང་ཆོས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་
ཁྱད་ཆོས། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་བྱང་རིམ། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་ལྟ་
གྲུབ་ཀྱི་གཞི་རྟེན། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་མང་གཙོའི་ལམ་སྟོལ་གྱི་

བརྒྱད་རིམ་ནས་གཏན་འབེབས་བྱང་ཚུལ། དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྲིད་བྱས་ཀྱི་
ཞིབ་ཆའི་ནང་དོན་ལ་འགྱུར་འགྲོས་སོགས་གསལ་པོར་རྟོགས་བྱལ།

ཁ། འཛིན་རིམ་བཅུ་པའི་སློབ་དེབ་རྩ་སྟོན།

སློབ་དེབ་དེའི་སློབ་ཚན་དང་པོ་ནི་ནི་སྐྱ་དང་དང་སྐྱའི་སྐྱར་ཡིན། སློབ་
ཚན་ལས་ཕྱད་འདི་གཉིས་ཕྱད་རང་དབང་ཅན་ནམ་གཞན་དབང་ཅན་
གང་ཡིན་དང་། དེའི་གོ་དོན་བཅས་གསལ་པོར་འགྲེལ་ཡོད་པར་མ་ཟད།
འབྲུག་ཚུལ་སོགས་དཔེ་དང་སྒྱུར་ནས་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་འཚམས། སློབ་
ཚན་གཉིས་པ་ནི་དེ་སྐྱ་དང་གང་སྐྱའི་སྐྱར་ཡིན། སློབ་ཚན་ལས་ཕྱད་དེ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲུག་ཚུལ་དང་དབྱེ་བ་སོགས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་རྩ་སྟོན་བྱས་
ཡོད། སློབ་ཚན་གསུམ་པ་ནི་བདག་སྐྱ་དང་དགག་སྐྱའི་སྐྱར་ཡིན། ལུས་ཅུ་
པའི་རྩ་ཆེག་དང་དེའི་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་ཏེ་རྩ་སྟོན་མདོར་བསྡུས་ཤིང་གོ་
བདེ་བ་ཞིག་བྱས་ཡོད།

སློབ་ཚན་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་བཅས་ནི་མདོན་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱར་ཡིན། དེ་དག་
ལས་མདོན་བརྗོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོགས་ཚུང་ཁ་གསལ་པོས་རྩ་སྟོན་བྱས་ཡོད།

སློབ་ཚན་དྲུག་པ་ནི་<ར་ལོ> ཞེས་པའི་བོད་ཀྱི་བརྒྱམས་སྤྱད་གྲགས་ཅན་
དེ་ལས་དུམ་ཚན་གསུམ་འདྲེན་བཀོད་ཞུས་ཡོད། འདི་ནི་མི་སྣ་ཞིབ་འབྲི་
བྱ་ཚུལ་གྱི་རྩ་ཆ་དཔེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན། སློབ་ཚན་བདུན་པ་ནི་<མི་ལ་ཡབ་
དང་བུལ་རྩེས> ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་དེང་གི་ཆར་འཛམ་སྐྱིང་ཤར་རུབ་
ཀུན་ལ་ཤུགས་སྐྱེན་ཐེབས་དང་ཐེབས་བཞིན་པའི་མི་ལའི་རྣམ་མགུར་ཞེས་

པ་ལས་བདམས་བཀོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། མི་ལའི་རྣམ་མགྱུར་ནི་བོད་ཀྱི་
 རྩོམ་རིག་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བོ་དཀྱིགས་མཚམས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་བཤད་
 ཚུལ་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། སློབ་ཚན་ཆེན་པ་རེ་རེར་རྩོམ་སྒྲིག་པས་ངོ་སྟོན་
 ལྟ་བུས་བདེ་རེ་ཡང་བྱས་ཡོད་པས་སློབ་ཚན་དེ་འཁྲིད་པ་ལ་སྟབས་རེ་བདེ་
 རུ་བཏང་ཡོད།

སློབ་ཚན་བརྒྱུད་པ་ནི་རྒྱུ་སྐྱོད་ཡིག་རིགས་ལས་<མངགས་ཉོའི་ཡི་གེ>
 དང་<མགོན་ཤོག> འབྲི་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་
 འབྲི་ཚུལ། འབྲི་དཔེ་བཅས་འོས་ཤིང་འཚམས་པར་བཀོད་ཡོད། རྩ་བའི་
 ཆ་ནས་རྒྱུ་སྐྱོད་ཡི་གེ་འདི་དག་ནི་གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་གི་ཁོངས་
 གཏུག་གཉིས་པ་རེད། སློབ་ཚན་དགུ་པ་ནི་<འཕྲིན་ཡིག་འབྲི་ཚུལ> གྱི་
 སྐོར་ཡིན། དེའི་འཕྲོར་<རྒྱལ་གཅིས་དཔའ་པོ་དཔའ་མོའི་བྲན་རྟེན་རྩི་
 རིང> ཞེས་པའི་གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་གི་དཔེ་མཚན་རང་བཞིན་
 ཅན་གྱི་སློབ་ཚན་ཞིག་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། དེའི་རྗེས་ཀྱི་སློབ་ཚན་
 བརྒྱ་གཅིག་པ་<ར་ས་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང> ཞེས་པའང་གསལ་
 བཤད་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་བའི་རྩོམ་དཔེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན། སློབ་ཚན་བརྒྱ་
 གཉིས་པ་ནི་གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་གི་གཞི་རྒྱའི་ཤེས་བྱའི་སྐོར་ཡིན།
 སློབ་ཚན་བརྒྱ་གསུམ་པ་ནི་ས་སྐྱུ་ལེགས་བཤད་ལས་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བཞི་
 བཀོད་ཡོད། སློབ་ཚན་བརྒྱ་བཞི་པ་དང་བཙུ་པ་ནི་བཤེས་སྤྱིངས་རྩ་
 འགྲེལ་ཡིན།

སློབ་ཚན་བརྒྱ་དྲུག་པ་དང་བརྒྱ་བདུན་པར་སྟན་ངག་སྐོར་གྱི་མང་གཞིའི་

ཤེས་བྱ་ངོ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། སློབ་ཚན་དེ་གཉིས་བསྐབས་པ་བརྒྱད་ནས་སྟོན་
ངག་གི་ལུས་དང་། རྒྱ་གྲི་གོ་དོན། དབྱེ་བ་སོགས་ལ་རྒྱས་ལོན་སྤྱད་པར་
མ་ཟད། ཆོགས་བཅད་ཚུལ་ཡིག་འབྲི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

སློབ་ཚན་བཙུག་པ་དང་བརྒྱ་དགུ་པ་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་
རྒྱུ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ངོས་ཀྱི་མི་མང་>>ཞེས་པ་ལས་ལེན་གཉིས་
པ་<བྱང་ཆུབ་འཆོལ་བ> ཞེས་པ་དང་། ལེན་གསུམ་པ་<ཡིད་ཀྱི་བདེ་
བ> ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཡིན། སློབ་དེབ་ཀྱི་མཛུགས་ཏུ་སྟོར་འཛིན་བདེ་བར་
དམིགས་ཏེ་རྟགས་འཛུགས་གི་སྟུང་སྟེ། དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་
ཆ་ཆང་བར་བཀོད་ཡོད།

ག འཛིན་རིམ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སློབ་དེབ་ངོ་སྤྱོད།

སློབ་དེབ་དེ་ལས་སློབ་ཚན་དང་པོ་ནས་བཞི་པ་བར་ནི་རྟགས་འཛུགས་གི་
སྟོར་ཏེ་མཁས་དབང་སྤྱད་བསྟན་མཆོག་སྐུ་བཀྲིས་མཛད་པའི་<བྱ་ཆོག་ལ་
དཔྱོད་པ> ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདི་ལས་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་དང་། བྱ་བྱེད་
ཐ་མི་དད་པ་གཉིས་དང་། དངོས་པོ་བདག་གཞན། རྟགས་གསུམ། བྱ་ཆོག་
གིས་གྲུབ་པའི་མིང་བཅས་ངོ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།

གོ་རྟོགས་སྡེ་ཚན་ཏུ་བཀོད་པའི་<བོད་ཏུ་རིག་གནས་དར་ཚུལ་མདོར་
བསྡུས་བཤད་པ> ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་དེ་གཉིས་ནི་མཁས་དབང་དཔུ་
དགེ་བསམ་གཏན་མཆོག་གིས་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བོད་རྒྱལ་གཞུང་
ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་སྤང་དར་མ་འཁུ་རྟུམ་བཙན་བར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་

གནས། དཔལ་ཡོན་སོགས་དར་ཚུལ་དང་། མི་རིགས་ཤིག་གི་རིག་གནས་
དང་དཔལ་ཡོན་དར་བ་ལ་མི་རབས་མང་པོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་
བརྒྱད་རིམ་བཅས་ངོ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། སློབ་ཚན་དེ་གཉིས་ནི་གསལ་བཤད་
ཚུལ་ཡིག་གི་ཚུལ་དཔེ་རྩ་བཟང་ཆོག

རྒྱ་རྒྱུད་ཡིག་རིགས་ཀྱི་ཕྱེ་ཚན་དུ་<གན་རྒྱའི་ཡི་གེ> དང་<སྟན་ཁྱའི་
ཡི་གེ> <ཆོག་ཐོ།> <ཤོག་ཆག་ལ་ཁ་ཡིག་འབྲི་སྒྲངས་> སོགས་ངོ་སྤྱོད་
གསལ་བོ་བྱས་ཡོད། སློབ་ཚན་དེ་དག་ནི་ཅ་བའི་ཆ་ནས་གསལ་བཤད་
ཚུལ་ཡིག་གི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།

ཚུལ་འབྲིའི་ཤེས་བྱའི་ཕྱེ་ཚན་དུ་<འོད་དང་ཐུན་པའི་སྟོན་ཡོན་སྒྲེང་བ> ནི་
དགག་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིག་གི་འབྲི་དཔེ་ཡིན་ལ། <བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིང་པོ་གནད་དུ་
བཟུང་ནས་བསྐྱབ་དགོས་> ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་དེ་ནི་དགག་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིག་
སྐོར་གྱི་མང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་ཡིན།

ལྷག་ཚུལ་ཕྱེ་ཚན་དུ་<ལུགས་བྱུང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཐུ་ཐི་ལའི་འཕྲེང་བ> ལས།
འཛིག་རྟེན་མི་ཚོས་དང་དམ་པ་ལྟ་ཚོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་སྟོད་སྦྱང་ལག་
གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། མཛད་པ་པོ་ནི་ཡ་རྒྱལ་དབང་
ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། སློབ་ཚན་བཙུ་ལྷ་པ་ནི་<གཏམ་པརྒྱའི་ཆལ་གྱི་སྒྲོས་
གར་> ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སློབ་ཚན་བཅུ་དྲུག་པ་དང་བཅུ་བདུན་པ་ནི་སྟན་
ངག་ལས་མཚུངས་པ་གསལ་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དཔེ་རྒྱ་གྱི་སྐོར་ཡིན།

ལྷག་སྟོག་ཚུལ་སྟོང་ཕྱེ་ཚན་དུ་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ངོས་ཀྱི་མི་མང>>

ལས། ལེའུ་བཞི་པ་<བོད་དང་བྱིམ་མཆོས་རྒྱ་ནག་> ཅེས་པ་དང་། ལེའུ་
ལྷ་པ་<བཅན་འཛུལ་> ལེའུ་དྲུག་པ་<རྒྱ་མི་གྲང་བཞན་ནང་།> ལེའུ་བདུན་
པ་<བཅན་གཞོན་དང་སྒོ་པམ།> ལེའུ་བརྒྱད་པ་<རྒྱ་གར་གནས་སྒྲོར་>
བཅས་རིམ་པར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

ཟུར་བཀོད་སྒྲིག་ཆོད་དུ། བོད་རྒྱ་གཉིས་སྐབ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཆ་འཛིན་
བསམ་འཆར་ཡིག་ཆ་དོ་སྙོམས་ཅེས་པ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།

སློབ་དེབ་དེར་ཡང་སློབ་ཚན་མང་ཆེ་ཤོས་གསལ་བཤད་ཚོམ་ཡིག་གིས་
བཟུང་ཡོད། གསལ་བཤད་ཚོམ་ཡིག་མ་ཡིན་པ་ནི་<འོད་དང་ཐུན་པའི་
སྒྲིན་ཡོན་སྒྲེང་བ་> ཞེས་པའི་དགག་སྐབ་ཚོམ་ཡིག་དང་། <ལུགས་ཟུང་
གི་བསྐབ་བྱ་ཐུ་ཐི་ལའི་འབྲེང་བ་> ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་སྟོད་སྟོད་གཉིས་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཡིན། ཚོམ་སྒྲིག་པས་ཆོགས་བཅད་སྟོག་སྒྲངས་དང་
ཆོགས་བཅད་ཆོག་ལྷག་ཏུ་འབབས་ཚུལ་གྱི་ཆེད་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་
གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ང་། འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་པའི་སློབ་དེབ་དོ་སྙོམས་

སློབ་ཚན་དང་པོ་ནས་ལྷ་པ་བར་ནི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་ལས། མིང་གཞིའི་
རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་སྟོན་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ། བདག་གཞན་
དུས་གསུམ། རྗེས་འཇུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ། མིང་མཐའ་འབྲེན་ཚུལ་
བཅས་སི་ཏུའི་ཞལ་ལུང་ལྟར་བཀོད་ཡོད།

སློབ་ཚན་དུག་པ་ནི་སློབ་དེབ་སྤྲི་མའི་<བོད་དུ་རིག་གནས་དར་ཚུལ་
 མདོར་བསྟན་བཤད་པ་> ཞེས་པའི་འསྟོ་ཡིན། རྒྱན་སྟོན་ཡིག་རིགས་སུ་
 <ལས་སྒྲུབ་སྟན་ཐོ་> དང་<རྒྱབ་གཉེར་ཡི་གེ།> <སྐབས་ཉེན་དང་བསྐྱོ་
 ཉེན་འབྲི་ཚུལ་> སོགས་རིམ་པར་རོ་སྟོན་བྱས་ཡོད། གཞི་རྒྱའི་ཆ་ནས་སློབ་
 ཚན་འདི་དག་ནི་གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།
 ཚུལ་དེ་གསལ་བོར་རྟོགས་པ་ལ་དེབ་ཆུང་འདིའི་ལེའུ་ཕྱི་མ་དག་གིས་རོ་
 ཐོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྷགས་དགོངས་འཇགས་འཚལ།

སློབ་དེབ་དེ་ལས་<ཀོ་ལྷམ་> ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་དེ་དང་<ཤུབས་སུ་འཇུལ་
 བའི་མི།> <དཔེ་ཆ་བསྟོན་པ་> གསུམ་ནི་སྤྱད་གཏམ་ཡིན་ལ། ཇི་བཞིན་
 བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡིག་གི་འབྲི་དཔེར་བཟང་ནའང་འགྲིག། <བྱ་སྤྱེལ་གཏམ་
 རྒྱད་> ནི་བཅད་ལྷག་སྤྱེལ་མའི་ཚུལ་དཔེ་རུ་ལེགས། <རི་དྲགས་ཀྱི་གཏམ་
 རེས་འབྲུང་གི་ཐོ་ཉ་> ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་དེ་ཡང་བཅད་ལྷག་སྤྱེལ་མའི་
 ཚུལ་དཔེ་རུ་འོས་ཤིང་། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དཔེ་རུ་བེད་སྤྱད་ནའང་
 འགྲིག།

<ལེགས་བཤད་སྟོ་གསར་མིག་འབྱེད་> ཅེས་པ་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་
 མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་སློབ་ཚན་གཉིས་སུ་བགོས་ཡོད།

སྟན་ངག་སྒྲིར་གྱི་སློབ་ཚན་ལས་ལ་ལ་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ཚུལ་དཔེ་ཡིན་
 མོད། བར་བར་དུ་ཚུལ་སྤྱིག་པས་འགྲེལ་བཤད་སྐབས་བདེ་རེ་བྱས་པས་
 སློབ་ཚན་གྱི་རོ་བོ་འགྱུར་ཏེ་གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་གི་ཁོངས་སུ་བསྟུས་
 ཆོག་པ་འདྲ་ཞིག་དུ་བྱས་ཡོད།

ལྷ་མོག་མེ་ཚན་ཏུ་སྒར་བཞིན་<<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ངོས་ཀྱི་མི་མང་>>
 ཞེས་པ་ལས། ལེའུ་དགུ་པ་<ཟིང་འཁྲལ་> དང་། ལེའུ་བརྩ་པ་<ལྷ་སའི་རྒྱན་
 ངན།> ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པ་<བཅན་བྱོལ།> ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པ་<སྐྱབས་
 བཅོལ་ཏུ་བྱིན་པ།> ལེའུ་བརྩ་གསུམ་པ་<ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པ་> བཅས་
 རིམ་པར་བཀོད་ཡོད།

གང་ལྟར། མདོར་བསྟུས་ནས་བཤད་ན། གཞི་རིམ་བར་མ་དང་གོང་མའི་
 བོད་ཡིག་གི་སློབ་དེབ་ལས་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་དང་གསལ་
 བཤད་ཚྭ་ཡིག་ དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་བཅས་ཀྱིས་གོ་གནས་གལ་ཆེན་
 བཟུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། དཀའ་གནད་ཀྱང་དེ་གསུམ་ཡིན། དེར་བརྟེན།
 དཀའ་གནད་དེ་དག་སེལ་ཆེད་དེབ་རྒྱུ་འདིའི་ལེའུ་བྱི་མ་དག་ཏུ་ཚྭ་
 ཡིག་དེ་དག་སྒྲོར་རྒྱུ་ལས་བྱས་ཡོད་པས་ཞིབ་གཟིགས་གནང་བར་
 མཆེན།

ལེབ་གཉིས་པ། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག

གཅིག ཅི་ཞིག་ལ་དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཟེར།

དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ནི་རྒྱས་བཤད་དང་ཞིབ་འཁྱེར་ཐབས་ལ་བཞིན་ནས་མི་སྣ་དང་བྱ་བ། ཡུལ་སྡེ་དང་། དངོས་པོའི་ནུས་པ་བཅས་འཁྱེར་བའི་རྩོམ་ཡིག་ལ་ཟེར། འདིའི་ཁོངས་སུ་བཅུམས་སྦྱང་དང་ལྷག་རྩོམ་སོགས་རྒྱས་བཤད་རང་བཞིན་གྱི་བཅུམས་ཆོས་སོགས་དང་། ཉེན་ཐོ་དང་ཡུལ་སྐོར་ཟིན་ཐོ། གཏམ་རྒྱུད། གསར་འགྱུར། འཕྲིན་ཁྱད་སོགས་ཉེར་སྦྱོད་རང་བཞིན་གྱི་རྩོམ་ཡིག་ཀྱང་འདུ་བ་ཡིན། འདི་ནི་སྐྱ་ཡངས་འཇུག་གི་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་ལྟར་ཡིན།

སྐྱ་དོག་འཇུག་གི་དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ནི་མི་སྣ་དང་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཡིན། དེ་ལ་ཤུབ་ཆ་དུག་གམ་རྒྱ་རྒྱུན་དུག་ཡོད་པ་ནི་མི་སྣ་དང་། བྱ་བའི་འབྱུང་རྒྱུ། དེའི་བརྒྱུད་རིམ། མཇུག་འབྲས། དུས་ཚོད། ཡུལ་བཅས་ཡིན། སྐབས་ལ་ལར་རྒྱ་རྒྱུན་བཞི་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། འདིའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་རིམ། མཇུག་འབྲས་གསུམ་བྱ་བའི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་པ་ཡིན།

བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
 འདི་གཉིས་ལ་རྒྱན་བཟོ་བྱས་མི་ཚོག་པ་འདྲ་ན་ཡང་སྒྲ་མ་ལ་ཁ་གསལ་པོ་
 དང་གོ་བདེ་བ། མཚོན་སྟོབས་ལ་སོགས་པར་གཞིགས་ཏེ་འབྲུག་བརྗོད་
 གྱི་རྒྱན་སྦྱར་རུང་ལ་ཕྱི་མ་ལ་འབྲུག་བརྗོད་ནི་ནམ་པ་ཀླན་ཏུ་སྦྱར་མི་རུང་
 བ་དེ་ཡིན།

ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཡག་པོ་ཞིག་འབྲི་བ་ལ། རྩོམ་ཡིག་གི་སྟོག་
 གམ་བརྗོད་བྱ་འདེམས་པ། རྩོམ་ཁོག་འབྲུབས་པ། མཚོན་བྱེད་ཐབས་ཤེས་
 དང་རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་སྦྱར་ལ་བསམ་སྟོན་གཏོང་དགོས་པར་མ་ཟད། ཇི་
 བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ལ་ཆང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱན་དྲུག་པོར་མཉམ་
 འཛིག་བྱ་དགོས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བྱ་དངོས་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་དེ་
 རྒྱང་བ་དང་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་ནང་མི་སྣ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཞུགས་དགོས་
 པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ནང་དོན་ངེས་ཅན་ཞིག་ལྡན་དགོས་པར་མ་ཟད། ཡུལ་
 དུས་ངེས་ཅན་ཞིག་དང་ཁ་འབྲལ་མི་རྣམས་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་དང་མཐུག་འབྲས་
 ངེས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཆང་དགོས། དེ་ལྟར་བྱང་ན་ད་གཟོད་སྟོག་པ་པོ་ནམས་
 ལ་དྲན་སྣང་ཡག་པོ་ཞིག་འཛིག་ཐུབ་པ་ཡིན། འདི་ལྟར་རྩོམ་པ་པོས་ཇི་
 བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་གི་ཐུབ་ཆ་དྲུག་པོ་དོ་སྦྱོད་གསལ་པོར་བྱས་
 པས། སྟོག་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་དོན་རྒྱུན་གྱི་བྱང་བ་དང་འཕེལ་རྒྱས། མཐུག་
 འབྲས་སོགས་སྟོ་དོར་གསལ་རྗེན་དུ་འཆར་ཐུབ། ཡིན་ན་ཡང་། ཇི་བཞིན་
 བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཡོད་ཆད་ལ་ཐུབ་ཆ་དྲུག་པོ་ཆང་དགོས་པའི་ངེས་པ་
 མ་མཆིས་ཏེ། གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཀྱི་འོག་ཐུབ་ཆ་འགའ་རེ་དོ་སྦྱོད་མི་བྱེད་
 པའམ། ཡང་ན་བསྐྱུས་ནས་འབྲི་བའང་ཡོད། དཔེར་ན། རྩོམ་ཡིག་ཏུ་དུས་

ཆོད་དགོས་མཁོ་ཆེར་མེད་ཆེ་ཞིབ་ཏུ་མི་འབྲི་བའམ། ཡང་ན་གཏན་ནས་
མི་འབྲི་བའང་ཡོད། དེ་བཞིན་ཏུ་མཇུག་འབྲས་ཀྱང་ཚུམ་ཡིག་ཁ་ཤས་ནང་
གསལ་པོར་བརྗོད་མེད་པའམ། ཡང་ན་སློག་པ་པོར་བསམ་སློག་ཏོང་ཆེད་
ཏུ་དམིགས་ནས་མི་འབྲི་བ་ཡང་ཡོད།

གཉིས། རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་འབྲི་རྩེ་ལ་ལམ་མཚོན་
ཐབས་དོ་སྟོན།

རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་དཔེ་ཁྲིད་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱ་
བསམ་ན་ཐོག་མར་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེད་སྟོན་གྱི་ཐ་སྟད་དག་ལ་ངེས་ཆ་
ཡོད་དགོས། ཆེད་སྟོན་གྱི་ཐ་སྟད་དག་ནི་གཤམ་ལྟར་ཡིན།

༡ རྒྱས་བཤད།

སྟོན་བརྗོད་དམ་རྒྱས་བཤད་ནི་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་ཆེས་ཆ་
བའི་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡིན། དེའི་རྒྱས་པ་ནི་མི་སྣ་ཞིག་གི་འཆོ་བའི་བརྒྱད་
རིམ་ངོ་སྟོན་པ་དང་། མི་སྣའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ངོ་སྟོན་པ། དོན་ཆེན་བྱུང་
བའི་དུས་ཚོད་དང་ཡུལ། འབྱུང་ཁུངས་དང་འཕེལ་རིམ་སོགས་ངོ་སྟོན་པ་
བཅས་ཡིན།

རྒྱས་བཤད་ལ་སྤྱིར་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱིའི་རྒྱས་བཤད་དང་བྱེ་བྲག་
གི་རྒྱས་བཤད་དོ། །སྤྱིའི་རྒྱས་བཤད་ནི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་སྤྱི་
ཁོག་ཙམ་མམ་ཡང་ན་རགས་བསྐྱས་ཤིག་ངོ་སྟོན་བྱེད་པ་ཡིན་པས། སྟོག་
པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཁོག་ཙམ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱེད་ཀྱིས། བྱེ་བྲག་གི་རྒྱས་

བཤད་ནི་བཙུང་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་སྤེལ་ཞིབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཙུང་དགོས་པ་
ཡིན་པས། སྒྲོག་མཁན་རྣམས་ལ་གསོན་ཉམས་ལྷན་པའི་སྣང་བ་སྟེར་སྤྱོད་
རྒྱས་བཤད་བྱེད་ཐབས་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་ན་རིམ་བཙུང་དང་། སྒྲོག་
བཙུང་། བར་བརྒྱུག་མཉམ་བཙུང་བཅས་བཞི་ཡོད།

རིམ་བཙུང་ནི། མི་སྣ་དང་དོན་རྒྱུན་གང་རུང་ཞིག་གི་འཕེལ་རྒྱས་དང་
འགྱུར་སྒྲོག་གི་གོ་རིམ་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་བཙུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་
མགོ་རིམ་ལྟར་ཚུགས་པ་དང་། བར་དུ་རིམ་ལྟར་འཕེལ་བ། མཐའ་མར་རིམ་
མཐུག་བསྐྱུས་པ་སོགས་གོ་རིམ་ལྟར་བཙུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་བཙུང་ཆེ་ཆོམ་
ཡིག་གི་སྒྲིག་རིམ་དང་། ཚན་པ། ནང་དོན་གྱི་འཕེལ་རིམ་རྣམས་དཔྱད་
གཅིག་དུ་གནས་ཤིང་སྒྲོག་མཁན་གྱི་སེམས་ལ་གསལ་ལྟར་ངེས་འཆར་སྤྱོད་

སྒྲོག་བཙུང་ནི། བཙུང་པར་འདོད་པའི་དོན་དེའི་མཐུག་འབྲས་སམ།
ཡང་ན། བཙུང་བྱའི་དོན་གྱི་གནད་ཆེའི་ཚན་པ་ཞིག་ཆོམ་ཡིག་གི་མགོ་
རུ་བྲིས་ཏེ། སྒྲུར་རིམ་པ་བཞིན་དོན་རྒྱུན་དེ་རིམ་བུར་བའི་སྒྲོར་འབྲི་
བ་ཡིན། དེ་ལྟར་འབྲི་བའི་དགོས་པ་ནི་བཙུང་དོན་ལ་དོ་སྣང་ཡོང་བ་དང་
བཙུང་དོན་གཙོ་བོ་འབྱུང་ཐོན་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རེད།

བར་བརྒྱུག་གམ་གསལ་བཙུང་ནི། བཙུང་པར་བྱ་བ་དེའི་དགོས་དབང་གི་
ཆེད་དུ་རྒྱུན་བཞིན་པའི་དོན་རྒྱུན་དེ་མཉམ་སྤྱད་དུ་མི་བཙུང་པར། བཙུང་
དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་སྤྱོད་འཐུག་བྱས་ནས་
བཙུང་རྒྱས་སྒྲུར་དོན་དེ་མཉམ་སྤྱད་བཙུང་བ་ཡིན། བར་བརྒྱུག་གི་ནང་དོན་
དེ་བཙུང་བྱའི་ནང་དོན་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྒྲུར་འདས་

གྱི་བྱ་བ་ཞིག་གས་ཡང་ན་དོན་དེར་འགྲེལ་བཤད་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
 དགོས། བར་བཅུག་གིས་ཚྭ་ཡིག་གི་སྒྲིག་གཞི་གོ་རིམ་ལྟར་ཞིང་། ནང་
 དོན་སྤྱད་སྤྲུལ་ཆོགས་པ། བཟོད་སྟོང་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་བཅས་གྱི་རྣམ་པ་
 ཐོན་གྱི་ཡོད།

མཉམ་བཟོད་ནི། བྱ་བ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལྟན་ཅིག་དུ་བྱུང་བ་
 ལྟར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་ཚུལ་རང་ངོས་ནས་བལྟས་ན་རིམ་བཟོད་
 ཡིན་ཡང་བཟོད་འདོད་གྱི་དོན་དེའི་དུས་ཚོད་གྱི་སྟངས་བལྟས་ན་མཉམ་
 བཟོད་ཡིན།

༡ ཞིབ་འབྲི།

གཟབ་འབྲིའམ་ཞིབ་འབྲི་ཞེས་པ་ནི་གསོན་ཉམས་ལྟན་པའི་ཆོག་གི་སྦྱར་
 བ་ལ་བཞེན་ནས་མི་སྣ་དང་དོན་རྒྱུ། ཡུལ་སྡོངས་སོགས་ཞིབ་སྤྲོད་དང་
 གཟུགས་སྣང་གི་སྟོན་ནས་འབྲི་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་རི་བཞིན་བཟོད་པའི་
 ཚྭ་ཡིག་གི་མཆོན་ཐབས་ཤིག་ཡིན། ང་ཆོས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་པ་བརྒྱད་ནས་
 གྲི་ཡུལ་དེ་མིག་ལམ་དུ་མངོན་སྤྲུལ་འཆར་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པ་
 མ་ཟད། རེག་ན་ཆོར་རྒྱ་དང་། ཉན་ན་ཐོས་རྒྱ། མུངས་ན་བྲོ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་
 བུའི་ཆོར་སྣང་ཞིག་ཀྱང་སྟེར་སྤྱབ་པ་དགོས།

ཞིབ་འབྲི་ལ། དབྱེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་དེ། ཞིབ་འབྲིའི་ལམ་སྟོལ་དང་
 སྤྲ་རགས་གྱི་ཆ་ནས་དབྱེ་ན་སྦྱ་འབྲི་དང་རྒྱས་འབྲི་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག་ལ།
 ཞིབ་འབྲི་བྱེད་ཐབས་གྱི་སྟངས་ནས་དབྱེ་ན་ཐད་འབྲི་དང་བརྒྱད་འབྲི་གཉིས་

ཡོད། ཡང་ཞིབ་འབྲི་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནས་དབྱེ་ན་མི་སྣ་ཞིབ་འབྲི་དང་ཡུལ་
ལྗོངས་ཞིབ་འབྲི་(གནས་ཡུལ་ཞིབ་འབྲི་ཡང་ཁོངས་སུ་གཏོགས།) གཉིས་ཡོད།

① སྐྱ་འབྲི་(རགས་གིས་ཀྱང་ཟེར)དང་རྒྱས་འབྲི།

སྐྱ་འབྲི་ནི་བྱ་དངོས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་བཟུང་སྟེ། ཆོག་རྒྱན་གྱིས་མ་སྤྲས་
པར་བབ་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྲི་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། རྒྱས་འབྲི་ནི་མི་སྣ་དང་
བྱ་དངོས་གང་ཞིག་གི་བྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་བཟུང་སྟེ་སྤྲ་ཞིང་ཞིབ་པའི་སྒོ་ནས་
འབྲི་བ་ལ་ཟེར་ཏེ། ཞིབ་འབྲི་བྱེད་ཚུལ་འདི་ལ་དཔེ་དང་གཟུགས་རྒྱ།
རབ་བཏགས་དང་ཕུལ་བྱང་གི་རྒྱན་སོགས་བེད་སྤྱོད་དགོས།

② ཐད་འབྲི་དང་བརྒྱད་འབྲི།

ཐད་འབྲི་(ཐང་འབྲི་ཡང་ཟེར)ནི་མི་སྣ་དང་དོན་རྒྱུན། ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་བཀོད་པ་
སོགས་ཐད་ཀར་རམ་བྱང་པོར་བརྗོད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། བརྒྱད་འབྲི་ནི་ཞིབ་
འབྲི་བྱ་ཡུལ་དེ་ཐད་ཀར་དུ་མི་འབྲི་བར་མི་སྣ་དང་བྱ་དངོས་གཞན་གྱིས་
པ་བརྒྱད་ནས་འབྲུར་དུ་ཐོན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། བརྒྱད་འབྲི་བྱེད་སྐབས་
གཞན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་གཏམ་སྟངས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་འབྲི་བྱ་ཡུལ་དེ་
བརྒྱན་ཅུས་པ་མ་ཟད། ཁོར་ཡུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གཟེངས་སུ་ཐོན་པར་
བྱེད་ཅུས། དཔེར་ན་<<སྟོན་ངག་མེ་ལོང་མ་>> ལས་བསྟན་པའི་སྐབས་
མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའོ། །

③ མི་སྣ་ཞིབ་འཛིན་དང་གཞུགས་རིས་ཞིབ་འཛིན།

མི་སྣ་ཞིབ་འཛིན་ནི་མི་སྣ་དེ་གཞུགས་དབྱིབས་དང་སྐད་ཆ། བསམ་སྦྱོང་གི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་དྲུག་ཆོས་ཐུན་མཛུགས་ཡིན་པ་འཛིན་པ་ལ་ཟེར། དེ་ཡང་རིམ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡིག་གི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་མི་སྣ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྒྱུན་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡིག་ཀྱང་མི་སྣ་དང་ཁ་འབྲལ་མི་རུང་། དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྤར་ནས་བཟུང་མི་སྣ་ཞིབ་འཛིན་བྱེད་པར་མཐོང་ཆེན་བྱེད། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་གཞུགས་དབྱིབས་དང་སྐད་ཆའི་སྟངས་མངོན་པ་ཙམ་མ་ཟད། གཙོ་བོ་མིའི་རང་བཞིན་དང་བསམ་པའི་སྟངས་མངོན་གྱི་ཡོད། ང་ཆོས་མི་སྣ་འཛིན་སྐབས། གཙོ་བོ་མི་སྣ་དེ་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་དང་བསམ་པའི་དྲན་འཆར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ནམས་འཛིན་དགོས་ཤིང་། སྤྱིར་ན་གཞུགས་དབྱིབས་དང་། སྐད་ཆ། བྱ་སྦྱོང་། ཡིད་གྱི་འགྱུར་བ་བཅས་ཕྱོགས་བཞིའི་ཐོག་ནས་འཛིན་དགོས།

གཞུགས་དབྱིབས་ཞིབ་འཛིན་ཞེས་པ་ནི། ཚུལ་ཡིག་ཏུ་བྲིས་པའི་མི་སྣ་དེ་གཞུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཏེ། བྱད་བཞིན་དང་། རྣམ་འགྱུར། ཁྱོན་གོས་སོགས་ཞིབ་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། མི་སྣ་དེ་རང་གཤིས་མཆོན་པའི་གཞུགས་དབྱིབས་ཤིག་འཛིན་དགོས་ན། དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོ་གནས་དང་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན། ཁོར་ཕུག་དང་སེམས་ཀྱི་ཆགས་སྤངས་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་དགོས། དེ་དག་རིམ་བུ་ཞིག་འཛིན་པར་དེ་ལྟ་བུའི་མི་སྣ་དེ་བྱ་འགྲུལ་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས།

སྐད་ཆ་ཞིབ་འབྲི་ནི། མི་སྣས་གཏམ་སྒྲིང་བྱེད་པ་མཐའ་དག་ཞིབ་འབྲི་བྱེད་
པ་ལ་ཟེར་རྟེ། མི་གཉིས་སམ་མང་པོས་སྒྲིང་མོལ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། མི་
གཅིག་གིས་ཁེར་ལབ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་འདྲ་བ་ཡིན། དེའི་ནུས་པ་ནི་
ཐད་འབྲིའི་སྐབས་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱང་རིམ་དང་ཁོར་ཡུག་སོགས་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བརྗོད་ཆོག་ལ། མི་སྣའི་རང་བཞིན་དང་སེམས་ཁམས། མི་སྣའི་
བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་མཆོན་ཐུབ་པར་མ་ཟད། སྐབས་རེར་གཏམ་རྒྱུད་
བྱང་རིམ་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྒྲུལ་འདེད་གྱི་ནུས་པ་འང་འདོན་ཐུབ།

བྱ་སྟོང་ཞིབ་འབྲི་ཞེས་པ་ནི། མི་སྣའི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བ་དང་རང་བཞིན་
མཆོན་ཐུབ་པའི་བྱ་སྟོང་དང་འགྲུལ་སྟོང་འབྲི་བ་ལ་ཟེར། མི་ནི་འགྲུལ་སྟོང་
ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་དང་། འོན་ཀྱང་ཡོད་ཆད་མིའི་འགྲུལ་སྟོང་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱང་བ་ཡིན་པས། མི་སྣའི་བྱ་སྟོང་ཞིབ་འབྲི་མ་བྱས་ན་མི་སྣ་ལེགས་པོ་
ཞིག་འབྲི་མི་ཐུབ།

ནང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བ་ཞིབ་འབྲི་ཞེས་པ་ནི། ཁོར་ཡུག་ངེས་ཅན་ཞིག་
ནང་གི་ཡུལ་དུ་ཇུར་པའི་མི་སྣ་དེའི་ལྷ་ཚུལ་དང་། ཆོར་བ། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་སོགས་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བ་སྣ་ཆོགས་འབྲི་བ་ལ་ཟེར་རྟེ། དེའི་དམིགས་
ཡུལ་ནི་མི་སྣའི་རང་བཞིན་གསལ་རྗེད་དུ་ཐོན་པ་དང་། ལྷ་ཚུལ་དུ་མངོན་
མི་ཐུབ་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བ་དེ་དག་གཟུགས་ཅན་དུ་མཆོན་པར་
བྱེད་པ་དེ་ཡིན།

ཁོར་ཡུག་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཆ་རྟེན་ལ་
བྱ་སྟེ། དབྱེ་ན་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཁོར་ཡུག་གཉིས་

ཡོད། དེ་གཉིས་སོ་སོའམ་ཐུན་མོང་ཐོག་མི་སྣའི་བྱ་སྐྱོད་སྟེལ་སའི་
 “རྒྱལ་ཡོལ་” དང་མི་སྣ་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་སའི་“གར་སྟེགས་” ཞིག་མཁོ་
 འདོན་བྱས་པ་དེ་ལ་གནས་དུས་ཞིས་ཟེར་བ་ཡིན། གནས་དུས་ཡག་
 སོ་ཞིག་འབྲི་ཐུབ་ཆོ། ད་གཟོད་ཚྭ་ཡིག་ལ་ཉམས་འགྱུར་ལྡན་ཞིང་།
 གཏམ་རྒྱུ་བྱུང་རིམ་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་མི་སྣའི་རང་བཞིན་འབྲི་བ་
 ལ་རུས་པ་འདོན་ཐུབ། གཤམ་དུ་ང་ཚོས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱི་
 ཚོགས་ཁོར་ཡུག་གཉིས་རེ་རེ་བཞིན་འཆད་པར་བྱའོ། །

ང་ཚོ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད་ལ། དུས་དང་ནམ་པ་ཀུན་
 ཏུ་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོས་དྲིན་གྱིས་སྦྱོང་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། རང་
 བྱུང་ཁམས་ལ་འཐབ་ཚད་ཀྱང་བྱེད་བཞིན་མཆིས། རང་བྱུང་ཁམས་ནི་རྒྱ་
 ཆེ་ལ་དེའི་སྟེང་གི་དངོས་སོ་ཡང་མཐའ་ཡས། དུས་བཞིའི་ཆ་གང་དང་ཉི་
 ཟླའི་འཆར་རུབ་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་སོགས་ལ་ཉམས་འགྱུར་ལྡན་ཞིང་། དེ་ཡིས་
 ང་ཚོའི་འཆོ་བ་དང་བསམ་སྒྲོལ་ཤན་གྲགས་ཐེབས་བཞིན་ཡོད། དེས་
 བ་དོན་རྒྱུ་གཙོ་བོར་འབྲི་བའི་ཚྭ་ཡིག་ཡིན་ནའང་འདྲ། མི་སྣ་གཙོ་
 བོར་འབྲི་བའི་ཚྭ་ཡིག་ཡིན་ཀྱང་རུང་། ཡོད་ཆད་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་
 ཞིབ་འབྲི་བྱེད་པ་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད། ང་ཚོས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་
 ཞིབ་འབྲི་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚྭ་ཡིག་ལ་ཉམས་འགྱུར་སྟོན་པ་དང་
 རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དེ་མི་སྣ་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་སའི་གནས་ལུལ་ཞིག་དང་
 རྒྱལ་སྤྱོདས་ཞིག་ཏུ་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆོག་ཉུང་ཞིང་དོན་གསལ་
 བ་དང་སྐབས་རེར་ཆོག་རེ་འགའི་ནང་དུ་བྲིས་ནའང་ཆོག མཛེས་ཤིང་
 རྒྱག་པའི་ལུལ་སྤྱོདས་ཞིག་འབྲི་བ་ནི་དེ་འདྲའི་ཁག་སོ་ཞིག་མིན་ཏེ། མི་

ཕལ་བ་ཞིག་གིས་ཀྱང་“ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་ཅིང་ཉི་འོད་ཀྱན་ཏུ་
 འཕྲོ་” ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་རྒྱུ་འགའ་བཅོལ་གྱིས་མོད། འོན་ཀྱང་ཡུལ་
 ཏུས་དང་འཆམས་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་རོ་མཆར་ཅན་ཞིག་འབྲི་བ་ནི་དེ་
 འབྲི་ལས་སླ་པོ་ཞིག་མ་ཡིན། དེས་ན་ཡུལ་ལྗོངས་རོ་མཆར་ཅན་ཞིག་
 འབྲི་དགོས་ན་གཤམ་གྱི་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་སྒྱུངས་པ་བྱ་དགོས། དང་པོ་
 ཡུལ་ལྗོངས་ཞིབ་ལྟ་བྱེད་པར་མཁས་པ། གཉིས་པ། གྲི་བུའི་ཡུལ་ལྗོངས་
 གྱི་ཕྱོགས་གང་ཞིག་གདམ་གསེས་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ། གསུམ་པ། ཆོག་
 དོན་གྱི་ཉམས་འགྱུར་ལ་མཁས་པ་བཅས་སོ། །

ང་ཆོའི་འཆོ་བ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་དང་འབྲལ་མི་ལུས་པ་མ་ཟད། སྤྱི་
 ཆོགས་དང་ཡང་འབྲལ་ཐབས་མེད། ང་ཆོས་བཤད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་
 ཁོར་ཡུག་ཅེས་པ་ནི་མི་སྣ་འགྲལ་སྒྱུད་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་ལ་བཅོལ་པ་
 དང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་ཚད་དེས་ཅན་ཞིག་ལ་སླེབས་
 སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོའི་འོངས་སྒྱུད་དང་། བསམ་པའི་འོངས་སྒྱུད་གསར་
 སྐྱབ་བྱས་པའི་སྤྱི་འདུས་ཤིག་ལ་ཟེར། དེའི་ནང་སྔོན་གནས་ཀྱི་ནམ་པ་
 དང་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུ། ཡུལ་སྔོ་ལ་གོམས་གཤིས་དང་། རིག་གནས་སྒྱུ་
 རྩལ་སོགས་འདུས་ཡོད།

༡ རྒྱས་བཤད་དང་ཞིབ་འབྲིའི་བྱེད་པར་ནི།

བྱ་བ་ཞིག་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་བར་དུ་འཕེལ་བ། མཚུགས་ཏུ་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པོ། ཏུས་ཆོད། བྱ་ཡུལ་སོགས་

རོ་སྟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་
འབྱི་ནི་ཕྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སོགས་གང་
རུང་གི་ཉམས་འགྱུར་གསོན་ཉམས་ལྡན་པར་བྱིས་ཏེ། སྟོག་མཁན་གྱི་ཡིད་
ལ་བདེ་སྦྱག་གི་ཚོར་བ་ལྟང་ལྟང་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

༤ སྟོས་བསྐྱར་དང་སྟོག་གཞི།

ང་ཚོས་ཚུམ་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་འདེམས་སྦྱག་བྱས་ཤིང་བསམ་སློབ་སྟོང་པོ་
གཏན་ལ་ཕབ་རྒྱས། ད་གཟོད་ཚུམ་ཡིག་གི་སྟོས་བསྐྱར་དང་སྟོག་གཞི་ལ་
བསམ་སློབ་གཏོང་དགོས།

སྟོས་བསྐྱར་ནི། ཚུམ་ཡིག་འབྱི་སྐབས་བསམ་སློབ་སྟོང་པོར་རམ་འདེགས་
བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱ་ཆ་ནམས་གོ་རིམ་ལྡན་ཞིང་འབྲེལ་ཆགས་ལ་
རྒྱན་གཅིག་ཏུ་སྟོལ་བའི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཞིག་ལ་ཟེར། མགོ་རི་
ལྟར་འཇུགས་པ་དང་། མཐུག་རི་ལྟར་བསྟུ་བ། རི་ལྟར་དོན་ཚན་དབྱེ་བ་
དང་རི་ལྟར་མཚམས་སྦྱར་བྱེད་པ། སྐབས་གང་ནས་བར་བཞུལ་བྱེད་པ་
དང་སྐབས་གང་དུ་རམ་འདེགས་བྱེད་པ། མཚམས་གང་ནས་སྤང་འདོང་
བ་དང་མཚམས་གང་དུ་རྩ་བུ་ཏུ་གཏོང་བ་སོགས་རེ་རེ་བཞིན་གཏན་ལ་
ཕབ་རྒྱས་ད་གཟོད་སྟོག་གཞི་བྱུང་པ་ཡིན།

ང་ཚོས་འདི་ལྟར་བཤད་རུང་སྟེ། སྟོག་མར་སྟོས་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་པ་དང་
རྒྱས་སུ་སྟོག་གཞི་བྱུང་དགོས། སྟོས་བསྐྱར་ནི་སྟོག་གཞི་བཀོད་སྟོག་བྱེད་
པའི་(ཚུམ་ཞོག་འབྲུབ་པ)སྤང་གཞི་ཡིན་ཞིང་སྟོག་གཞི་ནི་སྟོས་བསྐྱར་བྱས་

པའི་རྣམ་པ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་
དབྱེ་བ་གསལ་པོར་འབྱེད་དཀའ།

དེས་ན་ང་ཚོས་གཤམ་དུ་ཚུམ་ཡིག་གི་སྒྲིག་གཞི་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་སྒོས་
བསྐང་ཡང་དེ་ཅུ་འདུ་བ་ཡིན། ཚུམ་ཡིག་ནི་ནང་དོན་དང་རྣམ་པའི་
གཅིག་འདུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆ་དང་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་པོ་ནི་ཚུམ་ཡིག་གི་ནང་
དོན་ཡིན་ལ། ཚུམ་ཡིག་གི་རྣམ་པ་ནི་སྐད་ཆ་དང་སྒྲིག་གཞི་ཡིན། ང་ཚོས་
བསམ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་པོ་ནི་ཚུམ་ཡིག་གི་“སྒྲ་སྟོན་” ཏུ་དཔེ་བྲངས་པ་དང་། རྒྱ་
ཆ་ནི་ཚུམ་ཡིག་གི་ཤ་ཁྲག་ལ་དཔེ་བྲངས་པ་རིམ་ཞིག་། སྒྲིག་གཞི་ནི་ཚུམ་
ཡིག་གི་རྩས་སྒྲོམ་ལ་དཔེ་བྲངས་ན་འགྲིག།

སྒྲིག་གཞི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ་ལ་རྩ་དོན་གསུམ་ཡོད། དང་པོ། སྒྲིག་
གཞི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་བྱ་དངོས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་
ཉིད་དང་ནང་གི་འབྲེལ་བར་བསྟུན་དགོས། དཔེར་ན། རིམ་ཞིག་བརྗོད་
པའི་ཚུམ་ཡིག་ནང་མི་དང་དོན་རྒྱུན་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས། ཚུམ་ཁོག་འབྲུབ་
སྐབས་མི་སྒྲིབ་རང་བཞིན་(གཤིས་ཀ)ཐུབ་ཚུལ་དང་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་
གོ་རིམ། དོན་རྒྱུན་འཁྱར་ལྟོག་འགོ་བའི་བརྒྱད་རིམ་བཅས་ལ་ཡིད་འཛིག་
བྱེད་དགོས་ཏེ། ཡུལ་དུས་ཀྱི་འཕོ་འཁྱར་གྱིས་རྒྱས་པ་གཤམ་ཆེན་འདོན་
སྤྲོད་པ་ཡིན།

གཉིས་པ། སྒྲིག་གཞི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་
པོ་འདོན་པ་ལ་དམིགས་དགོས། བསམ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་པོ་ནི་ཚུམ་ཡིག་གི་སྒྲ་
སྟོན་ཡིན་པས། དོན་ཆེན་དང་ཆེན་པོ་མང་ཉུང་ངམ། ཚུམ་གྱི་སྒྲ་གཞུག་

གི་གོ་རིམ་དང་། མགོ་འཇུག་ས་པ་དང་མཇུག་བསྐྱ་བའི་བཀོད་སླིག་སོགས་
གང་ཡིན་རུང་དེ་དག་གིས་བསམ་སློའི་སྤྱིང་པོ་འབྱར་དུ་ཐོན་པར་རམ་
འདེགས་བྱེད་དགོས།

གསུམ་པ། སླིག་གཞི་བཀོད་སླིག་བྱེད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་ལད་མོ་དང་
གསར་གཏོད་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱ་རྒྱ་དེ་གསར་སློབ་པ་ཞིག་གི་ངོས་
ནས་ཞུས་ན་ལྷག་ཏུ་གལ་ཆེ། དེས་ན་རྒྱུན་དུ་ཚྭ་ཡིག་བསྐྲགས་པ་དང་
ནང་དོན་ལ་བསམ་སློ་གཏོང་བ། ཚྭ་འབྲི་ལ་སྦྱངས་པ་བྱེད་པ་བཅས་བྱ་
དགོས་ལ། ལྷག་པར་དུ་གྲགས་ཅན་གྱི་ཚྭ་ཡིག་ལྷོག་པའི་སྐབས་སུ་ཚྭ་
ཡིག་དེ་ཆོའི་ཚྭ་ཁོག་འབྱབ་སྤངས་ལ་བསམ་སློ་ཡང་ཡང་བཏང་སྟེ་རང་
གིས་ལད་མོ་བྱས་ནས་སྦྱོང་དགོས། འོན་ཀྱང་། ལད་མོ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་
ཡིད་ཆེན་མི་རུང་བར་ལད་མོའི་ཆ་དང་གཞིའི་ཐོག་གསར་གཏོད་བྱས་ནས་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་ལམ་ཞིག་གཏོད་རྒྱ་གལ་ཆེ། གཞན་
ཡང་ང་ཆོས་ཚྭ་ཡིག་གི་སྤྱི་ཁོག་འབྱབ་སྤངས་སློབ་དགོས་ཏེ། ཚྭ་ཡིག་
མ་བྲིས་གོང་དུ་སློབ་བསྐྲང་བྱས་ཏེ་སྤྲ་གཞུག་གི་གོ་རིམ་དང་། ཇི་ལྟར་མགོ་
འཇུག་ས་པ། ཇི་ལྟར་མཇུག་བསྐྱ་བ་སོགས་ཚྭ་ཡིག་གི་སྤྱི་ཁོག་ཅིག་སྟོན་
དུ་ཡིག་ཐོག་ནས་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ད་གཟོད་མགོ་མཇུག་ཆ་ཆང་བ་
ལ་སན་པ་ཡོད།

༥ དོན་ཆེན་དང་ཆེན་པ།

དོན་ཆེན་དང་ཆེན་པ་ནི་སླིག་གཞིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཚྭ་

པ་པོས་རྒྱ་ཆ་རྣམས་ཕྱོགས་འགར་དབྱེ་ནས་སྤྱི་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་ཏེ་ནང་
 འོན་ཆ་ཚང་ཞིག་སྟོན་པ་ལ་**དོན་ཚན་**ཟེས། དོན་ཚན་གྱིས་ཚྭ་ཡིག་གི་
 རང་དོན་དང་ཚྭ་པ་པོའི་རིགས་ལམ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་དང་འགྲོ་ལུགས་
 མཚོན་ཞིང་། **ཚན་པ་**(གོམས་གཤིས་ལ་“རང་བྱུང་ཚན་པ་”དང་“རང་བྱུང་ཚན་པ་”
 ཟེས། གྲགས་འགར་“དུམ་ཚན་”དང་“དུམ་མཚམས་”ཞེས་འབྲི་བའང་ཡོད།)ནི་ཚྭ་
 ཡིག་གི་ལེའུ་གཅིག་དང་ས་བཅད་ཅིག་མིན་པར་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་
 རྫོགས་པ་ལ་ཟེས། ཚགས་པར་དང་དུས་དེབ་སྟེང་བཀོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་
 ལྟར་ན་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་རྫོགས་པའི་མཐུག་ཏུ་ཐིག་སྟེང་གཅིག་
 གསལ་ནས་ཚན་པ་གཞན་ཞིག་མགོ་འཇུགས་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱ་བཏོན་ཡོད།
 དེ་ལ་རྣམ་པའི་སྟེང་ནས་བལྟས་ན། དོན་ཚན་ནི་ཚྭ་རྩིས་པོ་ཞིག་གསལ་
 ལེའུ་ཞིག་དང་བསྐྱར་ན་ཚུང་ཡང་ཚན་པ་ལས་ཆེ། ཡིན་ནའང་། གྲགས་
 རེར་དོན་ཚན་གཅིག་ནི་ཚན་པ་གཅིག་ཡིན་ལ། གྲགས་རེར་དོན་ཚན་
 གཅིག་ལ་ཚན་པ་འགའ་ཡང་ཡོད། ཚན་པའི་མཚོན་རྟགས་ནི་ཐིག་སྟེང་
 གཅིག་གསལ་ནས་སྒྲུབ་ཡང་འགོ་འཇུགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དོན་ཚན་ལ་མཚོན་
 རྟགས་ངས་ཅན་ཞིག་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཚྭ་ཡིག་འགར་དོན་ཚན་
 གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཐིག་སྟེང་འགའ་སྟེང་པར་བཞག་པའམ། ཡང་ན། དང་པོ་
 གཉིས་པ། གསུམ་པ་ཞེས་འགོད་པ་དེ་རྣམས་མཚོན་རྟགས་སུ་བྱེད།

དོན་ཚན་བགོ་བ་ལ་གཞི་འཛིན་ས་དགོས་ཏེ། གཞི་འཛིན་ས་དེ་ལའང་
 གཙོ་པལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད། གཞི་འཛིན་སའི་གཙོ་པལ་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་
 བས་དོན་ཚན་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་སྟངས་ཀྱང་མི་འདྲ། ང་ཚོས་ངེ་བཞིན་
 བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ལ་དཔེ་སྤངས་ནས་བཤད་ན་རྒྱུ་མཐོང་གི་དོན་ཚན་

བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་སྒྲུང་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད།

༡ ཏུས་ཚད་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་ལྟར་དོན་ཚན་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ།

༢ ཡུལ་གྱི་འཕོ་འགྱུར་ལྟར་དོན་ཚན་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ།

༣ ཚྱུང་པ་པོའི་ངོས་ཟེན་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་དོན་ཚན་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ་
བཅས་སོ། །

དོན་ཚན་དང་ཚན་པ་རྣམས་སྡེ་བྱི་འབྲེལ་ཆགས་ལ། འགྲོ་ཡུགས་དང་
མཐུན་ཆེ་བསམ་སློབ་སྤྱིང་པོ་མངོན་པར་གསལ་ཁིང་འབྱུར་དུ་ཐོན་ཐུབ།
ཚྱུང་ཡིག་ལ་ལ་མགོ་མཇུག་ཉོག་པ་དང་འབྲེལ་མི་ཆགས་པ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་
མང་མོད། དོན་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་གསལ་བ་ནི་གནད་འགག་གཙོ་བོ་རེད།

༤ མཚམས་སྦྱོར་དང་རམ་འདྲེགས།

ཚྱུང་ཡིག་གི་དོན་ཚན་དང་དོན་ཚན་གྱི་བར་ལ་གོང་འོག་འབྲེལ་མཐུད་
བྱེད་པའི་ཚན་པ་དང་ཆིག་སྒྱུར་དགོས་ཤིང་། དེས་སྡེ་བྱི་འབྲེལ་ཆགས་
པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་**མཚམས་སྦྱོར་**ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚྱུང་ཡིག་གི་ནང་དོན་སྡེ་རྩེས་
འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་པའི་རུས་པ་འདོན་ཐུབ། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྱུང་
ཡིག་ལ་སྐབས་གང་ནས་མཚམས་སྦྱོར་བྱ་དགོས་ཤི་ན། སྦྱོར་བཏང་དུ་དོན་
རྒྱུན་ཞིག་བྲིས་ཆར་རྩེས་དོན་རྒྱུན་གཞན་ཞིག་འབྲི་བ་དང་། ཁོར་ཡུག་
ཅིག་བྲིས་ཆར་རྩེས་ཁོར་ཡུག་གཞན་ཞིག་འབྲི་སྐབས་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་
དགོས་ལ། རིམ་བརྗོད་དང་ལྷོག་བརྗོད། བར་བརྒྱུག་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་

མཚམས་སྒྱུར་དགོས་པར་མ་ཟད། རྒྱས་བཤད་དང་གཏམ་སྒྲིང་གི་བར་དུ་
 ཡང་མཚམས་སྒྱུར་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན། འཛིན་རིམ་བརྒྱ་པའི་སློབ་དེབ་
 ནང་གི་ར་ལོ་ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་དུ། ཐོག་མར་ཐད་འབྲི་དང་གཏམ་སྒྲིང་
 གི་མི་སྣའི་ལས་དབང་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ཏེ་ཆུང་དུས་ཀྱི་སྣང་བརྟན་བསྐྱུས་
 འབྲི་བྱས་ཐེས་ནར་སོན་པའི་སྐབས་ལ་བར་བཀལ་བྱེད་དུས། “ཤེས་ཅིང་
 ཚོར་ཅིང་ངང་ར་ལོ་ཕོ་ལོ་བརྒྱ་བཞིར་སླེབས་ནའང་།” ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་
 མཚམས་སྒྱུར་ཏེ་ར་ལོ་ནར་སོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཆོ་བའི་བརྒྱད་རིམ་ཞིབ་
 འབྲི་བྱས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་། འཛིན་རིམ་དགུ་པའི་སློབ་དེབ་ནང་
 གི་དཔེ་ཆ་ཉེས་པ་ཞེས་པའི་སློབ་ཚན་དུ། ཐོག་མར་གཟུང་ཉི་མའི་དོན་
 དག་བསྐྱུས་འབྲི་བྱས་ཐེས། “དཔེ་ཁང་དུ་འདྲུལ་མ་ཐག་གདོང་ལ་སློ་སྣང་
 དང་འདྲུམ་གྱིས་ཁེངས་པའི་ཨ་ནེ་དེ་མཐོང་བ་ན། ཡང་བསྐྱར་སེམས་མི་
 སྒྲིད་པའི་དོན་དེ་བྱ་བུང་།” ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་མཚམས་སྒྱུར་ཏེ་གཤམ་
 དུ་བར་བརྒྱུག་གི་བརྗོད་པ་བྱངས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཡང་། ལ་ལས་དུས་
 ཚོད་སོགས་འཕོ་འཁྱར་བྱེད་སྐབས་“མིག་འདྲུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ལོ་འགའ་
 འདས་སོང་” ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་མཚམས་སྒྱུར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ལ་ལས།
 དེར་བརྟེན་དང་། བྱས་ཐོག་དེའི་སྒྲིབ་གྱིས། ཡིན་ཕྱིར། སྒྱིར་བཤད་ན།
 འོན་ཀྱང་། ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ། དེར་མ་ཟད། ད་དུང་། དེ་
 ལས་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི། དེ་མཚུངས་སུ་སོགས་ཆོག་མཉམ་ལ་བརྟེན་ནས་བར་
 བཀལ་བྱེད་པའང་ཡོད།

རམ་འདེགས་ཞེས་པ་ནི། ཚུམ་ཡིག་ནང་ང་ཚོས་རྒྱན་དུ་འདི་ལྟར་མཐོང་
 ཐུབ་པ་སྟེ། ནང་དོན་རིགས་འདྲ་བའམ་ཡང་ན་ནང་དོན་ཐག་ཉི་བ་རྣམས་

འེ་ཞིག་བར་བཅད་རྗེས་སྤྲོད་ཡང་བྲིས་ཏེ་གཅིག་རམ་གཅིག་འདེགས་ཀྱི་
རྒྱས་པ་ཐོན་པ་དེ་ལ་རམ་འདེགས་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

རྒྱན་མཐོང་གི་རམ་འདེགས་བྱེད་ཚུལ་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚྱུ་ཡིག་
གི་མགོ་མཇུག་པན་ཚུན་རམ་འདེགས་བྱེད་པ་དང་། ལ་བྱང་དང་ནང་དོན་
ཀྱི་བར་རམ་འདེགས་བྱེད་པ། ཚྱུ་ཡིག་གི་ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་པན་ཚུན་
གཅིག་རམ་གཅིག་འདེགས་བྱེད་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད། དཔེར་ན། <མ་
གཤམ་སྤྲོད་པོར་བསྐྱེད་པ> ཞེས་པའི་ཚྱུ་ཡིག་གི་འགོ་འཇུགས་སྐབས་
“མ་གཤམ་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་དེ་དངོས་ནས་སྤྱིར་བཏང་ཞིག་མིན་པར། ངས་མ་གཤམ་
ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ལ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་བྱའོ”ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་དང་། ཚྱུ་ཡིག་གི་
མཇུག་བསྐྱེད་སྐབས་“མི་དམངས་མང་ཆོགས་མིག་ལམ་དུ་མི་འཛོག་པ་དང་
མི་དམངས་མང་ཆོགས་ལ་མཐོང་ཚུང་བྱེད་པའི་མཆོགས་འཛིན་མཁན་
དང་བྱིར་བཤོལ་མཁན་དེ་དག་གིས་སྤྱི་བྱ་ལྟ་བུའི་ཐོན་པ་ལ་བསྐྱེད་
བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་མཐོང་ཞིང་སྤྱི་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མ་གཤམ་སྤྲོད་པོ་ལ་
མཐོང་ཚུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང་བདག་གིས་སྤྱི་གསང་མཐོན་པོའི་ངང་
ནས་མ་གཤམ་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ལ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་བྱའོ།” ཞེས་མགོ་མཇུག་གི་ནང་
དོན་པན་ཚུན་རམ་འདེགས་བྲིས་པས་སྤྱི་གཞི་ཆོགས་དམ་པ་དང་བསམ་
སྤྲོད་སྤྱི་བོ་འབྱུང་དུ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད། ཡང་། <ལམ་སྤྱན་སྤྱོད་གི་དོགས་
གཞི> ཞེས་པའི་ཚྱུ་ཡིག་གི་འགོ་འཇུགས་སྐབས་“དེ་རིང་ཡང་ཕྱད་བྱུང་།
ཀྱག་ཀྱོག་གི་ལམ་སྤྱན་འདི་ནས་ཕྱད་བྱུང་།” ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་དང་། ཚྱུ་
ཀྱི་མཇུག་བསྐྱེད་སྐབས་“བྱིན་ཆད་འཕྱད་བྱིད་དམ། ཀྱག་ཀྱོག་གི་ལམ་སྤྱན་
འདི་ནས།” ཞེས་མཇུག་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ལ། ཚྱུ་ཀྱི་སྐབས་སྐབས་སྤྱི་འདུང་ནང་

དོན་འདྲ་བའམ་པལ་ཆེར་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པ་ནམས་རེ་ཞིག་བཅད་རྗེས་
སྐར་ཡང་གྲིས་ཡོད་པས་སྒྲིག་གཞིའི་ཆགས་རེ་དམ་དུ་སོང་ཡོད་དོ། །

ལ ཚུམ་ཡིག་གི་མགོ་ཚུམ་རྒྱལ་དང་དེའི་བྱད་ཆོས།

ང་ཆོས་དུས་རྒྱུན་དཔེ་སློག་མང་ཅམ་བྱེད་པ་དང་ལྟ་ཞིབ་མང་ཅམ་བྱེད་པ།
འབྲི་སྦྱོང་མང་ཅམ་བྱས་ཆེ་ཚུམ་ཡིག་གི་མགོ་ཚུམ་སྤངས་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ལ། ཚུམ་ཡིག་གི་སྒྲ་ཅལ་འདྲེན་བྱགས་ཆེ་དུ་འཕེལ་
བ་དང་བརྗོད་སྟངས་འབྱུར་དུ་ཐོན་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན།

༡. སྦྱངས་དངོས་ཞིབ་འབྲི་ནས་མགོ་ཚུམ་པ། མི་སྣའི་འགྲུལ་སྦྱོང་དང་
བྱ་བའི་འཕེལ་འགྱུར་ཡོད་ཆད་ཁོར་ཡུག་གི་ཡུལ་སྦྱངས་དང་དམ་དུ་
འབྲེལ་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་ཚུམ་ཡིག་གི་མགོ་དུ་ཡུལ་སྦྱངས་ཞིབ་འབྲི་
བཀོད་པ་ཡིན་ན་དུས་ཆོད་དང་ས་གནས་ངོ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱས་པར་མ་
ཟད། དེ་ལས་ཀྱང་གནས་བབ་གསལ་པོར་མཆོན་ཀྱས་པ་དང་། བྱང་
རིམ་གོང་འཕེལ་ལ་སྒྲུལ་འདེད་དང་ཚུམ་ཡིག་གི་བརྗོད་དོན་ཕྱིར་
མཆོན་བྱེད་པའི་ཐད་སྒྲ་ལྟག་གི་ཀྱས་པ་ཐོན་པ་ཡིན། དཔེར་ན། <རྒྱ་
འབྲས་མེད་པའི་མནའ་མ> ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ནང་དུ། “མཐོན་པོའི་
རི་དང་དམའ་བའི་ཐང་། རྒྱག་པོའི་ནགས་དང་ཀྱ་ཀྱའི་ལམ་བཅས་པ་
རྒྱག་པ་རྒྱག་པོས་བསྐྱབས་འདུག” ཅེས་ཡུལ་སྦྱངས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་
པ་དེས་ཀྱང་པོ་བཟོད་པའི་དཀའ་ཆོགས་དང་གནས་བབ་གསལ་པོར་
བསྟན་པ་ལྟ་བུ་རེད།

༡. མི་སྣ་གཙོ་བོ་དོ་སྤྲོད་བྱས་ནས་མགོ་ཚུམ་པ། མི་སྣ་གཙོ་བོར་འབྲི་བའི་
 རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཏུ་དུས་རྒྱུན་འབྲི་སྐད་ས་འདི་བཅོད་སྤྲོད་
 གྱི་ཡོད་དེ། དེས་ཐད་ཀར་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། མི་
 སྣ་གཙོ་བོའི་ཐོབ་ཐང་དང་བྱད་ཆོས་དོ་སྤྲོད་བྱས་ཏེ། གྲོག་མཁན་ལ་
 གསལ་ཞིང་དག་ལ་བརྗོད་དཀའ་བའི་བག་ཆགས་འཛོག་ཐུབ་པ་དང་།
 དེ་དང་ལྷན་དུ་ཚུམ་དེར་ལྟ་འདོད་གྱི་དང་བ་ཡང་འབྲེན་ཅུས་པ་རེད།
 དཔེར་ན། <ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་> ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཏུ། “ཐང་སྟོང་
 རྒྱལ་པོ་བཙོན་འགྲུས་བཟང་པོ་ནི། མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་སྟོན་དུ་བོད་གངས་
 ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱོན་པའི་ལྷགས་ཟམ་གསར་འཇུགས་མཁན་ཞིག་
 ཡིན་ལ། བོད་གྱི་འགྲིམ་འགྲུལ་བྱ་གཞག་ལ་བྱས་རྗེས་སླ་ལྷག་དུ་ཆེ་
 བའི་བཟོ་སྐྱོན་མཁན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་” ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༢. ལུང་ཆིག་ལ་བརྟེན་ནས་མགོ་ཚུམ་པ། ལུང་ཆིག་ལ་བརྟེན་ནས་མགོ་
 ཚུམ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཚུམ་ཡིག་གི་མགོ་དུ་དེའི་འབྲི་རྒྱུན་ནམ་མཁས་
 པའི་གསུང་སོགས་དངས་ནས་མགོ་ཚུམ་པ་དེ་ཡིན། འབྲི་ཐབས་འདིའི་
 གྲོག་མཁན་ལ་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་དོ་སྤྲོད་བྱེད་པར་རོགས་རམ་
 དང་། ཚུམ་ཡིག་གི་བརྗོད་བྱ་དང་སྤྱིང་དོན་རྒྱས་ལོན་བྱེད་པར་རམ་
 འདེགས་བྱ་ཅུས་པར་མ་ཟད། གྲོག་མཁན་ལ་སློ་བུར་བའི་ཆོར་སྤང་
 ངམ་གཅིག་ཤེས་ཀྱིན་གྲོལ་གྱི་སན་ཅུས་ཐོན་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན།
 <གོས་ལིན་ས་ཆའི་རི་རྩ་> ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཏུ། “མི་རྣམས་ཀྱིས།
 གོས་ལིན་ས་ཆའི་རི་རྩ་ནི། ཀུན་མཁོ་འདི་ན་འགྲན་སྤྲོད་མེད། ཅེས་
 ཟེར། རེད་ཅག་ཤིང་གྱུར་བསྐྱེད་དེ་ལིས་ཅང་གཙང་པོའི་ནང་འཕུན་ཏེ།

གོས་ལིན་གྱི་རི་རྒྱུ་བལྟས་པ་ཡིན་” ཞེས་གོས་ལིན་ས་ཆའི་རི་རྒྱུ་ལྟ་
བའི་རྒྱ་མཆན་ངོ་སྟོན་བྱས་པར་མ་ཟད་བརྟོག་བྱ་གསལ་པོར་བསྟན་པ་
ལྟ་བུའོ། །

༤. བརྟོག་བྱ་གཅིག་བསྟུས་སྟོས་མགོ་ཚུམ་པ། འདི་གཅིག་བསྟུས་ངང་
ཚུམ་ཡིག་གི་ཡོད་ན་དང་དོན་ཁ་ཆང་ངམ་ནང་དོན་གཙོ་བོ་དང་། མི་
སྤེལ་བྱ་གཤིས་དང་བྱ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཚུམ་ཡིག་གི་མགོར་བཀོད་
པ་ཡིན། མགོ་ཚུམ་སྟངས་འདིས་ཚུམ་ཡིག་གི་ནང་དོན་དང་སྟོན་གཞི་
ཡོད་ཆད་ཐག་བཅད་ཡོད་དེ། ཚུམ་ཡིག་གི་ཡོད་པོ་ཐོག་མར་སྟོན་ནས་བྲིས་
ཡོད་པ་དང་དེའི་འཕྲོར་བྱེད་བྱ་བྲིས་ཡོད་པས། གྲོག་མཁན་གྱིས་
ཐད་ཀར་ནང་དོན་རྒྱས་ལོན་བྱེད་པར་པན་ལུས་ཐོན་ཐུབ། དཔེར་ན།
<ཚུམ་གྱི་ཁ་བྱང་ལ་ཞིབ་བཤེར་བྱེད་ཚུལ་> ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ལས།
“ཁ་བྱང་ཚུམ་ཡིག་གི་བྱུང་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེར་བརྟོག་བྱ་
སྟོན་སྟོན་དང་བརྟོག་བྱའི་སྟོང་པོ་གསལ་པོར་སྟོན་པའི་ལུས་པ་ཡོད་”
ཅེས་མགོ་བརྒྱུས་མ་ཐག་ཏུ་ཚུམ་གྱི་བརྟོག་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་
པོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །

༥. མཇུག་འབྲས་སྟོན་ཏུ་བསྟན་ནས་མགོ་ཚུམ་པ། དེ་ནི་བྱ་བའི་མཇུག་
འབྲས་ཅི་འདྲ་ཡིན་པ་དེ་ཚུམ་ཡིག་གི་མགོ་ཏུ་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ཇེས།
གཞི་ནས་མཇུག་འབྲས་དེ་བྱང་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་རིམ་ཞིབ་
བརྟོག་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་གྲོག་མཁན་ལ་མཇུག་འབྲས་དེ་
འདྲ་འབྲུང་དོན་ཤེས་ཆེད་ཚུམ་ཡིག་ལ་ཐུ་མཐུད་ལྟ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་

འདྲེན་པར་བྱས་ཡོད། འདི་ནི་གོ་རིམ་ལྟོག་སྟེ་ཞིབ་འབྲི་བྱེད་པ་དེ་རང་
ཡིན་ནོ། །

དཔེར་ན། <བྱིས་དྲུས་ཀྱི་གསར་རྟོགས་> ཞེས་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཏུ། “ངས་
ལོ་དགུའི་ཐོག་མངལ་སྒྱུ་ནས་སྟེ་ཚུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་སོང་། འདི་ནི་
རང་ཚུགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བསམ་སྟོབ་བྱང་བའི་འབྲས་བྱུ་ཤ་སྟག་ཡིན་” ཞེས་
མཚུག་འབྲས་སྟོན་ལ་བཀོད་རྒྱུ། དེར་མཐུད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དང་
པོ་ནས་རང་ཚུགས་སྟོན་བསམ་སྟོབ་ཇི་ལྟར་བྱང་བའི་ཚུལ་ཞིབ་འབྲི་བྱས་
ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་། <པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་ཐང་དུ་ཐེབས་པ་>
ཞེས་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཏུ། “ངའི་སེམས་ནས་ནམ་ཡང་མི་བརྟེན་པ་ནི་པཎ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་ཐང་དུ་ཐེབས་པའི་ཉིན་མོ་དེ་རེད་” ཅས་བྱ་བའི་མཚུག་
འབྲས་ཏེ། པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་ཐང་དུ་ཐེབས་པ་བརྟེན་མི་ཐུབ་པ་བསྟན་
རྒྱུ། གཞི་ནས་བརྟེན་མི་བྱས་དོན་ཅི་ཡིན་པ་དང་བྱ་བ་ཅི་ཡིན་པ་གོ་རིམ་
བཞིན་རྒྱས་བཤད་བྱས་པས། རྟོག་མཁན་གྱི་སེམས་ནས་བརྟེན་མི་ཐུབ་པ་
ཅིའི་བྱིར་ཡིན་པ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་དང་བ་འདྲེན་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པ་
ལྟར་དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་ལོན་བྱེད་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

༦. བརྟེན་སྟངས་གསལ་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཚྭ་ཀྱི་མགོ་འཕྲུགས་པ། འདི་ནི་ཚྭ་
ཡིག་གི་མགོ་བུ་བརྟེན་བྱའི་སྟངས་པོ་སྟེ། བརྟེན་བྱ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་
པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་དང་ཁྱད་ཆོས་སོགས་མདོར་བསྟུས་ཀྱིས་ངོ་
སྟོན་བྱས་པ་བརྟེན་ཚྭ་མཁན་གྱི་དགའ་སྟོལ་ཆགས་སྤང་གསལ་པོར་
མཚོན་པར་བྱས་པས། རྟོག་མཁན་གྱིས་དེའི་ཆོར་བ་དེ་རིགས་ཇི་ལྟར་

བྱང་བ་དང་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་ལོན་ཀྱི་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བསྐྱེད་ཐུབ་པ་
ཡིན།

དཔེར་ན། <ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་མཚོ་> ཞེས་པའི་ཚོམ་ཡིག་གི་
མགོར། “ངས་རྒྱུན་དུ་ངོམས་པ་མེད་པར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་བལྟས་པ་ཡིན།
རྒྱ་མཚོའི་བརྗོད་ཅིང་རྩམ་པའི་ཉམས་དང་མཛེས་ཤིང་སྤྲུག་པའི་མདངས་
ཀྱིས་ངའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་གིན་ཡོད་” ཅེས་ནས་རྒྱུན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་
བལྟས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མཚོན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ཏེ་
རང་ཉིད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་དགའ་ཞིང་དྲུངས་པའི་བཅེ་དྲང་ཟབ་མོ་མཚོན་
པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་རེད།

མདོར་ན། ཚོམ་ཡིག་གི་མགོ་ཚོམ་སྤངས་ནི་སྤྲུག་ཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་སྤྲ་
ཆོག་ས་སུ་སྤང་སྟེ། བོང་འཁོད་དཔེ་མཚོན་དག་ལྟར། ད་དྲུང་ངི་བ་འདོན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མགོ་འཕྲུགས་པ་དང་། བསྟོད་ཆོག་སྟོན་དུ་བྲངས་ནས་མགོ་
འཕྲུགས་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་བས། ཚོམ་ཡིག་འབྲི་བའི་དགོས་མཁོ་ལྟར་
གང་ལ་གང་འཆམ་གྱིས་སྤྲད་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ ཚོམ་ཡིག་གི་མཚུག་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་དེའི་བྱང་ཆོས་བཤད་པ།

མཚུག་བསྐྱེད་པ་ནི་ཚོམ་ཡིག་དེ་བསམ་སྒྲུབ་འདུག་གཞིའི་ཐད་ནས་
རྟོགས་ཆོག་བཀོད་པ་ཡིན། མཚུག་བསྐྱེད་པ་མ་བཟང་ན་ཚོམ་ཡིག་ཅི་འདྲ་
ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རྒྱུ་མེད་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་སྟེ། དེ་བས། གནའ་

དེང་གི་མཁས་པ་ཚང་མས་ཀྱང་ཚྭ་ཡིག་གི་མཐུག་བསྟུ་བ་དེ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེན་དུ་བཅི་ཡི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། ཚྭ་ཡིག་གི་མཐུག་བསྟུ་ཚུལ་དེ་རིགས་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པར་གིན་དུ་མང་པོ་ཡོད་པས། གཤམ་ནས་དེའི་ཐད་དོ་སྒྲོན་ཅིག་བྱའོ། །

1. **སྤྱི་སྒྲིམ་གྱི་ནམ་པས་མཐུག་བསྟུ་ཚུལ།** འདི་ནི་ཚྭ་ཡིག་མཐུག་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཚྭ་ཡིག་གི་ནང་དོན་གཙོ་བོའམ་ལྟ་ཚུལ་གཙོ་བོ་དེ་ཚྭ་པ་པོས་སྐད་ཆ་ཆོག་འགས་སྤྱི་སྒྲིམ་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་དོན་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད། ཚྭ་ཡིག་མང་ཆེ་བར་སྤྱི་སྒྲིམ་གྱི་ནམ་པས་མཐུག་བསྟུ་ཚུལ་སྤྱད་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། <མེ་ཏྲག་གསོ་བ> ཞེས་པའི་ཚྭ་ཡིག་དུ། “དགའ་བ་ཡོད་ལ་སྒྲུ་བའང་ཡོད། དགོད་སྒྲུ་ཡོད་ལ་མིག་ཚུའང་ཡོད། མེ་ཏྲག་ཀྱང་ཡོད་ལ་འབྲས་བྱའང་ཡོད། ངལ་ཚྭ་ལྗེད་དགོས་ལ་ཡར་སྤྱེད་ཀྱང་བྱུང་སོང་། འདི་ནི་མེ་ཏྲག་གསོ་བའི་དགའ་སྣང་ཡིན་” ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། འདི་ལྟ་བུའི་མཐུག་བསྟུ་ཡིས་མེ་ཏྲག་གསོ་བའི་དགའ་སྣང་དེས་གཅིག་སྤྱད་སྟོན་སྤྱི་སྒྲིམ་བྱས་པས། བརྗོད་སྤྲོད་སྒྲར་བས་གཏིང་ཟབ་དུ་བྱས་ཤིང་། རྟོག་མཁན་གྱིས་ཚྭ་ཡིག་གི་ནང་དོན་ལ་གོ་བ་ཟབ་མོ་ལེན་ཐུབ།

2. **སྤྱི་རམ་འདེགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མཐུག་བསྟུ་ཚུལ།** འདི་ནི་ཚྭ་ཡིག་གི་མགོ་དུ་བརྗོད་པའི་ནང་དོན་དེ་མཐུག་བསྟུ་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་སྤྲོད་ངམ་ནན་བརྗོད་བྱས་ཏེ་མགོ་མཐུག་གཉིས་པན་ཚུན་རམ་འདེགས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། མཐུག་བསྟུ་སྤངས་འདི་རིགས་ཀྱིས་ཚྭ་ཡིག་གི་

གྲིག་གཞི་རྒྱུ་དང་གོ་རིམ་གསལ་པོ་ཡོང་དུ་འཕུག་སྟབས་པར་མ་
 ཟད། གྲོག་མཁན་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་མྱོང་ཞིབ་ཟབ་མོ་འབྱུང་
 སྟབས། ཚུམ་ཡིག་གི་བརྗོད་སྟངས་གསལ་མཚོན་བྱེད་སྟབས་པ་ཡིན་པས་མི་
 ལ་ཚོར་བ་དང་བག་ཆགས་གཏིང་ཟབ་མོ་ཞིག་འཛིན་སྟབས། དཔེར་ན།
 <ཤིང་གྲུ་ཆུང་ཆུང་> ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་དུ་མགོ་ཚུམ་སྐབས། “ནམ་
 རྒྱུན་ངས་འཐེན་སྐྱམ་ནང་གི་ཤིང་གྲུ་ཆུང་ཆུང་སྐྱས་ལེགས་དེ་མཐོང་
 ཐངས་རེད། སེམས་ལ་རང་དབང་མེད་པར་གྲོགས་མོ་སྟོལ་མ་བྱན་
 ཡོང་” ཞེས་བྲིས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་མཐུག་བསྟུ་སྐབས། “སྟོལ་མའི་པ་
 མ་གཉིས་ས་གཞན་དུ་གནས་སྟོན་པས། དེ་ནས་བཟུང་ང་ཚོ་ད་བར་
 དུ་འཕྲད་མ་མྱོང་། ངས་ཤིང་གྲུ་ཆུང་ཆུང་དེ་འཐེན་སྐྱམ་དུ་ཉར་ཆགས་
 བྱས་པ་ཡིན། ནམ་རྒྱུན་ངས་ཤིང་གྲུ་ཆུང་ཆུང་དེ་མིག་གིས་མཐོང་
 ཐངས་རེད། གྲོགས་མོ་སྟོལ་མའི་འཇུག་མདངས་དེ་མིག་ལམ་དུ་མཛོན་
 པ་དང་འདྲ་” ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཐུག་བསྟུ་སྟངས་འདི་རིགས་ཀྱི་ཚུམ་
 གྱི་མགོ་ལ་གཞིགས་འདེགས་བྱས་པས་ཚུམ་གྱི་གྲིག་གཞི་ཆགས་རྒྱུ་
 དམ་དུ་གཏོང་བྱས་པ་དང་། གྲོག་མཁན་གྱིས་སྤར་ལས་ལྟག་པའི་སྟོ་
 ནས་ཤིང་གྲུ་ཆུང་ཆུང་དེ་ཉར་ཆགས་བྱེད་དོན་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་མཛའ་
 བཙེ་དམ་སྲུང་བྱེད་ཆེད་ཡིན་པར་གོ་བ་ཟབ་མོ་ལེན་སྟབས་པ་དང་།
 མགོ་ཚུམ་པའི་ཆོག་ལ་ནན་བརྗོད་བྱེད་སྟབས་པར་མ་ཟད། བརྗོད་སྟངས་
 འབྱུང་དུ་དོད་པ་དང་གྲོག་མཁན་ལ་ཚོར་བ་ཟབ་མོ་སྟོན་སྟབས།

༡. ཁ་བྱང་ལ་དམིགས་འཕྲུགས་པའི་མཐུག་བསྟུ་ཚུལ། འདི་ནི་ཚུམ་ཡིག་
 མཐུག་བསྟུ་པའི་སྐབས་སུ་ཚུམ་ཡིག་སྟོང་གི་མི་སྣ་གཙོ་བོ་དང་། དོན་

གྱེན་གཙོ་བོ་གཅིག་སྟུང་སྤྱི་ཕྱོད་བྱས་ཆེས་ཁ་བྱང་གི་དམིགས་པ་
 གསལ་འདོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། མཚུག་བསྟུ་སྟངས་འདི་རིགས་ཀྱིས་
 ཚྱོམ་ཡིག་གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་འབྱུང་སླ་བ་ཡིན།
 དཔེར་ན། འཛིན་རིམ་བརྟུ་གཉིས་པའི་སློབ་དེབ་ནང་གི་<ལྷུབས་སུ་
 འཇུལ་བའི་མི> ཞེས་པའི་སློབ་ཆན་གྱི་མཚུག་ཏུ། “བྱང་པོར་བརྗོད་ན་
 ང་ཚོས་ལྷེ་ལེ་ཁོབ་དྲུར་དྲུ་སྟེན་ཟེན་ནའང་། ད་དྲུང་ལྷུབས་སུ་འཇུལ་
 བའི་མི་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་ལ། ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་མི་དེ་རིགས་ཅི་ཙམ་ཐོན་
 པ་ཆ་མ་འཆལ་ལོ། །” ཞེས་ཁ་བྱང་ལ་དམིགས་འཇུགས་བྱས་ཡོད་
 པར་མ་ཟད་བརྗོད་སྟངས་ཡང་འབྱུར་དྲུ་དོད་ཡོད་ལ། གྲོག་མཁན་གྱིས་
 ལྷུབས་སུ་འཇུལ་བའི་མི་ཞེས་པར་གོ་བ་ཟབ་མོ་ཡང་ལེན་སྟབ།

༩. དྲུངས་བརྗོད་གྱི་ནམ་པས་མཚུག་བསྟུ་ཚུལ། འདི་ནི་ཚྱོམ་ཡིག་གི་
 མཚུག་ཏུ་བྱང་བདེན་སྟངས་མེད་ཀྱི་ཆོག་སྒྱུར་སྟེལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་
 བསམ་སྒྲུའི་བཙེ་དྲང་མཚོན་པར་བྱས་པ་བརྟུད། གྲོག་མཁན་གྱི་སློབས་
 སེམས་དང་དྲུངས་པ་སླ་ལྷག་གིས་འགྲུགས་སྟབ་པ་ཡིན། མཚུག་བསྟུ་
 ཚུལ་འདི་རིགས་ཀྱིས་སྟང་བརྟན་ལྷན་པའི་སྟོན་པ་བརྗོད་དོན་ཕྱི་རུ་སྟོ་
 བ་ཡིན་པས། བརྟུད་ཀྱིས་ཕྱག་ཅིང་མི་སེམས་སྟུལ་བའི་རྟེན་པ་ལྷན་པ་
 ཡིན། དཔེར་ན། <དབྱིད> ཅེས་པའི་ཚྱོམ་ཡིག་ཏུ།

“ལོ་རྒྱས་ལེགས་ཉེས་དབྱིད་ལ་རག་ལས་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་གསར་དྲུ་
 མགོ་བརྟུམས་པ་ན། ཡོད་ཐག་ཆོད་ནི་དྲུས་ཆོད་ཡིན་ལ། ཡོད་ཐག་
 ཆོད་ནི་རེ་བ་ལགས།

དབྱིད་ཀ་ནི་གསར་སྐྱེས་ཀྱི་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར། མ་རྟེན་ལང་ཆོ་
གསར་པ་ཀུན་ནས་འཆར་དུ་ལོང་ཞིང་མཆི།

དབྱིད་ཀ་ནི་ན་རྒྱུད་གི་བྱ་མོ་དང་འདྲ་བར་འཛོ་སྐྱེག་གི་ཉམས་འཁྱར་
རྫོགས་ཤིང་དགོད་པའི་འདྲུམ་དཀར་ངོམ་ཞིང་རྒྱ།

དབྱིད་ཀ་ནི་དར་བབ་ཀྱི་གཞོན་ནུ་དང་འདྲ་བར་སྟོབས་ལྡན་དབྱང་པ་
བརྟན་པོས་ང་ཆོ་མདུན་དུ་ཁྲིད་དེ་སྒྲོད།”

ཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དུངས་བརྗོད་ཀྱི་མཁུག་བསྟར་ཚུལ་རིགས་འདི་ལ་བརྗོད་
དོན་དཀྱིལ་སྟེང་དུ་བཟུང་ནས་སེམས་གཏིང་གི་བཅེ་དུང་ཕྱིར་སྟོན་དགོས་
ཤིང་། སྟོན་པའི་བཅེ་དུང་དེ་ལྟ་མེད་ནམ་དག་ཡིན་ན་ད་གཟོད་མི་
སེམས་སྟོམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་མཁུག་བསྟར་ཚུལ་འདི་རིགས་སྟོད་
པའི་སྐབས་སུ་ངས་པར་དུ་བཅེ་དུང་ལྟ་མེད་ཡིན་དགོས་པར་མ་ཟད།
སྐད་ཆར་གསོན་ཉམས་དང་སྒྲུལ་ཤུགས་ལྡན་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

༥. དན་གསོ་རང་བཞིན་གྱིས་མཁུག་བསྟར་བ། འདི་ནི་ཚོམ་མཁན་གྱིས་
དང་ཐད་ནས་བསམ་སྟོན་མཆོན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་དོན་གཏིང་
ཟབ་པའི་སྐད་ཆ་བཀོལ་ནས་སྟོན་མཁན་ལ་ཀུན་རྟོག་བྱེད་པ་དང་།
བསམ་གཞིགས་གཏོང་བའི་སྟོན་འཕར་བྱས་པ། དེ་དང་ལྡན་དུ་བརྗོད་
བྱའི་སྟེང་པོ་གཏིང་ཟབ་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཁ་བྱང་གི་གོ་དོན་གསལ་
སྟོན་བྱེད་པའི་དམིགས་ལུལ་འབྲུབ་པར་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། <ལྟ་
སྒྲིད་> ཅས་པའི་ཚོམ་ཡིག་ཏུ། “ང་ནི་མོའི་སྐུ་དབྱངས་ཀྱི་འཁྱར་ཁྲགས་
སུ་ཐུག་ནས་སྤར་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་དབྱིད་དུས་སུ་སྐྱེབས་པའི་སྤང་བ་

སྐྱེས། ཞེ་མ། འཛོ་བ་ནི་ཅི་འདྲའི་མངོས་སྒྲུག་ལྟན་པ་ཞིག་རེད་ཨང་།
 ང་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཆོར་སྤང་ཞིག་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ང་དང་མི་
 གང་མང་ཞིག་ལ་ཡང་ལྟ་སྐྱིད་ལྟར་མངོས་སྒྲུག་ལྟན་པའི་བྱིས་པའི་
 ཏུས་སྐྱབས་ཤིག་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །” ཞེས་མཆུག་བསྟུན་ཡོད། འདི་
 ལྟ་བུའི་མཆུག་བསྟུ་ཚུལ་གྱིས་སྟོག་མཁན་གྱི་བསམ་གཞིགས་གཏིང་
 ཟབ་སར་བྱངས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱིས་ཏུས་བྱན་གསོ་བྱེད་ལ། སྐད་
 ཆ་མཆུག་རྫོགས་ཀྱང་ཕྱོ་བ་མུངས་མི་ཆར་བའི་ཆོར་བ་བསྐྱེད་པ་དང་།
 ཚུམ་ཡིག་གི་སེམས་འགྲུགས་ནུས་པ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བྱུང་བ་ཡིན།

༦. **རྒྱན་སྟོལ་རང་བཞིན་གྱི་མཆུག་བསྟུ་ཚུལ།** འདི་ནི་བྱ་བའི་མཆུག་
 འབྲས་དེ་ཚུམ་ཡིག་གི་མཆུག་སྟུང་བྱེད་བྱས་ཡོད་དེ། དོན་དག་ཀྱས་
 བཤད་བྱས་ཆར་བའམ་མི་སྤྱིའི་ལས་དབང་དེ་ཐག་གཅོད་བྱས་ཆར་
 རྗེས་ཚུམ་ཡིག་ཀྱང་མཆུག་རྫོགས་པ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་མཆུག་བསྟུ་
 ཚུལ་གྱིས་སྟོག་མཁན་ལ་བབ་ཆགས་དང་དག་གཅོད་གི་ཆོར་བ་སྟེར་
 བྱུང་བར་མ་ཟད། བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོའང་དེ་མ་ཐག་རྟོགས་སྟོབ་པ་ཡིན།
 དཔེར་ན། འདྲིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟོབ་དེབ་ནང་གི་<དཔེ་ཆ་བ་
 སྟོན་པ> ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཏུ་རྒྱན་སྟོལ་རང་བཞིན་གྱི་མཆུག་བསྟུ་
 ཚུལ་འདི་སྟུང་ཡོད་དེ། “ཞེ་མ། འདི་ནི་ཅི་འདྲའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 སྐད་ཆ་ཞིག་རེད་ཨང་། ངས་ཉན་བཞིན་ཉན་བཞིན་བདུད་ཅི་འཕྲངས་
 པ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་སྟོ་མི་ཤེས་པའི་དགའ་བདེས་བྱས་སོང་། ཞོས་ང་
 ལ་སྐུལ་བ་ནི་དཔེ་ཆ་བ་ཀྱི་དངོས་པོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ཆད་ཁོའི་
 སེམས་ངི་མས་བསྟན་ཀྱང་ད་ལྟ་རང་སྟོབས་གྱིས་དག་པའི་སེམས་དགེ་

བ་ཅན་ཞིག་རེད་ཨང་།” ཞེས་ཚཱ་ཡིག་དེ་འཕུལ་དུ་མཐུག་རྗེས་
པར་བྱས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

མདོར་ན། ཚཱ་ཡིག་ཅི་འདྲའི་ལེགས་པོ་ཞིག་གསུམ་ ཡང་ན། ཚཱ་ཡིག་གི་
མགོ་བརྩུགས་པ་ཅི་འདྲ་བཟང་ན་ཡང་། མཐུག་བསྐྱུས་པ་མ་ལེགས་ན་ཚཱ་
ཡིག་གི་མདངས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཚཱ་ཡིག་མཐུག་
བསྐྱུ་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་བྱའི་སྒྲིང་པོ་འབྱར་དུ་ཐོན་པར་རམ་འདེགས་གྱི་ནུས་
པ་གལ་ཆེན་ཐོན་གྱི་ཡོད་པས། གང་འདོད་གྱིས་སླ་བཅས་དང་སྦྱིད་ལུག་
གི་ནམ་འགྱུར་འཛིན་མི་རུང་བ་ཡིན། གོང་དུ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་དག་ནི་རྒྱན་
མཐོང་གི་ཚཱ་ཡིག་མཐུག་བསྐྱུ་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ཅམ་ལས། ཚཱ་ཡིག་
གི་མཐུག་བསྐྱུ་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་ན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་མིན་ནོ། །

གསུམ། རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་གི་བརྗོད་བྱ་དང་དེ་དག་
གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

སྟོན་གྱི་རྩོམ་གཞུང་དག་ཏུ་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་
དང་བྱ་བ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་མོད། རོན་དངོས་སུ་དངོས་པོ་དང་
ཡུལ་ལྗོངས་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཀྱང་
མང་པོ་ཡོད། དཔེར་ན། དེབ་རྒྱུ་འདྲིར་འཁོད་པའི་<སྟོན་མེ> ཞེས་
པ་དང་། <དཔེ་དེབ> ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་
རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་། <དབྱིད་
དཔལ> ཟེར་བ་དང་། <པ་ཡུལ> ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་རྩོམ་ཡིག་མང་པོ་ཆགས་
པར་དང་། ཏུས་དེབ་དག་ཏུ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་བརྗོད་བྱར་
བཀོད་པ་དེ་ཆོའང་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིར་མི་སྣ་དང་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཡིན་ནའང་འདྲ། ཡུལ་
ལྗོངས་དང་དངོས་རྣམ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཡིན་ཡང་ཆོག སར་
བལྟས་ན་ཐ་དད་ཏུ་སྤང་མོད། རོན་དམ་པར་ནང་གི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ནས་
དམ་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གང་ཡིན་ཡང་གཙོ་པོ་ལྟེ་དབྱེ་
བ་ཅིན་ལས་མི་དང་ཁ་འབྲེལ་ཐབས་མེད། གཤམ་ནས་དེ་དག་གི་འབྲི་

སྒྲུང་དང་འབྲེལ་བ་མདོར་ཅམ་བཞེད་པར་བྱ།

༡ མི་སྣ་གཙོ་བོར་བཞེད་པའི་དྲི་བཞིན་བཞེད་པའི་ཚྭ་ཡིག

མི་སྣ་གཙོ་བོར་བཞེད་པའི་དྲི་བཞིན་བཞེད་པའི་ཚྭ་ཡིག་འབྲི་ན་ཡང་བྱ་
བ་འབྲི་བ་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་དེ། བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེ་ལ།
“གཞུ་མེད་ན་མདའ་མོ་རི་ལྟར་འཕེན། མདའ་མེད་ན་གཞུ་ཡིས་ཅི་ཞིག་
འཕེན། །” ཞེས་པ་ལྟར། ཚྭ་ཡིག་གི་ནང་དུ་མི་སྣའི་ཕྱི་རིམ་པ་ཁོ་ན་
བྲིས་པ་ཅམ་གྱིས་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྟབ་པས། རེས་
པར་དུ་མི་སྣའི་གཤེས་ཀ་མཆོན་པར་རུས་པའི་བྱ་བ་གཅིག་གམ་དུ་མ་ཞིབ་
འབྲི་བྱེད་པའི་ཐབས་གྱིས་མི་སྣའི་སྣང་བརྟན་གསར་བཞེངས་བྱེད་དགོས་
པ་ཡིན། དཔེར་ན། <བདག་གི་དགེ་ཆན> ཞེས་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཏུ་ཚྭ་པ་
པོས་མི་སྣའི་ཕྱི་རིམ་པ་སྤྱི་འབྲི་ཅམ་བྱས་རྗེས། དགེ་ཆན་གྱིས་ང་ཆོ་ཁྲིད་
ནས་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྟན་ངག་འབྲི་ཚུལ་བསྐྱབས་པ། སློབ་གྲོགས་
གཞན་གྱིས་བརྟན་བཅོས་བྱེད་དུས་ང་རང་གི་རྒྱུ་རྟེན་བྱེད་པ། གྱིས་
ཁར་དགེ་ཆན་དང་འབྲལ་མ་འདོད་པར་མཆོན་མོར་གཉིད་ལངས་བྱས་པ་
སོགས་དོན་དག་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཅམ་བཞེད་དེ་དགེ་ཆན་མཆོག་གིས་སློབ་
མར་བྱམས་བཅེས་བསྐྱུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ཁྲིད་པའི་སླ་མེད་རང་གཤེས་
གསལ་པོར་མཆོན་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

སྦྱིར་བཏང་དུ་མི་སྣ་གཙོ་བོར་བཞེད་པའི་དྲི་བཞིན་བཞེད་པའི་ཚྭ་ཡིག་
གི་བཞེད་བྱ་སལ་ཆེ་བ་ཁ་བྱང་གིས་ཐག་གཅོད་པར་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན།

<བདག་གི་ཨ་ཕ་> ཟེར་བ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན། <ངའི་སློབ་གྲྭ་གས་> ཟེར་
བ་འདྲ་པོ། གཞན་ཡང་། <ཅ་བའི་སླ་མ་> ཟེར་བ་བཞིན་མང་པོ་ཞིག་
ཡོད་དོ། །

༡ བྱ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡིག

སྤྱིར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་ནའང་དེ་ཉིད་སྐྱབ་མཁན་གྱི་མི་སྣ་ཡོད་པ་སློམ་
མ་དགོས་མོད། བྱ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡིག་
ནང་དུ་མི་སྣའི་སྣང་བརྟན་བཞེངས་རྒྱ་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པར་དེའི་མགོ་
མཇུག་བར་གསུམ་གྱི་བརྒྱད་རིམ་དང་མཇུག་འབྲས་གསལ་པོར་བརྗོད་
པ་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། <པོ་ཏ་ལ་> ཞེས་པའི་ཚུལ་
ཡིག་ཏུ་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་བཞེངས་པའི་བྱ་བའི་བརྒྱད་རིམ་གཙོ་བོར་བྲིས་པ་
ཡིན་ཞིང་། དུས་རབས་བདུན་པའི་སྟོད་ཅམ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་
པོས་མང་བཉིད་བ་དང་། ཁྱི་སྲོང་ལྷ་བཙན་གྱི་རིང་ལ་གཏོར་སྟོན་བྱུང་བ།
ལ་ཁོང་ས་སྐྱ་ཕྱིང་ལྷ་པའི་སྐབས་སུ་པོ་བྲང་དཀར་པོ་བཞེངས་པ། ལྷ་པ་
ཆེན་མོ་སྐྱ་འདས་རྗེས་ལྷེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་དེ་ལྟར་འཇུགས་སྟུན་
རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་བ་སོགས་པོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་འཇུགས་སྟུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་
བོར་བཟུང་ནས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

བྱ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་དེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཡིག་གི་བརྗོད་བྱའང་
ཕལ་ཆེ་བ་ཁ་བྱང་གིས་ཐག་བཅད་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། <དོན་སྙན་ཆོགས་
ཤིག་> ཅས་པའི་ཚུལ་ཡིག་ལྟ་བུ་དང་། <བརྗོད་དཀའ་བའི་འདས་དོན་>

ཟེར་བ་ལྟ་བུལ། །

༡ དངོས་པོ་ལས་ཡུལ་སྒྲོངས་བརྒྱད་བྱ་ཡིན་པའི་ནི་བཞིན་བརྒྱད་པའི་
ཚུམ་ཡིག

དངོས་པོ་ལས་ཡུལ་སྒྲོངས་གཙོ་བོར་བརྒྱད་པའི་རི་བཞིན་བརྒྱད་པའི་ཚུམ་
ཡིག་ནམས་ཀྱང་ཉོབ་སྟེ་བལྟས་ན་མི་སྣ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་
ཡང་། རོན་དངོས་སུ་དངོས་པོ་དང་ཡུལ་སྒྲོངས་འབྲི་བའང་མི་སྣ་དང་
འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་དེ། ཚུམ་པ་པོས་དངོས་པོ་དང་ཡུལ་སྒྲོངས་ཞིབ་འབྲི་
བྱས་པ་བརྒྱད་ནས་རང་སེམས་ཀྱི་དགའ་སྟོ་ཆགས་སྤང་ངམ་བསམ་པའི་
བཅེ་དྲང་ཕྱིར་མཆོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། <ཙོང་ཁའི་དབྱིད་དཔལ་> ཞེས་
པའི་ནང་དུ་ཚུམ་པ་པོས་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་སྒྲོངས་ཀྱི་མངེས་
ཤིང་ལྷག་པའི་ནམ་པ་སྟེ། རོད་འངམ་ཀྱི་དབྱིད་རྒྱང་དང་བར་སྣང་གི་རྒྱན་
དཀར། རི་འདབས་ཀྱི་སྒྲུག་པ། ཁོར་ཡུག་གི་ཁིང་ས། ལྷང་ལྷང་དུ་འབབ་
པའི་ཙོང་ཆུ། རྒྱང་རིང་གི་རི་པོ་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་དག་གསེན་ཉམས་
སྟན་པའི་སྟོ་ནས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་པ་བརྒྱད་རང་ཉིད་པ་ཡུལ་ལ་དགའ་བའི་
སྟངས་མེད་ཀྱི་བཅེ་དྲང་མཆོན་པར་བྱས་པ་དང་། ཡང་། <རི་གྲོང་གི་ཞོགས་
པ་> ཞེས་པའི་ནང་དུ་ཚུམ་པ་པོས་སྟངས་མེད་པའི་སྐད་ཆ་དང་། རྩོལ་བྲལ་
ཀྱི་བཅེ་དྲང་གིས་རི་གྲོང་གི་ཞོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ནམ་པ་སྟེ། བསེལ་འངམ་
ཀྱི་རྒྱང་བུ་དང་ལམ་འགམ་ཀྱི་མེ་ཉོག་ ཁིང་ནང་གི་སྤང་ལྷག་ རོད་འཆེར་
བའི་བྲིལ་བ། ཆུ་ལེན་བུ་མོ། སྟེ་དཀྱིལ་ཀྱི་ཆུ་ཕན། ལྷ་བྲུག་གི་གསུང་

སྒྲུབ། ཞེགས་ཇ་སྒྲོལ་བའི་དུ་ཞེགས་སོགས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་པ་བརྒྱད་ནས་
དུས་རབས་གསར་པའི་གྲོང་སྡེའི་འཕེ་འཕྱར་གྱི་ནམ་པར་བསྐྱགས་བརྗོད་
དང་། རང་ཉིད་པ་ཡུལ་གྱི་རི་གྲོང་ལ་དགའ་བའི་བཆེ་དུང་ཟབ་མོ་ཕྱིར་
མཆོན་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

མདོར་ན། སློབ་བྱ་དག་གིས་ཚུམ་ཡིག་འབྲི་བའི་དུས་སུ་ཁ་བྱང་གི་རེ་བ་
ལྟར་མི་སྣ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་ངི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་འབྲི་བའི་
དུས་སུ་ཐོག་མར་མི་སྣའི་ཕྱིར་ནམ་པ་མདོར་བསྐྱས་སྒོས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་
ངེས་མི་སྣའི་གཤིས་ཀ་མཆོན་བྱས་པའི་བྱ་བ་གཅིག་གས་དུ་མ་བལྟར་ནས་
འབྲི་དགོས་པ་དང་། བྱ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་ངི་བཞིན་བརྗོད་པའི་
ཚུམ་ཡིག་འབྲི་དུས་མི་སྣའི་ཕྱིར་ནམ་པ་དང་གཤིས་ཀ་འབྲི་རྒྱ་གཙོ་བོར་
མི་འཛིན་པར་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ནའི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་གོ་རིམ་ཡོད་ཅིང་
རྒྱས་བསྐྱས་རན་པའི་སློ་ནས་ཞིབ་འབྲི་བྱ་དགོས། ཡུལ་ལྗོངས་སམ་དངོས་
པོ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་ངི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་འབྲི་དུས་མི་སྣའི་
སྤང་བརྟན་ཞིབ་འབྲི་བྱེད་པའམ། ཡང་ན། སྐབས་དེར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱས་
པ་གཙོ་བོར་འཛིན་མི་རུང་བར་ཡུལ་ལྗོངས་སམ། དངོས་པོའི་བྱད་ཆས་
དག་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་རང་སེམས་ཀྱི་བཆེ་དུང་མཆོན་པར་བྱེད་རྒྱ་ནི་
ཉ་ཅང་གལ་ཆེའོ།

བཞི། ཚུམ་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་དང་བརྗོད་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་
པ།

༡ ཚུམ་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་དང་བརྗོད་བྱ་ཀྱི་བྱད་པར།

མི་ལ་ལས་ཚུམ་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་དང་བརྗོད་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་འབྲེད་མི་
ཤེས་པའི་སྤང་ཚུལ་མང་དུ་འབྱུང་བཞིན་འདུག། ཚུམ་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་ཞེས་
པ་ནི་ཚུམ་པ་པོས་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་ཁྲོད་འཆོལ་སྤྱད་བྱས་པའི་དོན་དག་
རབ་དང་རིམ་པར་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། ཐོག་མའི་རྒྱ་ཆ་དེ་དག་ཚུམ་པ་པོའི་
ཤེད་པའི་ནང་ངམ་ཟིན་བྲིས་དེབ་ཏུ་ཉར་ཚགས་བྱས་ཡོད་ལ། ཚུམ་ཡིག་
གི་བརྗོད་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཚུམ་པ་པོས་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་ནང་གདམ་གསེས་
བྱས་པའི་རྒྱ་ཆ་དེ་དག་ལ་ཁྱེད་བཅར་ལས་སྟོན་བྱས་པ་བརྒྱད་ཚུམ་ཡིག་ཏུ་
མངོན་པར་བྱས་པའི་འཆོ་བའི་སྤང་ཚུལ་དེའི་རིགས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

༢ རྒྱ་ཆ་དང་བརྗོད་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་ཆོས།

སྤྱིར་ཚུམ་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་ནི་ཚུམ་ཡིག་འབྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱ་ཆ་ཡོད་
ཆད་ཚུམ་ཡིག་ནང་དུ་འབྲི་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། དེ་ནི་ཚུམ་ཡིག་འབྲི་

བའི་དགོས་མཁོ་ལྟར་གདམ་གསེས་བྱེད་དགོས་པས། རྒྱ་ཆ་ལ་ལ་ཞིག་ཐང་
 ཀར་ཚྭ་ཡིག་ཏུ་འབྲི་དགོས་པ་ཡོད་ལ། རྒྱ་ཆ་འགའ་ཤས་ཡུན་རིང་པོ་ལས་
 ཐ་ན་ཚྭ་པ་པོས་ཆེ་གང་པོར་ཚྭ་ཡིག་ཏུ་འགོད་མི་བྱལ་པར་བེན་བྲིས་
 སམ་ལྟར་པའི་ནང་ནས་ལུས་འགོ་བ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་པ་རེད།

བཙུན་བྱ་ནི་ཚྭ་ཡིག་གི་མ་གདན་ཡིན་པས་ན་བཙུན་བྱ་མེད་པའི་ཚྭ་
 ཡིག་ཅིག་ཡོད་མི་སྲིད། སྤྱིར་སྤྱོད་ཚྭ་ཡིག་ལ་དྲངས་སེམས་མཚོན་
 པའི་ཚྭ་ཡིག་དང་། འོན་ཀྱང་བྱ་བ་བཙུན་པའི་ཚྭ་ཡིག་སྟེ་རིགས་ཆེན་
 པོ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དང་། དྲངས་སེམས་མཚོན་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་བཙུན་
 བྱ་ནི་ཚྭ་པ་པོའི་བསམ་སྒྲུབ་བཞེད་པའི་དྲང་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་འཆོ་བའི་
 དུམ་ཚན་ཏེ། དགུང་གི་ཉི་མའ་སྐར་གསུམ་དང་། ས་ཡི་རི་རྩ་ནགས་གསུམ་
 སོགས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བྱ་དངོས་སྣ་ཚོགས་པའི་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་
 ཚོགས་ལ། འོན་ཀྱང་བཙུན་ཚྭ་ཡིག་གི་བཙུན་བྱ་ནི་མི་སྣ་དང་བྱ་བ། ཁོར་ལུག་
 སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། གསལ་པོར་ངས་དགོས་པ་ཞིག་ལ།
 བཙུན་བྱ་ནི་ཚྭ་ཡིག་གི་མ་གདན་ཡིན་ཡང་དེར་ཚྭ་ཡིག་གི་བཟང་ངན་
 དང་། ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆད་འཛིན་བྱེད་དུ་གོ་མི་རུང་།

ལ། ཚུམ་ཡིག་གི་བརྗོད་སྟངས་དང་དེའི་བྱད་ཚུལ་བཤད་པ།

༡ བརྗོད་སྟངས་གི་གོ་དོན།

དུས་རྒྱུན་དུ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཚུམ་ཡིག་གི་བརྗོད་བྱ་དང་བརྗོད་སྟངས་
ངོས་འཛིན་ཐད་ལ་གོ་ནོར་ཐེབས་ཀྱི་འདུག། སྤྱིར་བརྗོད་བྱ་ཞེས་པ་ནི་
ཚུམ་པ་པོས་ཚུམ་ཡིག་དུ་བཀོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་ལ་
ཟེར་བ་དང་། བརྗོད་སྟངས་ཞེས་པ་ནི་ཚུམ་པ་པོས་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བ་ཞིབ་
འབྲི་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་མཆོན་པར་བྱས་པའི་རྩ་བའི་ལྟ་ཚུལ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ།
ཚུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་འཆོ་བ་དེས་མཆོན་པར་བྱས་པའི་ཚུམ་པ་པོའི་དགའ་
སྤྱོད་ཆགས་སྣང་གི་ལྟ་བུའམ། གང་ལ་བསྟོད་པ་བྱེད་པའམ་སུ་ཞིག་མཆང་
འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཟེར་བ་རེད། བརྗོད་སྟངས་གི་མིང་གི་ནམ་
གངས་ལ་ཚུམ་གྱི་བསྟན་དོན་དང་བརྗོད་བྱའི་བསྟན་དོན། བརྗོད་བྱ་གཙོ་
བོ་དང་བརྗོད་སྟངས་སོགས་ཡོད།

༢ བརྗོད་སྟངས་གི་བྱད་ཚུལ།

༡. ཚུམ་ཡིག་ཡོད་ཆད་ལ་བརྗོད་སྟངས་ཡོད་པ་ཡིན། སྐབས་བདེ་བའི་

ཚྱུ་ཡིག་ལ་བཞེད་སྟེང་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཏ་ཅང་རྟོག་འདྲིང་གི་ཚྱུ་
 ཡིག་ལ་འང་བཞེད་སྟེང་ཡོད་པ་ཡིན། རྟོག་འདྲིང་ཆེ་བའི་ཚྱུ་ཡིག་
 བྱི་སྒྲིང་གི་སར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིང་ལྟ་བུ་སྟེ། བཞེད་སྟེང་གཙོ་བོ་ནི་བདུད་
 ཏུ་གྱུར་པའི་མཐའ་བཞིའི་དཔོན་ངན་འདུལ་བའི་དཔའ་མཛེས་ཅན་
 ལ་བསྟོད་པ་དང་། འབངས་ལ་མི་བཟང་བའི་དཔོན་ངན་ལ་དམའ་
 འབབས་བྱེད་པ་ནི་བཞེད་སྟེང་པལ་བ་ཡིན།

༡. བཞེད་སྟེང་ལ་ཚྱུ་པ་པོའི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུའི་གྲིས་ཆོད་འཇིན་ཐེབས་
 ཡོད། བཞེད་སྟེང་ནི་ཚྱུ་པ་པོས་ཚྱུ་ཡིག་གིས་མཆོན་པའི་བསམ་
 སློའི་ལྟ་བུའི་དེ་ཡིན་པ་ལས་ཚྱུ་འབྲིའི་དམིགས་ཡུལ་མིན། དེ་བས་
 ཚྱུ་པ་པོ་རེ་རེའི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུའི་མི་མཚུངས་པ་དང་འབྲ་བར་
 ཚྱུ་ལྱ་བཞེད་སྟེང་ཡང་མི་འབྲ་བ་རེད། དཔེར་ན། ཉན་པ་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཚྱུ་ཡིག་པལ་ཆེ་བའི་བཞེད་སྟེང་ནི་འཁོར་བར་སྟེང་པོ་མེད་
 པའི་ལྟ་བ་བཞེད་པའི་སྟོར་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་དག་གིས་བྲིས་
 པའི་ཚྱུ་ཡིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པོ་མའི་འདོད་བཅེ་ལ་བསྟོད་བསྐྱེད་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

༢. བཞེད་སྟེང་ལ་དུས་རབས་རང་བཞིན་དང་གྲལ་རིམ་རང་བཞིན་ལྟན་
 པ། བཤད་ཚུལ་ལ་འདོད་བཅེ་ནི་གཏན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བཞེད་བྱ་
 ཡིན་པ་མ་གཏོགས་བཞེད་སྟེང་མིན། རྒྱ་མཁན་ནི་དུས་རབས་མི་འབྲ་
 བའི་ནང་དུ་འདོད་བཅེ་ལ་བཟུང་བའི་ལྟ་བུའི་མི་འབྲ་བས་སོ། །དེར་
 མ་ཟད་གྲལ་རིམ་མི་འབྲ་བའི་ཚྱུ་པ་པོ་རེ་རེའི་ཚྱུ་ཡིག་གི་བཞེད་

སྒྲིང་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱི་ཚྭ་པ་པོའི་ཚྭ་ཡིག་
 གི་བརྗོད་སྒྲིང་ནི་དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁེ་ཕན་སྤྱང་བའི་སྒྲོར་ཡིན་
 པ་དང་། དབང་རྒྱུར་ཚྱོང་མཁན་གྱི་ཚྭ་པ་པོའི་ཚྭ་ཡིག་གི་བརྗོད་
 སྒྲིང་ནི་དེ་ལས་ཕྱི་གཞི་དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱི་གདུག་རྩལ་ཆེ་བའི་
 གཉའ་གཞོན་ལ་ངོ་མྱོལ་བྱེད་པའི་བསམ་སྒོ་མཆོན་གྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

དུག ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་དི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཟེར་ཞེ་ན།

གཤམ་དུ་དཔེ་བརྗོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ངོ་སྤྲོད་པར་བྱའོ།

གཅིག མི་སྣ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་རྩོམ་དཔེ།

བདག་གི་དག་ཆེན།

དག་ཆེན་ནི་སློབ་མ་དག་གི་ཀུན་སྦྱོང་དང་བསམ་སློང་གི་འཁྲིད་མཁན་
ཡིན། སློབ་གྲྭ་འདིར་དག་ཆེན་བརྒྱ་ཕྱག་ལྷག་ཡོད་ཀྱང་ང་ནི་དག་ཆེན་
ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ལ་ཉ་ཅང་དགའ།

(འདི་ནི་རྩོམ་ཡིག་གི་མགོ་འདྲེན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ནས་
བྱེ་བྲག་དམིགས་སུ་བཀར་ཏེ་རྩོམ་ཡིག་གི་མགོ་བཟུང་ཡོད། ཆན་པ་འདིར་རྩོམ་པ་
མོས་དག་ཆེན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ལ་ཉ་ཅང་དགའ་བ་ཐད་ཀར་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ཙམ་
ལས་ཅིའི་བྱིར་དགའ་བ་བརྗོད་མེད་པ་ནི་ལྟོག་པ་མོར་བསྐྱར་བའི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་དྲི་
བ་ཞིག་སྟེ། ལྟོག་པ་མོས་ཅིའི་བྱིར་དགའ་བའི་རྒྱ་མཚན་སེམས་ཀྱིས་བཅལ་ནས་ལྟོག་
འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་རྩོམ་མགོ་བཟུང་བ་ལེགས་པོའི་གསུ་
བཞག་ཆོག)

(འདི་ནི་རང་བྱུང་ཚན་པ་གཉིས་པ་སྟེ། ཚུམ་པ་པོས་འདིར་དགེ་གན་ཤེས་རབ་དཔལ་
མོའི་བྱ་བ་དོ་སྤྲོད་བྱས་རྗེས། ཁོ་མོ་སྟོབ་ཁིང་གི་ཉམས་སྲོང་གིས་བྱུག་པ་སྟོག་པ་པོར་

དགེ་ཀླན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ཆེས་ཐོག་མར་འདྲིན་གྱུར་ཐེབས་ནས་དག་ཡིག་བསྐྱབས་
 བའི་སྣང་ཚུལ་དཔེ་མཚོན་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་དོ་སྤྲོད་བྱས་པ་བརྒྱད་ཁོང་ནི་འཆད་པ་
 ཁོ་ན་ལ་མཁས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་བྲི་ལའང་འབྲེངས་པོ་ཡོད་པ་སྟོན་
 གོགས་ཆོ་རྒྱུང་སངས་པའི་ནམ་འགྱུར་བརྒྱད་ནས་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།)

ཡང་། ལུང་ཉགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཁྲིད་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། “རང་གི་སྡེ་དང་ཕྱད་
 པ་ན། ཁོ་ཡང་མོ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེས་ན། མོ་
 མོ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་སམ” ཟེར། ཆང་མ་དལ་ཅག་གེར་གྱུར།
 ཁོ་མོ་འཇུག་ཅམ་བྱས་ནས་“བྲིས་ཆང་གཅིག་དུ་སྦྲེས་པའི་མིང་སྲིང་གཉིས་
 གཉེན་སྦྲིག་པའི་སྟོན་ཡོད་དམ” ཟེར། ཆང་མས་“མེད” ཅེས་ལན་བཏབ།
 “དེས་ན་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་དེ་མཆུངས་ཡིན” ཞེས་གསུངས། སྐབས་དེར་
 ངས་གཞི་ནས་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཡུལ་སྟོན་གོམས་གཤིས། འདྲ་ཤིས་འདྲིན་
 སྣངས་སོགས་ཀྱི་བར་ན་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་གཞི་ནས་ཉོགས་
 ཤིང་། སེམས་ལ་ཁོ་མོ་ནི་ཅི་འདྲའི་རིགས་ལམ་གྱིས་ཕྱག་ཅིང་ཉམས་ཐུང་
 གིས་སྦྲིན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་ཨང་སྟམ་བྱུང་།

(ཆན་པ་འདྲིན་བསྐྱར་དུ་དཔེ་མཚོན་རང་བཞིན་གྱི་དོན་དངོས་ཤིག་དོ་སྤྲོད་བྱས་པ་
 བརྒྱད་ནས་དགེ་ཀླན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་རིགས་ལམ་གྱིས་ཕྱག་ཅིང་རང་གིས་ཅི་
 མཐེན་སྟོན་མ་ཆོར་བུམ་པ་གང་ཤྱིའི་རྩལ་གྱིས་སྤྲིད་པའི་ཐབས་ལའང་མཁས་པ་ཚོས་
 བ་པོས་སེམས་ཁམས་ཞིབ་འདྲི་ཡི་ལམ་ནས་གསལ་པོར་བརྗོད་ཡོད།)

ཁོང་ནི་གཟུགས་པོ་མི་རིང་ལ་ཐུང་ཡང་མི་ཐུང་ཞིང་། རྒྱན་དུ་ཞོགས་པར་
 ཡར་བཞེངས་མ་ཐག་ལྷས་རྩལ་ཅེ་བ་དང་། ཁོ་མོ་ལྷས་རྩལ་ཅེ་སྐབས་ལྷ་བ་

སྒྲུབ་ལ་གྲིམ་ཤ་ལྟན་པ་ཞིག་ཕྱོག་ཡོད་ཅིང་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་དབང་
 འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡིན། སློབ་གསེང་གི་སྐབས་སུ་ཁོམ་སྐབས་རེ་ཡོད་ན་སློབ་
 མ་ཆོ་དང་ལྟན་དུ་ཅིད་མོ་ཡང་ཅེ་བ་དང་། བརྟེན་ལ་མི་བཟང་བའི་སློབ་
 མ་དག་ལ་སྒྲུབ་སྒྲུང་མེད་པར་ཟུར་ཁྲིད་བྱེད་པར་ཏ་ཅང་དགལ། ཉིན་ལྟར་
 སློབ་མའི་ནང་སྒྱུང་གིས་པ་ཆ་ཆང་ཆད་ལྟག་མེད་པར་ཞིབ་བཤེར་བྱས་ཏེ་
 རང་གི་བྱ་བ་ནམ་ཡང་འཕྱས་ཤོར་དུ་མི་གཏོང་། ད་དུང་ཞིབ་བཤེར་བྱས་
 པ་ཏ་ཅང་གཟབ་ནན་ཡིན། བཀའ་མོལ་གསུང་སྐབས་ཏ་ཅང་གི་ཁ་དུ་ཁ་
 ཐུག་ཅིག་ཡིན་ལ་བཅེ་སེམས་འཁོལ་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། རྒྱུན་དུ་སྒྲོ་སྒྲུང་
 གིས་ཁེངས་ཤིང་ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། ཆེ་བཀྱར་རྒྱུང་བྱམས་ལྟན་ལ་ལས་
 རྟོགས་ཆོར་རོགས་རམ་བྱེད་པར་དགའ་བར་མ་ཟད། སློབ་མ་ཆོར་དེ་བས་
 ཀྱང་བཅེ་གཟེགས་གནང་བས་ཁོང་གི་འཛིན་གྲུ་ལ་སློབ་མ་སུ་གང་ཡང་
 ཆད་མ་ཐོང་། སློབ་མ་ཆོ་རྒྱུན་དུ་དགའ་ངལ་ལ་ཐུག་ཆེ་ཁོང་གི་སར་ལམ་
 ལྟན་ཞུ་བར་འགོ་བལ་འཆོར་སྒྲུང་ཅི་ཡང་མེད།

(ཆོན་པ་འདིར་དགེ་ཀླན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོའི་སྤྱི་འཛིན་མ་སྒྲུབས་བདེ་ཞིག་འོ་སློང་
 བྱས་ཇེས། མི་གཤེས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་ཆོག་ཉུང་ལ་ཁ་གསལ་བའི་ཆོག་སློང་
 གྱིས་གསལ་པོར་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད་པས་སློག་པ་པོ་སུ་ཡིན་ཡང་། ཅི་འདྲའི་དགེ་
 ཀླན་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་ཨང་སྒྲུམ་བའི་ཆོར་བ་ཞིག་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྦྱེ་འོང་བ་ཡིན།)

བྱུང་ཆོས་བསམ་སློ་ཞིག་ཐོངས་དང་། ཁོང་ལ་མི་དགའ་བའི་སློབ་མ་ཞིག་
 ཡོད་སྲིད་དམ།

(མཇུག་གི་ཆོན་པ་འདི་ནི་དྲི་བའི་རྩལ་གྱིས་རྩོམ་ཡིག་གི་མགོར་རམ་འདེགས་བྱས་

ཏེ་རང་གི་བྱངས་སེམས་སྒྲ་ལྷག་གིས་མཚན་པར་བྱས་ཤིང་། བརྗོད་བྱའི་སྤྱིང་པོའང་
འབྱར་བྱེད་པར་བྱས་ཡིད།)

གཉིས། བྱ་བ་གཙུག་པོར་བརྗོད་པའི་རྩམ་དཔེ།

༡ བརྗོད་དཀའ་བའི་དོན་དག་ཅིག

དེ་ནི་ང་དང་ལུ་མོའི་བར་དུ་བྱུང་བའི་དོན་དག་ཅིག་ཡིན་ལ། དུས་ཡུན་ལོ་
གཅིག་ལྷག་འགོར་ཡང་ངས་ནམ་ཡང་བརྗོད་ཐབས་མི་འདུག།

(རང་བྱུང་ཚན་པ་འདི་ནི་རྩམ་གྱི་མགོ་འཇུགས་ཡིན། བྱ་བའི་མཛུག་འབྲས་ཏེ་བརྗོད་
དཀའ་བའི་དོན་དག་དེ་གཅིག་གཟུང་གཉིས་གྱི་བར་ལ་བྱུང་ནས་ལོ་གཅིག་ལྷག་འགོར་
བ་དེ་སྤྱོད་བྱས་ཡིད་ཀྱང་། ཅིའི་བྱིར་བརྗོད་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཐད་ཀར་མ་བརྗོད་
པར་གྲོག་པ་པོར་ཤེས་འདོད་ཀྱི་འདུན་པའམ་སྤྱོད་པ་བསྐྱངས་པ་ཡིན་པས་རྩམ་མགོ་
བཟུང་བ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། མགོ་འཇུགས་སྤངས་འདིའི་རིགས་ལ་མཛུག་འབྲས་སྤོར་བྱ་
བཞོན་ནས་མགོ་བཟུང་ཚུལ་ལམ་ལྟོག་བརྗོད་ཀྱི་འབྲི་སྤངས་ཟེར།)

གཟུང་ཏེ་མའི་ཉིན་ཞིག་ལ། ལུ་མོ་དང་ངེད་གཉིས་མཉམ་དུ་བྱི་རོལ་དུ་
ཆེད་མོ་ཆེ་ནས་ཉིན་གུང་བར་དུ་བསྐད། གནམ་གཤིས་ཏ་ཅང་ཆ་གདུག་
ཆེ། ངས་ལུ་མོའི་སྒྲ་ལྷག་ཏུ་སྒྲོར་གཉིས་ཡིད་པ་ཤེས་པས་མོ་རང་སོང་སྟེ་
སྒྲོམ་ཆུ་ཞིག་ཉོད་གོས་པའི་རེ་བ་བཏོན། ལུ་མོས་ཡུད་ཅམ་ལ་བསམ་སྟེ་
བཏང་མཐར། “ཨ་ཅེ། དེ་རིང་སྒྲོམ་ཆུ་མི་འཕྱང་། ངའི་སྒྲོར་མོ་འདི་བཞོལ་
ས་ཞིག་ཡིད་” ཅེས་ཟེར། ངས་ལུ་མོའི་སྐད་ཆ་དེ་ཐོས་འཕྲུལ་ཁོང་ཁྱོད་ལ་ངས་

ཏེ། “ཁྱོད་ནི་དངོས་ནས་ཁྱེད་ཅིག་རེད། ངས་རྒྱན་དུ་ཁྱོད་ལ་ཞོར་
 ཟས་ཉེས་པ་མིན་ནམ་” ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། རུ་མོས་ང་རང་ཁོང་ཁྱོད་ལ་ངས་
 སོང་བ་མཐོང་སྟེ་ལྟུང་དུ། “ཨ་ཅེ། ཁྱོད་ཁོང་ཁྱོད་མ་ལངས། སྒྲོར་འདི་དངོས་
 ནས་བཀོལ་ས་ཞིག་ཡིད། རྗེས་ནས་ངས་ཁྱོད་ལ་སྒྲོམ་ཆུ་མང་པོ་ཉི” ཞེས་
 ཟེར། ངས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཤེས་ནས་ཁོ་མོར་ཁ་ཡ་
 མ་བྱས་པ་ཡིན།

(ཚན་པ་འདིའི་གཟའ་ཉི་མའི་ཉིན་ཞིག་ལ་ཞེས་པ་ནི་བྱ་བ་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་ཡིན་ལ་
 ཚན་པ་གོང་མ་དང་མཚམས་སྦྱར་བྱེད་ཀྱང་ཡིན། མི་སྣ་ནི་ང་དང་རུ་མོ་ཡིན། བྱི་རོ་ལ་
 བྱི་ཁྱི་གི་བྱི་རོ་ལ་ཉི་མུ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གམ་བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཡུལ་དང་། ཅིའི་བྱིར་
 བྱི་རོ་ལ་ཡིན་དགོས་པ་རེད་ཅེ་ན། ཅེད་མོ་ཅེ་བ་ཡིན་པས་ཁྱི་ནང་དུ་ཅེད་མོ་ཅེ་ས་མི་
 འགོ་ལ། ཅེ་བའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་ཅད་དངོས་སོགས་གཅིག་པའི་ཉིན་ཁ་ཡོད་ལ་རྒྱན་
 སོལ་ལ་འང་ནང་ནས་ཅེད་མོ་ཅེ་སོལ་མེད། གནས་གཤིས་ཏ་ཅང་ཆ་གདུག་ཆེ་ཞེས་པ་
 བྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ཞིབ་འཁྲིལ་ཡིན། ཅིའི་བྱིར་འདི་འདྲ་ཞིག་བྲིས་པ་རེད་ཅེ་ན། རྒྱ་
 མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་ཚན་པ་འདིར་འབྱུང་བའི་སྒྲོམ་ཆུ་ཉི་མའི་རེ་བཏོན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ཅིག་ཤོས་ནི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཚན་པ་ལས་རུ་མོ་གཉིད་ལ་ཤོར་
 བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན། གཞན་ཡང་འདིར་ཞིབ་འཁྲིལ་བྱས་པའི་མི་སྣ་པན་ཚུན་བར་གྱི་
 གཏམ་སྐྲེད་ཡང་བྲིས་པའི་ལོ་ཆད་དང་མཐུན་པའི་སྐད་ཆ་རྣམས་ཡིན་པས་སྒྲོག་མ་ཐག་
 བྲིས་པ་བསམ་མེད་གཉིས་མིག་ལམ་དུ་འཆར་བར་བྱེད་ཐུབ། འདི་དག་གིས་རྩོམ་ཡིག་
 གི་བདེན་པ་བདེན་ཐུབ་མཛོན་པར་བྱས་ཡོད།)

དུས་ཚོད་རིང་པོ་ཞིག་འགོར་བ་ན་ཐང་ཆད་ནས་བྲིས་དུ་སོང་སྟེ་ངལ་
 གསོས། ཏ་ཅང་ཐང་ཆད་པའི་རྒྱུན་ནམ་ཅི་ཡིན་མི་ཤེས་མོད། ཅང་མ་

འགོར་བར་རུ་མོ་ཆ་ཐབ་སྟེང་ནས་ལོག་སྟེ་གཉིད་དུ་ཡུར་སོང་། ཡིན་ན་
 ཡང་། ངས་སྒྲོམ་ཚུ་ཉོ་བའི་དོན་དེར་བསམ་སྒོ་བཏང་། ངའི་ལྟ་ཕྱོགས་ཤིག་
 གིས་སྒྲོར་མོའི་བྱར་ཞིག་རུ་མོའི་སྒོ་ཁྱལ་ལས་ཕྱིར་མངོན་ཡོད་པ་མཐོང་
 བས། ལྟར་དུ་ཁོ་མོའི་ཁྱལ་མ་ལས་སེམས་ཚུང་སྒོས་སྒོར་མོ་ཕྱིར་བྲངས།
 སྐབས་དེར་ངའི་ལག་པའང་འདར་བཞིན་འདུག་མོད། རུ་མོ་སྤར་བཞིན་
 གཉིད་ཡོད་པས་ཅི་ཡང་མ་ཤེས།

(འདིར་དུས་ཚོད་རིང་མོ་ཞིག་འགོར་ཞེས་པ་ནི་ཅེད་མོ་ཅེ་ནས་དུས་ཚོད་ཅི་ཙམ་འགོར་
 བ་སྟེ་བྱ་བ་བྱུང་བའི་དུས་ཡུན་གྱི་རིང་ཐུང་ལ་ཟེར་བ་རེད། ཅེད་མོ་ཅེ་བའི་སྐབས་དེར་
 ཆ་གདུག་ཆེ་བ་གོང་དུ་བཞག་ཟེན། ཆ་གདུག་ཆེ་བའི་སྟེང་ལ་ཡུན་རིང་ན་ཐང་ཆད་པ་
 བྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། ཐང་ཆད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རུ་མོ་གཉིད་སོང་བའང་གནས་ལུགས་
 དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ད་གཞོད་རྩོམ་ཡིག་གི་བདེན་
 བ་བདེན་ཐུབ་བམ་ངེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའམ་རང་བཟོ་མ་ཡིན་པ་ཟེར། རུ་མོ་གཉིད་རྗེས་
 གྱི་ཨ་ཅེའི་བྱ་སྟོད་ནི་རྒྱན་མ་ཞིག་དང་ངེ་མ་ངེ་བཞིན་ཡིན་པ་གོ་སྟེ། དེ་ནི་བརྗོད་དཀའ་
 བའི་དོན་དག་གི་འབྱུང་རྩ་ཡིན། རྩོམ་ཡིག་གི་མགོའི་ཆན་པ་འདི་དོན་ཆན་གཅིག་ཡིན།
 དོན་ཆན་དེའི་བའི་ཆད་གཞི་འཛིན་ས་ནི་ཅེད་མོ་ཅེ་བ་ནས་མཆམས་བཞག་པའི་བར་གྱི་
 དུས་ཚོད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པ་སྟེ། རུ་མོ་གཉིད་ལོག་པའི་བར་གྱི་དོན་གྱི་བྱུང་བའི་གོ་རིམ་
 ཆ་ཆང་ཡིན།)

རུ་མོ་གཉིད་ལས་སང་རྗེས་སྒོར་མོ་མེད་པ་ཤེས་པ་ན་སྐད་བརྒྱབ་སྟེ།
 “ཨ་ཅེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ངའི་སྒོར་མོ་གཉིས་དེ་ཨ་མཐོང་” ཅས་ང་ལ་དྲིས་བྱུང་།
 ངས་ཅི་ཡང་ཤེས་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་“ངས་མ་མཐོང་། ཅི་ཞིག་བྱུང་སོང་”
 ཞེས་དྲིས། ཁོ་མོས་བྲེལ་འཚུབ་གྱིས་“ངའི་སྒོར་མོ་མི་འདུག་” ཅས་བཤད་

པ་ལ། ངས་ཁོ་མོ་སེམས་འཁྱུར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་“ཕྱི་ནས་བོར་སོང་བ་
 ཡིན་ནམ་” ཞེས་བཤད་མ་ཐག་ཁོ་མོ་ཕྱི་ལ་བརྒྱུགས་སོང་། ངས་ཀྱང་ཁོ་
 མོའི་རྗེས་བསྐྱེད་ནས་སོང་། ང་ཚོས་ར་སྒྲོར་ནང་དུ་སྒྲོར་བ་འགའ་བརྒྱབ་
 ཀྱང་བཅལ་ནས་མ་རྟེན། དེ་ནས་ངས་མོ་ལ་“བོར་ན་བོར། སྒྲོར་མོ་གཉིས་
 ཅམ་ཡིན་པས། སང་ཉིན་ངས་ཁྱོད་ལ་སྟེར་” ཞེས་བཤད། ལུ་མོས་ཉན་རྗེས།
 “སྒྲོར་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་མིན། ང་ལ་དོན་དག་གལ་ཆེན་
 ཡོད་པས་ཡིན་” ཟེར་བས། ང་རང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ཏེ་དོན་དག་ཅི་ཞིག་ཡིན་
 པ་དྲིས་པ་ན། ཁོ་མོ་ཏ་ཅང་སྐྱོ་བར་གྱུར་ཏེ་དུ་བཞིན་དུ། “ཨ་ཅེ། སང་ཉིན་
 ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེས་སྐར་མ་ཡིན་ནམ། ངས་སྒྲོར་མོ་གཉིས་དེ་ཉར་ནས་ཁྱོད་ལ་
 སྐྱེས་སྐར་ཀྱི་ལེགས་སྐྱེས་ཏེ་བསམས་པ་ཡིན་” ཞེས་ཟེར། སྐབས་དེར་ངའི་
 སྙིང་ཀར་སྐྱོ་བའི་ཅག་ཤེད་ཅིག་ལངས་ཤིང་། དེ་མ་ཐག་དུ་སྒྲོར་མོ་
 གྲངས་ཏེ་ཁོ་མོའི་ལག་དུ་བཞག་པ་ཡིན། ལུ་མོས་སྒྲོར་མོ་གཉིས་ཀ་མཐོང་
 འཕྲལ་དགའ་སྟེང་ངང་ནས། “ཨ་ཅེ། མ་གཞི་ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་ཀུ་རེ་ཅེ་བ་
 ཡིན་ནམ་” ཞེས་ཟེར་བཞིན་མཁུར་ཚོས་སྟང་གི་དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་
 མིག་ཚུའི་ཐིགས་པ་དེ་འབྱེད་པར་བྱེད། ངས་སྐད་ཆ་ཅི་ཡང་མ་བཤད་ལ་
 ཅི་ཞིག་བཤད་དགོས་པའང་མ་ཤེས། གདོང་རྩིལ་པོ་ཆ་ལམ་ལམ་དུ་གྱུར་
 ཞིང་བཟོད་དཀའ་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་ལུས་རྩིལ་པོར་བྱུང་།

(ཚན་པ་འདི་དུ་ལུ་མོ་སང་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བའི་བྱུང་རིམ་གཙོ་བོ་མི་སྣའི་གཏམ་སྟེང་གིས་
 རིམ་པར་སྟེལ་ཡོད། སྟེང་མོལ་བྱས་པའི་གོ་རིམ་ཁྱོད་དུའང་དགོས་མེད་ཀྱི་ཉོག་གཏམ་
 ཅི་ཡང་མེད་པར་སྐབས་དོན་གསལ་པོར་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་ལ། སྐད་ཆའི་བཤད་
 རྣམས་ཀྱང་བྱིས་པའི་གཤིས་ཀ་དང་ཡོངས་སུ་མཚུངས། སྐད་ཆ་ཞིབ་འདྲི་བྱེད་སྐབས་

དོ་སྒྲུང་བྱ་དགོས་པ་འདྲ་ཡིན་ཏེ། ལོ་ཚོད་དམ་གཤེས་ཀྱི་དང་མི་མཐུན་པའི་སྐད་ཆ་
ཞིབ་འཁྲི་བྱས་ན་སྐབས་དོན་གསལ་པོར་མཚོན་མི་རྒྱས་པའི་སྟེང་ལ་རང་བཟོ་ཡིན་པའི་
རྟགས་མངོན་ཡོང་བ་ཡིན།)

ཚན་བ་གོང་མར་རྩོམ་བ་པོས་རྒྱ་མོར་ཁེལ་མེད་ཀྱི་ལས་ཤིག་བཀྲིས་པ་བསྟན་ཡོད་ན་
ཡང་། སྐབས་འདིར་རྒྱ་མོའི་སྟེང་མེད་ནམ་དག་གི་བཅེ་དྲུང་ཟབ་མོ་ཚོར་རྒྱུ། “ངས་
སྐད་ཆ་ཅི་ཡང་མ་བཤད་ལ་ཅི་ཞིག་བཤད་དགོས་པ་འདྲ་མ་ཤེས། གདོང་ཤིལ་པོ་ཆ་
ལམ་ལམ་དུ་གྱུར་ཞིང་བཟོད་དཀའ་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་ལུས་ཤིལ་པོར་བྲབ་བྱུང་” ཞེས་
རང་གི་བྱས་ཉིས་ལ་འགྲོད་གདུང་ཟབ་མོ་ཡོད་པ་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། ཚན་བ་འདི་ནི་
གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོ་རྒྱུ་ལ་ཚུལ་ཡིག་ཤིལ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚན་བ་འདི་དང་
རྩོམ་ཡིག་གི་མཐུག་གཉིས་དོན་ཚན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་རྩོམ་ཡིག་འདི་དོན་ཚན་ཆེན་པོ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག།)

ངས་ནམ་རྒྱུན་རྒྱ་མོའི་དྲུང་ས་པའི་འཇུག་མདངས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་ངོ་
གདོང་ཆུང་བྱ་དེ་མཐོང་ཐེངས་རེར་འདས་ཟེན་པའི་དོན་དག་འདི་སེམས་
ནང་དུ་བྲན་འོང་གི་འདུག།

(ཚན་བ་འདི་ནི་རྩོམ་ཡིག་གི་མཐུག་སྟེ། རྩོམ་ཡིག་གི་མགོ་དང་གཅིག་རམ་གཅིག་
གིས་བཏེགས་ནས་བརྗོད་བྱའི་སྟེང་པོ་འབྱུར་དུ་ཐོན་པར་བྱས་ཡོད། རྩོམ་ཡིག་འདི་ནི་
བྱ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་རིམ་ཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ཀྱང་ཡིན། རྩོམ་ཡིག་འདིའི་
ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་སྐད་ཆ་ཞིབ་འཁྲི་བྱས་པ་དང་། མི་སྣའི་བྱ་སྤྱོད་དང་བྱ་བའི་བྱུང་
རིམ་གོ་བདེ་ལ་ཁ་གསལ་བ། རྩོམ་ཡིག་གི་བདེན་སྒྲུབ་མངོན་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་
པར་དེ་ལས་ཀྱང་བྱ་བའི་མཐུག་འབྲས་སྒོ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་རེད།
མཐུག་འབྲས་དེས་ཆེས་སྤྱིར་བཏང་གི་དོན་དག་ཆུང་ཆུང་དེའི་དོན་སྟོང་གཏིང་རིམ་

ཏུ་བཏང་ཞིང་། ཏུ་མོས་ལྷད་མེད་ནམ་དག་གིས་ཨ་ཅེ་ལ་བཅངས་པའི་དུངས་སེམས་
 དང་། ཨ་ཅེ་ཡི་སྒྲིབ་སེམས་ཆེ་ཞིང་སྒྲུག་སྒོ་བའི་བྱ་སྒྲིབ་གཉིས་གཤེབ་སྤྱད་དང་གཅིག་
 བསྐྱས་ངང་ཐོལ་གྱིས་བྱིར་མཛོན་པར་བྱས་པས་སྒྲོག་མཁན་ལ་སྒྲ་འདར་བ་ལྟ་བུའི་ཚོར་
 ལྡང་བྱགས་དག་སྤར་བ་དེ་རེད།)

༡ རྒྱུད་ཉིག་ཉིག་གི་སྒྲོར་མོ་བརྒྱ་ཐམ་པ།

ཉིན་དེའི་ཞོགས་པར་མལ་ནས་ལངས་པ་དང་རིག་པ་བྱིང་ཞིང་འཐིབས་
 བ་མིག་ལམ་ཡོངས་རྒྱུགས་རབ་རིབ་ཅིག་ཏུ་ཡུར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་
 བ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་། ས་མ་གཉིས་ཀ་གཞུང་དོན་ཆེད་སྟོགས་སུ་
 བསྒྲིད་ཟིན། འཁྲིས་ནས་མེ་ཤོར་བ་ཐག་རིང་གི་ཆུ་ཡིས་གསོད་མི་ཐུབ་པ་
 ལྟར། རང་ཉིད་སྒྲན་ཁང་དུ་འགོ་བ་ལས་ས་མར་སྒྲུག་ནས་བསྐྱད་ན་ཁྱོན་
 བས་འགྲིག་གི་མི་འདུག

(རང་བྱུང་ཆན་བ་དང་པོ་འདི་ནི་རྩྭ་ཡིག་གི་མགོ་འཛུགས་ཏེ། དོན་དངོས་ཀྱི་བྱུང་བ་
 དང་མི་སྒྲ། ལུལ་དུས་སོགས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཏེ་ཐད་ཀར་གཏམ་རྒྱུད་དངོས་ལ་ཞུགས་
 ཡོད་པ་རེད། འདི་ལྟར་བྱས་ན་བབ་ཆགས་ལ་ཁ་གསལ་བའི་ཚོར་སྣང་སྤར་བྱུང་།
 རྩྭ་ཡིག་འདི་ནི་དོན་གྱི་བྱུང་བ་གོ་རིམ་ཇི་བཞིན་དུ་བརྗོད་ཡོད་པའི་རྩྭ་ཡིག་ཅིག་
 རེད། ཆེག་བསྐྱས་ན་རིམ་བརྗོད་རྩྭ་ཡིག་ཀྱང་ཟེར། ཁ་བྱང་ལ་བལྟས་ན་དངོས་རྣམ་
 བརྗོད་པའི་རྩྭ་ཡིག་དང་འབྲེལ་མོད། བརྗོད་བྱ་ལ་བལྟས་ན་བྱ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་པའི་
 རྩྭ་ཡིག་ཅིག་ཡིན་པ་གོ་སྒྲ།)

སྒྲོ་བཞེན་སྒྲན་ཁང་དུ་འབྱོར་བ་དང་སྒྲན་པས་བདག་གི་ལུས་པོའི་ཆ་དོད་

ལ་བརྟགས་པ་ན། བདག་ལ་ཆ་བ་རུང་ཀྱས་ཡོད་པ་ཚོར། དེ་ནས་སྤྲོད་པས་
བདག་ལ་སྤྲོད་ཐོ་ཞིག་སྤྲོད་བྱུང་།

(ཚན་པ་འདི་ནི་བྱ་བའི་གོ་རིམ་གཉིས་པ་ཡིན། དོན་དག་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། བྱ་བ་
དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་དང་མི་སྣ་རོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད། འདི་ལྟར་བྱས་ན་གཏམ་རྒྱུད་ལ་གོ་
རིམ་ལྟན་པ་དང་ཁྲོག་མཁན་གྱིས་ཐད་ཀར་གོ་བྱུང་། སྤྲོད་ཆ་ལྟག་མ་ཞིག་བཤད་ན།
ཚུམ་ཡིག་འདིའི་དུམ་ཚན་དང་པོར་སྤྲོད་ཁང་དུ་འགྲོ་བ་ཐག་བཅད་རྗེས། དུམ་ཚན་
གཉིས་པར་རི་ལྟར་སྤྲོད་ཁང་དུ་སོང་བའི་ལམ་བར་གྱི་གནས་རྒྱུ་གསལ་པོ་མ་བྲིས་
པར་བསྐྱས་ཡོད། གལ་སྲིད་དེ་དག་ཞིབ་འཁྲི་བྱས་ཆེ་ཡིག་ཚོགས་མང་བ་ལས་བརྗོད་
སྟངས་ལ་རམ་འདེགས་གྱི་རྒྱས་པ་མི་ཐོན་པའི་ཁར་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་འགྲོ་
དེར་བརྟེན། ཚུམ་པ་པོས་ཚུམ་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆ་ལ་གདམ་གསེས་བྱས་ནས་བརྗོད་སྟངས་
གསལ་པོར་མཚོན་མི་བྱུང་བའི་རིགས་དོར་བ་རེད།)

སྤྲོད་ཐོ་བཟུང་ནས་སྤྲོད་ལེན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ། ད་གཞོན་བྱིས་ནས་ཐོན་ཡོང་
ཁར་འཆབ་བེ་འཆུབ་བེ་བྱས་ཏེ་སྒྲོར་མོ་འབྱེར་རྒྱ་བརྗོད་སོང་བ་གཞི་ནས་
བྲན། ད་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ་ཨང་།

(རང་བྱུང་ཚན་པ་འདི་ནི་གཏམ་རྒྱུད་འདིའི་དྲུག་མཚམས་ལྟ་བུ་ཡིན། མ་གཞི་སྤྲོད་
ལེན་དགོས་མོད། སྤྲོད་ལེན་བྱེད་གྱི་སྒྲོར་མོ་བཟུང་མེད་པ་འདིས་མི་སྣ་གཙོ་བོའི་
གཤེས་ཀ་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད། དོན་རྒྱུན་གྱི་གོ་རིམ་དང་རོ་བོ་ལ་སྤྲོད་དུ་འགྱུར་
ཕྱོག་བྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གཏམ་རྒྱུད་གྱི་དྲུག་མཚམས་ཞེས་བརྗོད་ཆོག ལྟམས་
འདིར་ཡང་སྤྲོད་ཁང་གི་ཕྱི་ནང་གི་བཀོད་པ་དང་མཐོང་སྟངས་སོགས་ཡོད་པས་མོད། དེ་
དག་གཅིག་ཀྱང་ཞིབ་འཁྲི་བྱས་མེད་པའང་དགོས་མཁོ་མ་བྱུང་བས་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་
དགོས་མཁོ་མ་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། ཁོས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་ཞིག་གི་བྱུན་མིན་གྱི་

གཤམ་གཤམ། སྤུང་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་བསྟོད་འདོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་བས་སྤུང་པ་འདི་
 གྱི་ནང་གི་བཀོད་པ་དང་སྤུང་པ་དང་ནང་པ་མང་པོའི་འདུ་འགོད་ཀྱིས་ཁོས་བསྟོད་འདོད་
 གྱི་སྤུང་པ་དེ་མཚོན་ཐབས་བྲལ་བ་རེད། དེ་བས་རྒྱ་ཆ་ལ་འདོར་ལེན་མི་བྱེད་མཁོ་
 ཡིན། གཤམ་སྤུང་འདོར་ལེན་མ་བྱས་པར་མིག་གིས་མཐོང་ཆད་དང་ན་བས་ཐོས་ཆད་
 གྱུན་མིས་ན་བརྟུན་བྱའི་དོན་ལ་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་བརྟུན་འདོད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་དེ་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཚོགས་པ་ཐོར་སྤོང་སྤེར་མི་བྱུག།)

སྤུང་པ་དེས་ང་རང་ཁྱུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་པལ་ཆེར་
 རྟོགས་སོང་བ་འདྲ། ཚུར་ཡོང་ནས་“སྟོར་མོ་འབྱེར་ཡོང་རྒྱ་བརྟུན་སོང་བ་
 ཞེ་རེད་” ཟེམ། ངས་ཁ་སྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་ཁོང་ལ་མགོ་བོ་ལྷམ་ཙམ་ལྷམ་
 ཙམ་བྱས་པ་ཡིན། ཁོང་གིས་“ངས་བྱེད་ལ་སྟོར་མོ་བརྒྱ་སྟོན་ལ་གཡུར་ཆོག་
 བྱེད་ལ་ཁོམ་པ་ཡོད་དུས་ཤིག་ལ་བྱིར་སྟོན་དུ་ཡོང་ན་འགྲིག་” ཅེས་བཤད་
 ཞོར་ངའི་ལག་ལ་ཤོག་སྟོར་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཞག་ཞེ་ཐེབས་སོང་།

(རང་བྱུང་ཆོན་པ་འདི་ནི་དོན་གྱི་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱ་བའི་གོ་རིམ་རྗེས་མ་དེ་
 ཡིན་ལ། གཏམ་རྒྱུད་འདིའི་མཐོ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བརྟུན་ཡང་མི་འགྲིག་པ་མེད། བྱ་
 བའི་གོ་རིམ་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ཏེ་སྤུང་པ་དེ་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་མིན་པ་མཚོན་པར་བྱས་
 ཡོད། ཅིའི་བྱིར་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་མ་རེད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་བསམ་སྟོན་གཏོང་དགོས་
 པ་སྟེ། དུས་རབས་འདིའི་མི་ལ་མཚོན་ན་སྟོར་མོའི་བྲན་གཡོག་ཡིན་ཏེ། ཐ་ན་ཚོམ་
 ཡིག་ཏུ་བཀོད་པའི་མི་སྤྱ་གཙོ་བོའི་པ་མས་ཀྱང་བྱ་བྱུག་བསྐྱར་ཏེ་གཞུང་དོན་ཆེད་ལུ་
 གཞན་དུ་བསྟོད་པ་དེ་མདོར་དེད་ན་སྟོར་མོའི་ཆེད་དུ་རེད། ཁོ་སྤུང་པ་དེ་བྱ་བྱུག་ནས་
 ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པེས་མོད། སྤྱི་
 དང་གང་གིས་ཀྱང་ཁོ་ལ་དོ་སྤང་བྱས་མེད། དོ་སྤང་བྱས་ཆེ་སྟོར་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་

གནད་དོན་ལ་བྱག་ཡོད། སློར་མོ་སྐར་མ་གང་ཡིན་ཡང་པར་ལ་སྦྱིན་མཁན་ཡོད་མིད་
 དམ། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་སྦྱན་པ་དེས་ཁོར་དོ་སྦྱང་བྱས་པར་མ་ཟད།
 དཀའ་ངལ་སེལ་རོགས་བྱས་པ་དང་། སློར་མོའི་སྦྱིན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོད་མིན་ལ་དོགས་པ་
 ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེས་མི་སྦྱ་གཙོ་བོ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་སུ་བརྟུག་པ་མ་ཟད། སྒྲོག་
 མཁན་ཆོས་ཀྱང་དངོས་གནས་སྦྱན་པ་སེམས་བཟང་ཞིག་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱིས་ཆོར་
 ཟུབ། ཚན་པ་འདི་ནི་ཙྰམ་ཡིག་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་གཅིག་ཡིན།)

ངས་སློར་མོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དེ་ལག་ཏུ་བྲངས་པ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་ལྷིང་
 ཉིག་གི་བ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ནི་སློར་མོ་བརྒྱ་ཁོ་ན་ཅམ་མ་ཡིན་
 པར་དེ་ལས་ཀྱང་མི་ཞིག་གི་ལྷག་བསམ་ཚོལ་མེད་ཅིག་མ་ཡིན་ནམ།

(རང་བྱུང་ཚན་པ་འདིས་ཙྰམ་ཡིག་གི་མཐུག་བསྐྱས་ཡོད། རི་ལྷོ་བསྐྱས་ཡོད་ཅེ་ན།
 བྱངས་སེམས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཙྰམ་ཡིག་གི་མཐུག་བསྐྱས་ཏེ་ཙྰམ་ཡིག་གི་བརྗོད་སྟོང་
 འབྱར་བྱེད་པར་བྱས་ཡོད།

ཙྰམ་ཡིག་འདི་རང་བྱུང་ཚན་པ་ལྗེ་ཡོད་པའི་གོ་རིམ་རི་བཞིན་བྱེད་པའི་ཙྰམ་ཡིག་
 ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དོན་ཚན་གསུམ་བྱེད་ཤིང་ཚོགས་སྟེ། ཙྰམ་གྱི་མགོའི་རང་བྱུང་ཚན་པ་དང་
 བོ་ནི་དོན་ཚན་གཅིག་ཏུ་བཅིས་ཆོག་ལ། ཚན་པ་གཉིས་པ་ནས་རང་བྱུང་ཚན་པ་བཞི་
 པ་བར་དོན་ཚན་གཅིག་སྟེ་དབྱེ་བའི་གཞི་འཛིན་ས་ནི་དོན་རྒྱུག་གི་ངོ་བོ་ཡིན། ཙྰམ་
 ཡིག་གི་མཐུག་ནི་དོན་ཚན་གཅིག་ཏུ་བཅིས་ན་འགྲིག་ལ། ཚན་པ་གོང་མར་བསྐྱས་
 ནའང་འགྲིག་ས།

གཏམ་རྒྱུད་འདིས་ཡང་སྟོང་ཅི་ཞིག་བརྗོད་འདོད་པ་རེད་ཅེ་ན། སློར་མོ་ལ་རིན་ཐང་
 ཡོད་ཅིང་མཛའ་བཅེ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་རིན་ཐང་གཞལ་བྱ་མེད་པ་དང་། ང་ཆོས་རང་ཉིད་

ལ་རོགས་བྱས་པའི་མིའི་བཀའ་དྲིན་སེམས་ལ་འཛིན་དགོས་པ་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།)

གསུམ། དངོས་པོ་གཙོ་བོར་བརྟེན་པའི་རྩམ་དཔེ།

དཔེ་དེབ།

དཔེ་དེབ་ནི་ཀུན་ལ་རྒྱས་མངའ་ཡོད་པས་ངས་མང་པོ་མི་སྤྲོད་བར་བྱ། འོན་
ཀྱང་། ངས་འདི་རུ་ནན་གྱིས་དཔེ་དེབ་ཅིས་བརྟེན་པ་ནི་ང་རང་ཉིད་ལ་
དབང་བའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་ཡིན་ལ། སལ་ཆེར་བྱེད་རང་ཆོར་ཡང་ངེས་པར་
དབང་དགོས་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་ཀྱང་ཡིན།

(རང་བྱུང་ཆོན་པ་དང་པོ་འདི་ནི་རྩམ་ཡིག་འདིའི་སྤྲོད་གཞི་སྟེ། འབྲི་རྩལ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་མགོ་འཇུགས་རྩལ་ཡིན། ཇི་ལྟར་མགོ་བཟུགས་འདུག་ཅེ་ན། སྤྱི་ནས་བྱེ་བྲག་
དམིགས་སུ་བཀར་ཏེ་རྒྱས་བཤད་དམ་ངོ་སྟོན་བྱས་ཡོད། ཇི་ལྟར་སྤྱི་ནས་བྱེ་བྲག་
དམིགས་སུ་བཀར་ནས་རྒྱས་བཤད་བྱས་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིར་དེབ་ལ་རིགས་དང་དབྱེ་བ་
འདྲ་མིན་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་དེབ་གྱི་བདག་པོ་འདྲ་མི་གཅིག་མ་ཡིན་པས། ཁོས་ཀུན་ལ་
ཡོད་པའི་དེབ་ཆང་མའི་རིགས་དང་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བཤད་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་
ཉིད་ལ་དབང་བའི་དེབ་ཅིག་གི་སྐོར་སྤྲོད་བསྐྱངས་པ་རེད། “སལ་ཆེར་བྱེད་རང་ཆོར་
ཡང་ངེས་པར་དབང་དགོས་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་ཀྱང་ཡིན།” ཞེས་པའི་ཆོག་འདིས་སྟོན་ག་
པ་པོར་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་འདྲ་ཡིན་ནམ་སྟུང་ནས་ཤེས་འདོད་དང་སྟོན་འདོད་ཀྱི་སྟོ་སྣང་སྟེར་
བར་བྱེད་པས་རྩམ་མགོ་བཟུང་རྩལ་ལེགས་པའི་གྲས་སུ་བཅིས་ཆོག།)

དེ་ཡང་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་ལོ་ནི་ང་ལ་མཆོན་ན་བརྟེན་པར་དཀའ་བའི་ལོ་

ཞིག་ཡིན། ལོ་དེའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་ང་རང་ཚྭ་རམ་ས་ལར་བོད་ནས་ཕེབས་
 པའི་གཉིན་ཉི་ཞིག་ལ་སྐྱག་པར་འོང་བ་ཡིན། ཁོས་ང་ལ་བག་ཆགས་ཡག་
 བོ་ཞིག་བཞག་མ་སོང་། གྲུས་ཁར་དེབ་ཅིག་ལེགས་སྐྱེས་སུ་སྤང་ནས་ཕྱིར་
 ལོག། དེབ་དེ་མཐོང་བས་ང་ལྟག་ཏུ་ཁོང་ལ་སུན་སྤང་སྐྱེས། དེབ་དེའི་མིང་
 ལ་<<བརྟམ་སྟོར་སྟོར་བ་རྣམ་བཞི་རབ་གསལ་>> ཞེས་ཟེར།

(རང་བྱུང་ཚན་པ་འདི་ནས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་ཡུལ་དུས་རྒྱས་བཤད་བྱས་
 ཡོད་པར་མ་ཟད། དུམ་ཚན་དང་སོར་བརྟམ་པའི་དེབ་ཀྱི་མིང་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱིས་
 དུམ་ཚན་དང་དུམ་ཚན་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་སོར་སྟེལ་ཡོད། དུམ་ཚན་འདིའི་མགོ་ན་
 “དེ་ཡང་” ཞེས་པའི་ཆིག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ལ་མཚམས་སྟོར་ཟེར། དེ་ནི་དུམ་ཚན་སྟེ་
 ཕྱི་འབྲེལ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ཆིག་ཡིན།

ལོ་དེར་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནས་ཞི་བའི་ངོ་རྒྱལ་བྱས་པ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་རྩོམ་མཁན་ལ་
 མཚན་ན་ལོ་དེ་ནི་བརྟམ་དགའ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ནོ།
 དེས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རེད་ཅེ་ན། གཤམ་ནས་ཁ་རྗེ་གསལ་དུ་ཡོང་ངེས།)

མ་གཞི་ང་ནི་བརྟམ་སྟོར་ལ་ངེས་ཆ་མེད་པའི་ཁར་དགེ་ཆུན་གྱིས་བརྟམ་སྟོར་
 སྟོབ་བྲིད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གཉིད་ལྷོག་རྒྱག་པ་ནི་འཆར་ཅན་གྱི་གོམས་
 གཤིས་ལྟ་བུར་འཇགས་ཡོད་པས། རྩོམ་ཡིག་འབྲན་སྟུར་སྐབས་ནམ་ཡང་
 གམ་ཁ་སྟོང་མཁན་དེ་ཡིན། རིམ་གྱིས་བོད་ཡིག་ལ་སྟོབ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་
 གྱུར། འགལ་རྒྱུན་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ། བྱང་གསེང་གི་སྐབས་སུ་ང་
 ལ་སྟོབ་བྱའི་ཕྱི་ལོགས་ན་བསུ་བྱ་ཡོང་མཁན་མེད་པས་སྟོབ་བྱ་རང་བྱིས་
 གྱི་བསམ་པས་བཟུང་ནས་མི་སྟོད་ཀ་མེད་ཡིན། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་ངས་ད་

གཞོན་གཉིན་ཉི་དེས་བདག་ལ་སྤྲད་པའི་དབེ་དེབ་དེ་ཁ་ཕྱིས་ནས་བལྟས་
 པ་ཡིན། ཐེངས་འགར་བལྟས་པས་བརྟེན་ལ་སྒྲོ་བ་འཕེལ་ཞིང་ཕྱིས་སུ་
 ཚྱུ་ཡིག་འགྲན་སྒྲུར་གྱི་ཁྲོད་ནས་བསྐྱེད་མར་ཐེངས་འགའ་ལ་བྱ་དགའ་
 ཐོབ། ཅང་མ་འགོར་བར་དགོ་སྒྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱིས་བདག་ལ་ཚཱ་འབྲིའི་རྒྱས་
 པ་ཇི་ལྟར་ཡར་རྒྱས་སུ་སོང་བའི་སྒྲོར་དྲིས་པར་དེབ་དེ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ཡིན།
 བྱད་མཚར་བ་ཞིག་ལ་དགོ་ཆུན་ཆོས་ཀྱང་དེབ་དེ་མཐོང་སྤྱོད་མི་འདུག
 དེབ་དེ་ངོ་མ་ང་ཁོ་ན་ལ་དབང་བ་ཡིན་ནམ།

(ཆན་པ་འདི་ནི་ཚཱ་ཡིག་འདིའི་ནང་གི་བར་བརྟག་གི་བརྟེན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། འདིར་
 བཀོད་པའི་བར་བརྟག་གི་བརྟེན་པ་ནི་བརྟེན་བྱའི་ནང་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད།
 གལ་སྲིད་བར་བརྟག་གི་བརྟེན་པ་འདི་བརྟེན་བྱའི་ནང་དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཆེ་བརྟེན་
 སྤྱིང་གསལ་པོར་མཆོན་མི་ཐུབ། ཆན་པ་འདིའི་དབྱར་“མ་གཞི་ང་ནི་བརྟེན་ལ་ངེས་
 ཆ་མེད” ཅེས་པའི་ཆོག་དེའང་མཆམས་སྒྲོར་བྱེད་གྱི་ཆོག་ཡིན། དུས་ཚོན་གྱི་མཁུག་
 གི་“དེབ་དེ་ངོ་མ་ང་ཁོ་ན་ལ་དབང་བ་ཡིན་ནམ་” ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ནི་རམ་འདེགས་གྱི་
 ཆོག་ཡིན། གྲོག་མཁན་ལ་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་གྲོག་འདོད་གྱི་སྒྲོ་བ་སྟེར།

ཁོས་དེབ་དེ་དགོ་སྒྲོ་བ་ཡོངས་ལ་ངོ་སྤྲོད་དུས་དགོ་ཆུན་ཆོས་ཀྱང་མཐོང་སྤྱོད་མེད་ཟེར།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དངོས་ནས་ཡ་མཚན་ཞིག་རེད། དོན་འདི་འདྲ་ཚཱ་ཡིག་ཏུ་མཐོང་ཆེ་
 ང་ཆོས་དཀའ་ཆོགས་ལ་འདྲེམས་ནས་སྤྲོ་ཆོས་མི་བྱེད་པར་འབྲེལ་ཡོད་གྱི་རྒྱ་ཆ་གྲོག་
 རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་ཡིན། དེས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དགོ་སྒྲོ་བ་གཞན་དག་གིས་མཐོང་སྤྱོད་མེད་
 པ་རེད་ཅེ་ན། དེབ་དེ་ནི་ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་དགུ་པར་བོད་ནས་དབང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་ལོ་
 དེ་ག་རང་ལ་རྒྱ་གར་ནས་རག་ཁག་པོ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཞིག་མིན་ཆེ་ཆོག་འདིའི་ལྷགས་
 ན་གཞན་ལ་འབྲུ་སྤྲོད་གྱི་ནམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་། དོན་དངོས་སུ་དེ་འདྲ་མ་

ཡིན་ཏེ། ཚུམ་ཡིག་ཉིལ་མོར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ཆ་ངེས་ཟེན་གྱི་ཆ་སྒྲིང་བ་ལས་གཞན་
ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པ་དམིགས་འབེན་དུ་བཟུང་མེད་པས་ཤེས་བྱལ།)

དཔེ་དེབ་དེས་བདག་གི་ཚུམ་ཡིག་ལ་ཡིག་ནོར་མེད་ཅིང་སྟེབ་སྒྲུར་ལ་
སྒྲིན་ཆ་ཡོད་པར་བྱས་པ་དང་། ཚུམ་ཡིག་འཁྲིད་འཇུག་དབྱེད་གསུམ་ལ་
ཐ་ལྟག་གི་པན་ཐོགས་བྱུང་བ་མ་ཟད། བསམ་སྒྲེའི་འཁྱར་སོ་ལའང་ཤུགས་
རྒྱུན་ཟབ་མོ་ཐེབས་པར་བྱས། སྐབས་འདིར་ཁོང་དང་ཐོག་མར་བྱག་དུས་
ཁོང་གིས་གསུངས་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཡིད་ལ་ཡང་ཡང་འཁོར་ཡོང་། “ཁྱིད་
ཀྱིས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་ཆང་མ་བོད་སྐད་ཀྱི་བཤད་སྟངས་མ་རེད་” ཟེར།
སྐབས་དེར་ངས་གཏན་ནས་ཁས་མ་སྒྲངས་པར་ཁ་ཚེད་བརྒྱབ། ད་དུང་
བཟུང་བུར་གི་རིགས་སམ་དུལ་ལོ། རྒྱུན་གོས་སོགས་རང་ཉིད་དགའ་
བའི་ལེགས་སྒྲེས་དམིགས་བསལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་སེམས་གཏོང་ནས་
འཁང་ར་བྱས། ད་སྐབས་ཕྱིར་འདང་རེ་བརྒྱབ་ན་ཁོང་གིས་གསུངས་པ་དེ་
ཤིན་ཏུ་བདེན་པར་འདུག་ཟླ། སྐབས་དེར་ངའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ལ་
མི་རིགས་གཞན་པའི་བརྗོད་སྟངས་ཀྱི་ཤན་ལྷགས་པའི་ཁར་སྒྲགས་སྐད་
ཀྱང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བསྐྱེས་འདུག།

(ཆན་པ་འདི་ནི་ཐོག་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་པས་རྒྱས་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་སྟེ། དེབ་དེ་ཁོ་ལ་
རག་རྗེས་ཀྱི་དགོ་མཆན་བརྗོད་རྗེས་སྤར་ཡང་དེབ་དེ་གནང་མཁན་དང་བྱག་དུས་ཀྱི་
བྱུང་བ་བཀོད་ཡོད། འདིར་བརྗོད་པའི་དགོ་མཆན་ནི་བྱ་བའི་མཇུག་འབྲས་ཀྱང་ཡིན།
ཆན་པ་འདི་ལས་ང་ཆོས་མཐོང་བྱལ་བ་ནི་ཁོས་གཉེན་ཉི་དེས་ཁོ་ལ་ལེགས་སྒྲེས་སུ་
དུལ་དང་རྒྱུན་གོས་སོགས་ཁོ་རང་ཉིད་དགའ་བའི་དངོས་སོ་ཞིག་མ་སྤྲད་པའི་ཁར་
ཁོའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པ་རྒྱས་བཤད་བྱས་པ་འདི་དང་། གོང་དུ་

རང་ཉིད་བརྩོན་ལ་མི་དགའ་ཚུལ་བཞོད་པ་དེ་དག་གིས་རང་བྱུང་ཚན་པ་གཉིས་པར་
གཉེན་ཉེ་དེ་ལ་སྙན་སྒྲུབ་སྦྱིས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་པོར་མཚན་བར་བྱས་ཡོད། འདི་
ལས་ཚུལ་ཡིག་འདིའི་དུས་ཚན་དང་དུས་ཚན་བར་ན་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་འབྲེལ་
བ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་རྟོགས་སྟབས།)

རྗེས་སུ་ངས་ཁོང་ལ་བཀའ་བྲིན་བྱ་ཆེད། རང་ལུལ་དུ་ཁ་པར་བཏང་སྟེ་
ཁོང་གར་ཡོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་འདི་སྐབས་ཨ་མ་ལགས་སྐད་ཆེན་པོས་དུས་
བྱུང་། སྐབས་དེར་ཨ་པས་ཁ་པར་བྲངས་ནས་ང་ལ་“ཁོང་བཙོན་ནས་
གཤེགས་སོང་” ཟེར། ངའི་སྟིང་ལ་མདུང་གིས་བསྐྱུན་པ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་རེ་
ཞིག་སྒྲ་བ་མེད་པར་ལུས། དུས་དེ་ནས་བཟུང་ང་དཔེ་དེབ་དེ་དང་ཁ་བྲལ་
མ་ཟུང་ལ་འདས་པོ་ཁོང་ཡང་གཏན་ནས་བརྗེད་མ་ཟུང་། ཁོམ་སྐབས་རེ་
བྱུང་ན་དང་བྲང་གིས་བརྩོན་ལ་མི་བཟང་བའི་སློབ་མ་དག་ལ་དཔེ་དེབ་
དེས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

(ཚན་པ་འདིའི་མགོ་དུ་བཞོད་པའི་“རྗེས་སུ” ཞེས་པའི་ཆེག་འདིའང་མཚམས་སྟུར་
བར་བྱེད་པའི་ཆེག་ཡིན། གང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཚན་པ་འདིས་མཐོ་རྒྱལ་སྟེ་གོ་
གནས་ཟེན་ཡོད། གཞན་གྱིས་པན་བཏགས་པ་ལ་བཀའ་བྲིན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཡ་
རབས་ཀྱི་སྒྲུང་བརྒྱན་ཞིག་བཞེངས་པའི་ཞོར་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཟ་ཟུར་ཞིག་གི་སྤྱོད་གར་
རབ་རིབ་ཅིག་ཀྱང་མིག་དང་ཡིད་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་སྦྱིན་ཡོད།)

དཔེ་དེབ་དེ་ང་ཁོ་ནར་དབང་བ་ཡིན་ལ། སལ་ཆེར་བྱེད་རང་ཆོར་ཡང་
ངས་པར་དབང་དགོས་པའི་དེབ་ཅིག་ཡིན་པར་འདོད།

(ཆེས་མཐའ་མའི་ཚན་པ་འདི་ནི་ཚུལ་ཡིག་འདིའི་མཐུག་ཡིན། མཐུག་ཅི་ལྟར་བསྟུས་

ཡོད་ཅེ་ན། ཚུམ་ཡིག་གི་མགོ་འདྲེགས་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ནས་བསྟུས་ཡོད། ཅིའི་
 སྤྱིར་དེབ་དེ་ཁོ་གཅིག་བྱར་དབང་བ་རེད་ཅེ་ན། དགེ་སློབ་ཚང་མར་ད་དུང་རག་མེད་
 བས་ཡིན་སྲིད་མོད། གཙུ་བོ་འདི་ནང་གི་གཙུ་བོ་དེ་དེབ་དེའི་ནང་གི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་
 བྱང་ཆུབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་རེད། དེ་མིན་ཆོག་གཅིག་ཡང་ནས་བསྐྱར་དུ་སྒྲོམ་པ་ལ་
 དགེ་མཚན་མི་འདུག་ དེས་ན། དེབ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཅི་རེད་ཅེ་ན། གསལ་བཤད་ཚུམ་
 ཡིག་གི་དཔེ་བརྗོད་ཅིག་ཏུ་གསལ་པོར་ངོ་སྤྲོད་བྱ་རྒྱུ་ལགས་ན་དེར་གཞིགས་དང་དེབ་
 དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་རྒྱུགས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་མ་ཟད། རི་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་
 གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་བར་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་ལའང་པན་རེས།

ཚུམ་ཡིག་འདིར་རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་གི་ཆ་རྒྱུན་དག་ཡོངས་སུ་ཆང་མོད།
 གཙུ་བོ་བྱ་བའི་བྱང་རིམ་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་
 དངོས་པོ་ཞིག་གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ང་ཚོ་ཆང་
 མར་དགོས་གལ་ཆེ་བའི་བརྗོད་བྱ་ཀྱི་དེབ་ཅིག་ཡིན། དེབ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པར་བྱེད་བྱས་ན། བརྗོད་པ་སྒྲོ་བ་ཡོང་བར་མ་ཟད་ཚུམ་ཡིག་འབྲི་བ་ལའང་དཀའ་
 ངལ་མེད་པ་ཚུམ་ཡིག་འདིས་བསྟན་བྱ་གཙུ་བོ་ཡིན།

རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཁྱིད་སྐབས་སུ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གསལ་པོར་
 མཆོན་ཚུལ་བཤད་དགོས་པ་ལས། མཆོན་པར་བྱས་པའི་ཚུམ་ཡིག་དེ་སྐྱང་གཏམ་ཡིན་
 ནམ་སྟན་ངག་ཡིན་མིན་སོགས་སྐབས་དེའི་འཁྲིད་བྱ་མིན། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་སྒོ་བ་བྱུག་
 ཆོ་མགོ་འཁོར་ནས་ཚུམ་ཡིག་ལ་སྒྲོ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་ཆགས་འགྲོ། ཚུམ་ཡིག་འདི་
 དང་གོང་གི་ཚུམ་ཡིག་དེ་གཉིས་ཀ་མི་སྣ་དང་པོས་སྟུག་བརྗོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་
 ནས་གྲིས་ཡོད་པ་དེ་གཏམ་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་སྒྲོ་བ་འབྱུང་བར་པན་པས་ཡིན།)

བཞི། ཡུལ་ལྗོངས་གཙོ་བོར་འབྲི་བའི་རྩོམ་དཔེ།

པ་ཡུལ།

ང་རང་པ་ཡུལ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་མི་ལོ་བཙོ་ལྷ་ལྷག་འགོར་ཡང་ཉི་མ་
གཅིག་གི་རིང་ལ་ཡང་པ་ཡུལ་བཟེད་ཚྱུང་མེད། ད་རེས་པ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་
ཐབ་པའི་སྐལ་བ་བྱུང་བ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོའི་ཐུགས་རྗེ་ཁོ་ན་ཡིན་
པར་བསམ་གྱིན་ཡོད།

ཟླ་ལིང་གནམ་ཐང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པ་ན་བསུ་མར་འོང་བའི་ཡུལ་མི་སྤྱན་
མཆེད་དག་དྲན་གདུང་གིས་མ་བཟོད་ནས་དུས་བྱུང་བས་ང་ཡང་དར་ཅིག་
ལ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་སྒྱུར། དེ་ནས་ང་ཆོ་རྒྱུངས་འཁོར་ལ་བསྐད་དེ་པ་
ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཆས།

ཉི་མ་དེར་གནམ་ངོ་གཡའ་དག་ཅིང་། ས་གཞིར་རྩལ་དག་པས་ཡིད་
ལེན་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱིད་པོ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ཆོད་འགའི་རྗེས་ནས་ང་ཆོ་
མང་སྟོད་རྩ་ཐང་དུ་སླེབས། འབྲོག་པ་ཆོ་རུ་སྟོན་ནས་དབྱར་སར་བྱད་སོང་
བས་མཐའ་ཡས་པའི་རྩ་ཐང་འཇམ་ཅག་གེར་གནས་པ་ནི་སུ་ཞིག་གིས་
ང་ལ་སྒྲུག་ནས་ཉན་སྟོད་པ་དང་འདྲ། ཡངས་པའི་རྩ་ཐང་ན་སྤྲ་བརྐུའི་མེ་
ཏོག་གིས་བསེར་བུའི་རྒྱ་ཕྱོགས་དང་བསྐྱུན་ནས་མགོ་ཕྱོག་ལྗོངས་པ་ནི་ང་ལ་
བསུ་མ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་ལ། མེ་ཏོག་གི་གསེབ་ན་རྒྱ་བྱག་གི་གཞོན་ནུའི་
ཆོགས་གྱིས་དར་དེར་གྱི་རང་སྒྲ་སྟོག་པ་ནི་ང་རང་བསུ་བའི་སྦྱིད་པའི་སུ་
དབྱངས་སུ་ངེས་སོང་།

མང་ཇོང་དུ་མ་སྐྱེབས་པའི་སྡོན་ལ་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་ན་གོས་ཆེན་སེར་
 བོ་ཞིག་བཏིང་ཡོད་པ་དང་འདྲ་བ་ནི་སྤྱ་མཐའ་བྲལ་བའི་པད་ཁའི་ཞིང་ས་
 ཡིན་ཞིང་། ས་ཡུལ་གྱི་དབྱར་གཞུང་གི་འཕྱོར་ལྷ་ཞིག་དང་འདྲ་ལ། མང་
 རྟོད་ཕྱོགས་ནས་ལྷུང་ལྷུང་དུ་འབབ་པའི་མང་ཆུ་ནི་དར་སྡོན་པའི་སྒྲིམ་རགས་
 ཤིག་དང་ཡོངས་སུ་མཆུངས། བར་སྤང་དུ་གྲོད་པོ་འགས་ལྗིང་སྒྲོར་རྒྱག་པ་
 ནི་ང་ཡི་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་སོ་ལྷ་བྱེད་པ་དང་ཨ་ན་མ་
 ན་རེད། མཆོམས་ལན་རེར་ཐག་ཉེ་ནས་སྟན་པའི་གཞས་དབྱངས་རེ་གྲག་
 འོང་སྟེ་འབྲམས་པའི་སེམས་པ་དར་ཅིག་ལ་འཆར་ཡན་གྱི་སྒྲོང་དུ་འཁྲིད་
 པར་བྱེད། ས་ཡུལ་ཡ་ས་ཡུལ། ངའི་དྲན་པའི་གཏིང་རིམ་ནས་ཡལ་མ་ཕྱོང་
 བའི་དག་ཞིང་།

ཡུལ་ལ་འཕྱོར་བའི་ཉིན་མང་རའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོར་མཇལ་དུ་སོང་།
 མཆོད་རྟེན་གྱི་མགོ་མཇུག་བར་གསུམ་མཐའ་དག་གསེར་མདོག་གི་ཟངས་
 གྱིས་བརྒྱམས་ནས་ཡོད་ཅིང་། མཐའ་བཞི་ནི་སྡོ་ཞིང་ལྗང་བའི་ཞིང་ས་
 ཡིན་པས་མཆོད་རྟེན་ནི་གཡུ་ཡི་མཆུལ་ལ་གསེར་གྱི་རྟོག་ཅིག་གིས་སྤྲད་པ་
 ལྟར་མངོས་ཤིང་བརྗིད་ཆགས་པ་ཞིག་རེད། དད་ལྡན་འགས་མཆོད་རྟེན་
 ལ་སྒྲོར་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ང་མཐོང་བ་ན་མགོ་བོ་ནང་དུ་གྲག་ཅམ་གནང་
 ནས་འཆོམས་འདྲིའི་བརྟེན་ཞིག་བཏང་རྗེས་སྤྱ་མཐུད་དུ་རང་རང་གི་ཁ་རྟོན་
 འདོན་བཞིན་སྒྲོར་བ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག

ས་ཡུལ་ན་འདི་མེད་པ་དང་དེ་མི་བདོག་ཅེས་པ་ཞིག་བཅལ་ཡང་རྟེན་
 པར་དཀའ་འདུག བརྗིད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་བྱད་ཆོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཕྱུག་

པའི་ས་ཡུལ་དང་ཡང་བསྐྱར་ཁ་བུལ་བའི་ཉིན་མོ་དེར་ངས་འཕུར་བཞིན་
པའི་གནམ་གྱ་ལས་བོད་ཀྱི་ས་གནི་ཆེན་མོར་ལྷ་བཞིན་རང་དབང་མེད་
པར་མིག་ཆུ་ཞིག་ཤོར་སོང་། གྱེ་མ། བཅན་བྱེལ་བའི་མི་ཆོལ་རྩོགས་ཆོག་
བཞོད་དེ་ས་ཡུལ་དུ་ལོག་པའི་ཉི་མ་དེ་ནས་ཞིག་ཡིན་ནམ།

ཚུམ་ཡིག་གི་དབྱུང་མཆན།

ཚུམ་ཡིག་འདི་ནི་བྲེས་ས་ཞིག་རང་གི་ས་ཡུལ་ལ་ཐེངས་གཅིག་ཕྱིན་པའི་མཐོང་ཐོས་
ཁྱོད་གསུམ་གཙུག་པོར་བརྩམས་པའི་སྐོར་ཟིན་ཐོར་རྣམས་ལས་བྲིས་པའི་ཚུམ་ཡིག་
ཅིག་ཡིན།

དུས་ཚོད་སོ་སོར་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུབ་བརྩམས་པའི་སྐོར་གྱི་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་རྣམས་ས་
ཞིབ་འབྲི་བྲས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཡུལ་ལ་བཅངས་པའི་བཅེ་དུང་མཆོན་པར་བྲས་ཡོད།
སྐྱེ་ཏུ་ཚུམ་ཡིག་གི་མཐུག་ཏུ་བྲི་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་གྲར་བའི་འཆོ་བར་སུན་སྒྲུབ་ཡོད་
པ་བསྟན་ནས་ཚུམ་ཡིག་གི་བརྗོད་བྲུ་གཙུག་པོ་འབྲུར་དུ་བཏོད་པར་བྲས་ཡོད།

ཚུམ་ཡིག་འདི་ལས་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་རྣམས་ས་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཐབས་སྤྱད་དེ་བྲིས་ས་
ཤུལ་ཆེ་མོད། དེ་དག་ཡོད་ཆད་ཀྱིས་ཚུམ་ས་པོས་ས་ཡུལ་ལ་བཅངས་པའི་བཅེ་དུང་
མཆོན་པའི་རམ་འདེགས་བྲས་ཡོད་པས་ཚུམ་ཡིག་འདི་ནི་གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་ཏུ་
མ་སོང་བར་ངེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཏུ་གྱུར་བ་རེད། གལ་ཏེ། ཚུམ་ཡིག་འདི་
ལ་དུངས་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་རྣམས་ས་པོ་སྤྱོད་བྲས་ས་ཚུམ་
ཡིན་ན། དེ་ནི་གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་ཡིན་སྐྱོད་མ་དགོས། འོན་ཀྱང་། ཚུམ་ཡིག་
འདིར་དུངས་སེམས་སྒྲིག་གིས་མཆོན་པར་བྲས་ཡོད་དོ། །

ལེའུ་གསུམ་པ། གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག

དེ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་དང་བསྟུན་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་
བསམ་གཞིགས་ཀྱི་སྒོ་མོ་རྗེ་ཆེ་ནས་རྗེ་ཆེ་རུ་འགོ་བཞིན་ཡོད། རྒྱས་བཤད་
དང་དྲུངས་སེམས་མཚོན་པ། དགག་སྒྲུབ་བམ་དབྱེད་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་པའི་
རྩོམ་ལུས་ཀྱང་ཉིན་རེ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགོ་བཞིན་པའི་གོམ་སྟབས་རྗེ་
ལྷུང་ནས་རྗེ་མགྲོགས་རེད། ཡིན་ནའང་། དུས་ལུན་རིང་པོ་ཞིག་གི་རིང་ལ་
གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་གིས་རྩོམ་ཡིག་ཅེས་པའི་“ཁྱིམ་རྒྱུད་”འདིའི་ནང་
དུ་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་གོ་གནས་ཤིག་ཟིན་ཟེད། དེ་ལས་ཀྱང་སྤང་རྒྱུ་
དུ་སོང་སྟེ་རྩོམ་ཡིག་འདིའི་བྲུབ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྩོམ་ཡིག་མང་པོ་
ཞིག་རྩོམ་ཡིག་གཞན་གྱི་བྲུབ་ཁོངས་སུ་བསྟུས་པའི་ནོར་འཛེལ་ཡང་བྱུང་
ཆུང་འདུག

དེར་གོ་དུས་སུ། གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་གི་གྲངས་འཕོར་ནི་རྩོམ་ཡིག་
གཞན་དག་ལས་ཡོངས་སུ་བཟུལ་ཡོད། ཆེ་ས་ནས་ལེའུ་དང་བམ་གྲངས་
མང་པོའི་ཤེས་བྱ་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། རྒྱུང་ས་ནས་གང་ཡང་
རུང་བའི་ཐོན་རྫས་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ངོ་སྟོན་བྱེད་པ་ཚུན་གསལ་བཤད་རྩོམ་
ཡིག་བཅད་སྟེད་དེ་བྲིས་པ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་སྟོབ་གྲུའི་ཁོར་ཡུག་ནས་རྒྱུན་

ཏུ་གསལ་བཤད་ཚྫོམ་ཡིག་གི་རིགས་མང་པོ་མཐོང་ཐུབ་ཤི། སྐར་པར་
 ཏུ་སྐར་ཡོད་པའི་བྱུང་བསྐྱབས་རིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡོད་དོ་ཅོག་དང་། དཔེ་
 མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་གཡོར་སྤྲིག་སྟོན་དང་རྒྱན་ཏུ་བཅི་སྤྱང་བྱ་དགོས་པའི་
 སྤྲིག་གཞི། དེ་བཞིན་དགོངས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་གཏན་འབེབས་སྤྱད། ད་ཏུང་
 བོད་སྐད་ཡིག་གི་སྟོབ་དེབ་གཅིག་སྤྱ་ཚམ་མ་ཡིན་པར་ཅིས་དངོས་རྩལ་
 གསུམ་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་སྟོབ་དེབ་ཏུ་འཁོད་པའི་སྟོབ་ཚན་མང་ཆེ་ཤོས་
 ཀྱང་གསལ་བཤད་ཚྫོམ་ཡིག་ཡིན། དེར་བརྟེན། གསལ་བཤད་ཚྫོམ་ཡིག་
 ཡག་པོ་ཞིག་འབྲི་ཤིས་ན་ཅིས་དངོས་རྩལ་གསུམ་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་སྟོབ་
 ཚན་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དོན་ལས་སྤྱ་པོར་རྟོགས་པར་མ་ཟད། དེ་དང་
 འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཤིས་བྱ་གཞན་ལ་དེ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཚྫོམ་ཡིག་འབྲི་བ་ལའང་
 ལག་ཐོགས་མི་དགོས། འདི་ལས་ང་ཚོས་གསལ་བཤད་ཚྫོམ་ཡིག་དང་བོད་
 སྐད་ཡིག་གི་སྟོབ་དེབ་གཅིག་སྤྱ་མ་ཡིན་པར། སྟོབ་དེབ་དང་སྟོབ་དེབ་
 དབར་ནའང་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཡོད་པ་མཐོང་ཐུབ།

ཁ་སང་དེ་རིང་ཤི། གནའ་དེང་བྱང་འབྲེལ་དང་ཤར་ལུབ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལྷ་
 བ་མདོན་འགྱུར་བྱེད་པ་དང་། གོ་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་ཚན་རྩལ་འཕེལ་རྒྱས་
 མགྲོགས་ཤིང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་གཡང་ཆེན་པོར་སྐྱུང་བའི་
 ཏུས་རབས་འདིར། གསལ་བཤད་ཚྫོམ་ཡིག་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་
 བྱི་སྤར་ལས་ཀྱང་རྗེ་དམ་ཏུ་སོང་ཡོད། ལས་རིགས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
 གསལ་བཤད་ཚྫོམ་ཡིག་དང་ཁ་འབྲེལ་ཐབས་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག ལྷག་
 པར་ཏུ་ཐོན་སྐྱེད་གསར་སྐྱེན་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་གསལ་བཤད་ཚྫོམ་
 ཡིག་གི་སྟོན་སྟོན་ཅང་རྒྱ་ཆེ།

དཔེ་བཞག་སྟེ་བཤད་ན། བཟོ་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཤིག་ལ་མཆོན་ན། བཟོ་
 སྐྱེད་འཆར་འགོད་སྣ་ཆོགས་དང་འབྲུལ་ཆས་སྒྲིག་སྟེར། བཀོལ་སྟོང་བྱེད་
 ལུགས། ཐོན་སྐྱེད་ལག་རྩལ་སོགས་ཡོད་ཆད་ལ་ཡི་གེའི་གསལ་བཤད་ཡོད་
 པ་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་ཆོད་འཁོར་ལོ་བཟོ་གྲས་ལག་འདྲེགས་རྒྱ་ཆོད་འཁོར་
 ལོའི་རིགས་གསར་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ན། ཐོག་མར་ངེས་པར་དུ་རྩལ་ཞིབ་
 ཆགས་ལྟན་པའི་འཆར་འགོད་དཔེ་རིས་དང་ལག་རྩལ་གསལ་བཤད་འབྲི་
 དགོས། དེའི་རྩིས་ནས་ད་གཞི་དཔེ་དབྱིབས་དང་གསལ་བཤད་གཞིར་
 བཟུང་སྟེ་གསར་བཟོ་བྱས་ཆོག། ཐོན་རྩིས་གསར་དུ་བསྐྱེད་རྩིས། ད་དུང་
 འབྲེལ་ཡོད་ལག་འདྲེགས་རྒྱ་ཆོད་འཁོར་ལོ་འདིའི་རིགས་བེད་སྟོང་རྒྱལ་
 གྱི་གསལ་བཤད་ཡི་གེ་འབྲི་དགོས། འཛད་སྟོང་པར་ལག་འདྲེགས་རྒྱ་ཆོད་
 འཁོར་ལོ་འདིའི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་ཐུབ་ཆ། ཉུང་ཆོས། དག་པམ། བེད་
 སྟོང་རྒྱལ་དང་བདག་ཉར་བྱེད་ཐབས་སོགས་གསལ་པོར་བཤད་དགོས།
 འདི་ཡོད་ཆད་གསལ་བཤད་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ཡིག་ཡིན། གསལ་བཤད་
 ཡི་གེ་འདི་དག་ཡག་པོ་ཞིག་བྲིས་ན། བཟོ་གྲས་རྒྱ་ཆོད་གསར་བཟོ་དང་
 འཛད་སྟོང་པས་རྒྱ་ཆོད་བེད་སྟོང་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།
 གལ་སྲིད་འཆར་འགོད་དཔེ་དབྱིབས་དང་ལག་རྩལ་གསལ་བཤད་མེད་ན།
 བཟོ་གྲས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་ཐབས་བྲལ། དེ་དང་འདྲ་བར་བེད་སྟོང་རྒྱལ་དང་
 བདག་ཉར་བྱེད་རྒྱལ་གྱི་གསལ་བཤད་མེད་ན། འཛད་སྟོང་པར་ཁྱེད་གྲུན་
 དང་དཀའ་ངལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྟོང་སྲིད།

དེ་དང་འདྲ་བར་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ལ་མཆོན་ནས་བཤད་ན། ཞིང་ལས་
 ཐོན་སྐྱེད་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཤེས་བྲ། དཔེར་ན། ཅི་ཤིང་དང་ལོ་རྟོག་སྣ་ཆོགས་

ཇི་ལྟར་འདེབས་འདུགས་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་ལས་ཡོ་ཆས་ཇི་ལྟར་བེད་སྤྱོད་
བྱེད་པ། ལུང་རྩལ་ཇི་ལྟར་བེད་སྤྱོད་པ། རྟ་འབྲའི་གནོད་པ་ཇི་ལྟར་སྒོ་
འགོག་བྱེད་པ། འོས་འཆམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ས་བོན་ཇི་ལྟར་འདེབས་པ་དང་ཆུ་
གཏོང་བ། འབྲུ་རིགས་ཇི་ལྟར་གསོག་ཉར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་
ལ་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཡི་གེ་འབྲི་དགོས་ངེས་རེད། གསལ་བཤད་ཡི་གེ་བྲིས་
པ་ཁོ་ནས། མི་རྒྱུས་ལ་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་གསལ་པོར་ངོ་སྤྱོད་སྟབས་པས།
གཞི་ནས་མི་རྒྱུས་ལ་སློབ་བདེ་པོ་དང་བྱུང་བདེ་པོ་ཡོང་གི་རེད།

ང་ཚོས་རྒྱན་པར་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་མང་པོ་མཐོང་སྟབས་པ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར། ད་དུང་དངོས་སུ་ལག་འཁུལ་ཏེ་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ཁ་ཤས་
འབྲི་དགོས། དཔེར་ན། ལས་སྡེ་ཞིག་འཆོལ་ན། ཐོག་མར་སྒྲན་ཁྱེད་འབྲི་
དགོས། རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་གི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། ཤེས་ཡོན་ཐོབ་ཐང་།
རྩ་མིང་དང་ལོ་ཆད། བྱ་བ་འཆོལ་བའི་དམིགས་ལུལ། ཞབས་ཁུའི་རྒྱ་
འགྱུར་སོགས་གསལ་པོར་ངོ་སྤྱོད་དགོས། དེ་ལྟར་བྲིས་པའི་སྒྲན་ཁྱེད་ཡང་
དོན་དངོས་སུ་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ལས་མ་འདས་པ་རེད།

མདོར་ན། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་འཆོ་བའི་
བར་ལ་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཡོད་པས། ད་ལྟ་གསལ་
བཤད་ཚྭ་ཡིག་གིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཆོ་བའི་ཁྲོད་གོ་གནས་
གལ་ཆེན་བབྱུང་ཡོད། མི་རྒྱུས་ཀྱིས་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ལ་བརྟེན་
ནས་དུས་ཐོག་དུ་རྒྱལ་ཁབ་བྱིན་གྱི་ཆོན་ཆུལ་གསར་པར་རྒྱས་ལོན་དང་
ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གོ་སྟབས་པ། ཤེས་བྱ་གོང་དུ་སྡེལ་བ། མཐོང་

ཐུ་བསྐྱེད་པ། རུས་པ་མཐོར་འདེགས་བྱེད་པ། བྱ་བ་བསྐྱབས་པ་སྤར་ལས་
ཀྱང་བཟང་བར་འགྱུར།

གལ་སྲིད་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་མ་བྱས་པར་གསལ་བཤད་
ཚྭ་ཡིག་ཡག་པོ་ཞིག་མ་སྦྱངས་ན། བྱ་བར་ཤུགས་རྒྱན་ཐེབས་པ་ཙམ་མ་
ཡིན་པར། ལས་འཛུལ་ཆབས་ཆེན་བྱང་ནས་ཁྱེད་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཐོག་སྲིད།
དཔེར་ན། ལས་ཁུངས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ལུགས་ལྟར་བྱ་བ་མ་
བསྐྱབས་པས་འཕྱལ་ཆས་འཕྲོ་བརྒྱག་ཏུ་བཏང་བ་དང་། བཅོ་སྒྲུབ་བདེ་སྲུང་
སྒྲིག་ལམ་དང་འགལ་ནས་བྱ་བ་བསྐྱབས་པས་བཅོ་སྒྲུབ་བརྒྱབ་པ། སྐྱབ་ལྷ་
ཡག་པོ་ཞིག་འབྲི་མ་ཤེས་པས་ན་གཞོན་མང་པོར་འཐོབ་འོས་པའི་ལས་སྡེ་
ཡང་མ་རག་པ། སྐྱབ་ཁང་དུ་གསལ་བཤད་ཡི་གེ་ལྟར་སྐྱབ་ཁབ་མ་བརྒྱབ་
པས་ཆེ་སྟོག་ལ་ཉེན་ཁ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་སྟོག་ཕྱོགས་ནས་གསལ་བཤད་
ཚྭ་ཡིག་གི་གལ་ཆའི་ཕན་རུས་བདེན་དཔང་བྱས་པ་རེད།

ད་ལྟ། གཞི་རིམ་བར་མའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་སྟོབ་དེབ་ཏུ་འང་སྟོབ་མས་
རྟོགས་འོས་པའི་ངི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་དང་། གསལ་བཤད་ཚྭ་
ཡིག་དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གསུམ་གྱི་ཚྭ་ལུས་གསལ་བོར་གཏན་ལ་ཕབ་
ཡོད། འདིའི་ཐད་ནས་བལྟས་ན་གནའ་དེང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་
རུས་ཀྱི་གལ་ཆའི་རང་བཞིན་ཚུར་སྤང་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕྱོགས་གཞན་
ནས་བཤད་ན། སྲིད་གཞུང་གིས་སྤྱོད་ཡོན་གཉིས་ལྡན་གྱི་མི་སྣ་གསལ་སྤྱོད་
བྱེད་པའི་རེ་བའང་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ཅིས་བཤད་ཆོག དེར་བརྟེན་ང་
ཆོས་ནན་ནན་ཏིག་ཏིག་གིས་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཤེས་

བྱར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། མང་དུ་སྒོག་པ་དང་མང་དུ་སྦྱོང་བ། འབད་
 བཙུག་སྒོས་བྱ་དངོས་གསལ་བཤད་ཀྱི་རུས་པ་བྱང་དུ་འཇུག་དགོས། རང་
 རུས་མཐོར་འདེགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་དུས་རབས་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་མི་རིགས་
 ཀྱི་དགོས་མཁོར་འཆམས་པའི་སྦྱོང་ཡོན་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་འཛོལ་ཐང་ཅན་དུ་
 གསོ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས།

དུམ་ཚན་འདིར་སྐྱེད་སློང་བའི་གཏམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་
 གི་ཕན་ཡོན་སྐོར་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་བརྗོད་དོན་ནི། “ཇི་སྲིད་ཕན་
 ཡོན་མ་སྤྲོས་པར། །དེ་སྲིད་དུ་ནི་སུ་ཞིག་འཛིན། །” ཞེས་པའི་དགོངས་
 དོན་ལྟར། སློ་བའམ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཡོང་བྱིར་དགེ་མཚན་ནམ་
 ཕན་ཡོན་སྒོན་དུ་སྐྱེངས་པ་ཡིན། དེས་ན། ཅི་ལྟ་སུ་ཞིག་ལ་གསལ་བཤད་
 རྩོམ་ཡིག་ཟེར་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་དང་རིགས་སམ་དབྱེ་བ་སོགས་ཇི་
 ལྟ་སུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཤམ་དུ་རིམ་པས་བརྗོད་ཆོག་པར་བྱ།

གཅིག་ ཅི་ཞིག་ལ་གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་བྲམ།

“གསལ་བཤད་” ཅེས་པ་ནི། བྱ་དངོས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གམ། ཡང་ན་འབྲེལ་ཡོད་བྱ་དངོས་འདིའི་རིགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མདོར་བསྡུས་དང་ཞིབ་གསལ་གྱིས་ངོ་སྟོན་པ་ལ་བྲམ། ཆང་མས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར། རྒྱས་བཤད་དང་ཞིབ་འབྲི། དུངས་སེམས་སྟོན་པའམ་དུངས་བརྗོད། དགག་སྐྱབ་བམ་དབྱེད་སྒྲིང་། གསལ་བཤད་ལ་སོགས་པ་སྐད་བརྗོད་མཚོན་ཚུལ་ཡིན། “གསལ་བཤད་” ཅི་བྱ་དངོས་ཀྱི་གོ་དོན་(མཚན་ཉིད་དང་གྲུབ་ཆ། དབྱེ་བ་སོགས་) དང་རྣམ་པ་(ཆགས་གནས་དང་འགྲུལ་སྟོན་གྱི་རྣམ་པ་) རྒྱས་བཤད་དང་། གནས་ལུགས་དབྱེ་ཞིབ་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐད་བརྗོད་མཚོན་སྤངས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན།

མི་རྣམས་ཀྱི་བཟོ་ཞིང་འབྲོག་ལས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་། ཆན་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་གི་བརྒྱད་རིམ། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་བྱ་འགྲུལ་གཞན་དག་གི་ཁྲིད་ནས་རིང་སྤང་གང་རུང་གི་དུས་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཁྱོད་བ་ལས། བྱ་དངོས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་གི་རིག་པ་རྟེན། བྱ་དངོས་དེ་དག་གི་བྱུང་ཚུལ་དང་ངོ་བོ། ཚེས་ཉིད་རང་བཞིན་སོགས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་། ཁྲང་གཞི་འདིའི་སྟངས་ནས། བྱ་དངོས་དག་གི་བྱུང་ཚུལ་སོགས་

“གསལ་བཤད་” གྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བའོད་དེ་འབྲེལ་བརྗོད་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་བསྡུས་དང་དབྱེ་ཞིབ་བྱས། འདིའི་རིགས་ཀྱི་མིང་ལ་ད་གཞོན་གསལ་བཤད་རྩམ་ཡིག་ཟེར།

“གསལ་བཤད་རྩམ་ཡིག་” དང་“གསལ་བཤད་” གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཡོད། ཡིན་ནའང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་གཏན་ནས་མི་འདྲ། གཅིག་ནི་རྩམ་ལུས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ལ་ཅིག་གོས་ནི་སྐད་བརྗོད་མཆོན་སྤངས་ཤིག་ཡིན། འདི་གཉིས་མཉམ་བསྐྱེད་མི་རུང་། “གསལ་བཤད་” གྱི་མཆོན་ཚུལ་རྒྱུད་པས་བྲིས་པའི་གསལ་བཤད་རྩམ་ཡིག་གི་གྲངས་འབོར་མང་པོ་མེད། གསལ་བཤད་རྩམ་ཡིག་མང་ཆེ་བར་“གསལ་བཤད་” གྱི་མཆོན་ཚུལ་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་ནས་བྲིས་པའི་ཁྲོད་ན་རྒྱས་བཤད་དང་དབྱེད་སྤངས་མཉམ་ཆེ་མང་པོ་ཡོད། “གསལ་བཤད་” གྱི་མཆོན་ཚུལ་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས་པ་ནི་གསལ་བཤད་རྩམ་ཡིག་གི་རྩ་བའི་མཆོན་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན། བརྗོད་བྱ་མཆོན་པ་ལ་“གསལ་བཤད་” གྱི་མཆོན་ཚུལ་གཙོ་བོར་བརྒྱུད་པའི་རྩམ་ཡིག་ལ་གསལ་བཤད་རྩམ་ཡིག་ཟེར།

གཉིས། གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་གི་དབྱེ་བ།

གཞལ་བྱའི་ཡུལ་གྱི་བྱ་དངོས་ཚུར་སྒྲུང་བྱེད་པ་ལ། གསལ་བཤད་ཚུམ་
ཡིག་དང་ཚུམ་ཡིག་གཞན་དག་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། གཞལ་བྱའི་ཡུལ་དུ་
ཐུར་པའི་བྱ་དངོས་ལ་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད། དེར་བརྟེན། དེ་དག་
མཆོན་པར་བྱེད་པའི་གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་ལ་འདྲ་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད།
གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་འབྲི་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ། ཐོག་མར་གསལ་བཤད་
ཚུམ་ཡིག་གི་དབྱེ་བ་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱ་དགོས། རྒྱན་དུ་སྦྱོད་ཀྱིན་པའི་གསལ་
བཤད་ཚུམ་ཡིག་ལ། ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞིར་བཟུང་ནས་རིགས་དང་
དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བར་དགར་ཆོག གསལ་བཤད་བྱ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དབྱེ་ན། གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག་ནི་རིགས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག

༡ གདོས་བཅས་བྱ་དངོས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡིག

འདི་ནི་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཐུར་པའི་བྱ་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པའི་གསལ་བཤད་
ཡིན་པས། ང་ཆོས་འདི་ལ་གདོས་བཅས་བྱ་དངོས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཚུམ་
ཡིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན། གདོས་བཅས་བྱ་དངོས་ཟེར་བ་ནི། དེས་གཏན་
གྱི་གཟུགས་དབྱིབས་ཐུབ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོར་བའི་

དབང་པོ་བརྒྱད་ནས་བྱེ་བྲག་གི་བྱ་དངོས་ཤེས་ཆོར་བྱང་ཐུབ། འདིར་རང་
 བྱང་ཁམས་ཀྱི་སྦྱི་དངོས་དང་སྦྱི་དངོས་མ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་མིའི་རིགས་
 ཀྱིས་བྱ་དངོས་འདི་དག་བཟུང་དེ་གསར་སྦྱོན་བྱས་པའི་བཟོ་ལས་དང་
 ཞིང་ལས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་སྣ་ཆོགས་དང་འཕྲུགས་སྦྱོན་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་
 འདུ་བ་ཡིན། ཆེ་ས་ནས་ཡངས་པའི་ཁམས་ཀྱི་འཛིག་ཉིན་དང་། རྒྱང་ས་
 ནས་སྤ་བའི་རྒྱལ་སྤན་ཚུན་ཉེ། དཔེར་ན། རི་རྒྱད། རྒྱག་ཆུ། འཕྲུགས་སྦྱོན་
 དངོས་པོ། ལུས་ཅལ་ར་བ། ཐོན་ཁུངས་གསར་པ་ལ་སོགས་པ་གདོས་བཅས་
 བྱ་དངོས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན། བྱ་དངོས་འདིའི་རིགས་གསལ་བཤད་
 བྱེད་པའི་རྩིས་ཡིག་ལ་གདོས་བཅས་བྱ་དངོས་ཀྱི་གསལ་བཤད་རྩིས་ཡིག་
 ཟེད།

གདོས་བཅས་བྱ་དངོས་ཀྱི་གསལ་བཤད་རྩིས་ཡིག་གིས་གསལ་བར་བཤད་
 པའི་ཁོངས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། བརྗོད་བྱའི་ཐད་ནས་
 བཤད་ན། བྱ་དངོས་ཀྱི་མིང་གི་གོ་དོན་དང་། དབྱེ་བ་དང་བྱལ་ཁོངས།
 གྲུབ་ཆ་སོགས་འདུ་བ་དང་། རྣམ་པའི་ཆ་ནས་སྐྱེང་ན། འཇུག་མེད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ལ་ཆགས་ལུལ་དང་ཆགས་ཚུལ། ཆོན་མདོག་སོགས་འདུ་ཞིང་། འབྲལ་
 བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་དང་འཇུག་ལྡོག་ འཆར་ལོངས། འཕེལ་
 རྒྱས། ཉམས་རྒྱད་སོགས་འདུ་བ་རེད།

༩༩ རྒྱུ་རྒྱུར་གནས་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་རྩིས་ཡིག་

གནད་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཕམ་ཡང་ན་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གསལ་བོར་

བཤད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ལ་ལྟོག་མཁུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཚྭ་
 ཡིག་ཟེར། ལྟོག་མཁུ་གནས་ལུགས་ཟེར་བ་ནི། མི་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་
 མི་སྤྱབ་པའམ་རེག་མི་སྤྱབ་པའི་བྱ་དངོས་ནང་གནས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཏེ།
 དེའི་ཁོངས་སུ་བྱ་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། འབྲེལ་བ། བྱེད་ཐབས། གོ་
 རིམ། ཚ་དོན་སྟགས་འདུ་བ་ཡིན། དཔེར་ན། རྒྱང་དང་། ཆར། ཐོག་
 ལྷོག་མཚོ། རྒྱ་སྟགས་ཐུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། བ་མག་འཐེན་པའི་ཆ་བས་
 ཆེའི་ཉེན་ལ། ལྷོག་འཐེན་བྱེད་གཟུགས་སམ་བྱེད་རྩིས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཚ་དོན།
 སའི་གོ་ལའི་ཡུན་རིང་གི་འཁྱར་ལྡོག་ མའི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་འཁྱར་ལོ་རྒྱུས་
 སྟགས་ལྟོག་མཁུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་རེད། ལྟོག་མཁུ་གནས་
 ལུགས་གསལ་པོར་བཤད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ལ། ད་གཟོད་ལྟོག་མཁུ་
 ལུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ཟེར། ཚྭ་ཡིག་འདིའི་རིགས་
 ཀྱིས་གཙོ་བོར་འབྲེལ་ཡོད་བྱ་དངོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རོ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་
 བཟླ་བྱེད་པ་རེད།

གོང་དུ་བཟོད་པ་ནི་གསལ་བཤད་བྱ་ཡུལ་མི་འདྲ་བ་གཞིར་བཟུང་ནས་
 གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་རིགས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་དགར་བ་ཡིན། ཡིན་
 བའང་། ང་ཆོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ། གཞལ་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཁྱུར་པའི་
 བྱ་དངོས་ནི་རྟོག་འཛིང་གི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན། བྱ་དངོས་ཞིབ་ཏུ་
 གསལ་བཤད་བྱེད་དུས། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གི་རིགས་མ་འདྲ་བ་དེ་
 གཉིས་མཉམ་དུ་འདྲེན་ཆོག་པ་རེད། ད་དུང་འབྲི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་
 བ་འབྱེད་སྒྲུངས་གཞན་ཡོད་པའང་ཤེས་དགོས། འདིར་ཡིག་ཆོགས་ལ་
 འཛིགས་ནས་མ་སྒྲོས་སོ། །

གསུམ། གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་དང་རྩོམ་ཡིག་གཞན་གྱི་བྱད་བར།

༡ གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་དང་ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་
བར་གྱི་བྱད་བར།

༡ རྩོམ་འབྲིའི་དམིགས་ལུལ་མི་འདྲ།

ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་གི་དམིགས་ལུལ་ནི་མི་སེམས་སྤུལ་བའི་
བཅེ་དུང་། ཆབ་སྲིད་དང་བསམ་སྒྲོ། ཀུན་སྒྱུད། བསམ་ཚུལ་ལ་སོགས་
པའི་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱས་ལོན་པར་བྱས་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་བཅེ་
དུང་ལ་ཁྱོད་རོལ་བྱེད་དུ་བརྟག་ནས་ཡིད་འགྲུལ་ཐེབས་སུ་འདུག་རྒྱ་དེ་
ཡིན། གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་གི་དམིགས་ལུལ་ནི་བྱ་དངོས་གང་ཞིག་ཇི་
མ་ཇི་བཞིན་དུ་ངོ་སྟོན་རྒྱ་དེ་ལས་མ་འདས།

༡ རྣང་དོན་མི་འདྲ།

རྩོམ་ཡིག་གི་དམིགས་ལུལ་མི་འདྲ་བས། རྩོམ་ཡིག་གི་རྣང་དོན་ཡང་

གཅིག་མཚུངས་ཡིན་མི་སྲིད། རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གི་ནང་དོན་
 བྱི་དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་མི་སྣ་དང་དོན་དག་ཡིན། ཡིན་ནའང་།
 གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ནི་ཐད་ཀར་མི་སྣ་དང་དོན་དག་གསལ་བཤད་བྱེད་
 པ་ཡིན། བྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་བྱ་དངོས་ལ་ལད་འབྲི་དང་འགེལ་བརྗོད་བྱེད་པ་
 དང་། མི་ནམས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོན་སྐྱེད་དང་ནམ་རྒྱུན་གྱི་འཆོ་བའི་དངོས་
 ཡོད་གཏན་འབེབས་དང་མཛུབ་སྟོན་བྱེད་པ་རེད།

རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གིས་བྱ་དངོས་རྒྱས་བཤད་བྱེད་དུས། མི་
 དང་བྱ་བ། དངོས་པོ་བཅས་གང་ཞིག་འབྲི་ཡང་། གཙོ་བོར་ཡོངས་སུ་
 རྗོད་པས་བྱ་དངོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དོ་སྟོན་པ་དང་། གསལ་བཤད་
 ཚྭ་ཡིག་གིས་བྱ་དངོས་གསལ་བཤད་བྱེད་དུས། བྱ་དངོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་
 ཡིན་པ་དོ་སྟོན་བྱས་པ་ཙམ་མིན་པར། ད་དུང་ཅིའི་བྱིར་འདི་ལྟར་ཡིན་
 པའང་དོ་སྟོན་བྱེད་དགོས།

༡ འབྲི་ཐབས་མི་མཚུངས།

རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་གིས་རྒྱས་བཤད་དང་ཞིབ་འབྲི། དུངས་
 སེམས་མཚོན་ཐབས་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་གཞུགས་བརྟན་མཚོན་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན། མི་སྣ་དང་བྱ་བ། ཡུལ་ལྗོངས་སོགས་རྒྱས་བཤད་དང་ཞིབ་
 འབྲིའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་སུ་བཀོད་དེ་ཚྭ་པ་པོའི་བསམ་སྒྲུབ་
 བརྗོད་དུང་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཚྭ་ཡིག་འདིའི་རིགས་ཀྱིས་རྟག་པར་
 དུངས་སེམས་ཀྱི་ཁ་དོག་ཅིག་བྱིར་ཡོང་བ་དང་། ཚྭ་པ་པོའི་དགའ་སྤྱོད་

ཆགས་སྒྲུང་མཆོན་ཡོད་པས་བཙེ་དྲུངས་ཀྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་སྟེ་སྟོག་
 པ་པོར་སྟོབ་གསོ་སྟོན་ངེས། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།
 གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གིས་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་ངོ་སྟོན་ཐབས་
 སྟོན་པ་ཡིན། དེ་ཡིས་གསལ་བཤད་ཀྱི་མཆོན་ཐབས་གཙོ་བོར་བཟུང་ཡོད།
 བྱ་དངོས་ལ་དབྱེ་འབྱེད་ཞིབ་ཅིང་གོ་རིམ་ཡོད་པ། གནད་ལ་འཕྲིགས་པའི་
 སྟོན་སྟངས་ཀྱང་ཆོས་མཆོན་པ། ངོ་བོར་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པ་རེད། གསལ་བཤད་
 ཚྭ་ཡིག་གིས་སྒྱུར་བཏང་དུ་བྱ་དངོས་ལ་ཞིབ་བརྗོད་དང་དགག་སྟུབ་བམ་
 དཔུང་སྒྲིང་གི་རིགས་མི་བྱེད།

གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་གིས་ཀྱང་སྐབས་འགར་རྒྱས་བཤད་དང་ཞིབ་འདྲི།
 དཔུང་སྒྲིང་གི་མཆོན་ཐབས་ལོས་སྟོན། ཡིན་ནའང་། འདི་དག་ཡོད་ཆད་
 ཞོར་འདེགས་ཀྱི་མཆོན་ཐབས་ཅམ་ཡིན་པ་ལས་མཆོན་ཐབས་གཙོ་བོ་
 མིན། མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ངེ་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་ཡིག་ནི་གཟུགས་བརྟན་ལ་
 བརྟན་ནས་མིའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཅིང་། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་ནི་ཤེས་
 བྱ་ལ་བརྟན་ནས་མི་ལ་སྟོ་སྟོ་འབྱེད་ཟེར། སྐད་ཆ་འདི་ནི་ཅི་འདྲའི་གནས་
 ལུགས་ཀྱིས་བྱུག་པ་ལ་ཨང་།

སྟོབ་གྲོགས་ཁ་ཤས་ཀྱིས། གཅིག་ནི་དོན་དངོས་ངོ་སྟོན་དང་། ཅིག་ཤོས་
 ནི་གཟུགས་བརྟན་མཆོན་པར་བྱེད་པ་རེད། “དོན་དངོས་” དང་“རྣམ་པ་”
 གཉིས་པལ་ཆེར་འདྲ་བོ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། གཏན་ནས་མི་འདྲའོ། །རྣམ་པའི་
 དམིགས་ལུ་ནི་གསོན་ཉམས་ལྡན་ཞིང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པར་བྱེད་རྒྱ་
 དེ་ཡིན་ལ། དོན་དངོས་ཞེས་པས་ཆོན་རིག་རང་བཞིན་དང་། གནད་

ལ་འཕྱིགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་མ་ཟད། སྐབས་ལ་ལར་གཞི་འཛིན་སའི་
གྲངས་ཀ་ཡང་དགོས་པ་རེད།

ཁ། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་དང་དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་གི་བྲད་པར།

གོང་དུ་ང་ཚོས་གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་དང་ཇི་བཞིན་བཟོད་པའི་ཚྭ་
ཡིག་བར་གྱི་བྲད་པར་བཤད་ཟིན། དེས་ན། གསལ་བཤད་ཚྭ་ཡིག་དང་
དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་གཉིས་བར་ལ་བྲད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གསལ་
བཤད་ཚྭ་ཡིག་དང་དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་གཉིས་ལ་གཤམ་གྱི་བྲད་པར་
དག་ཡོད།

༡ ཚྭ་འབྲིའི་དམིགས་ལུལ་མི་མཚུངས།

དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་གི་དམིགས་ལུལ་ནི་གནས་ལུགས་མི་ལ་ཤེས་སུ་
བརྟག་སྟེ། མིའི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་གོང་མཐོར་བྱང་ནས་སྒྱི་
ཚོགས་དང་། རང་བྱུང་ཤེས་བྱའི་ཚུ་ཚད་གོང་དུ་སྒྲེལ་ཏེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚད་
གཞི་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲེབས་པར་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

༢ ནང་དོན་མི་འདྲ།

དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་ནི་གནས་ལུགས་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དགག་
སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་གིས་ངེས་པར་དུ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པའི་བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་
ཀྱིས་རང་གི་འདོད་པ་གསལ་པོར་མཚོན་དགོས། བསྟོད་བསྐྱབས་ཡིན་

ནའང་འདྲ། དགག་པ་ཡིན་ཡང་ཚོག་ ཡོད་ཚད་ཀྱིས་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་
གསལ་པོར་མཆོན་དགོས། གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་ནི་སྒྱིར་བཏང་དུ་བྱ་
དངོས་ཀྱི་ངོ་སྟོན་དང་འབྲེལ་བ་རྫོང་ཡིན། བྱ་དངོས་གསལ་བཤད་བྱེད་
སྐབས། ཟུན་ལུན་དུ་དོན་སྟོང་ཅི་ཡིན་མི་མཆོན་པ་དང་ཐད་ཀར་རང་ཉིད་
ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །

༡ འབྲི་ཐབས་མི་གཅིག

དགག་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིག་གི་འབྲི་ཐབས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཤད་ན་གཏན་ཆིགས་
རིག་པས་སྒྲུབ་ཐབས་མང་ཅམ་སྟོན་པ་ཡིན། དགག་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིག་གིས་
གཙོ་བོ་གོ་དོན་དང་བརྟན་གཙོད། རིགས་འདེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནམ་པ།
སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ། རྒྱ་ཆ་བེད་སྟོན། རིགས་པས་ཁུངས་སྒྲེལ། རྩིས་ཆིག་
འགོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་ཚུལ་ལམ་འདོད་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་
ཡིན། གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་གིས་གཙོ་བོར་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་དངོས་ལ་གོ་རིམ་ལུན་པའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་བྱ་
དངོས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་དང་ངོ་བོ་གསལ་བོར་སྟོན་པ་རེད། གསལ་བཤད་ཚུལ་
ཡིག་གིས་བྱ་དངོས་སྐྱེང་དུས། བྱ་དངོས་ལ་བདེན་དཔང་བྱེད་མི་དགོས།
སྒྱིར་བཏང་གི་གནས་ཚུལ་འོག་ནས། བྱ་དངོས་ལ་དབྱད་སྐྱེང་ཡང་བྱེད་མི་
དགོས། སྐབས་ལ་ལར་དབྱད་སྐྱེང་གི་ཐབས་ལམ་སྟོན་པ་ཡིན་མོད། འོན་
ཀྱང་དེ་ནི་བྱ་དངོས་གསལ་བཤད་བྱེད་པའི་ཁོར་འདེགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་
ཤིག་ཡིན།

ག གསལ་བཤད་ཚམ་ཡིག་དང་རྒྱ་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་བར་གྱི་ འབྲེལ་བ།

ནམ་རྒྱ་གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་དང་འབྲེལ་ ཡང་
གསལ་བཤད་ཚམ་ཡིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་ཚམ་ཡིག་མང་པོ་མཐོང་ཐུབ།
འདི་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསལ་པོར་འབྱེད་དགལ། འོན་ཏེ་སྤྱི་བཏགས་ཡིག་
བཤད་ཚམ་ཡིག་དང་རྒྱ་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཅི་ཡིན་ནམ། ཇི་
བཤད་པར་ལན་སྟེན་ཕྱིར། ཐོག་མར་ངེས་པར་དུ་རྒྱ་སྤྱོད་ཡིག་རིགས་སྐོར་
ཀྱི་ཤེས་བྱར་རྒྱས་ལོན་ཞིག་བྱ།

རྒྱ་སྤྱོད་ཚམ་ཡིག་གི་རིགས་ནི་ང་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་དང་འཚོ་བ། བྱ་བ་
བཅས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་པར་བཤད་སྤྱོད་ཀྱིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་ནི་སྤྱིར་
བཏང་རྒྱ་སྤྱོད་ནམ་བཞག་གི་ཚམ་ལྷས་ཤིག་ཡིན་ལ། མི་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོན་
སྤྱོད་དང་འཚོ་བ། སློབ་སྦྱོང་དང་བྱ་བའི་ཁྲོད་ནས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་
ཚམ་ལྷས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན། ཚམ་ལྷས་འདིའི་རིགས་དང་གསལ་བཤད་
ཚམ་ཡིག་བར་གྱི་བྱང་པར་ནི། གསལ་བཤད་ཚམ་ཡིག་གིས་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་
པ་གཅིགས་སུ་བབྱུང་ནས་མི་ལ་རྒྱས་ཡོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱ་སྤྱོད་
ཚམ་ཡིག་གིས་བཤད་སྤྱོད་གཅིགས་སུ་བབྱུང་ནས་མི་ལ་བཀོལ་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན། གསལ་བཤད་ཚམ་ཡིག་ལ་གཏན་ཁེལ་གྱི་ནམ་བཞག་མེད།
འོན་ཀྱང་། རྒྱ་སྤྱོད་ཚམ་ཡིག་ལ་གོམས་འདིས་ཐད་ཀྱི་ནམ་བཞག་ཡོད་
པ་རེད། ཆབ་སྲིད་ཕྱོགས་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་སམ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོགས་
པ་ཁག་དབར་ཡུལ་མིའི་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་དང་། བྱ་བའི་མཛུབ་སྟོན་

དཔེ་ཆ་གཡོར་བའི་སྒྲིག་སྒྲིལ།

1. དཔེ་ཆ་གཡོར་བྱེད་གྱི་ལག་འཁྱར་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེ་ཆ་གཡར་ཚོག
2. དཔེ་ཆ་གཡོར་བྱེད་གྱི་ལག་འཁྱར་མི་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་བེད་སྤྱོད་དགོས་པ་ལས་གཞན་པས་བཀོལ་མི་ཚོག་ བོར་བསྐྲག་བྱུང་ཆེ་འཕྲལ་དུ་ཡར་ཁྱེད་བྱེད་དགོས། སློབ་སྟོན་ཁང་གིས་ཚོག་མཆན་ཐོབ་རྗེས་བསྐྱར་དུ་དཔེ་དེབ་གཡོར་བྱེད་གྱི་ལག་འཁྱར་གསར་པ་ཞིག་བཅོས་ཚོག
3. ཐངས་གཅིག་དེབ་གཅིག་མ་གཏོགས་གཡར་མི་ཚོག་ དུས་ལུན་ལྷ་བ་གཅིག་གི་ནང་ཕྱིར་སློག་དགོས།
4. དཔེ་དེབ་ལ་བདག་གཅེས་བྱེད་དགོས། དཔེ་དེབ་ཅི་ཞིག་གཡར་ཡང་། བྱ་ལོག་བཅོ་བཏུན། ལྟུང་རིལ་བྱེད་པ། མོག་བྱ་གཤག་པ་བཅས་བྱེད་མི་ཚོག་ གལ་སྲིད་བོར་སྟོར་བྱུང་ཆེ་མ་གོང་ལྟར་སྒྲིན་ཆབ་འཇལ་དགོས།
5. གོང་འཁོད་ཐག་གཅོད་དང་འགལ་མཁན་ལ་དཔེ་དེབ་གཡར་མི་དགོས། ཞེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བྱི་ལོ་༢༠༡༤ ལྷ་༡༢ ཚེས་༡༠ ལ་གཏན་འབེབས་བྱས།

འདི་ནི་དཔེ་དེབ་གཡོར་བའི་སྒྲིག་སྒྲིལ་ཞིག་ཡིན། གོ་རིམ་ལྟར་དཔེ་དེབ་གཡོར་བའི་དུས་ལུན་དང་གྲངས་འཁོར། དུས་བཀག་ འགོ་ལྷགས། བོར་སྟོར་ཁ་གསབ། བོར་སྟོར་རམ་འགྲོ་བསྐྲག་བྱ་བ་ཏང་ན་ཐག་གཅོད་བྱེད་

ཐབས་སོགས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད། འདི་དག་ནི་སྒྱིར་བཏང་དུ་སྟབས་
བདེའི་དོན་ཚན་འགའ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། རྩོགས་གཅིག་དུ་བསྡེམས་ནས་
དེའི་སྟངས་ཁ་བྱང་དང་མིང་རྟགས་བཀོད་ཆོ། དངོས་པན་གྱི་རིན་ཐང་ལྡན་
པའི་རྒྱན་སྟོང་ཚྭ་ཡིག་དུ་གྱུར་པ་རེད། ཡང་དེ་ཡིས་དཔེ་དབུ་གཡོར་
རྩོགས་ཐད་ཀྱི་སྒྲིག་སྟོང་གསལ་བཤད་ཡག་པོ་བྱས་ཡོད་པས། དེ་ནི་གསལ་
བཤད་ཚྭ་ཡིག་ཡག་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

བཞི། རྒྱན་མཛོད་གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་གི་འབྲི་ཐབས།

- ༡ རང་བྱུང་ཤེས་བྱ་འབྲི་ཐབས།
- ༢ ས་རྒྱས་ཤེས་བྱ་འབྲི་ཐབས།
- ༣ དུལ་སྒོལ་གོམས་འབྲིས་ཀྱི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༤ འཚོ་བའི་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༥ རྒྱ་དངོས་ཀྱི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༦ སྒྲིག་ཆགས་ཀྱི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༧ ཚན་ཅུལ་ཤེས་བྱ་འབྲི་ཐབས།
- ༨ མི་སྣ་འབྲི་ཐབས།
- ༩ དཔེ་དབ་ཀྱི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༡༠ འཇུགས་སྒྱུན་དངོས་པོའི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༡༡ དུལ་སྐོར་ལྗོངས་རྒྱུའི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༡༢ འགེམས་སྟོན་ཀྱི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༡༣ ཐོན་རྫས་ཀྱི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།
- ༡༤ འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་སྐོར་འབྲི་ཐབས།

༡༥ ཚོད་ལྷའི་སྟན་ཁུ་འབྲི་ཐབས།

༡༦ སྒྲིག་སྲོལ་ལམ་ལུགས་འབྲི་ཐབས།

བཅས་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ནི་རྒྱན་ལྡན་གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་གྱི་
ཆ་མང་བའི་རིགས་ཡིན། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་དངོས་ཉིན་རེ་བཞིན་འཕེལ་
རྒྱས་འགོ་བཞུགས་ཡོད། དེ་དག་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་གསལ་བཤད་ཚུལ་
ཡིག་གི་འབྲི་ཐབས་ཀྱང་དགོས་མཁོ་དང་བསྟན་ནས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་
ཚོག་པས། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གསལ་བཤད་ཚུལ་ཡིག་གི་འབྲི་ཐབས་ལ་
འདི་ཙམ་ལས་མེད་ཅེས་བརྗོད་མི་ཐུབ། འདིར་ཡིག་ཚོགས་ལ་འཇིགས་
ནས་གོང་འཁོད་འབྲི་ཐབས་དག་གི་དཔེ་བརྗོད་བཀོད་མེད་དོ། །

ལྷ། གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

༡ མཚན་ཉིད་འགོད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

ཐབས་འདི་ནི་གསལ་ཞིང་དག་པའི་སྐད་ཆས་བྱ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དེའི་
བྱད་ཆོས་སམ་རང་བཞིན་ཡང་དག་པའི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་ཡིན་
ཞིང་། སྤྱིར་བཏང་ཆོག་བཀོལ་ཞུན་ཐར་ཆོད་ཅིང་གཟབ་ནན་ཡིན་དགོས་
པར་མ་ཟད། ཡང་དག་ཅིང་གནད་ལ་ཁེལ་བ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཚན་
རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒྲོ་ནས་གོ་དོན་གྱི་ནང་སྟོང་ངོ་མ་ཅི་ཡིན་པ་ཞིབ་
བརྗོད་བྱེད་དགོས།

དཔེར་ན། ཡི་གེ་ཞེས་པ་ནི་མིང་ཆོག་གཉིས་ཀའི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པའི་
སྐད་ཀྱི་གདངས་ལ་ཟེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན། མི་ཞེས་པ་ནི་སྤྲེལ་
ཤིང་དོན་གོ་བཅོམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འོ།

༢ དཔེར་བརྗོད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

འདི་ནི་ཤེས་ཟིན་པའི་བྱ་དངོས་དག་དཔེར་བསྟན་ཏེ་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་
ཞིག་ཡིན། བྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་ཡང་དག་ཅིང་ཞིབ་ཕྲ་ལྡན་པའི་རང་བྱ་

དངོས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྒྱུས་ཀྱིས་དོན་གོ་སླ་ཞིང་
ཚུམ་ཡིག་གི་ཡིད་ཆེས་རྒྱས་པ་ཆེ་བུ་གཏོང་ཐུབ་པ་རེད།

དཔེར་ན། ཉལ་དངོས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཉལ་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གཞུགས་དང་། ཤེས་པ་
དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཅས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡ རིགས་དགར་བའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

འདི་ནི་ཆོད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སྒྲིབ་གསལ་བཤད་བྱ་ཡུལ་དེ་ཉིད་
ནང་གསེས་མི་འདྲ་བའི་རིགས་ཏུ་མར་དབྱེ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ནང་
གསེས་དབྱེ་བ་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་ཏུ་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་
ཞིང་། གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་ཚུམ་ཡིག་གི་གོ་རིམ་
རང་བཞིན་ལ་གསལ་ཁ་ཆོད་ཅིང་སྒྲིག་མཁན་གྱི་ཡིད་ངོར་ངེས་སླ་ཞིང་
འཛིན་བདེ་བ་ཡིན། རིགས་དགར་བའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས་ནི་རྟོག་
འཛིང་གི་བྱ་དངོས་གསལ་པོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་གཙོ་བོ་ཡིན།

རིགས་དགར་བའི་ཐབས་ལ་ངེས་པར་ཏུ་ཆོད་གཞི་ངེས་ཅན་འཛོག་པར་དོ་
སྤང་བྱེད་དགོས་ཏེ། རིགས་དགར་ཐེངས་རེར་ཆོད་གཞི་གཅིག་ལས་ཡོད་
མི་རུང་། དེ་ལས་ལྷོག་ན་ཉོག་པར་འགྱུར་ངེས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། “དཔེ་
མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་ཆ་ལ་རྒྱ་ནག་གི་དཔེ་ཆ་དང་། བོད་ཀྱི་དཔེ་ཆ། དེང་
རབས་ཀྱི་དཔེ་ཆ། ཚུམ་རིག་གི་དཔེ་ཆ། རུབ་སྤིང་བའི་དཔེ་ཆ་བཅས་

ཡོད་” ཅེས་བྲིས་ཆེ་ཆོད་གཞི་མང་པོ་ཉོག་ལྟར་དགྲུགས་ཟེན་པས་གསལ་
 བཤད་ཀྱི་དགོས་དོན་འབྲུབ་མི་ཐུབ། ཡང་དག་པའི་དབྱེ་ཐབས་ནི་འདི་ལྟ་
 ཟེ། “དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་ཆ་ལ་རིགས་མང་པོ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 ཐད་ནས་དབྱེ་ན། བོད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཡོད་ལ། ཏུས་
 ཆོད་ཀྱི་ཐད་ནས་དབྱེ་ན་གནའ་རབས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་
 ཆ་ཡོད། རང་དོན་ཀྱི་ཐད་ནས་དབྱེ་ན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་དང་ཚྭ་རིག་
 གི་དཔེ་ཆ་ཡོད། ཡིག་རིགས་ཀྱི་ཐད་ནས་དབྱེ་ན་བོད་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག་
 དེ་བཞིན་ཨིན་ཡིག་གི་དཔེ་ཆ་བཅས་ཡོད་” ཅེས་བྲིས་ཆེ་དབྱེ་ཐེངས་རེ་
 རེར་ཆོད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པས་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ཡིད་ངོར་ངེས་
 གྲ་བ་ཡིན།

༤ བསྐྱར་བའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

འདི་ནི་སློག་གུར་རམ་མི་ནམས་ལ་ཆ་རྒྱས་གསལ་པོ་མེད་པའི་བྱ་དངོས་
 གསལ་བཤད་བྱེད་སྐབས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་བྱ་དངོས་དང་གོ་བསྐྱར་ཏེ། སློག་
 མཁན་གྱི་སྤང་ངོར་ངེས་ཤེས་གསལ་པོ་ཞིག་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་
 ཞིང་། བྱ་དངོས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་དག་ཀྱང་གོ་བསྐྱར་བྱེད་པའི་བརྒྱད་རིམ་ཁྲོད་
 ཏུ་གསལ་པོར་མངོན་པར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

དཔེར་ན། <ཉི་མ> ཞེས་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཏུ། “ང་ཚོས་ཉི་མར་བལྟས་ན་དེ་
 འདྲ་ཆེ་རྒྱ་མེད་པ་ལྟར་སྤང་མོད། དོན་ངོ་མར་ཉི་མའི་བོངས་ཆོད་ལ་སའི་
 གོ་ལ་བརྒྱ་དང་སྐུ་ཅུའི་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ་ཡིན་” ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། “ཉ་
 བོ་ཞི་ཞོར་ནག་དང་བསྐྱར་ན་གཟུགས་ཆེ་ཞིང་ཐང་ཤ་དོད་པ་དང་། བོང་

བྱ་བཞིན་ཚོངས་རྒྱལ་གྱི་ཉམས་སྒྲུང་ཅི་ཡང་མེད་པར་མགོ་འཕང་མཐོ་རུ་
བཏེགས་ནས་འགོ་བར་མ་ཟད། རྫོགས་པ་གཞན་ལས་ཆོར་བ་སྐྱེན་ཞིང་
ཚོད་གཤིས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་” ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

༥ གངས་ཀ་འགོད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

འདི་ནི་གསལ་བཤད་བྱེད་པའི་བྱ་དངོས་གང་ཡིན་པ་ཞིབ་སྒྲུབ་ཡོང་བའི་
ཆེད་དང་། རྫོགས་མཁན་གྱིས་གསལ་པོར་ངེས་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཨང་གིའི་
ལམ་ནས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་ཨང་
གངས་ངེས་པར་ཡང་དག་པ་ཡིན་དགོས།

དཔེར་ན། “ལོ་གཅིག་ལ་རྒྱ་བ་བརྩུ་གཉིས་དང་དུས་ཚིགས་བཞི་ཡོད།
དུས་ཚིགས་གཅིག་གི་རིང་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་ཆད་ཡིན། རྒྱ་བ་རེར་ཉེ་མ་
སུམ་རུ་ཡོད་ཅིང་ཉེ་མ་རེ་ལ་དུས་ཚོད་ཉེར་བཞི་ཡོད་” ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ཡང་ན། “ང་ཚོའི་འཛིན་གྲུབ་སློབ་གྲོགས་ཁྱོད་བསྐྱེད་པ་ཞི་བརྩུ་ཡོད་པ་
ལས་བྱ་དུག་དང་བྱ་མོ་སོ་བཞི་ཡོད། མིག་ཡ་གཅིག་ཞར་བའི་བྱ་གཅིག་
དང་། ཀླང་པ་མི་བདེ་བའི་བྱ་མོ་གཅིག་ལས་གཞན་པ་ཆང་མ་གཟུགས་
པོ་བདེ་ཐང་ཡིན་” ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བོད་ཡིག་གིས་བྲིས་པའི་ཨང་
གངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གྲག་རྟགས་ནང་ཨ་རབ་ཀྱི་ཨང་གི་བྲིས་ན་བཟན་པ་ཡོད།

༦ དཔེར་འགོད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

དེ་ནི་གསལ་བཤད་བྱ་ལྟལ་གྱི་བྱ་དངོས་དེ་རྫོགས་མཁན་གྱི་སྒྲུང་དོར་གསོན་
ཉམས་སྒྲུང་པའི་ངང་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་བྱ་དངོས་དང་

མཚུངས་པར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་དང་སྟན་གཞུང་དུ་འབྱུང་བའི་
དཔེ་རྒྱན་གཉིས་འདྲ་པོ་ཡོད།

དཔེར་ན། <སློན་ལ་བཏུས་ནས་གནམ་གཤིས་བརྟག་པ་> ཞེས་པའི་ཚུམ་
ཡིག་ཏུ། “སློན་ལ་ལ་ནི་རི་བོ་དང་འདྲ་ལ། ལ་ལ་ནི་དར་ཟུང་གི་ཡོལ་བ་
དང་མཚུངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་རྟ་པོ་བང་གིས་བརྒྱགས་པ་ལྟར་སྤང་
ཞིང་། ལ་ལ་ནི་སང་གེ་གནམ་ལ་མཚུངས་པ་དང་འདྲ་” ཞེས་པ་ལྟ་བུའམ།
ཡང་ན། <ཀོས་ལིན་གྱི་རི་རྒྱ> ཞེས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ཏུ་རི་བོ་གསལ་བཤད་
བྱེད་སྐབས་སུ། “རི་བོ་ལ་ལ་ནི་བགྲེས་པོ་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་འདྲ་
ཞིང་། ལ་ལ་ནི་སྒང་པོ་ཆེ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ལ་ལ་ནི་རྩ་མོང་དང་འདྲ་...
ཀོས་ལིན་གྱི་རི་ནི་ཅི་འདྲའི་མངོས་ཡང་། གཡུ་མདོག་གི་སློབ་ཡོལ་དང་
འདྲ་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱུག་མའི་ཆལ་དང་ཡང་མཚུངས་” ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ནོ། །

༥ རྒྱ་ཆ་འདྲན་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

འདི་ནི་གསལ་བཤད་བྱ་ཡུལ་གྱི་ནང་དོན་སྤར་བས་ཞིབ་ཕྲ་དང་གསལ་པོ་
ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ལྟ་སྦྱང་དང་། གཏམ་རྒྱུད་སོགས་དངས་ནས་སྤང་བརྟན་
ལྟན་པའི་སྟོན་པ་བྱ་དངོས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གསལ་བཤད་བྱེད་པ་དང་། བྱ་
དངོས་ཀྱི་ལྟོག་གྱུར་རང་བཞིན་ལ་ཤུགས་བསྟན་ནས་གསལ་བཤད་བྱ་ཡུལ་
གྱི་ཟེལ་ཤུགས་སྟེལ་བའི་ཞོར་དུ་གསལ་བཤད་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་བློ་བ་འདོན་
པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན།

དཔེར་ན། “<<བཀའ་གདམས་སྒྲིགས་བཅ་>>ལས། ཤར་རྡོ་རྗེ་གདན་
 གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན། །གནས་ཤུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད། །རི་མཐོན་པོ་
 །གནས་གྱི་ཀ་བ་ཡོད། །མཚོ་དམའ་མོ་གཡུ་ཡི་མཚལ་ཡོད། །ཅེས་འཁོད་
 ཡོད་པ་དང་། <<རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་>>དུའང་། བོད་ཅེས་བྱ་
 བ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ། །ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་འཕགས་པའང་དེ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་
 བཀོད་པ་ལྟར་བོད་གྱི་ཡུལ་ནི་ལྷ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཡུལ་ཡིན་
 པ་ལྟ་བུའོ། །”ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱ་ཆ་འདྲེན་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས་
 ཡིན།

༡ འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

འདི་ནི་རྒྱན་བཀོལ་གྱི་སྐད་ཆའི་ངོས་ནས་བྱ་དངོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་
 ཆོས་སོགས་ངོ་སྟོན་དམ་གསེད་འགྲེལ་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་ཉིད་
 དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀ་ནོར་མི་རུང་སྟེ། མཚན་ཉིད་འགོད་པ་ཡིན་
 ཆོ་བྱ་དངོས་དེ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་དེ་རང་ཡིན་དགོས་ལ།
 འགྲེལ་བཤད་ནི་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་ནམ་རྒྱན་ངོ་སྟོན་བྱེད་པའི་སྐབས་
 སུ་གོ་དོན་རྟོགས་སྟབས་པའི་སྐད་ཆ་ཙམ་ཡིན་པས་ཆོག དཔེར་ན། མི་ནི་
 ཀླང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་འགྲེང་སྟབས་པའི་སེམས་ལྡན་ཞིག་གོ་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ་དང་། ཡང་ན། ལྷ་མ་ནི་མཚོད་པའི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ནོ། །

༧ རྣམ་འགྱུར་གསལ་སྟོན་གྱི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

འདི་ནི་ཞིབ་འབྲི་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་
བྱུང་ཚེས་སོགས་གསོན་ཉམས་ལྡན་པའི་ངང་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་
ཡིན། དཔེར་ན། <དོ་ཟམ་གཞུ་དབྱིབས་ཅན་> ཞེས་པའི་རྩོམ་ཡིག་ན།
“ཟམ་པའི་འགྲམ་གཉིས་སུ་དོ་ཡི་ཀ་བ་དང་དོ་ཡི་ཁ་བྱེད་ཡོད་ཅིང་། ཀ་
བ་རེ་རེའི་དོས་སུ་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པའི་སེང་གའི་གཟུགས་བརྟན་
བརྒྱས་ཡོད་པ་ལས་ལ་ལ་ནི་མ་བྱ་ཆེ་བ་དང་། ལ་ལ་ནི་སན་ཚུན་ཤབ་ཤུབ་
བཤད་པ། ལ་ལ་ནི་ཚུ་སྒྲར་ཉན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཉམས་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་པའི་
བཟོ་ལྷ་རི་བཞིན་དུ་ཐོན་ཞིང་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད་ཨང་” ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

༡༠ རེ་བྱ་མིག་འགོད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས།

ཐབས་འདི་ནི་ཨང་ཀི་མང་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་དག་ཏུ་ཡིག་དོས་ནས་
གསལ་བཤད་བྱས་ན་ཉོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། ཡིག་དོས་ཀྱི་ནང་དོན་
ལ་རམ་འདེགས་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲ་ཞིབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་བྱུང་པར་
དག་རེ་བྱ་མིག་ཏུ་བཀོད་དེ་གཅིག་བསྐྱས་སྒྲོས་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཡིན།

རུས་མིང་།	བོད་ ཡིག	ཨིན་ ཡིག	ཅིས་ རིག	ཐས་ འགྱུར།	ཚན་ རིག	ལོ་ རྒྱུག	སྤྱི་འཕྲིན་ གྲངས།
ཏྲ་མགྲིན་དོ་ཨེ།	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩༩
བདེ་སྤྱི་མེ་ཏོག	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩༩
ཆོ་རིང་།	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩	༩༩༩

བླ་མ་གསལ་བཤད་ཚུམ་ཡི་ག་གི་འབྲི་དཔེ།

༡ དཔེ་དེབ།

ངས་འདིར་ངོ་སྤྲོད་བྱ་འདོད་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་མིང་ལ་<<བརྗོད་སྐྱོར་བ་
ཅུ་མ་བཞི་རབ་གསལ་>> ཞེས་ཟེར། དེབ་དེའི་ཚོམ་པ་པོ་ནི་རྩབ་བྱང་མི་
རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དཔའ་རིས་སངས་རྒྱས་ཞེས་
པ་དེ་ཡིན། ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་ལའི་ཟླ་དགུ་པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱེགས་
ཤིང་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་དཔར་བ་ཞིག་རེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆ་ད་
ལུ་གི་དཔེ་ཉགས་ནི། 978-7-1050-9598-8/h · 666 (ཐོད་73 དང་།
དེབ་ཀྱི་ཆ་ད་གཞི་ནི་ 850mm x 1168mm 1/32 རེད། དཀར་ཆག་
དང་སྤྲང་གཞི་མ་བཅིས་ན། དེབ་ཀྱི་པོར་ཤོག་ངོས་བཞི་བརྒྱ་དང་བཙུ་
ཡོད་ལ། སྤྲང་གཞིར་ཤོག་ངོས་གསུམ་དང་དཀར་ཆག་ལ་ཤོག་ངོས་བརྒྱ་
ཡོད། སྤྲང་གཞིའི་མདུན་ན་ད་དུང་ཤོག་བྱ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཉིན་ངོས་སུ་
དེབ་ཀྱི་ཁ་བྱང་དང་ཚོམ་པ་པོ། དཔེ་སྐྱུན་ཁང་བཅས་ཀྱི་མིང་གོ་རིམ་ལྟར་
དཔུ་ཅན་གྱིས་བྲིས་ཡོད། དེབ་ཀྱི་མདུན་ཤོག་གི་ཆོས་གཞི་ནི་སེར་རྒྱ་ཡིན་
ལ། རུ་གཞི་ཞིག་གི་སྟོང་ཀྱི་ཆ་ན་ཆོན་ལུན་པ་འཁྲི་རི་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།

དེའི་འོག་ཏུ་ཚུམ་དམར་པོས་དེབ་གྱི་ཁ་བྱང་དབུ་ཅན་གྱིས་བྲིས་ཡོད། དེའི་
འོག་ཏུ་ཚུམ་པ་པོའི་མཚན་སྟག་ཆ་སྟོན་པོས་བྲིས་ཡོད་ཅིང་། གཤམ་དུ་
“མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་”ཞེས་ཡི་གེ་ཚུང་དུ་བཏང་ནས་བྲིས་འདུག དེབ་
དེའི་དཔེ་རིན་ལ་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྟོར་ཉེར་བདུན་རེད།

(ཚན་པ་འདི་ཁྲོག་པ་ཅམ་གྱིས་ཁྲོད་གྱི་མིག་ལམ་དུ་དེབ་དེའི་མཐུག་ཚད་དང་། ཁ་དོག་
སོགས་ཁྲོག་བརྟན་བཞིན་འཆར་ཡོང་བ་ཡིན། ཚུམ་མགོ་ཚན་པ་གཅིག་ཕུ་འདི་དོན་
ཚན་ཚན་པོ་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གཞི་འཛིན་ས་ནི་དེབ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན།)

དེབ་དེའི་སྐྱང་གཞི་ནི་ཚུམ་པ་པོ་རང་ཉིད་གྱི་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། བར་
སྟོད་པའི་བསྟན་བཅས་གྱི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དང་། དེབ་དེའི་བརྗོད་བྱ་
ཅི་ཡིན་པ། དཔེ་དེབ་དེ་བསྐྱེགས་པའི་དགོས་པ་བཅས་ཉིང་བསྟུས་སྟོས་ངོ་
སྟོད་བྱས་པ་ཁ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བ་ཞིག་ཡིན།

(ཚན་པ་འདིར་དཔེ་དེབ་དེ་བསྐྱེགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེབ་དེའི་སྐྱང་གཞིར་གསལ་
བ་དང་དེ་འབྲི་མཁན་སུ་ཡིན་པ་བཅས་ངོ་སྟོད་བྱས་ཡོད། རང་བྱུང་ཚན་པ་འདི་ནི་དོན་
ཚན་ཚན་པོ་གཅིག་ཏུ་བཅིས་ཆོག གཞི་འཛིན་ས་ནི་བསྟན་བཅས་དེའི་དགོས་པ་ཡིན།)

དེབ་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་རྫོགས་ལེའུ་བཞི་བུ་བསྟུས་ཡོད། དེ་ལ་ལེའུ་དང་
པོ་ནི། <ཡི་གེའི་སྟུར་བ་བཤད་པ> དེ་ཡིན། ལེའུ་དེ་ལ་དོན་ཚན་བཞི་
ཡོད་ལ། དོན་ཚན་དང་པོ་ནི། <བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ་མདོར་
བསྟུས> ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ནང་གསེས་སུ་ཚན་པ་མ་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པ་
རེ་རེ་བཞིན་བཟངས་ན། བོད་ཡིག་གི་བྱང་རབས་དང་བོད་ཡིག་གི་འབྲི་
སྟོལ་དར་ཚུལ། ཡིག་རྩལ་འདོན་སྤངས། ཡི་གེ་སྐྱང་སྟོལ་བཅས་ཡིན་ལ།

རོན་ཚན་གཉིས་པ་ནི། <ཡི་གེ་སྒྱིར་བཤད་པ་> ལྟེ། ཡི་གེའི་ངོ་བོ་དང་།
 སྟོག་དང་རྒྱུན་གྱི་ཡི་གེ། ས་མ་བུ་ཚའི་ཡི་གེ་བཅས་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་
 ཡོད། རོན་ཚན་གསུམ་པ་ནི། <ཡི་གེ་སྟོག་ཚུལ་> ལྟེ། ཡི་གེའི་རྒྱ་དང་།
 དབྱངས་ཀྱི་ང་རེའི་དབྱེ་བ། སྒྲའི་ང་རོ་འདྲན་ཚུལ། དབྱངས་གསལ་ནམས་
 ཀྱི་གནས་དང་བྱེད་པའི་སྒྱུར་བ་བཅས་བཤད་ཡོད། རོན་ཚན་བཞི་པ་ནི།
 <རྟགས་ཀྱི་འཕྲུག་པའི་སྐོར་> ལྟེ། མིང་གཞིའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། མགོ་
 འཛིག་དང་སྤང་འདོགས། རྗེས་འཕྲུག་གི་རྟགས་ཀྱི་འཕྲུག་པ། རྩོན་འཕྲུག་
 གི་རྟགས་ཀྱི་འཕྲུག་པ། དེ་བཞིན་སྒྱུར་མི་རུང་བ་ཆེ་ལག་བཅུ་བཅས་བཤད་
 ཡོད།

ལེའུ་གཉིས་པ་ནི། <མིང་གི་སྐོར་> ཡིན། རོན་ཚན་དང་པོ་ནི། <མིང་
 གི་སྒྱི་ཁོག་བསྟན་པ་> ལྟེ། མིང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མིང་གི་བྱང་སྟོལ།
 མིང་གི་འབེལ་སྟོལ། མིང་གི་གྲུབ་ལུགས་བཅས་བཤད་ཡོད་པ་དང་། རོན་
 ཚན་གཉིས་པ་ནི། <མིང་གི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་> ལྟེ། དངོས་པོའི་མིང་དང་།
 བྱང་ཚིག་ཀྱི་མིང་། གྲངས་ཀྱི་མིང་། བྱ་བའི་མིང་། དེ་བཞིན་མིང་གི་ངོ་
 བོ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་བསྟན་ཡོད། རོན་ཚན་གསུམ་པ་ནི། <མིང་གི་རིགས་
 ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་བྱང་པར་བྱུང་ཚུལ་> ལྟེ། མིང་གཞི་རིགས་འདྲ་རྒྱུང་
 བརྟེན་ལས་འབྲེལ་ཆགས་པའི་མིང་གི་སྐོར་དང་། མིང་གཞི་ར་དང་ར་
 བཏགས་ཅན་ལས་འབྲེལ་ཆགས་པའི་མིང་གི་སྐོར། རྗེས་འཕྲུག་ད་དང་
 བ་ཡི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཕྲུག་པ། མིང་མང་རོན་གཅིག་ལ་འཕྲུག་པ།
 མིང་གཅིག་རོན་མང་ལ་འཕྲུག་བཅས་བཤད་ཡོད། རོན་ཚན་བཞི་པ་
 ནི། <ཞེ་ཆོག་གི་འཕྲུག་པ་བཤད་པ་> ལྟེ། ཞེ་སར་སྒྱུར་བའི་མིང་གི་བྱང་

རབས། ཡ་རབས་ཀྱི་གྲས་སྒོལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ཚུལ། ཞེ་ཆོག་གི་སྒྱུར་
 ཚུལ། ཞེ་སའི་མིང་གི་གྲུབ་ལུགས། ཞེ་ཆོག་བཤད་ཚུལ་བཅས་བསྟན་ཡོད།
 འོན་ཀྱང་ལྟ་པ་ནི། <སྒྲ་གདངས་མཐུན་པར་འགྱུར་ཚུལ་གྱི་སྒྲོར་> ཡིན་ལ།
 འོན་ཀྱང་དྲུག་པ་ནི། <མངོན་བརྗོད་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་གྲུབ་ལུགས་བཤད་
 པ་> དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བདུན་པ་ནི། <མིང་གི་སྒྲེབ་སྒྱུར་> ཏེ། འདོད་
 རྒུལ་དང་རྗེས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲེབ་སྒྱུར་དང་། སྒྲེབ་ལུགས་པར་སྒྱུར་ཚུལ་བཤད་པ་
 དེ་ཡིན།

ལེའུ་གསུམ་པ་ནི། <ཕྱད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བཤད་པ་> ཞེ། རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་དང་།
 རང་དབང་ཅན་དང་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་ཕྱད་བཤད་པ་དེ་ཡིན།

ལེའུ་བཞི་པ་ནི། <ཆོག་གི་སྒྱུར་བ་བཤད་པ་> ཞེ། དེ་ལ་ཡང་འོན་ཀྱང་མ་
 འདྲ་བ་ལྟའི་སྒྲོན་ས་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། མིང་དང་ཆོག་
 སྤང་བའི་བྱུང་པར་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཆོག་སྤང་བའི་རིགས་ཡིན་ལ་
 རང་གསེས་སུ་ཆོན་པ་ལྟ་ཡོད་པ་སྟེ། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ཆོག་དང་། བྱ་
 བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་ཆོག་ སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ བྱུང་
 གཞི་དང་བྱུང་ཆོས་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ དཔེ་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་བཅས་ཡིན།
 གསུམ་པ་ནི། ཆོག་སྒྱུར་དུ་རིགས་མི་གཅིག་པའི་མིང་གི་གོ་རིམ་སྒྱུར་ཚུལ་
 ཡིན། བཞི་པ་ནི། ཆོག་གི་གྲུབ་ཆ་དྲུག་གི་སྒྱུར་བ་སྟེ། ཆོག་གི་གྲུབ་ཆ་
 ཅ་བ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་ཚུལ། ཆོག་གི་གྲུབ་ཆ་ཡན་ལག་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་ཚུལ།
 ཆོག་གི་གྲུབ་ཆ་དྲུག་གི་སྒྱུར་ཚུལ་བཅས་སོ། །ལྟ་པ་ནི། ཆོག་སྒྲགས་མའི་
 སྒྱུར་བ་བཤད་པ་སྟེ། ཆོག་རྒྱུད་པ་དང་ཆོག་སྒྲགས་མའི་བྱུང་པར། ཆོག་

ཀྱང་པའི་སྒྱུར་ཚུལ། ཆོག་སྒྲགས་མའི་སྒྱུར་ཚུལ། ཆོག་སྒྲགས་མ་རིམ་པ་
ཅན་གྱི་སྒྱུར་ཚུལ། ཆོག་འདུས་མའི་སྒྱུར་ཚུལ་བཅས་སོ། །

(ཆོན་པ་གསུམ་པ་ནས་ལྔ་པ་བར་དུ་རིགས་དགར་བའི་ལམ་ནས་དེབ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ངོ་
སྟོན་བྱས་ཡོད། ཆོན་པ་འདི་གསུམ་དང་མཇུག་གི་ཆོན་པ་བཅས་བསྟོམས་ན་དོན་ཆོན་
ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན། གཞི་འཛིན་ས་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རིགས་གཅིག་གི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་དེ་ཡིན།)

དེར་བརྟེན། དཔེ་དེབ་དེ་ནི་བརྗོད་པའི་གཞུང་བསྐྱབ་དབྱང་འཇུག་
གསུམ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་དཔེ་དེབ་ལྔ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།

(ཆོན་པ་འདིར་ཕྱོགས་བསྐྱུས་གྱི་རྣམ་པས་དེབ་དེ་ལ་གདང་འཛིག་ཅིག་བྱས་ཏེ་རྩོམ་
ཡིག་གི་བསྟན་བྱ་ཁ་གསལ་དུ་བཏང་ཡོད། རྩོམ་ཡིག་འདིའི་རིགས་ལ་གསལ་བ་ཤད་
རྩོམ་ཡིག་གི་སྐབས་སུ་བྱ་དངོས་གསལ་བ་ཤད་བྱེད་པའི་གསལ་བ་ཤད་རྩོམ་ཡིག་
ཅས་ཟེར། རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྩོམ་ཡིག་གི་སྐབས་སུ་འདྲ་དེབ་དེ་ཉིད་ཞིབ་འབྲི་བྱས་
པའི་དཔེ་བརྗོད་ཅིག་བཀོད་ཡོད་པས། ལྔ་ཕྱིའི་རྩོམ་ཡིག་གཉིས་གཤིབ་སྤྱར་གྱིས་
གཟིགས་ན། རི་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་གསལ་བ་ཤད་རྩོམ་ཡིག་གི་བྱང་པར་རྫོགས་པ་ལ་
རྫོགས་སྒྲིག་སྟུང་།)

༡ བདག་གི་དགེ་ཆན།

ང་རང་ཆེས་དགའ་བའི་དགེ་ཆན་ནི་དགེ་ཆན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ཡིན།
ཁོ་མོ་ད་ལོ་ལྟེར་དགུ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ལ་བྱ་གཅིག་དང་བྱ་མོ་གཉིས་

ཡོད། ཁོ་མོ་ནི་ང་ཚོ་འཛིན་གྱི་བཟོ་སྐྱོད་ཀྱི་དགེ་ཆུན་ཡིན།

(རྩོམ་ཡིག་འདིར་ངོ་སྤྲོད་བྱ་ཡུལ་གྱི་མིའི་རྩལ་མིང་དང་ལོ་ཚོད། ལས་གནས་བཅས་
སྟབས་བདེའི་སློན་སྐུལ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་གོ་སྟོན།)

ཁོང་གི་སྐད་ཆ་བཤད་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་མིག་ཟུང་གཉིས་ནི་གཟི་ཆ་གཅིག་
དང་མཚུངས་པར་གསལ་ཞིང་དྲངས། ཞལ་རས་དཀར་ལ་མཁུར་ཆོས་
དམར། དབུ་སྐྱ་ནག་ཅིང་རིང་། གཟུགས་པོའི་རིང་ཐུང་ཚད་དང་རན་ལ་
གཟུགས་པ་མིན་ལ་སྐྱམ་པོ་ཡང་མིན། ཏྲག་རྩ་ཞལ་རས་འཛུམ་མདངས་
ཀྱིས་ཁེངས་ཡོད།

(ཚན་པ་འདིས་མི་སྣའི་ཕྱིའི་རྣམ་པ་རགས་བསྟུས་ཀྱིས་དཔེ་རྒྱན་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་
པོར་བརྗོད་པའི་ཆོག་གི་སྒྲིབ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་འཛིན་བྱས་པ་ཁ་གསལ་གོ་བདེ།)

ཁོང་ཉིན་རེའི་ཞོགས་པར་ཡར་བཞེངས་རྩིས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ལུས་རྩལ་
ཐང་ཆེན་ནས་ལུས་རྩལ་རྩིས་བཟོ་བེད། བཅ་རྒྱུན་ལུས་རྩལ་ཐང་དུ་སླེབས་
དུས་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཚོད་ལྷ་པ་ཏྲག་ཏྲག་ཡིན། དགུན་ཁར་ཞོགས་པའི་ཚུ་
ཚོད་དུག་པའི་སྤྲོང་ཡོ་གཟུར་མེད་པར་རྩིས་ཐང་དུ་འཕྱོར་ངེས་ཡིན། ཁོང་
ལས་ཁུངས་སུ་འཕྱོར་དུས་ནི་ཚུ་ཚོད་དགུའི་ཐོག་གི་སྐར་མ་ལྷ་ཏྲག་ཏྲག་
ཡིན། ཉིན་གྲང་གི་ཞལ་ལག་མཚོད་རྩིས་གཞུང་སྒྲུབ་ཁང་མདུན་གྱི་མེ་
ཏྲག་ལྷམ་ར་རྒྱང་རྒྱང་དེའི་ནང་དུ་དཔེ་སྟོན་བྱེད་ངེས་ཡིན། དེ་དུས་ཚུ་
ཚོད་བརྒྱ་གཉིས་དང་བྱེད་ཀ་ནས་ལས་ཁུངས་འགོ་མ་རྒྱུགས་བར་ཡིན། ཕྱི་
ངོ་སྟོན་མ་ཚོད་དང་ལྟན་དུ་རྩིས་མོར་གཡེང་བའི་སྐབས་ནི་ཚུ་ཚོད་བཞི་དང་
བྱེད་ཀ་ནས་ལྷ་པ་བར་ཡིན། ལས་རེས་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དགོང་མའི་རང་

སྤྱོད་སྐབས་ཁོང་སློབ་གྲུ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་མཐོང་མི་ཐུབ། སློབ་གྲུ་ཁོར་ཡུག་
ཏུ་ཁོང་གི་འགྲོ་འདུག་འཆག་གསུམ་གྱི་ཚུ་ཚོད་ལ་གཏན་ཁེལ་རང་བཞིན་
ལྟན་པས་དགོ་སློབ་ཚང་མས་ཁོང་ལ་“ཚུ་ཚོད་ཀྱི་སྲིང་མོ་” ཞེས་མཚང་
མིང་ལྟ་བུ་ཞིག་བཏགས་ཡོད།

(ཚན་པ་འདིར་མི་སྣའི་འགྲོ་འདུག་འཆག་གསུམ་གྱི་དུས་ཚོད་ལ་གཏན་ཁེལ་རང་བཞིན་
ཡོད་པ་དོ་སློད་བྱས་ཏེ། དུས་ཚོད་ཀྱི་གལ་ཆའི་རང་བཞིན་ལྟགས་ལ་བསྟན་ཡོད་ཞེས་
བརྗོད་ཆོག།)

ཁྱོད་ཀྱིས་མཚམས་མཚམས་ལ་མ་གཏོགས་ཁྱོམ་གཞུང་ནས་དགོ་ཆན་ཤེས་
རབ་དཔལ་མོ་མཐོང་མི་ཐུབ། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་ཁྱོམ་གཞུང་ནས་
མཇལ་བ་བྱུང་ཆེ་དེ་ནི་ཉག་ཉག་གཟུང་ཉི་མའི་ཕྱི་ངོ་ཡིན་པར་ངས་ཆོག་
ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཐུབ། ཅ་ལག་འདྲ་ཉོ་དགོས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་
ཁྱོམ་དུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་མེད། དེ་ཡང་དུས་ཚོད་ནི་གཟུང་ཉི་མའི་ཕྱི་ངོ་མ་
གཏོགས་མེད་པའི་སྲིད། ཁྱོམ་ལོང་རེ་བྱུང་ན་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་ནས་དཔེ་སློག་
དང་ཚྭ་འབྲི་སོགས་ཀྱིས་དུས་འདའ་བས། མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་“དགོ་
ཆན་མཚམས་པ་” ཞེས་ཀྱུ་རེའི་ཚུལ་གྱིས་འབོད་བཞིན་པའང་ཐོས་སྤྱོད།

(ཚན་པ་འདིར་དོ་སློད་བྱ་ཡུལ་གྱི་མི་སྣའི་སློབ་ཁྱེའི་འགྲུལ་སྤྱོད་གསལ་བཤད་བྱས་
ཡོད། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་རང་ཁྱིམ་ནས་དཔེ་སློག་དང་ཚྭ་འབྲི་ལ་
ཞུགས་པ་དེ་དང་། གཞན་ཞིག་ནི་གཟུང་ཉི་མར་དགོས་མཁོ་རེ་བྱུང་ན་ཁྱོམ་ལ་འགྲོ་བ་
དེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱང་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།)

སློབ་བྲིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཁོང་གཅིག་ཕུས་བཤད་ནས་སྤོད་པ་དེ་འདྲ་མིན།

མར་འཁོར་ནས་སློབ་མར་དྲི་བ་འདྲི་བ་ནི་རྒྱན་ལྡན་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་སློབ་
མ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་ལ་བརྟགས་པ་འདྲ། སློབ་མ་ཆོས་ལན་འདེབས་
མ་ཐུབ་ཆེ་དེ་མ་ཐག་སློབ་བྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བརྩེས་ཏེ། དཔེ་འཛིག་པའམ་
གཏམ་རྒྱུད་འཆད་པ། མཆམས་རེར་དགོས་མཁོ་དང་འཆམས་པའི་ཀྱལ་
ཀའང་གནང་གིད། གསུང་སྐད་ཏ་ཅང་དག་ལ་གསལ། སུ་ཡིས་དྲི་བ་དྲིས་
ཆེ་ཐོག་མར་དེ་ལ་མཐེ་བོང་བསྟན་ནས་བསྟགས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན། ང་
ཆེ་ཁོང་ལ་དྲི་བ་འདྲི་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅི་ཡང་མེད། ཁྱོད་ཀྱི་ནམ་པ་ཞིག་མཐོང་
དགོན་པ་ཡིན་པས་ངོ་མ་རྩེ་བཅུན་སློལ་མ་རང་རེད་ཅེས་ཆང་མས་བསྟོད་
ཅིང་བསྟགས།

(ཆན་པ་འདྲིར་གཙོ་བོར་མི་སྣའི་སློབ་བྲིད་བྱེད་སྐབས་བྱེད་པར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དོ་སློབ་
བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་ཉམས་སྤྲོད་གིས་སྟུག་ཅིང་། ངང་རྒྱུད་རིང་བའི་དགོ་ཆན་ཞིག་ཡིན་
པ་གསལ་བ་ཤད་བྱས་ཡོད།)

ཆབ་བྲིད་ཀྱི་དགོ་ཆན་མ་ཁོམ་པར་དགོངས་པ་འདྲ་ཞུས་ཆོ། དེའི་ཆབ་ཏུ་
ཁོང་གིས་སློབ་བྲིད་བྱེད་པ་རེད། འཛིན་གྲག་གཞན་པའི་ཆན་རིག་དགོ་ཆན་
མ་ཁོམ་པ་འདྲ་བྱུང་ནའང་དང་སྒངས་ཀྱིས་དེའི་འཛིན་གྲག་དཔེ་བྲིད་བྱེད་
པ་ཡིན་ལ། ཨིན་ཡིག་གི་དགོ་ཆན་མ་རག་པའི་དུས་ལུན་དུ་ཁོང་གིས་
རྒྱན་པར་ཁོམ་སྐབས་བཅལ་ཏེ་སློབ་མ་ཆོར་ཨིན་ཡིག་འབྲིད་པ་རེད། དེར་
བརྟེན། དགོ་ཆན་ཕྱག་དོག་ཅན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁོང་ལ་“ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་” ཞེས་བྱུར་བ་བྱེད་མོད། ཁོང་གིས་དེ་ཆོ་སྣང་མེད་དུ་གཏོང་བ་ཡིན།

(ཆན་པ་འདྲིར་མི་སྣའི་གཞན་པན་སྟུག་བསམ་པ་དོ་སློབ་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་སྣ་མང་རིག་

གནས་ལ་མཁས་པའི་ངང་ཚུལ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།)

དགེ་ཀན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོའི་ལུས་སྟེང་ནས་སྐྱོན་ཞིག་བཙལ་དགོས་
ན། དེ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ཞིག་འཆོལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེར་བརྟེན། ང་ཆོའི་
སྟོབ་གྲ་ལས་ཆ་རྒྱུན་བཟང་བའི་སྟོབ་གྲ་གཞན་གྱིས་ཐེངས་མང་པོར་གདན་
འདྲན་ཞུས་ཐོང་ཡང་ང་ཆོ་བསམས་ནས་ཐེབས་མ་ཐུབ་པ་རེད།

(ཚཱ་ཡིག་གི་མཐུག་ཏུ་དགེ་ཀན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ཆ་རྒྱུན་བཟང་བའི་སྟོབ་གྲ་གཞན་
གྱིས་གདན་འདྲན་ཞུས་ཀྱང་མ་ཐེབས་པའི་རྒྱ་མཆན་རོ་སྟོན་བྱས་ཏེ། ཁོང་གི་ལྷག་
བསམ་ལ་ངི་མ་མེད་པ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་དང་། ཚཱ་ཡིག་གི་མགོ་ལ་རམ་འདེགས་
བྱས་པར་མ་ཟད། བརྗོད་སྟོང་ལྷག་གིས་འབྱར་དུ་ཐོན་པར་བྱས་ཡོད།)

༡ བ་ཡུལ།

ངའི་བ་ཡུལ་ནི་མདོ་སྐད་མཆོ་སྟོན་པའི་ལྷོ་རྒྱུད་ཀྱི་མང་རྫོང་གི་ཁོངས་ན་
ཡོད། ཁྱོད་སྒའི་མིང་ལ་སྟེ་ཆོགས་རྟིང་པར་“བདེ་སྦྱིད་ཐང་སྡེ་པ་” ཟེར་
མོད། དུས་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་“ལོ་བ་གོང་མ་” ཞེས་ཟེར། སྡེ་པ་ཡོངས་ལ་ད་
ལྟ་ཁྱིམ་ཆང་བརྒྱ་དང་ཉེ་ལྷན་ལྷག་ཅིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་རྒྱ་མིའི་ཁྱིམ་ཆང་
ཉེ་ལྷན་ལྷག་ཡོད། འཆོ་ཐབས་གཙོ་བོ་ཞིང་ལས་ཡིན་མོད། ར་ལུག་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཕྱགས་ཐོག་ཀྱང་འཆོ་བཞིན་ཡོད་པས་རོང་མ་འབྲོག་གི་ཁྱོད་སྡེ་
རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན།

(རང་བྱུང་ཆན་པ་དང་པོར་རང་གི་བ་ཡུལ་ས་ཁྱོགས་གང་དུ་ཡོད་པ་རྫོང་གང་གི་ཁོངས་
སུ་གཏོགས་སུ་གཏོགས་པ། སྡེ་མིང་ལ་ཅི་ཟེར་པ། ཁྱིམ་ཆང་ག་ཆོད་ཅིག་ཡོད་པ་

སོགས་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ངང་འབྲེལ་བ་རྫོང་བྱས་པ་གོ་སྟེ།)

སྡེ་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ན་ལུང་པ་རིང་མོ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་དེ་ལས་མང་ཆུ་སྡོན་མོ་
རུབ་ཕྱོགས་སུ་འབབ་གྱིན་ཡོད། ཤར་སྡོའི་མཆམས་ན་གུམ་པ་རིང་མོ་ཞིག་
ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་“ཤེལ་ལུང་གུམ་པ་” ཟེར། ལྷོ་ཕྱོགས་ན་ང་ཆོ་སྡེ་པའི་དགུན་
ས་སྡེ་“ཐང་སྡེ་རོལ་” ཡོད། དགུན་ས་ནི་འབྲོག་སྡེའི་ཐར་ཤུལ་གྱི་དགུན་ས་
དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། རུབ་བྱང་གི་མཆམས་སུ་ཡུལ་ལྷ་མང་རའི་མཁའ་
འགོ་མའི་གནས་རི་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཤར་གྱི་མཆམས་ནི་བྲེ་མའི་རི་རྒྱད་ཀྱིས་
བཅད་ཡོད། དེའི་རྒྱད་ནི་མཐའ་ལྔས་པའི་སྟ་གེ་ཐང་ཡིན་ལ་ང་ཆོའི་དབྱར་
སའང་དེ་ན་ཡོད།

(ཆན་པ་འདིར་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་བཞི་དམིགས་སུ་བརྒྱུད་ནས་རགས་བསྐྱས་ཀྱིས་ངོ་སྟོན་
བྱས་ཡོད།)

ང་ཆོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཞིང་ས་ཡིན་ལ། ཞིང་ཆོགས་
སུ་མ་གཤམ་གྱི་སྡོང་པོ་བཅུགས་ཡོད། ལྷོ་རུབ་གྱི་མཆམས་ནི་གུམ་པ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་རུ་སྡོང་ར་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཆུ་མགོ་བྱ་ལྗང་(ཁྱ་ལྗང་)
ཞེས་པས་མཆོན་ཆུ་མིག་བརྒྱ་ཕྱག་ལྟག་ཡོད། ཆུ་མིག་དེ་དག་དགུན་ཁར་
ཆབ་རོམ་མི་ཆགས་ཤིང་། དབྱར་ཁར་བཏུང་ན་སོའང་ན་བར་བྱེད་པའི་
ཏ་ཅང་གི་བསིལ་མོ་དང་དྲངས་མོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་སྒྲི་གནས་པར་གྲགས་
པས་སུས་ཀྱང་འབག་བཅོག་བྱེད་མི་མོད་ལ་རྒྱུ་སྟོག་དེ་བས་ཀྱང་མི་རུས།

(ཆན་པ་འདིར་སྡེ་པའི་ཆེས་ཉེ་སའི་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཀྱིས་
མཆམས་སྡོར་བྱས་ཡོད། རྩོམ་ཡིག་གི་འགོ་ནས་འདི་བར་དོན་ཆན་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་

བཅིས་ན་འགྲིག་གཞན་གྱིས་ཚུལ་མགོའི་རང་བྱུང་ཚན་པ་དང་པོ་དོན་ཚན་གཅིག་ཏུ་
བཅི་ཡང་སྲིད། དེ་ལ་འགལ་བ་ཆེར་མེད།)

ང་ཆོའི་སྡེ་མི་ནམས་ལས་ལ་བཙོན་ཞིང་སློ་རིག་བཟ། མ་སྐྱལ་དང་སྐྱངས་
གྱིས་བྱིས་ཆང་པན་ཚུན་ལ་རོགས་བྱེད་པའི་སློལ་བཟང་ཞིག་སྡོན་མ་ནས་
ཡོད་ཅིང་། གཞོན་པ་ནམས་ལག་རྩལ་ཅན་དང་ཆོང་ལས་ལ་དགའ་བ་ཤ་
སྟག་ཡིན། གཞན་ཡང་ཨ་རིར་གནས་སྡོད་མཁས་དབང་པད་མ་དབང་
རྒྱལ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་དང་། རྫོང་དཔོན་ཏྲ་མགྲིན་སློལ་མ་ལྟ་བུའི་མི་སྣ་
གལ་ཆེན་ཡོད་ལ། སློབ་ཆེན་གྱི་དགེ་ཁན་བྱེད་མཁན་དང་བྲིམས་དཔོན་
སོགས་ཀྱང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད།

(ཚན་པ་འདིར་གཙོ་བོར་ནང་བཅུད་དུ་གཏོགས་པའི་སྡེ་མིའི་ལས་སྡེ་སོགས་དང་འབྲེལ་
ཏེ་སྐབས་བདེ་བའི་རོ་སྡོད་ཅིག་བྱས་ཡོད།)

ང་ཆོ་སྡེ་པ་ན་ད་དུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་
ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་“མང་རའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་” ཟེར། ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་མོ་ལ་མོ་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་གིས་རབ་གནས་མཛད་
ཚུང་བར་མ་ཟད། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཡང་ས་དེ་ནས་གནངས་ཚུང་།
ཟླ་རའི་ཆོས་བརྩལ་ནལ་འབྱོར་མའི་ནལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་མཁན་གྱི་དང་
ལྡན་པོ་མོ་མང་པོས་མཉམ་དུ་ཆོགས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞིང་། དགུན་དུས་སུ་
ད་དུང་མ་ཉི་དུང་སྐབ་ཟེར་བའི་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཆོགས་ཆེན་མོ་ཞིག་ཀྱང་ལོ་
རེ་བཞིན་ཆོགས་བཞིན་ཡོད། དུས་རྒྱུན་དུ་བྱུང་མེད་དང་བྱིས་པ། ཁན་པ་
ནམས་མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་སྐྱོར་བྱེད་པ་རེད།

(ཚན་པ་འདིར་ལོ་རྒྱུས་ལྟམ་བཞག་ཅིག་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་བརྒྱུད་སྡེ་མི་གཙོ་བྱས་ཡུལ་
ཁྲོགས་ཀྱི་མི་རྒྱལ་ས་ཚོས་དད་ཆེ་བ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།)

ང་ཚོའི་སྡེ་པ་ནི་ཡུལ་ཚོ་ཡོངས་ནས་མིག་དཔེར་ལྟ་སའི་སྡེ་པ་དཔེ་ལེགས་
ཅན་གྱི་གས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན།

(རྩོམ་མཁུག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་མདོར་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་བཟོད་ཀྱི་ལམ་ནས་རྩོམ་ཡིག་རྩེ་
པོའི་བསྟན་དོན་གསལ་པོར་མཚན་པར་བྱས་ཡོད།)

༤ བཟའ་ཆས་ནི་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ།

ས་པོན་རྟོག་གཅིག་སྐྱེས་ནས་དགུང་དུ་བསྐྱེགས་པའི་སྟོང་ཅན་དུ་རྒྱས་ཐུབ་
པ་དང་། ཉ་མོའི་སྟོང་གཅིག་རྒྱ་མ་སྟོང་ཕྲག་དུ་ཡོངས་པའི་ཉ་ཆེན་ཞིག་དུ་
འགྱུར་ཐུབ། དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་པོངས་ཚོད་ལུབ་ཁྲི་ཕྲག་དུ་བསྐྱེད་པར་སྐྱེ་ལུན་
རྩལ་ཤིན་དུ་མང་པོས་འགྲུབ་དགོས། སྐྱེ་དངོས་ཡོད་རྒྱ་གསོན་པའི་ཕྱིར་ན།
དེ་དག་གི་རྒྱས་ཚད་གྲོན་དགོས་ཏེ། མི་དར་མ་ཞིག་གིས་ལས་ཅི་ཡང་མ་
བསྐྱབས་ཀྱང་ཉིན་རེར་རྒྱས་ཚད་ཀི་ལོ་ལྷ་རམ་༡༤༠༠ གྲོན་གྱིན་ཡོད། སྐྱེ་
ལུན་རྩལ་འདི་རྒྱལ་ས་དང་རྒྱས་ཚད་འདི་རྒྱལ་ས་གང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

(རང་བྱུང་ཚན་པ་དང་པོ་ནི་བྱ་དངོས་གང་དང་ཅི་ཞིག་ཡིན་རུང་འཆར་སྐྱེད་འབྱུང་བ་
དང་། དེ་འཆར་སྐྱེད་བྱེད་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་ཡོད་པ་རགས་བསྡུས་ཀྱིས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།)

མ་གཞིར་སྐྱེ་དངོས་ཡོད་དགུ་ལ་བཟའ་ཆས་དགོས་པ་རེད། བཟའ་ཆས་ནི་
ཐུང་པོ་འགྲུབ་བྱེད་དང་རྒྱས་ཚད་འདོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་

ན། སྤྱན་ཚུ་འདྲིས་འགྱུར་ཇུས་དང་། (མངར་ཆ་དང་། སིང་བྱེ་དང་། ཆེ་སྒྲ་
བཅས་འདུས།) སློ་དཀར་དང་། ཆེ་ལ་ཞག་ལ་སོགས་པས་སྤང་པོ་འགྱུ་བ་ལ།
དབུགས་འབྱིན་རྩལ་གྱི་དུས་སུ་དབྱང་དུ་གྱུར་ནས་རྩས་ཆད་ཀྱང་འདོན་
ཐུབ། ཚུ་དང་གཏིར་མྱེད་རིགས་ནི་སློ་དངོས་སྤང་པོ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བར་
མ་ཟད། སྤང་པོ་འགྱུ་བ་བྱེད་གྱི་གྲུབ་ཆ་ཡང་ཐེ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་
རྩས་ཆད་འདོན་དུ་མེད་པས། སྦྱིར་བཏང་གི་བཟའ་ཆས་དང་མི་འདྲའོ། །

(ཆན་པ་འདིར་སློ་དངོས་ཡོད་ཆད་ལ་བཟའ་ཆས་དགོས་པ་དང་། བཟའ་ཆས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་
རིགས་དང་དབྱེ་བ་བཀར་ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།)

སོག་ལྷན་གྱི་སློ་དངོས་ཡོད་རྒྱ་བཟའ་ཆས་དང་འབྲལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། འོ་
ན་བཟའ་ཆས་ནི་ངེ་ལྟར་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཐབས་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་ཡོད། གཅིག་ལ་རང་གསོ་བེར་ཏེ། སྡོ་ལྷང་གི་ཅི་ཤིང་ཐམས་ཅད་
འདིའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་དག་སོ་སོས་སློ་མེད་ཇུས་དེ་སློ་ལྷན་
གྱི་བཟའ་ཆས་སུ་བསྒྱུར་ནས་སློ་འཕེལ་གྱི་དགོས་མཁོ་སྦྱང་བར་བྱེད་གྱིན་
ཡོད།

(ཆན་པ་འདིར་སློ་དངོས་ཡོད་ཆད་ལ་བཟའ་ཆས་དགོས་པ་དང་། བཟའ་ཆས་ཐོབ་པའི་
རྒྱ་ལ་རིགས་མ་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ནམ་པས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་ཡོད།)

མེ་ཏོག་བཞད་པའི་སྡོ་ལྷང་ཅི་ཤིང་གི་རིགས་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པའི་
ཅད་པ་ཡོད་ཅིང་། ཅད་པ་རེ་རེར་ཡང་ཉིང་ཅད་མང་པོ་ཡོད། ཉིང་ཅད་
རེ་རེ་ནི་ཆེས་རྩ་བའི་མ་བཅོས་རྒྱ་ཆ་འཆོལ་སྤྱད་བྱེད་སའི་ས་ཆོགས་ཤིག་
དང་འདྲ་སྟེ། དེས་འོག་གི་ལྷན་དང་སློ་མེད་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་མ་བཅོས་

ལྷ་ཆ་ཤུགས་ཆེན་པོས་གཞིབས་ཏེ། འདྲེན་ལམ་སྟེ་གཞུང་ན་བརྒྱད་ནས་
 ལྷ་ཆ་མི་ཆད་པར་ལོ་མའི་ནང་དུ་སྐྱེལ་བ་དང་། ལོ་མ་ནི་བཟའ་ཆས་ལས་
 སྟོན་བྱེད་པའི་བཟོ་གྲུ་ཞིག་དང་འདྲ། ལོ་མའི་ངོས་སུ་བྱ་ག་མང་པོ་ཡོད་པ་
 དང་། ཉི་འོད་འོག་དུ་བྱ་ག་དེ་ནམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དབྱང་རྒྱང་
 དང་རྒྱངས་པ་ཕྱིར་གཏོང་བ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དབྱང་གཉིས་
 ཐུན་རྒྱས་མང་པོ་འཛིབ་ཀྱིན་ཡོད་ལ། སྐབས་རེར་བྱ་ག་གཅིག་གིས་དུས་
 ཆོད་སྐར་ཆ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དབྱང་གཉིས་ཐུན་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་རུལ་དུང་ཕུར་
 ༡༥༠༠༠ འཛིབ་ཐུབ།

(ཚན་པ་འདྲིར་ཅི་ཤིང་གི་རིགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་དག་རྒྱ་མ་ཕུ་འདྲེད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཐབས་
 ཀྱིས་དེ་དག་གི་བྱེད་རྒྱས་དང་། བྱེད་ཆོས་བཅས་ཁ་གསལ་གོ་བདེ་ཡི་ལམ་ནས་ངོ་
 སྟོན་བྱས་ཡོད།)

འཆོལ་སྤྱད་ས་ཆོགས་ནས་བསྐྱལ་ཡོང་བའི་ཚུ་དང་བྱ་ག་ནས་གཞིབས་
 པའི་དབྱང་གཉིས་ཐུན་རྒྱས་ནི་སྤྱར་བྱུང་གི་སྐྱེ་ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་ཆེས་རྩ་བའི་མ་
 བཅོས་རྒྱ་ཆ་རིགས་གཉིས་ཡིན། དེའི་ཕྱིར། མི་ལ་ལས་འདི་ནི་རྒྱངས་རྒྱ་
 སྟོལ་བ་མིན་ནམ་སྟམ་ཡང་གི། རྒྱངས་རྒྱ་བཟོ་གྲུ་གཞོན་ཤུགས་བཀོལ་
 བས་དབྱང་གཉིས་ཐུན་རྒྱས་རྒྱའི་ནང་དུ་བསྐྱེས་པ་དང་། དེའི་ནང་དུ་ཤིང་
 ཏོག་གི་ཁུ་བ་དང་བསུང་རྒྱས་སོགས་བསྐྱེད་བས་ཏེ་བསེལ་ཞིང་མངར་ལ་ཞེས་
 པའི་རྒྱངས་རྒྱ་བསྐྱལ་བ་བདེན་མོད། ཡིན་ན་ཡང་སྐྱེ་དངོས་ནི་རྒྱས་པ་ཆེ་
 བའི་བཟའ་ཆས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་ལས། རྒྱངས་རྒྱ་འཐུང་ནས་འཆོ་བ་
 མིན་ནོ། །

(ཚན་པ་འདི་རུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་གི་ཆེས་ཆུང་བའི་མ་བཙུག་རྒྱ་ཆ་རིགས་གཉིས་
གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱོད་བྱས་རྗེས། གཤམ་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་ནས་རྒྱ་བཙུག་དང་སྤྱོད་
དངོས་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་གསལ་པོར་དེ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད།)

དབྱང་གཉིས་སྤྱན་རླུང་དང་རྒྱ་གཉིས་ནི་བསེས་སྦྱོར་འཁོར་ཁང་སྟེ་ལོ་མའི་
ལྗང་རྒྱ་ཕུང་པོའི་ནང་རུ་དོ་མཚར་བའི་འཕྱར་ལྟོག་སྤྱོད་ཆོགས་འབྱུང་ལ།
ལོ་མའི་ལྗང་རྒྱ་ཕུང་པོ་ནི་ལོ་མའི་ལྗང་རྒྱ་དང་སྤྱོད་དཀར་སོགས་བྱུང་པའི་
རིམ་བྱ་ ༡༠ ནས་ ༡༠༠ བར་ཡོད་ཅིང་། ལོ་མའི་ལྗང་མདོག་ནི་དེ་ཆོའི་ཆོན་
མདངས་རང་ཡིན། ལོ་མའི་ལྗང་རྒྱ་ཕུང་པོས་ཉི་མའི་འོད་རླུང་གཞིབས་ན་
དབྱང་གཉིས་སྤྱན་རླུང་དང་རྒྱ་འབྱེས་ཏེ་རླུང་པ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་སྤྱན་རླུང་གཙོ་
བོ་སྤྱན་རླུང་འབྱེས་འཕྱར་རྒྱས་སུ་འཕྱར་ཞིང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་སྤྱན་རླུང་སྤྱོད་
ཏེ་དབྱང་ཟེར་བ་དེ་བྱུག་ནས་ཕྱིར་འཕུད་ཀྱིན་ཡོད། འདི་ནི་མིང་གྲགས་
ཆེ་བའི་འོད་སྦྱོར་རླུང་པ་ཟེར་བ་དེའོ། འདི་ལ་བལྟས་ན་ལས་ཏ་ཅང་སྤྱོད་པོ་
ཞིག་ཏུ་སྤྱང་ཡང་། དོན་དངོས་སུ་རྟོག་འདིང་ཆེ་བའི་འཕེལ་རིམ་ཞིག་ཡིན།

(ཚན་པ་འདི་རུ་དབྱང་གཉིས་སྤྱན་རླུང་དང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་འཕྱར་ལྟོག་གི་རིམ་པ་སྟེ། ལོ་
མའི་ལྗང་རྒྱ་ཡི་བྱུང་རྒྱུ་དང་། སྤྱོད་སྤྱན་རླུང་དང་འོད་སྦྱོར་རླུང་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་
འཕེལ་འབྱེས་བརྗོད་བྱས་ཡོད།)

ཅི་ཤིང་གིས་བཟའ་ཆས་འདི་ནམས་བསེས་སྦྱོར་བྱས་རྗེས། མང་ཆེ་བ་ཕུང་
པོ་འབྱུང་བྱེད་དུ་བཀོལ་ཏེ། ས་བོན་དང་། རྩ་པ་རྟོག་པོ་དང་། གཞུང་
ན་རྟོག་པོ་བཅས་ཀྱི་ནང་དུ་གསོག་ལ། རྩང་ཤས་ཤིག་ནི་དབྱུགས་འབྱིན་
རུབ་ཀྱི་རླུང་པ་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་དང་དབྱང་གཉིས་སྤྱན་རླུང་གཉིས་སུ་གྲེས་

པ་དང་མཉམ་དུ་བྱས་ཆད་ཕྱིར་བཏང་སྟེ། ཆོ་སྒྲོག་གི་འགྲུལ་སྒྲིད་ལ་མཁོ་
སྒྲིད་བྱེད་དོ། །

(ཆན་པ་འདིར་ཅི་ཤིང་གིས་བཟའ་ཆས་རི་ལྟར་ཁོངས་སུ་སྒྲིད་པའི་རྩལ་གོ་རིམ་ལྟར་
པའི་ངང་མཆམས་སྒྲིར་བྱས་ཡོད།)

ཅིག་ཤོས་ལ་གཞན་གསུམ་ཟེར་དེ། སྒྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་སྒྲི་དངོས་ཤིང་
རབ་མང་ཤོས་ཤིག་རིགས་འདིར་གཏོགས་པ་དང་། དེ་དག་སོ་སོས་བཟའ་
ཆས་བསྐྱེན་མི་ཐུབ་པས་ཅི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་དགོས།

(ཆན་པ་འདིར་གཞན་གསུམ་སྒྲིར་དོ་སྒྲིད་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་གསུམ་ཟེར་དགོས་པའི་རྩལ་
མཆན་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།)

དཔེར་ན། རི་བོང་གིས་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་དང་། སྤང་གིས་རི་
བོང་བས་སུ་བྱེད་ཅིང་། ཉམ་ཞིག་ལ་སྤང་གི་སྟག་དང་ཕྱད་ན། སྟག་གི་
བས་སུ་འཁྱུར། སྟག་ཤི་ན་འཁྱུ་ཕྱའི་དགའ་ཆལ་དུ་འཁྱུར་བ་དང་། ཡུན་
རིང་མ་སོང་བར་སྟག་རོ་རུལ་ཞིང་ཐུགས་ནས་ཁ་ཐོར་དེ། དབྱང་གཉིས་
ཐུན་ཇས་དང་། རྩ་དང་སྒྲི་མེད་ལྟ་ལ་སོགས་པར་ཁྱུར་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་
ཆེན་པོར་འཐིམས་དེ། སྤར་ཡང་ཅི་ཤིང་གི་བཟའ་ཆས་བསྐྱེན་པའི་རྩལ་ཆར་
འཁྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། རི་བོང་དང་། སྤང་གི་དང་། སྟག་དང་། འཁྱུ་ཕྱ་
སོགས་གང་ཡིན་རུང་ཆང་མ་ཅི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་དགོས་སོ། །

(ཆན་པ་འདིར་དཔེ་འགོད་པའི་ལམ་ནས་གཞན་གསུམ་རིགས་མང་པོ་ཞིག་མཆམས་སྒྲིར་
བྱས་པ་བརྒྱད་ནས་དེ་དག་གི་འཕེལ་འཁྱུར་དང་། དེ་དག་ཅ་པའི་ཆ་ནས་ཅི་ཤིང་ལ་
བརྟེན་ཡོད་པ་དོ་སྒྲིད་བྱས་ཡོད།)

མིས་ཉིན་རེར་ཚུ་དང་ཚུ་ཆད་ངེས་ཅན་རེ་སྒྲིག་པ་ལས་གཞན་ད་དུང་སིང་
 ཟྱེ་དང་། སྤྱི་དཀར་དང་། ཆོལ་ཞག་སོགས་བཟའ་དགོས་ལ། ང་ཚོའི་པགས་
 པ་ལས་ལོ་མའི་ལྡང་རྒྱ་སྤྱི་མི་སྤྱི་དཔས། གཞན་གསའི་རིགས་ལ་གཏོགས་
 པ་སྤྱོས་མ་དགོས། དམར་ཟས་དཀར་ཟས་གང་ཞིག་བ་ཡིན་རུང་ཆང་
 མ་ཅི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། མིས་ངལ་ཚོལ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བཟའ་ཆས་འཚོལ་སྟབས་པས། ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཅི་ཤིང་
 ལ་བསྐྱར་བཀོད་བྱས་ཏེ་མི་ལ་ཞབས་འདེགས་བཟང་པོ་ཞུ་རུ་འཇུག་སྟབས་
 གནའ་དུས་རིང་མོ་ནས་བཟུང་ན། མི་རྣམས་སོ་ནམ་གྱི་ལས་ལ་མཁས་ཤིང་
 ལྡང་མདོག་གི་བཟོ་བྱ་བཅུགས་ནས། ལོ་རྟོག་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱང་གཉིས་
 སྟན་ཇས་དང་ཚུ་བཟའ་ཆས་སུ་བསྐྱར་དུ་བཅུག་ཡོད། མི་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་
 བྱང་གི་འཚོ་བཅུད་སྟན་སུམ་ཚོགས་པའི་ས་བོན་དང་། ཤིང་འབྲས་དང་།
 ཅད་པ་རྟོག་པོ་དང་། གཞུང་རྟ་རྟོག་པོ་སོགས་སྒངས་ནས་རྒྱགས་ཟྱེ་བྱས་པ་
 དང་། དེའི་འབྲེམ་མའི་གཞུང་རྟ་དང་སྟན་པ་སོགས་སྤྱི་ལྟན་ཇས་ཡིན་པས།
 མི་ཞིམ་པའི་དངོས་ཇས་རྣམས་ནི་ཕག་པ་དང་། བ་མོ། བྱི་བ་སོགས་ཀྱི་
 འཇུ་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་ལེན་དང་འཇུར་སྟོག་བྱས་པ་བརྒྱད་དེ་ཕག་
 ཤ་དང་། འོ་མ། བྱ་སྒོང་ལ་སོགས་པའི་བཟའ་ཆས་བཟང་པོར་གྱུར།

(ཆན་པ་འདིར་མིའི་རིགས་ཀྱི་བཟའ་ཆས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་འབྱུང་
 ཁུངས་སོགས་གོ་རིམ་བཞིན་དོ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད།)

དེའི་ཕྱིར། འཛམ་གླིང་དུ་འབྱུང་པ་ཆེས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ནི་འོད་ལ་བརྟེན་མི་
 དགོས་པར། ཇས་འཇུར་ནུས་པར་བརྟེན་ནས་བཟའ་ཆས་བསྐྱར་སྒྱུར་བྱེད་

ཐུབ་པ་ཐུད་གཞན་སྐྱེ་དངོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྔོ་ལྡང་ཅི་ཤིང་གི་འོད་སྒྱུར་
 ལུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟའ་ཆས་ཐོབ་དགོས་པ་རེད། འཛམ་གླིང་ཡོངས་
 གྱི་ཅི་ཤིང་གིས་ལོ་གཅིག་ལ་སྐྱེ་ལྡན་རྣམས་ཏུན་དྲུང་ཕྱར་སྟོང་ཕྲག་འགའ་
 བསྐྱབས་ཐུབ་པས། འདི་ནི་ངོ་མ་འགུན་ལྷ་མེད་པའི་བསྐྱེས་སྒྱུར་བཟོ་བྲལ་ཆེན་
 མོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

(མཐུག་གི་ཆོན་པ་འདིར་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གལ་ཆེད་རང་བཞིན་དང་བྱད་ལུས་གསལ་
 བཤད་བྱས་ཡོད། གཤམ་དུ་དགོས་མཁོར་དམིགས་ནས་རྩོམ་ཡིག་འདིའི་སྟེང་བཤད་
 ཅིག་འདྲིན་འགོད་བྱས་ཡོད།)

རྩོམ་ཡིག་འདི་ནི་འཕུས་ཆབ་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གནས་ལུགས་ངོ་སྟོན་
 ཀྱི་གསལ་བཤད་རྩོམ་ཡིག་ཅིག་ཡིན་ལ། གནས་ལུགས་གསལ་བཤད་བྱས་
 པ་གཏིང་ཟབ་ཅིང་ཞིབ་ཕྲ་ལྡན་པ་དང་། བལྟས་ན་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་ལན་
 བརྒྱར་བལྟས་ཀྱང་སུན་རྒྱ་མེད་པའི་རྩོམ་ཡིག་ལེགས་པོ་ཞིག་རེད། ཉེ་
 བའི་ལོ་འགའི་སྟོན་དུ་ས་ཁུལ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་རྩོམ་ལ་དགག་པའི་ཆ་ལྷབས་
 ཤིག་འཕྱར་བའི་མོད་ལ། འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའི་བརྩམས་ཆོས་སྤུལ་དུ་བྱུང་
 བ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཡིག་གི་སྟོབ་དེབ་ལས་མཐར་སྟོད་གཏོང་དགོས་པའི་
 རེ་འདོད་ཀྱང་གང་བྱུང་དུ་སྟོག་གིན་པ་ནི་མི་སྟོར་ཞིག་གིས་སྤུལ་བྱུང་
 བརྩམས་ཆོས་འདི་དག་གི་གོ་དོན་མ་གོ་བའམ་དགོས་ངེས་ཀྱི་དོན་སྟོང་
 མ་ཤེས་པར་གང་བྱུང་དུ་དགག་པ་བྱས་པའི་སྐར། “ཁྱི་རྒན་ཀྱང་ཙོ་འདོན་
 པ་ན། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་གཞན་དག་རྒྱག་།” ཞེས་པ་ལྟར་གཞན་དག་
 ཀྱང་ཟེར་སྟོས་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་ཟད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ང་ཆོ་

གསར་སྒྲོབ་པ་སྒྲོར་ཞིག་ལ་ཡང་དེ་དག་གིས་ཤུགས་སྒྱུ་ཐེབས་ཏེ་ཚྭ་
ཡིག་འདི་དག་ལ་ལྟ་ཁྲལ་ཙམ་བྱས་པ་ལས་སེམས་གཏིང་དུ་ཐྲངས་ནས་
བསམ་གཞིགས་མ་བྱས་པས་ལྟ་འདོད་མེད་པར་སྒྱུར་པའི་སྣང་ཚུལ་བྱང་
བར་སྟམ།

ཚྭ་ཡིག་འདིར་ང་ཚོ་འགྲོ་བ་མི་སྒྲོས་མ་དགོས་ཤིང་། ཐ་ན་སྒྱེ་དངོས་མང་
པོ་ཞིག་ཀྱང་བཟའ་ཆས་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་བརྗོད་དེ། དོན་ངོ་
མར་མི་དང་བཅས་པའི་སློག་ཆགས་དང་། སྒྱེ་དངོས་ཡོད་ཆད་ཀྱི་བཟའ་
ཆས་ནི་གང་ལས་བྱུང་བའི་གནས་ལུགས་དེ་ངོ་སྟོན་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད་པ་
རེད།

ཚྭ་ཡིག་འདི་ཉིད་དོན་ཚན་གསུམ་གྱིས་བྲུབ་ཡོད་ཅིང་། དོན་ཚན་དང་
པོའི་ནང་དུ་ས་བོན་རྟོག་གཅིག་དགྲུང་དུ་བསྟེགས་པའི་སྟོང་ཁན་དུ་རྒྱས་
བྲུབ་པ་དང་། ཉ་མོའི་སྟོང་གཅིག་རྒྱ་མ་སྟོང་ཕྲག་ལོངས་པའི་ཉ་ཆེན་དུ་
འགྱུར་བ། མི་ཡིས་ལས་ཀ་ཅི་ཡང་མ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་ཆད་མང་པོ་གྲོན་གྱིན་
ཡོད་པའི་དོན་དངོས་དེ་སྟོང་བ་བརྒྱད། དེ་དག་འཆར་སྒྱེད་འབྱུང་བའི་སྒྱེ་
ལྷན་རྒྱས་མང་པོ་དང་རྒྱས་ཆད་དེ་དག་གང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གནས་
ལུགས་གང་ཞིག་ངོ་སྟོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་དེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མགོ་བརྩམས་པས། མི་
སུ་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་གསལ་པོ་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་རང་ཤུགས་སུ་
སྒྱེ་སྟིད། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་འདང་མ་བརྒྱབ་པར་དེ་དག་ལ་འཆར་ལོངས་
བྱུང་རྒྱུ་ཡོད་པས་རེད་ཟེར་བའམ། ཡང་ན། བརྒན་དང་ཉི་འོད་ཡོད་པས་
རེད་སོགས་ཀྱི་ལན་ཚུགས་མཐུན་རེ་གདབ་ངེས་ཀྱང་། དེ་དག་གི་གཏིང་

ཟབ་པའི་གནས་ལུགས་ཤོད་མི་རུས་པ་རེད།

དོན་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་དུ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་གསལ་པོར་བརྗོད་
པ་སྟེ། རྒྱུ་དངོས་དང་སྟོག་ཆགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཟའ་ཆས་དགོས་
པ་དང་། བཟའ་ཆས་དེ་དག་གང་ནས་བྱུང་བ་དང་རི་ལྟར་རང་རང་གི་
བོངས་ཚད་གསོ་བའི་རྩ་བུ་ལྟར་པ་ཡིན་པ་དོ་སྟོན་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད་པ་
འདི་ལྟ་སྟེ། “མ་གཞིར་རྒྱུ་དངོས་ཡོད་དགུ་ལ་བཟའ་ཆས་དགོས་པ་དང་།
བཟའ་ཆས་ནི་སྤང་པོ་འབྲུབ་བྱེད་དང་རུས་ཚད་འདོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤུང་ཆུ་འབྲེས་འབྲུར་རྩལ་དང་། སྤྱི་དཀར་དང་།
ཆོལ་ཞག་ལ་སོགས་པས་སྤང་པོ་འབྲུབ་ལ། དབྱུགས་འབྲིན་རྩལ་གྱི་དུས་སུ་
དབྱུང་དུ་བྱུར་ནས་རུས་ཚད་ཀྱང་འདོན་སྤྱབ་” ཅས་དཔེར་བརྗོད་འདོག་
པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས་སྟུང་དེ་རེ་རེ་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་། དེར་
མཐུད་ནས་སྟོག་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ཡོད་ཚད་ལ་བཟའ་ཆས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
ཀྱང་བཟའ་ཆས་དེ་དག་རི་ལྟར་སྟོབ་ཚུལ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
ཐབས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། རང་གསོ་དང་། གཞན་གསོ་གཉིས་
ཡོད་པ་དང་། (འདི་ནི་རིགས་དགར་བའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས་ཡིན།)སྟོག་མར་
རང་གསོ་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་གནས་ལུགས་དོ་སྟོན་བྱས་པ་ནི། སྤྱི་ལུང་གི་ཆེ་
ཤིང་ཐམས་ཅད་རང་གསོའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་དག་སོ་སོས་
རྒྱུ་མེད་རྩལ་དེ་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་བཟའ་ཆས་སུ་བསྐྱུར་ནས་རྒྱུ་འཕེལ་གྱི་དགོས་
མཁོ་སྟོང་བར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་སྟབས་བདེ་དོ་སྟོན་བྱེད་པའི་ཐབས་སྟུང་
ཅིང་། དེར་མཐུད་ནས་དཔེར་འགོད་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐབས་སྟུང་
དེ་རྒྱུ་དངོས་དེ་དག་གི་ཆད་པས་ས་འོག་གི་ལྗན་དང་རྒྱུ་མེད་རྩ་ལ་སོགས་

པའི་མ་བཅོས་རྒྱ་ཆ་གཞིབས་ཏེ་གཞུང་ན་བརྒྱད་ནས་ལོ་མའི་ནང་དུ་སྐྱེལ་
 བ་དང་། ལོ་མའི་བྱ་ག་དག་ལས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དབྱང་རྒྱང་དང་རྒྱངས་
 པ་ཕྱིར་གཏོང་བ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དབྱང་གཉིས་ཐུན་རྩས་མང་པོ་
 འཛིབ་པའི་ཚུལ་སོགས་འཛོལ་སྟུང་ས་ཆོགས་ནས་མ་བཅོས་རྒྱ་ཆ་སྐྱེལ་
 འཛིན་བྱས་ཏེ་བཟོ་གྲའི་ནང་དུ་བྲངས་ཤིང་། དེ་གར་ལས་སྟོན་བྱེད་པའི་
 དཔེར་བཞོན་པ་དེས་མི་རྣམས་ལ་ངེས་ཤེས་གསལ་པོ་ཞིག་འབྲོངས་པར་
 བྱེད་པར་རུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཐུབ་པ་རེད། ཅད་པ་ནས་བྲངས་པའི་ཚུ་དང་
 ལོ་མའི་བྱ་ག་ལས་འཛིབ་པའི་དབྱང་གཉིས་ཐུན་རྩས་གཉིས་ནི་ཆེས་རྩ་
 བའི་མ་བཅོས་རྒྱ་ཆ་རིགས་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་རྒྱངས་ཚུ་བསྟལ་
 ཚུལ་གཉིས་བསྟར་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དངོས་དག་གིས་རུས་པ་
 ཆེ་བའི་བཟའ་ཆས་ལ་བརྟེན་ཏེ། འཛོལ་ལས་རྒྱངས་ཚུ་འཕྱང་བ་མིན་པ་
 གསལ་བཤད་བྱས་པ་དང་། ཚུ་དང་དབྱང་གཉིས་ཐུན་རྩས་གཉིས་ནི་ལོ་
 མའི་ལྗང་རྒྱའི་ཕྱང་པོའི་ནང་དུ་འཕྱུར་སྟོག་སྟོ་ཆོགས་བྱང་ཞིང་། ལོ་མའི་
 ལྗང་རྒྱའི་ཕྱང་པོས་ཉི་མའི་འོད་རུས་གཞིབས་ན། དབྱང་གཉིས་ཐུན་རྩས་
 དང་ཚུ་འཛིན་ཏེ་རུས་པ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་ལྟན་རྩས་སུ་འཕྱུར་བ་དང་། དེ་དང་
 ལྟན་དུ་སྟོགས་རྒྱངས་བྱ་ག་ལས་ཕྱིར་འཕྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་རུས་པ་འདི་
 རིགས་ལ་འོད་སྟོར་རུས་པ་ཟེར་ཞེས་མཚན་ཉིད་བཞོན་པ་དང་། དེ་ནས་
 སྟོམ་ཆོག་ཆུང་བའི་ཚུལ་དུ་ཅི་ཤིང་གིས་བཟའ་ཆས་དེ་དག་བསྐྱེས་སྟོར་
 བྱས་ཏེ་མང་ཆེ་བ་ཕྱང་པོ་འཕྱབ་བྱེད་དུ་གསོག་པ་དང་། ཉུང་ཤས་དབྱགས་
 འབྲིན་རྩབ་ཀྱི་རུས་པ་བརྒྱད་ནས་ཚུ་དང་དབྱང་གཉིས་ཐུན་རྩས་སུ་བྱས་
 མཚམས་རུས་ཤུགས་ཕྱིར་བཏང་སྟེ་ཆོ་སྟོག་འགྲལ་སྟོན་ལ་མཐོ་སྟོན་བྱེད་

པ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་རེད།

དེ་རྗེས་གཞན་གསེང་ལྟར་བྱེད་པའི་གནས་ལུགས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་སྟེ།
གཞན་གསེང་ཞེས་པ་ནི། སློག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེ་དངོས་ལྟ་རབ་མང་
ཤོས་ཤིག་རིགས་འདིར་གཏོགས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་བཟའ་ཆས་བསྐྱུན་
མི་ཐུབ་པས་ཆི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་ཞེས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་རྗེས། དེ་
རྗེས་དགོད་བྲོ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པའི་དཔེ་བཞག་སྟེ་གནས་ལུགས་གསལ་
བཤད་བྱས་པ་སྟེ། རི་བོང་གིས་རྩ་བ་དང་སྤྱང་གིས་རི་བོང་ཟ་བ། སྤྱག་
གིས་སྤྱང་གི་གསོད་པ། མིས་སྤྱག་གསོད་པ། སྤྱག་ཤི་རྗེས་འབྱུང་པའི་དགའ་
ཚལ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཚུག་མཐར་ཅུལ་ཞིང་ཐུགས་པར་གྱུར་ཏེ། དབྱང་
གཉིས་ཐུན་རྩལ་དང་སྐྱེ་མེད་མྱ་ཅུ་གྱུར་ནས་ཆི་ཤིང་གིས་བཟའ་ཆས་སུ་
འགྱུར་བ། ཆི་ཤིང་དེ་སྤྲར་ཡང་རི་བོང་གིས་ཟ་བ་སྟེ། ཡོད་ཚད་དག་ཀྱང་
ཆི་ཤིང་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་རྒྱས་བཤད་བྱས་པ་
དེ་མཐོང་མ་ཐག ང་ཚོའི་སེམས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་ཚད་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ཟབ་མོ་ཞིག་འབྱུང་ཐུབ། ད་ལྟ་ཚང་
མས་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ལུག་ལ་སྤྱང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའི་ཉེན་བརྒྱ་གཏོང་
གིན་ཡོད་ཀྱང་། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་དངོས་དེ་དག་རང་ཉིད་དང་
འབྲེལ་བ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་མེད། དེ་བས་ང་ཚོས་རྩོམ་
ཡིག་འདིར་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་དོན་ལ་ངེས་ཤེས་དང་གོ་བ་ཟབ་མོ་
ཞིག་ལོན་པར་འགྱུར།

དེར་མཐུད་ནས་རྩོམ་པ་པོས་མིའི་རིགས་ཀྱིས་བཟའ་ཆས་རི་ལྟར་སྤྲོད་པའི་

གྲོལ་བྱིས་པ་སྟེ། མིས་ངལ་ཚྭ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟའ་ཆས་འཚོལ་ཐུབ་ཅིང་།
 ཁོ་ཚོས་ལོ་རྟོག་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱང་གཉིས་སྤྲོད་རྒྱས་དང་ཚུ་བཟའ་ཆས་སུ་
 བསྐྱར་བ་དང་། མི་ནུམས་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་བུ་དག་རྒྱགས་ཕྱེ་བྱས་པ་དང་
 མི་ཞིམ་པ་དག་ཕག་པ་དང་བ་མོའི་གསོ་ཆས་བྱས་ལ། ཕག་པ་དང་བ་མོས་
 དེ་དག་བཟས་ཏེ་ཕག་ཤ་དང་འོ་མ་སོགས་བཟའ་ཆས་བཟང་པོ་བསྐྱུན་པའི་
 གནས་ལུགས་གསལ་པོར་བཤད་ཡོད།

མཐུག་མཐར་ཕྱོགས་སྟོན་བྱས་པ་སྟེ། འཛམ་གླིང་དུ་འབྲུ་ཕྱ་ཉུང་ཤས་ཤིག་
 ཉི་འོད་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་རྒྱས་འགྱུར་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་བཟའ་
 ཆས་བསྐྱེས་སྦྱོར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཐུད། གཞན་སྦྱེ་དངོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྡོ་
 ལྡང་ཅི་ཤིང་གི་འོད་སྦྱོར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟའ་ཆས་འཛོལ་དགོས་
 པ་རེད་ལ། ཅི་ཤིང་གིས་སྦྱེ་ལྡན་རྒྱས་འཕོར་ཆེན་སྦྱོན་གྱིན་ཡོད་པས་
 བསྐྱེས་སྦྱོར་བཟོ་བྲལ་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་མདོར་བསྟུས་སྟོན་སྦྱེ་སྟོན་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ།

ལེབ་བཞི་པ། དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག

དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་ནི་གཞན་གྱི་ལྷ་ཚུལ་ལོར་བ་དག་དགག་པ་དང་།
རང་གི་འདོད་ཚུལ་འཐད་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚྭ་ཡིག་ཅིག་ལ་ཟེར། དེས་
ན། ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་ཅིག་རི་ལྷར་འབྲི་
དགོས་ཤིང་།

གཅིག་དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་སྒོར་གྱི་ཤེས་བྱར་རྒྱས་ལོན་བྱ་དགོས། དགག་
སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་བྱབ་རྒྱ་གསུམ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས། དགག་སྐྱབ་ཚྭ་
ཡིག་གི་བྱབ་ཆ། རྒྱན་མཐོང་དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་འབྲི་ཐབས། དགག་
སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་རིགས་དང་དབྱེ་བ་བཅས་ངེས་པར་དུ་རྒྱས་ལོན་དཔྱིས་
ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་བྱས་ཆོ། དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་ཡག་པོ་ཞིག་འབྲི་མི་ཐུབ་
པའི་ཁར་གཞན་གྱིས་བྲིས་པའི་དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱང་
བྱེད་ཐབས་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས། བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲིག་ཡོད་དགོས། ཅི་ཞིག་འབྲི་བསམས་པའི་བརྗོད་
བྱར་བསམ་གཞིགས་ལེགས་པོ་བྱེད་དགོས། གལ་སྲིད། ངེས་ཆ་ཡག་པོ་
མེད་ཆོ། དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དེབ་བསྐྱུག་དགོས། ཚད་ལྡན་གྱི་དགག་

སྐྱབ་ཚཱ་ཡིག་ཅིག་ལ་ལྟ་སྟོག་བྱ་རྒྱ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་ཚཱ་ཡིག་
འབྲི་བའི་ལྷ་ར་ལམ་ཡིན། ཉམ་རྒྱན་རྒྱ་ཆ་གསོག་འཛོག་བྱ་རྒྱ་འང་གལ་ཆེ།
ཉིན་རེར་ལེགས་བཤད་ཆོན་པ་གཉིས་སམ། ཡང་ན། གཏམ་རྒྱད་ཅིག་
སྟོ་ལ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆ་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པ་ཞིག་བསགས་ཆེ། བྱོད་
ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་ཚཱ་ཡིག་ལེགས་པོ་ཞིག་འབྲི་སྐྱབ་མིན་ལ་དོགས་པ་ཟ་མི་
དགོས།

གཅིག དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་བྱུང་བྱུ་གསུམ།

༡ ཚྭ་གཞི།

ཚྭ་གཞི་ནི་ཚྭ་པ་པོས་དབྱད་འགྱུར་རམ་སྲིང་འགྱུར་གྱི་ལྷ་ཚུལ་ལ་ཟེར།
དེ་ནི་དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་སློབ་ལྷ་བྱ་ཡིན། ཚྭ་གཞི་ཅི་འདྲ་ཞིག་
ཡིན་ནའང་འདྲ། ཡང་དག་པ་དང་གསལ་ཐག་ཆོད་པོ། གནད་བསྐྱུས་
བཅས་ཡིན་དགོས།

དཔེར་ན། མི་ནི་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་བརྗོད་ན་སྐབས་འདིར་མི་
ཞེས་པ་ནི་ཚྭ་གཞི་ཡིན་ལ། འདིར་དྲི་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཚྭ་གཞི་གཏན་
ཁེལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དྲི་བའི་རྗེས་སུ་མི་ནི་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་རང་གི་
ལྷ་ཚུལ་བརྗོད་པ་ལ་གཞན་ཞིག་གིས་དགག་ཡོང་ཆེད་གཞོད་འདི་ནི་ཁྱོད་
གཉིས་ཀའི་བར་གྱི་ཚྭ་གཞི་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེ་པོར་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན། དེས་
ན། དགག་པ་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་ཆེ་ཚྭ་གཞིར་མ་གྱུར་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་སྐབས་སུ་འདི་ལ་ཚྭ་གཞི་ཟེར་
བ་མ་གཏོགས། སྐབས་གཞན་ཏུ་བརྗོད་གཞི་ཟེར་བ་དང་གཅིག་པ་རེད།
འདིར་ཚྭ་གཞིར་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་དགག་པ་

དང་སྐྱབ་པ་ལ་གཞིར་བཅོལ་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་རེད། གལ་སྲིད་ཚོད་
 པའི་གཞི་ཞིག་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་ཚུལ་སྐྱབ་པའི་གཞི་མེད་པ་
 དང་། གཞན་ཀྱིས་དགག་བྱའི་ཡུལ་ཡང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་
 པས་དགག་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིག་ཟེར་བ་ཡང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་རུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་
 བཅ།

ནམ་རྒྱུན་དགག་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིག་གི་ཚོད་གཞི་ནི་ཚུལ་ཡིག་གི་ཕྱོགས་མ་འང་
 བ་བཞི་རུ་མཐོང་ཐུབ་སྟེ། ཚུལ་ཡིག་གི་ཁ་བྱང་དང་། ཡང་ན། ཚུལ་མགོ་རུ་
 སྤང་བའི་རིགས་ནི། བོད་དུ་བརྗོད་པའི་མི་ནི་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚུལ་གྱི་ཁ་བྱང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཆོག་ལ་ཚུལ་མགོ་རུ་བཟུང་
 བ་འང་འགྲིགས་པ་ཡིན། སྐབས་རེར་ཚོད་གཞི་ནི་ཚུལ་ཡིག་གི་དཀྱིལ་དུ་
 ཡོད་པ་འང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གཟུགས་མངོས་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་
 རྒྱ་སྟན་པ། འཆང་ན་རེག་བྱ་འཇམ་པ་ནི་བྱི་སྤྱོན་པའི་ཨ་མའི་རིགས་སུ་
 གཏོགས་པའི་མི་ཡིན་པ་དང་། ཡང་། བྱང་སྤྱོན་པའི་ཨ་མའི་རིགས་སུ་
 གཏོགས་པའི་མི་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ་ཞེས་བརྗོད་ནས་མི་ཡི་རིགས་གཞན་དེ་ཕྱ་
 མཐུད་དུ་རོ་སྤོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་། ལན་རེར་ཚུལ་ཡིག་གི་མཚུག་
 སྤོམ་དུ་བྲིས་ཡོད་པ་འང་སྤང་། དཔེར་ན། མི་ལ་རིགས་གཞོན་ཅིག་ཡོད་
 པ་སྟོན་དུ་ཞིབ་པར་བཀོད་དེ་མཚུག་དུ་སྤོམ་གྱི་ཚུལ་དུ། དེ་ལྟར་ན་བྱི་སྤྱོན་
 པ་དང་ནང་སྤྱོན་པ། བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྤྱོན་པ། གཉིས་ཀ་མ་སྤྱོན་པའི་ཤིང་
 ཏྲག་ཨ་མ་དང་འདྲ་བ་ནི་མི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚུལ་མཚུག་ཡོངས་སུ་བསྟུས་པ་ལྟ་
 བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །

༡ བསྐྱབ་བྱ།

ཚོད་གཞི་ར་སྒོད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་འདྲིན་ས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་བེར་བ་རེད། ཚུམ་
 ཡིག་ཅིག་གི་ནང་ཚོད་གཞི་སྒྲེང་ས་རྗེས། ད་དུང་ངེས་པར་དོན་དངོས་ཀྱི་
 དཔེ་མཆོན་དང་གནས་ལུགས་ཀྱིས་ཚོད་གཞིའི་ཡང་དག་གི་རང་བཞིན་
 ར་སྒོད་དགོས། ཚོད་གཞི་ར་སྒོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་གནས་ལུགས་
 འདི་དག་ལ་ད་གཞོད་བསྐྱབ་བྱ་བེར། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དངོས་ལ་ཆ་བཞག་
 ན། དོན་དངོས་ཀྱི་དཔེ་མཆོན་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས། དེ་བཞིན་
 སྒྲིམ་གངས་ལ་སོགས་པ་འདྲུ་བ་རེད། དོན་དངོས་རྒྱུ་མར་སོང་བའི་ཆར་
 གཞིའི་སྤྲེང་གི་ཚོད་གཞིས་རྐང་ཚུགས་མི་སྤུབ་པས་དོན་དངོས་འདི་དག་
 ནི་ངེས་པར་དུ་ངོ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་རང་བཟོ་དང་རྟོག་བཟོ་ཡིན་མི་
 རུང་། དོན་དངོས་ཀྱི་དོན་དངོས་རང་བཞིན་ཁག་ཐེག་བྱེད་ཆེད། བསྐྱབ་
 བྱར་བྲངས་པའི་རྒྱ་ཆ་ལ་ཁྱུངས་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཞིབ་བཤེར་རམ་ཞིབ་
 སྤྱར་དང་ཡང་དག་པའི་ཁྱུངས་ཡོད་དགོས། བསྐྱབ་བྱའི་གནས་ལུགས་ལ་
 མཆོན་ནའང་། ལག་ལེན་གྱི་ཁྲོད་ནས་ཞིབ་འདུག་གམ་དཔྱད་པ་བྱང་
 ཟེན་པ་དང་། དེ་ཡི་ཡང་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་ཁྱབ་
 ཀྱིས་ངོས་ལེན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས།

སྟོན་པའི་རང་ལུགས་དང་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཞེད་དགོངས་ནི་སྐྱེ་ཆོ་
 ཤིལ་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་བདེན་པ་ར་སྒོད་གསལ་པོར་བྱུང་བའི་ཡང་
 དག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན། དེ་ལ་གོ་སྟོན་སྒོ་འགྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་
 པར་གོར་མ་ཆག་པས་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བྲངས་ཆོག་ལ། རང་བྱུང་ཆོན་རིག་

ནང་གི་ཚ་བའི་རིག་པ་དང་གཏན་མྱོལ། སྤྱི་འགྲོལ། ད་དུང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིང་
 ངམ་དོན་དངོས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ནས་མིའི་རིགས་ལ་ལེགས་སྦྱོར་སྤུལ་
 མྱོང་བའི་མཛད་བཟང་གི་སྦྱོར་བྱ་དག་གི་གསུང་སྦྱོར་སུམ། ཀུན་གྱིས་
 སྦྱོད་པའི་གཏམ་དཔེ། ལེགས་བཤད་སོགས་གང་ཡིན་ཡང་བདེན་པའམ་
 དངོས་གནས་ཡིན་པ། བྱ་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་ཉིད་གསལ་པོར་
 བརྗོད་པ། གཏིང་ཟབ་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱད་
 ཆེ་སྤར་བཞིན་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བ་བཟུང་ཆོག་ཆོག་ཡིན། ཡིན་ནའང་། བསྐྱབ་
 བྱ་བྱ་བ་ངམ་ཆེ་གཟབ་ནན་བྱ་བྱ་བ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ལུང་ཆོག་ལོག་
 འདྲིན་དང་ཞུ་དཔེ་ལྷན་འགོ་བས་བྱེད་མི་བྱང་བའི་ཁར། འཁྱོག་བཤད་
 བཅོས་སྒྲིག་དེ་བས་ཀྱང་བྱེད་མི་བྱང་། དུས་མཚུངས་སྤྱ། འབྲེལ་ཡོད་ལུང་
 ཆོག་གི་དགོངས་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་གམ་འཕྲས་ཆང་
 དུ་བསྐྱབ་དགོས།

བསྐྱབ་བྱ་བ་དམས་བཀོལ་གྱིས་ཚྱད་གཞི་ར་སྤྱོད་པ་ལ་ཚ་བའི་རེ་འདུན་
 འགའ་ཡོད། གཅིག་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཚྱད་གཞི་དང་དམ་དུ་འབྲེལ་ཏེ་ཚྱད་གཞི་
 ལ་ཞབས་འདེགས་དང་། ལྷ་ཚུལ་དང་རྒྱ་ཆ་གཉིས་གཅིག་གྱུར་དུ་གཏོང་
 སྤུལ་དགོས། གལ་སྲིད་ཚྱད་གཞི་གཏན་ཁེལ་བ་ཡིན་ན་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཐག་བཅད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བ་དམས་
 བཀོལ་ལེགས་པོ་བྱས་ཆེ་ཅི་ཞིག་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཐག་
 ཆོད་ལ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གོ་རིམ་གྱིས་རི་ལྷར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གནད་དོན་
 ཐག་གཅོད་དགོས། འདི་ལ་མཉམ་འཛོགས་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་
 སྒྲིག་གཞི་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་ཚུལ་དང་། ཅིག་ནི་སྐྱབ་ཚུལ་གདམ་གསེས་

བྱ་རྒྱ་དེ་རེད།

༡ རྒྱུ་བྱེད།

རྒྱུ་བྱེད་ནི་བརྒྱུ་བྱེད་རྒྱ་ཆས་ཚོད་གཞི་ར་སྟོད་པའི་གོ་རིམ་ལ་ཟེར།
རྒྱུ་བྱེད་ལ་རྒྱ་བའི་རིགས་གཉིས་ཡོད་དེ། གྲང་ཕྱོགས་དང་ཕྱོག་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་དེ། གྲང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་རྒྱུ་
ཚུལ་ཡིག་ཅེས་པའི་རྒྱུ་བ་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། རང་གི་འདོད་ཚུལ་ཐད་ཀར་
གནས་ལུགས་དང་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྒྱུ་བ་དེ་ཡིན། ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་
བྱེད་ནི་སྐབས་འདིའི་དགག་པ་ལ་ཟེར་བ་སྟེ། བར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བུའམ་
འདོད་ཚུལ་དེ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་བ་ཡིན་པས་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཟེར།
སྐབས་འདིའི་དགག་པ་དང་རྒྱུ་བ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་
དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགག་ཡུལ་ཡིན་ལ། རྒྱ་
མཆན་དང་གནས་ལུགས་དངས་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགོག་པ་ལ་དགག་
པ་ཟེར་ཞིང་། འགོག་བྱེད་དུ་དངས་པའི་གནས་ལུགས་དང་རྒྱ་མཆན་ནི་
དང་ཕྱོག་གང་ཅུང་གི་རྒྱུ་བྱེད་ཡིན།

སྒྲིག་གཞི་ནི་ཚུལ་ཡིག་གི་རུས་སྒྲོམ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིག་གཞི་བཞོད་སྒྲིག་
བྱས་པ་ལེགས་ཆེ་ཚུལ་ཡིག་ལེགས་འབྲུབ་འབྱུང་སླ་བ་དང་གོ་རིམ་ཡོད་པ་
ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བྱུང། དགག་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིག་གི་སྒྲིག་གཞི་ལ་བྱུང་ཆ་གསུམ་
ཡོད་དེ། མདོར་བསྟན་ནམ་སྐྱེད་གཞི་སྟེ་གནད་དོན་འདོན་པ། གཞུང་
དངོས་ཏེ་གནད་དོན་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པ། མཐུག་སྟེ་གནད་དོན་ཐག་

གཅོད་པ་བཅས་སོ། །

མདོར་བསྟན་ནམ་གྲང་གཞི་ནི་ཚྭ་ཡིག་གི་མགོ་ཡིན་པ་དང་། ཚྭ་གཞིའམ་བརྒྱུ་མཆོས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་དགག་སྐྱབ་བྱ་བའི་གནད་དོན་གསལ་འདོན་བྱེད་པ་རེད། གཞུང་དངོས་ནི་ཚྭ་ཡིག་གི་དགོངས་དོན་དངོས་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོར་བསྐྱབ་བྱ་བའོལ་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཚྭ་གཞི་སྐྱབ་པ་དེ་ཡིན། མཐའ་སྒྲིམ་ནི་ཚྭ་ཡིག་གི་མཐུག་སྟེ་སྒྲིམ་ཆོག་དགོད་རྒྱ་རག་པའམ། ཡང་ན། སྒར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་ཚྭ་གཞི་ལ་ནན་བཤད་བྱེད་པ་རེད། མཆོམས་རེར་རེ་འདུན་འདོན་པའམ་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་པའི་ཐབས་ཤེས་འདོན་པར་བེད་སྟོན་པ་རེད།

ད་ནི་སྐྱབ་ཚུལ་ལམ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་ཅུང་གྲང་བར་བྱའོ། །སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ཁྲོད་ནས་སྐྱབ་ཚུལ་ལམ་སྐྱབ་ཐབས་འོས་འཚམས་ཀྱིས་བེད་སྟོན་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྒྱ་མཐོང་སྐྱབ་ཐབས་ལ་མ་འདྲ་བ་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། ལུང་འདྲེན་པ་དང་། དཔེ་མཚོན་འགོད་པ། གཤིབ་སྒྱུར། དཔེ་འདོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་བཅས་སོ། །

ལུང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ནི་དམ་པའི་གསུང་ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་ཟེར་བ་དང་། དཔེ་མཚོན་འགོད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ནི་དོན་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བེད་སྟོན་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། འདི་གཉིས་བྱང་དུ་སྒྲེལ་ན་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བརྗོད་པ་ཞེས་ཟེར། སྐྱབ་ཐབས་འདི་བེད་སྟོན་དུས་མཉམ་འདོག་དགོས་ས་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། གཞུང་ལུགས་སམ་དོན་དངོས་ཁོ་ན་དྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དབྱེ་

ཞིབ་ཡག་པོ་བྱ་དགོས། འོན་ཏེ་དངོས་དང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱ་
 ཆ་བྲངས་རྩིས་ད་དུང་གང་གཟབ་གཟབ་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་ནམ་གནས་ལུགས་
 བརྗོད་དགོས། གནས་ལུགས་བརྗོད་པ་གནད་ལ་འཕྲིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན།
 ཚུལ་ཡིག་ལ་ད་གཟོད་གོ་སྐོན་སྒོ་འགྲུགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་པ་རེད། གཤིབ་
 རྒྱར་ཀྱི་ཐབས་ནི་འགལ་བ་ལྟག་སྟོན་དུ་རྒྱར་པའི་བྱ་དངོས་གཉིས་སམ།
 ཡང་ན། ཐ་དད་དུ་རྒྱར་པའི་བྱ་དངོས་གཉིས་བསྐྱར་ནས་གནས་ལུགས་
 བརྗོད་པ་ལ་ཟེར། དཔེ་འདོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ནི་འདྲ་མཚུངས་སུ་རྒྱར་པའི་
 བྱ་དངོས་གང་རུང་བྲངས་ཏེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་སྐབས་གཞན་དུ་རིགས་
 བསྐྱེ་བའི་ཐབས་ཞེས་ཀྱང་སྣང་།

གཉིས། དགག་སྒྱབ་ཚྭ་ཡིག་འབྲི་བར་དོ་སྒྱུར་བྱ་དགོས་པའི་ སྒྲུབ།

༡ ཁ་བྱང་ལ་མཆར་ཉམས་ལྡན་དགོས།

ཁ་བྱང་ནི་ཚྭ་ཡིག་གི་མིག་ཡིན་ཟེར་སྟེ་ཡོད་ཅིང་། ཚྭ་ཡིག་གི་ནང་
དོན་གཙོ་བོར་བྱིས་སྟོན་བྱེད་པའི་གྲུབ་ཆ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན། ཁ་བྱང་ནི་ཚྭ་
ཡིག་གི་སྒྲིག་གཞིའི་ཆེས་མགོ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ཚྭ་ཡིག་གི་ཁ་བྱང་
བཟང་མིན་གྱིས་ཐད་ཀར་དུ་ཚྭ་ཡིག་དེ་ལ་ལྟ་འདོད་མིན་གྱི་སེམས་
ཁམས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན། དགག་སྒྱབ་ཚྭ་ཡིག་ལ་ཁ་
བྱང་འགོད་པའི་ཆ་བའི་རེ་འདུན་ནི་ཡང་དག་ཅིང་། གནད་ལ་ཁེལ་བའི་
མང་གཞིའི་སྟངས་མངོན་གསལ་དོད་ཅིང་ཉམས་སྟོན་བཞིག་ཡོད་ཅི་ཐུབ་བྱེད་
རྒྱ་དེ་ཡིན་ཏེ། གསལ་པོར་བཤད་ན་ཆོག་ཀྱང་ཁོང་དོན་གསར་ལ་སྣང་
བརྟན་ལྡན་ཁོང་མཉམ་ཁུར་སྟོང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། མདོར་བསྟུས་
ནས་བཤད་ན། ཁ་བྱང་གིས་སྟོག་མཁན་ལ་ལྟ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་སྟོང་རྒྱས་
ཤིང་གཞན་ལས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་སྟེར་རྒྱས་པ་བྱུང་ན་ཏེ་ཅང་
ལེགས་པ་ཡིན།

དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་ཁ་བྱང་ནི་གཞུང་དོན་གྱི་བྱད་ཚེས་དང་མཐུན་
 དགོས་པའི་སྒྲུང་བྱ་བཏོན་ཡོད་ཅིང་། སྒྲུང་བྱ་ལྟར་བྲིས་ན་མི་ནམས་ཀྱིས་
 ཁ་བྱང་ལ་བལྟས་མ་ཐག་དུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོར་རྟོགས་སྐྱབ་
 པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་དུ་སྟོག་མཁན་ནི་ཁ་བྱང་ལས་ལྟ་བ་མངོན་གསལ་
 མཆོན་ཡོད་པའི་ཚྭ་ལ་ཏ་ཅང་དགའ་བ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཁ་བྱང་
 དེ་རིགས་ལ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་གྱི་བྱད་ཚེས་ལྟན་ཞིང་། ཚྭ་ཡིག་གི་
 རང་དོན་ཕྱི་ལ་པོ་གཅིག་བསྐྱུས་སྟོས་ཕྱིར་སྟོ་བྱས་ཡོད་པས་ལྟ་བའི་དུས་སུ་
 དེ་མ་ཐག་དུ་གནད་ལ་ཁེལ་བའི་ངང་ཚྭ་ཡིག་དེའི་རྩ་བའི་ནང་དོན་ཁོང་
 དུ་ཆུད་པ་རེད།

༡ མགོ་འཁྱུགས་རྒྱུ་ལ་ཡིག་སྐད་དགོས།

རྒྱལ་ཆེན་གྱི་ཚྭ་རིག་སྐྱབ་བ་ཀོར་ཁི་ལགས་ཀྱིས། “ཚྭ་ཡིག་གི་མགོ་
 ཚྭ་པ་ནི་སྐྱུ་དབྱངས་ཀྱི་དབྱངས་རྟགས་གཏན་ཁེལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་
 ཞིང་། དབྱངས་ཕྱི་ལ་པོའི་དབྱངས་རྟ་ནི་ཁོས་བྱིན་པར་མ་ཟད་ཚྭ་མཁན་
 ཀྱིས་བྱས་པ་རྩལ་སྐྱུགས་བྱེད་སའང་དེ་ཡིན་” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་མགོ་ཚྭ་དུས་སྤྱིར་བཏང་དུ་བྱང་བ། ལྟར་བ།
 འཕྱོར་བ་གསུམ་ལ་དོ་སྣང་ནན་མོ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་བ་ཟེར་བ་ནི་དོན་
 མེད་ཀྱི་ཉོག་བཤད་མང་པོ་མེད་པར་ཆོག་ཀྱང་དོན་འདུས་སྟོས་ཆན་པར་
 སྐྱབ་པ་བྱས་ཏེ་གཞུང་དངོས་ལ་འདྲིན་དགོས་པ་དེ་ཡིན། མགོ་ཚྭ་པའི་
 ཆན་པ་བྱང་ན་འབྲུག་མགོ་སྐྱུལ་མཁུག་གི་སྟོན་ལ་གཡོལ་སྐྱབ་པར་མ་ཟད།

ཆེག་ཉུང་བྱ་ཆོན་པར་གྲུབ་པ་བྱས་ཏེ་ནང་དོན་གྱི་གལ་ཆེན་རང་བཞིན་
 འབྱར་དུ་ཐོན་སྐབ་པ་ཡིན། ལྷན་བ་ཟེར་བ་ནི་གཞུང་དོན་ལ་གང་ལྷན་ངང་
 གཞུག་དགོས་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཆེག་ཉུང་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚྭ་ཡིག་
 གི་ཚ་བའི་ལྷ་བའམ་བསྐྱབ་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་དགོས། རྒྱ་མཆོན་ནི་སྐར་
 གངས་རྒྱག་པའི་ཆོད་གཞིའི་ནང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་གསལ་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོན་
 པ་ཡོད་པས། མགོ་ཚྭ་པའི་ཆོན་པས་བསྐྱབ་བྱ་གཏན་ཁེལ་བྱས་པས་ལྷ་
 བ་མི་གསལ་བ་དང་། སྤང་གཞི་འཆོལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཆེན་པོའི་སྐོར་
 མི་འབྱུང་བ་ཡིན། འཕྱོར་བ་ཟེར་བ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་
 དེ་ཡིན་ཞིང་། མགོ་བརྩམས་པ་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་དོན་ནི་
 ལྷ་མཁན་གྱི་སེམས་འགྲུགས་པར་བྱེད་པ་བག་ཆགས་བཟང་པོ་ཞིག་འཛོག་
 པའི་ཆེད་ཡིན། ཚྭ་ཡིག་མགོ་བརྩམས་པ་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡོང་ཆེད་
 དུ་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་དང་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་བརྗོད་གཞིར་བྱས་ཏེ་
 བསྐྱབ་བྱ་བྱངས་ཀྱང་ཆོག་པ་ཡིན།

༡ དོན་ཆོན་བར་མའི་མགོ་མཛུགས་གི་ཆེག་འབྲི་བར་དོ་སྣང་བྱེད་ དགོས།

དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་གི་སྒྲིག་གཞི་ཆགས་དམ་མིན་དང་། གོ་རིམ་གསལ་
 པོ་ཡིན་མིན། བསྐྱབ་རིམ་འོས་འཛམས་ཡིན་མིན། རྒྱབ་བྱེད་དཔེར་མཆོན་
 ལྡན་མིན་བཅས་ཆང་མའི་གནད་འགག་དེ་དོན་ཆོན་བར་མ་བྲིས་པར་
 བལྷ་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲིག་གཞི་དང་གོ་རིམ། རྒྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱབ་

རིམ་བཅས་ཚང་མ་ནི་དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་བཟང་མིན་གྱི་ཞིབ་པའི་ཚད་
འངལ་ས་ཡིན་པས། དགག་སྒྲུབ་ཚྭ་ཡིག་འབྲི་དུས་གང་ནུས་སྒོས་ཚད་
གཞི་འདི་དག་དང་བསྟུན་ཅི་ཐུབ་བྱེད་དགོས།

རྒྱན་མཐོང་གི་དབྱད་བརྗོད་བྱེད་པའི་ནམ་པ་ནི། ཐོག་མར་བསྒྲུབ་བྱ་བྱེ་
བྲག་པའམ་གོང་འོག་སྒྲེལ་ནུས་པའི་བར་བཀལ་གྱི་ཆོག་འབྲི་དགོས་པ་
དང་། བར་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་དཀྱིལ་སྒྲིང་དུ་བཟུང་ནས་འོས་ཤིང་
འཆམས་པའི་དོན་དངོས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་དངོས་
ཡོད་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་གང་ཞིག་བཅས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་དབྱད་བསྟར་
བྱེད་དགོས། མཚུག་མཐར་དབྱད་བརྗོད་ཀྱི་ནང་དོན་དང་སྒྲེལ་ཏེ་སྒོམ་
ཆོག་ཚུང་བ་མདོར་བསྟུས་ཤིག་འབྲི་བ་བཅས་བྱེད། དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་
མགོ་ཡི་ཆོག་དང་མཚུག་གི་ཆོག་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཚྭ་
ཡིག་གི་འོས་པོའི་དབང་ཅ་སྒྲེལ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཚྭ་ཡིག་གི་འོས་པོའི་དབྱད་
བརྗོད་ཀྱི་བསམ་པའི་འབྲེལ་སོ་ཡང་དེ་ལས་མདོན་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་ཚྭ་ཡིག་གི་སྒྲུབ་རིམ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་གི་འོས་པོའི་ཁྲོད་དུ་སྦྱར་
བཅང་དུ་བདེན་རྒྱུན་བསྟར་བའི་ནམ་པ་སྒྲུད་ན་ཉ་ཅང་ལེགས་ཏེ། གནས་
ལུགས་མང་པོ་ཞིག་ངང་ཕྱོགས་དང་། རྒྱུག་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ནས་བརྗོད་ཆོ་
དབྱད་བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཆགས་དམ་པའི་སྒྲང་བྱ་དེ་ཕལ་ཆེར་འབྲུབ་ཐུབ་པ་
རེད།

༤ དཔེ་མཚོན་ཅན་དང་སྐྱབ་བྱེད་གསར་པ་འགོད་དགོས།

བསྐྱབ་བྱ་ནི་དགག་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིག་གི་སྒྲ་སྟོག་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱ་བྱེ་བྲག་
པ་ནི་སྒྲ་སྟོག་དེ་ཉིད་འདེགས་བྱེད་གི་རུས་སྒྲུལ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་
ནི་དགག་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིག་གི་ཤ་དང་བྱངས་ཁྲག་ཡིན། མི་ཞིག་ལ་ང་ཚོ་དར་
ཁིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་འབྱོར་ས་དགོས་ན་རྣམ་ཤེས་དང་རུས་སྒྲུལ་
ཡོད་པ་ལས་ཤ་ཁྲག་མེད་ན་མི་ཚོག་པ་བཞིན་དུ། དགག་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིག་
ཅིག་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཚུལ་དུ་
འབྱོར་ས་ཐབས་མེད་པས། དེ་ལ་ངེས་པར་དུ་དཔེ་མཚོན་ཅན་དང་སྐྱབ་
བྱེད་གསར་པ་འགོད་དགོས།

དཔེ་མཚོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་བྱ་དངོས་གྱི་རང་བཞིན་ངོ་མ་སྒྲ་ལྟ་དུ་མཚོན་
རུས་གིང་། འཕྲས་ཚབ་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་དོན་དག་དང་ལེགས་བཤད་
སོགས་འགོད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེའི་ཐོག་མའི་ཆ་ཞུན་ནི་དོན་དངོས་
ཡིན་པ་མ་ཟད། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་དགོས་པ་དེ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་ད་དུང་སྐྱབ་བྱེད་གདམ་གསེས་བྱེད་དུས་རྒྱུ་
དོར་གསར་སྟོད་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ། དེང་དཔེ་མང་ཁིང་གནའ་དཔེ་ཉུང་ན་
བཟང་། སྟོན་བཤད་བཤད་པའི་ཁ་ཤགས་གིག་དུ། “ཁྱོད་གྱི་སྟོན་བཤད་དེ་
གནའ་དང་མའི་སྟོན་བཤད་རུལ་བ་ཞིག་རེད། བཤད་མཁན་གྱི་སྒྲོར་ལོས་
ཡོང་སྟེ་ཉན་མཁན་གྱི་སྒྲོར་ཡང་ཡོང་བར་འདུག” ཅས་ཟེར་བ་བཞིན་དུ།
སྟོན་གྲོགས་འགའ་རེས་ཚུལ་ཡིག་འབྲི་དུས་སུ་དཔེ་མཚོན་རང་བཞིན་གྱི་
སྐྱབ་བྱེད་སྒྲོར་བཟུང་ཡོད་པ་སྟེ། སྟོན་བྱོན་དམ་པའི་གསུང་ཆོག་འགའ་

དང་ས་སྐྱུ་ལེགས་བཤད་ལས་དོན་ཆེན་འགའ་ཤས་ཟས་ནང་ལ་ཚུ་བཞིན་
 གང་དུ་ཡང་སྐྱར་ཆོག་པ་བྱེད་ཀྱིན་འདུག། དོན་ངོ་མར་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་
 གྲང་དཔེ་མཆོན་ཅན་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། ལྷ་མཁན་གྱིས་གྲང་སྒྲོར་ཡོང་བ་
 ཡིན་པས་ཡིད་འགྲགས་པའི་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཁར་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་
 ཁྱོད་ལ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ཤེས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་རྟོགས་འགྲོ་བ་ཡིན།
 དེ་བས་སྐྱབ་བྱེད་འདེམས་པའི་དུས་སུ་ཡང་གཞན་ལ་མེད་ཅིང་ང་ལ་ཡོད་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། ཁོ་ལས་ངའི་སྐྱབ་བྱེད་ད་ལྟའི་དོན་དངོས་
 ཡིན་པ་དང་། རྒྱས་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་བཅུད་གསར་ཞིང་ལྷ་འདོད་པའི་
 བྱང་ཆོས་ལྡན་པ་ཡིན།

༥ མཇུག་བསྐྱེད་པ་ལེགས་དགོས།

མཇུག་སྐྱད་པ་ནི་ཚྭ་ཡིག་གི་ཡོད་པའི་ནང་དོན་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བའི་
 དགོས་ངེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། ཚྭ་ཡིག་གི་སྒྲིག་གཞིའི་བྱབ་ཆ་གཤམ་
 ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཚྭ་ཡིག་རིང་ཐུང་ཅི་ཞིག་འབྲི་ཡང་ཐོག་མར་རི་ལྟར་
 མཇུག་བསྐྱེད་བའི་ཐད་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་ཏེ། མཇུག་བསྐྱེད་ཚུལ་ཐག་
 གཅོད་ལེགས་པོ་བྱས་ཆོ། རི་ལྟར་མགོ་ཚྭ་པ་དང་བར་དུ་རི་ལྟར་བཀོད་
 སྒྲིག་བྱེད་པ་སོགས་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་འཁྱོངས་སྐྱབ་པ་རེད། དགག་སྐྱབ་
 ཚྭ་ཡིག་གི་མཇུག་སྐྱད་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གཙོ་པོ་འབྱར་དུ་ཐོན་
 དགོས་པར་མ་ཟད། ཚྭ་ཡིག་གི་ཡོད་པའི་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྐྱད་དགོས་པ་དང་།
 ཚྭ་ཡིག་གི་ཡོད་པའི་སྒྲིག་གཞིའི་ལྷ་རྒྱུ་འཕྲོད་ཅིང་འབྲས་ཆང་རང་བཞིན་

མངོན་གྱིན་ཡོད་ཕྱིར། གང་བྱང་དུ་མཆུག་རྫོགས་ཐབས་བྱེད་པ་འཕམ་འབྲེལ་
 མེད་ཁ་སྟོན་བྱེད་པ་སོགས་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་། གཞན་ཡང་དགག་
 གྲུབ་ཚེས་ཡིག་གི་མཆུག་སྟུང་གི་ཆོན་པ་ནི་རང་ཉིད་གི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཐག་
 གཅོད་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་བསྟུས་ངང་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡིན་
 པས། སྐད་ཆར་ལྷགས་ཡོད་ཅིང་མགོ་མཆུག་བར་ལ་གཞིགས་འདེགས་
 སྟབས་ལ། ཉམས་སད་རང་བཞིན་དང་སྒྲུལ་ལྷག་རང་བཞིན་ལྷགས་དྲག་
 ལྟན་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་རྟུས་པ་ཚལ་སྒྲུགས་བྱ་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །

༦ རྫོང་བྱེད་ཆིག་གི་རྩ་ཀྱང་འབྲོད་ཅིང་གནད་དུ་ཁེལ་དགོས།

རྫོང་བྱེད་གི་ཆིག་ཅི་འདྲ་ཡིན་པ་ནི་སྐར་གྲངས་རྒྱུ་པའི་ཆོད་གཞི་གཙོ་
 གས་ཤིག་ཡིན། དགག་གྲུབ་ཚེས་ཡིག་གི་སྐད་ཆ་ནི་ཁ་གསལ་ཁིང་གནད་
 དུ་ཁེལ་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པར་མ་ཟད། ལྷགས་ཡོད་ཅིང་གསོན་ཉམས་
 ལྟན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་དགོས། ཡིན་ན་ཡང་། སྟོབ་ཁྲོགས་ལ་ལས་དགག་
 གྲུབ་ཚེས་ཡིག་འབྲི་དུས་ཀྱང་ཆིག་གི་མངོས་ཆ་ཁོ་ན་ཅམ་ལ་མགོ་འཁོར་ཏེ།
 རྫོང་བཤད་ལུང་པ་གང་བྱས་འདུག་ཀྱང་གནད་དོན་ཅི་ཞིག་ཐག་གཅོད་
 བྱས་པ་སྟོན་རྒྱ་མི་འདུག་པ་འཕམ། ཡང་ན། དོན་ངོ་མར་དོན་དག་ཅི་ཞིག་
 རྫོང་གྱིན་པ་ཡང་ཤེས་མི་སྟབས་པའི་ཆོད་དུ་འདུག་པ་དང་། ཡང་། སྟོབ་
 ཁྲོགས་ལ་ལས་ཚེས་ཡིག་གི་ནང་དོན་གྲིས་པ་བྱང་འཁྱོངས་ཡོད་ན་ཡང་
 རྫོང་བྱེད་གི་ཆིག་གི་རྩྱུར་བ་ཞན་ཁིང་། ཐ་ན་བར་སྟོད་ཀྱི་གཞུང་ལྟར་
 ཆིག་རྩྱུར་སྟེལ་མི་མཁས་པར་ཚེས་ཡིག་གི་མགོ་ནས་མཆུག་བར་དུ་ཆིག་

གྲུང་ཞིང་སྤྱོད་དང་། དང་སྤྱོད་ཁོ་ནས་ཁིང་ས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་
 འབྱུང་གིན་འདུག་པས། དགག་སྤྱོད་ཚོམ་ཡིག་འབྲི་དུས་ཀྱང་ངེས་པར་
 བརྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དང་བསྐྱུན་ཏེ་འབྲི་དགོས་པར་མ་ཟད། དོན་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་
 སྤྱོད་ཀྱིས་ཤིང་ཉིང་བསྐྱུས་ཡིན་པ་དང་། ད་དུང་ཆོག་གི་ཀྱིས་སྤྱོད་པས་འདོན་
 ཕྱིར་གཏམ་དཔེ་དང་ལེགས་བཤད་སོགས་དངས་ཏེ་ཁྱེན་སྤྱོད་གང་འགབ་
 བྱས་ན་ཏུ་ཅང་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ། དགག་སྒྱུར་རྩོམ་ཡིག་གི་རྩོམ་དཔེ་ཡག་པོ་འགའ།

༡ བ་ཡུལ།

རང་རེའི་བོད་སྐད་དུ་མ་ཡུལ་ཞེས་པའི་མིང་འདིའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་མི་
རིགས་གཞན་ཚང་མ་དང་འབྲ་བར་རང་ཉིད་གང་དུ་སྐྱེ་སའི་ཡུལ་དེ་ལ་
གོ་དགོས་པ་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། མིང་འདིའི་འཇུག་
ཡུལ་གྱི་བྱབ་ཁོངས་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་མེད་ཆོར་
མེད་ངང་མ་ཡུལ་བོར་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་མི་སྟོར་ཞིག་ཀྱང་སྤང་བས། ངས་
དེའི་སྟོར་ནས་ཅུང་ཙམ་ཁྱེད་འདོད་བྱུང་།

(དུས་ཚན་འདི་ནི་ཙོམ་ཡིག་གི་མགོ་འཇུག་སྟེ། བ་ཡུལ་ཞེས་པའི་མིང་འདི་ལ་འགྲེལ་
བརྗོད་ཀྱི་ལམ་ནས་ཙོད་གཞི་ལྟེན་བཞུགས་པའི་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཏེ་བསྒྲིབ་བྱ་གསལ་
འདོན་བྱས་ཡོད། རེ་རེ་བཞིན་ངོས་བཟུང་ན། སྐབས་འདིར་མ་ཡུལ་ནི་ཙོད་གཞི་ཡིན།
མ་ཡུལ་ཞེས་པའི་མིང་གི་འཇུག་ཡུལ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་མེད་ཆོར་མེད་
ངང་མ་ཡུལ་བོར་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་མི་ཡོད་པ་བསྒྲིབ་བྱ་ཡིན། ལྷག་པར་དུ་མི་སྟོར་ཞིག་
གིས་མ་ཡུལ་འབོར་གྱིན་ཡོད་སྟོར་བརྗོད་པ་འདིར་མྱོག་པ་པོར་ཅིའི་བྱིར་མི་སྟོར་ཞིག་
གིས་ཤེས་མེད་ཆོར་མེད་ངང་མ་ཡུལ་འབོར་གྱིན་ཡོད་དམ་སྟེ་ནས་ཙོམ་ཡིག་མྱོག་

འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས། ཚུམ་ཡིག་གི་མགོ་འཇུག་ས་ཚུལ་འདིར་སྒོ་ག་
པ་པོར་སྒོ་བ་སྒོར་བའི་སྐུལ་ཤུགས་ལྡན་པས་ཚུམ་ཀྱི་མགོ་བཅུགས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས།)

ཐོག་མར་ངས་ས་ཡུལ་ཞེས་པའི་མིང་འདིའི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་བྱུང་ཁོངས་ལ་
རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་ཡོད་པ་དོ་སྤྲོད་ཅིག་བྲ། གལ་སྲིད་ཁྱོད་རང་ཉིད་སྐྱེ་སའི་གྲོང་སྡེ་
དང་ཁ་བྲལ་ནས་ཕྱིར་འཁོར་ཏེ་བལྟས་ན་ས་ཡུལ་ནི་གྲོང་སྡེ་རྒྱུང་རྒྱུང་དེ་
ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན། ཡང་། ཁྱེད་རང་རྫོང་ཁག་མི་གཅིག་པའི་ཡུལ་
གཞན་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། མི་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་ས་ཡུལ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། གོ་མས་གཤིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐོག་མར་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ལ་
རང་ཉིད་སྐྱེ་སའི་གྲོང་སྡེ་རྒྱུང་རྒྱུང་དེ་གང་དུ་གཏོགས་པའི་རྫོང་དེ་འཁོར་
ཡོང་བ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཡང་། ཁྱེད་བཅའ་བྱུང་བའི་ལམ་
དུ་ཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་སྐྱར་ཆོ། ཕྱིར་འཁོར་ནས་
བལྟས་ན་ས་ཡུལ་ཞེས་པ་ས་ཡུལ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན། ཁྱོད་ཀྱི་མི་ཆེ་ཡི་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱིས་ས་ཡུལ་ཞེས་པའི་འདུ་ཤེས་
འཛིན་སྐྱབས་ལའང་ཤན་ཤུགས་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཐེབས་ཀྱི་
ཡོད་པ་ནི་གོར་མ་ཆག་གོ། །དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། ས་ཡུལ་དང་རྒྱུང་ཐག་རི་
ལྟར་རིང་ན་དེ་ལྟར་བཟང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་དུ་བརྫོང་
འདོད་པའང་དེ་ཡིན།

(ཆེན་པ་འདིར་ས་ཡུལ་ཞེས་པའི་མིང་གི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་མི་ཆེའི་འགྲུལ་བཞུད་
དང་བསྐྱོན་ནས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དཔེར་བཞག་ནས་བསྐྱབས་ཡོད།
བསྐྱབ་བྱ་ནི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་གི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། སྐྱུབ་བྱེད་ནི་མི་ཆེའི་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱི་

རྒྱུད་རིང་མུང་གི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་དང་བསྐྱོངས་ནས་ས་པ་ཡུལ་ཞེས་
 བའི་མིང་འདིའི་འདུག་ཡུལ་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པར་བསྐྱབས་ཡོད་པ་
 དེ་ཡིན། སྐྱབ་ཐབས་ནི་དཔེ་འཛིན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཡིན་པ་གོ་སྟེ། མཐུག་གི་“དེ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ག་ཤམ་དུ་བརྗོད་འདོད་པའང་དེ་ཡིན་” ཞེས་བའི་ཆོག་འདིའི་རྩོམ་ཡིག་ལ་གོ་
 རིམ་གསལ་སོ་ཡོད་པར་བྱས་ཡོད།)

རྒྱུད་ཆ་བྲང་པོར་བརྗོད་ན། ང་ཆོ་སྐྱབས་བཅོལ་ནས་ཡང་བཅོལ་དུ་གྱུར་
 བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྱོད་ས་ཡུལ་འབོར་གྱིན་པའམ་བརྗོད་གྱིན་པའི་གནས་
 ཚུལ་ཐབས་རྟགས་ཤིག་ལྟག་དང་ལྟག་བཞིན་འདུག་ མི་བདེན་པར་འདུག་
 སྟམ་ན། ཁྱོད་གྱིས་གཟབ་ནན་གྱིས་སོམས་དང་། རྩལ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱབས་
 བཅོལ་དུ་སོང་བའི་སྐྱན་ཆུ་སྒྲོར་ཞིག་ཕྱིར་གནས་འདིར་སླེབས་ན། ཁ་ནས་
 བརྗོད་པ་ནི་ང་ཆོ་ཨ་རིམ། ང་ཆོ་ཆུ་རན་སེའི་རྒྱལ་ས་ནས་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱུད་ཆ་ཞིག་རྒྱན་པར་གོ་ཡོང་བ་མིན་ནམ། དེ་ལས་ཀྱང་ཆ་བས་ཆེ་བ་ནི།
 སྐྱབས་བཅོལ་ཡང་བཅོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཁོ་ཆོའི་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱུད་གྱིས་ཡིད་
 དུ་འོང་བའི་ས་རྒྱུད་འདི་ངག་ནས་མི་ཐོན་པ་དེ་ཡིན། དེས་ན། བོད་རྒྱུད་
 མི་ཤེས་པའི་བོད་མི་ཞིག་བོད་ཡུལ་དུ་སླེབས་ཀྱང་ས་ཡུལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཤིག་
 སྐྱེ་སྲིད་དམ།

(དུམ་ཚན་འདིར་དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་ཏེ་ས་ཡུལ་འབོར་གྱིན་
 བའི་མི་ཡང་ཡོད་པ་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད།)

གལ་སྲིད། ང་ཆོ་ཆང་མ་ས་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ས་
 རྒྱུད་བརྗོད་འགྲོ་བའི་དཀའ་ངལ་མི་འཕྲད་ལ། ཡ་རབས་ཀྱི་གོམས་གཤེས་

བཟང་པོ་འང་རང་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇགས་ཡོང་། དེ་དག་ནི་གཞན་གྱིས་
ཁྲིད་ནས་ཡོང་བ་ཞིག་དང་རྒྱ་ཁོར་གྱིས་ཉེ་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
པ་ཡུལ་གྱི་ཕང་བ་ནས་འཆར་བའི་མི་ལ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

(དུམ་ཚན་འདིར་པ་ཡུལ་ནི་མ་ཡུམ་ཇི་བཞིན་ཀྱན་སྲོད་བཟང་པོ་དང་སྟོན་སྟོན་གྱི་
བསམ་སྒྲོ་སྟོབ་མཁན་ཡིན་པ་བསྟུན་པས་ཡོད།

སྟུན་སྒྲུབ་ལགས། དེས་ན་པ་ཡུལ་ན་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཁོར་བུའི་
རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་སྟེ། ཀན་བཀྱར་རྒྱུད་བྱམས། གཅིག་པན་གཅིག་
གྲོགས་སོགས་བསམ་བཞེད་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་མ་བསྟེལ་བ་
གནང་རོགས།

(དུམ་ཚན་འདི་ཚུམ་ཡིག་འདིའི་མཁུག་སྟོམ་སྟེ། པ་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པ་
བསྟན་པའི་ཁོར་ལ་ཚུམ་ཡིག་གི་བསྟན་དོན་ཁ་ཇི་གསལ་དུ་བཏང་ཡོད།)

༡ བདག་གི་དགེ་ཀན།

དགེ་ཀན་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། སྦྱིད་ལྷག་
ཆེ་བའི་དགེ་ཀན། ཁོག་རྒྱ་དོག་པའི་དགེ་ཀན། ང་རྒྱལ་ཆེ་བའི་དགེ་ཀན།
ཁོ་སྤྲུལ་ངང་རྒྱུད་ཐུང་བའི་དགེ་ཀན་སོགས་མང་པོ་ཞིག་མཆིས་ཀྱང་།
ངས་ཁྱོད་ཆོ་ལ་ངོ་སྟོན་བྱེད་འདོད་པ་ནི་དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ལས་སོན་མེད་
པའི་བཟང་ཆ་ཀྱན་འཛོམས་ཀྱི་བདག་གི་དགེ་ཀན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་

ཡིན།

དགེ་ཀན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ནི་ཕྱི་རི་ནམ་པ་ཏ་ཅང་སྟིང་རྩེ་པས་སུས་
མཐོང་ཡང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་གི་ནམ་པ་མཛེས་པ་དགས་
པས་ངས་དཔེ་མཚན་འོས་ཤིང་འཆམས་པ་ཞིག་རྟེན་གྱི་མི་འདུག་མོད།
ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་འགའ་བཅོམ་རྒྱ་ཡོད། གཅིག
ཁོང་ཆེས་ཐོག་མར་ང་ཚོའི་སློབ་གྲུ་ཐེབས་དུས་ས་རྒྱས་དགེ་ཀན་གྱིས་
སློབ་ཁྲིད་བཤད་མཚམས་ཆད་མོང་། ཁོས་སྟེུ་ཁུང་བརྒྱད་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་
བལྟས་ནས་ཏད་འདུག ང་ཚོས་མཉམ་འདྲིལ་དུས་བུ་མོ་ཞིག་སློབ་གྲུའི་སྟོ་
ཆེན་དུ་འཇུག་ནས་རྒྱ་རོང་གི་འདུག་ལ། བྱིས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བསྐྱར་
ནས་རོང་གི་འདུག ངས་ཐོག་མར་བརྟན་འཕྲིན་ཁང་ཞིག་ན་བྱ་བ་གཉེར་
གྱིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་དགའ་བའི་བུ་མོ་ཞིག་རེད་བསམ་བྱུང་། གཉིས། ཁོང་
ཁོམ་གཞུང་དུ་ཐེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ལ་མི་བལྟ་བའི་མི་གཅིག་ཀྱང་
མེད། ལ་ལས་བུ་མོ་འདི་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་འདྲའི་གཙང་བ་ལ། ཨ།
དེ་འདྲའི་གྲ་དག་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། ཐོགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱན་པར་
ཁོང་གི་རྩིས་རིང་འདེད་བྱེད་པ་རེད། ཀན་པ་ཚོས་ཅི་འདྲའི་བུ་མོ་ཚོགས་
བསགས་ཅན་ཞིག་རེད་ཨང་། ལྷ་མོ་ས་ལ་བབས་པ་འདྲ་ཟེར་བཞིན་མིག་
གིས་སྒྲེལ་མ་བྱེད་པ་ལ་དཔེ་ཞིག་སྦྱར་ཤེས་གྱི་མི་འདུག གསུམ། ཐེངས་
ཤིག་ལ་གོང་རིམ་ནས་ཆེད་མངགས་གྱི་ལས་བྱེད་གཉིས་མངགས་ཏེ། ང་ཚོ་
སློབ་གྲུའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་གནས་རྒྱུ་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱེད་པར་འོང་། སློབ་
གྲུས་ཆེད་དུ་ང་ཚོའི་འདྲིན་གྲུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱས། ལས་བྱེད་གཉིས་པོ་
སློབ་ཁང་དུ་འཇུག་ནས་ཁོང་མཐོང་བ་ན་གཅིག་གིས་ལག་གི་ཡོ་བྱད་ས་རུ་

ཟགས་ཤིང་། རྗེས་མ་དེ་དར་ཅིག་ལ་ཉང་ནས་ནང་དུ་འཛུལ་མ་ཐུབ། ནང་
 དུ་ཡོང་བའི་ཆོ་གོམ་པ་ཡང་འཁྱོར་གྱིན་འདུག་ལ། སློབ་སྦྱོར་དེའི་རིང་ཁ་
 གདངས་ནས་མིག་མི་རྡོལ་པར་དགོ་ཆུན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོར་ཅེར་ནས་
 བསྐྱད་པས་ང་ཆོ་ཆང་མ་གད་མོ་བགད་པ་ཡིན།

དགོ་ཆུན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ནི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་གཞོན་
 བྱ་མ་ཞིག་ཡིན། ངས་འདི་ལྟར་བརྗོད་ན་ཁྱོད་ཡིད་ཆེས་མི་སྲིད། དེར་
 བརྟེན། ངས་རྒྱ་མཚན་འགའ་ཞུན་བསམས་བྱུང་། གཅིག་ ཁོང་ང་ཆོ་
 འཛིན་གྱའི་བརྗོད་སློང་དགོ་ཆུན་དུ་གྱུར་པ་ནས་བཟུང་ང་ཆོ་འཛིན་གྱ་བརྗོད་
 སློང་གི་ཆེས་རྗེས་ལུས་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་གི་མཛད་སྒྲིལ་བར་མ་ཟད། སློབ་
 གྱའི་དུས་དེབ་གི་ཚོམ་སྒྲིག་པའི་འགན་འཁུར་བ་གཙོ་བོའང་ང་ཆོ་འཛིན་
 གྱའི་སློབ་མ་ཡིན། གཉིས། ཁོང་ང་ཆོ་འཛིན་གྱར་འབྱོར་བའི་ལྷ་བ་གསུམ་
 གི་རྗེས་སུ་དབུས་ཤེས་རིག་ལྟན་ཁང་ནས་ཁོང་ལ་བྱ་དགའ་ཞིག་བསྐྱར་
 བྱུང་། དེ་ནི་ཁོང་གིས་བྲིས་པའི་རྩིས་འཇུག་རིག་པའི་ཆེད་ཚོམ་ཞིག་ལ་
 གནང་བའི་བྱ་དགའ་རེད་འདུག གསུམ། ང་ཆོ་འཛིན་མཆར་ཞིན་ཡིག་ཤེས་
 མཁན་དགོན་པོ་ཡིན། ཞིན་ཡིག་དགོ་ཆུན་མེད་པའི་རིང་ལ་ཁོང་གིས་
 ཁོམ་སྐབས་བཅའ་ནས་སློབ་གྲྭ་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་མར་ཞིན་ཡིག་གི་གསལ་
 བྲིད་བྱེད་པ་མ་ཟད། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཐེབས་པའི་སྐྱུ་མགོན་དག་ལའང་ཁོང་
 མེད་ཆོ་སྒྲེ་ལེན་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་མི་ཐུབ། བཞི། འཛིན་གྱ་གཞན་གྱི་ཆོན་
 རིག་གི་དགོ་ཆུན་སྐབས་ཤིག་རིང་དགོངས་པ་ཞུས་པས། དེའི་ཆོན་ཏུ་ཁོང་
 གིས་འཁྲིད་པ་རེད། ཅང་མ་འགོར་བར་འཛིན་གྱ་དེའི་སློབ་མ་ཡོངས་ཀྱིས་
 སློབ་སྦྱི་ལ་སྦྱོར་བྱ་བྱུང་། དགོ་ཆུན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ཁོ་ཆོ་འཛིན་གྱའི་

དགོ་ཆན་དུ་བཀོད་སླིག་བྱེད་དགོས་ཚུལ་ཐེངས་མང་པོར་ཨུ་ཚུགས་བརྒྱབ།
ཁོང་གིས་རྫོང་བརྟན་འཕྲིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བརྟན་ལམ་བརྟུང་དེ་ལོ་རྒྱུས་
རིག་པའི་འཆད་ཁྲིད་ཅིག་བྱས་པ་ས་གྲག་གནམ་གྲག་དུ་གྱུར། ཁྱོད་ཀྱིས་
ལྷོས་དང་། ཁོང་ནི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་མང་པོར་མཁྱེན་དཔྱོད་རྒྱས་པ་
ཞིག་མ་རེད་དམ།

ཁོང་ནི་ངང་རྒྱུད་རིང་པོ་ཞིག་དང་ཁོག་རྒྱ་ཡངས་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་
གནས་ཚུལ་འགས་ར་འཕྲོད་པར་འགྱུར། གཅིག་སློབ་མ་སུ་ཞིག་གིས་ངེ་
བ་ཅི་ཞིག་ངེས་ཀྱང་ངག་འཇམ་པོས་ལན་འདེབས་པ་དང་། ཐ་ན་ངེ་བ་
གཅིག་ལན་བརྟུ་གངས་ཤིག་ལ་ངེས་ན་ཡང་སུན་སྒྲུང་གི་རྣམ་འགྱུར་ཅམ་
ཡང་མི་སྟོན། གཉིས། ཁོང་གི་མཚན་སྟན་བྱུགས་ཡོངས་ནས་རྒྱས་པས་
དགོ་ཆན་འགས་ཕྲག་དོག་བྱས་ཤིང་། ལ་ཤས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་བསྟོན་
འཇུགས་ཀྱང་ཐེངས་འགར་བྱས་ཀྱང་ཁོང་གིས་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་མི་
གཙོད་པར་མ་ཟད། དེ་དག་མ་ཁོམ་ན་ཁོ་ཆོའི་ཆབ་བྱས་ཏེ་སློབ་མ་ཆོར་སུ་
མཐུད་དུ་དཔེ་འཁྲིད་བྱེད་པ་རེད། གསུམ། བྱིས་བདག་འགའ་རེ་ཡོང་ནས་
དོན་མེད་དུ་སློབ་མ་ཡུལ་དུ་འཁྲིད་པའི་ཆེ། ཁོང་གིས་ཉན་སློབ་པའི་གོ་སྐོན་
སློ་འགྲུགས་ཀྱི་ཁ་ཏའི་ལམ་ནས་བྱིས་བདག་དེ་ཆོ་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ལས་ཁ་
ཚོད་མི་རྒྱག།

དགོ་ཆན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོའི་ལྷག་བསམ་ལ་ངེ་མ་ཉིལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་
མེད་དེ། ད་ལྟའི་དུས་རབས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་དང་གོ་ས་སོགས་ཆ་རྒྱུན་
གང་བཟང་གི་རྩིས་སྟེག་མོད། དགོ་ཆན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ནི་དེ་འདྲ་

ཞིག་མིན། ཁོང་གི་མཚན་སྟོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏུ་རྒྱས་པས་ཆ་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་པའི་སློབ་གྲྭ་གཞན་མང་པོ་ཞིག་གིས་གདན་ཞུ་བྱས་ཀྱང་མ་ཐེབས།
 ཐེངས་ཤིག་ བོད་རིམ་ནས་བརྗེད་ཡོང་སྟེ། ཁོང་མཐོ་སློབ་ཅིག་ཏུ་ལས་
 སྟེ་སྤར་བར་ཁོང་གིས་ད་སློབ་གྲྭ་འདི་དང་ཁ་བྲལ་ན་སློབ་མ་འདི་དག་གིས་
 ཅི་ལྟར་བྱ། ཆ་རྒྱུན་མི་ལེགས་པའི་སློབ་གྲྭ་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་དག་ཀན་ཡག་
 པོ་ཞིག་ཡོད་ངམ། ང་ཅིས་ཀྱང་སྟོན་དགོས་ཞེས་ཡར་ཞུ་བྱས་པར་སློབ་གྲྭའི་
 དག་སློབ་ཡོངས་རྫོགས་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་ནས་མིག་ཚུ་ཤོར་བ་རེད།

ང་ཆོད་སློབ་གྲྭར་དག་ཀན་མང་པོ་ཡོད་ནའང་། དག་ཀན་ཤེས་རབ་དཔལ་
 མོ་ནི་རྒྱ་སྐར་ཁོད་ཀྱི་ཟླ་བ་ཡིན། བྱ་ཕྱག་གིས་བསྐྱོར་བའི་ཨ་མ་ཡིན། ལུན་
 སེལ་གྱི་སྟོན་མེ་ཡང་ཡིན་ནོ།

རྩོམ་ཡིག་གི་དབྱེད་མཆན།

རྩོམ་ཡིག་འདིའི་ཚྭ་གཞི་ནི་དག་ཀན་དཔལ་མོ་ཡིན། ཉོམ་སྟེ་བཟླས་ན་ཚྭ་གཞི་ཞིག་
 ཏུ་མི་སྣང་མོད། རྩོམ་ཡིག་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་དང་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་པ་ཞིག་གིས་རྩོམ་པ་
 པོས་བསྐྱབས་པའི་གནས་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་བསྟན་ཆོ། ད་
 གཞོད་དེ་ཉིད་ཚྭ་གཞི་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཚྭ་བ་ཅི་ཡང་མེད།

དེས་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྩོམ་ཡིག་འདིར་བསྐྱབ་བྱ་འགའ་ཡོད་དེ།
 ཅ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་དག་ཀན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་བཟང་ཆ་ཀྱན་འཛོམས་ཤིག་
 ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། གྲེ་བྲག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་དག་ཀན་ཤེས་རབ་དཔལ་མོ་ནི་ཕྱིའི་
 རྣམ་པ་མཛེས་ཞེས་པ་དང་། ཁོང་ནི་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པའི་གཞོན་ནུ་མ་

ཞིག་ཡིན་པ། ཁོང་ནི་ངང་རྒྱུད་རིང་པོ་ཞིག་དང་ཁོག་རྒྱ་ཡངས་པོ་ཞིག་ཡིན་པ། ཁོང་གི་ལྷག་བསམ་ལ་འང་བྱི་མ་ཉིལ་འབྱུང་ཙམ་ཡང་མེད་པ་བཅས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་འཕྲོར་གཅིག་མཐུད་ནས་བཀོད་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྤྱབ་བྱེད་ཡིན། སྤྱབ་བྱེད་ནི་དོན་དངོས་བྲངས་ཏེ་གནས་ལུགས་བརྗོད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཡིན། ཐོག་མར་ཚུན་གཞི་གཏན་ཁེལ་བྱས་པ་དང་དེ་རྗེས་བསྐྱབ་བྱ་གསལ་འདོན་བྱས་པ། དེའི་རྗེས་ཁ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བའི་གནས་ལུགས་བབྲངས་པ་བཅས་ནི་བསྐྱབ་རིམ་མཐ་བསྐྱབ་ཚུལ་ཡིན།

རྩོམ་ཡིག་གི་མགོ་མཇུག་གཉིས་ཀས་གཅིག་རམ་གཅིག་གིས་བཏོགས་ནས་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་འབྲུར་དུ་ཐོན་པར་བྱས་ཡོད།

༡ དཔེ་དེབ།

དཔེ་དེབ་ལ་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྩོམ་རིག་གི་དཔེ་དེབ་དང་། ལེ་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་དེབ། བྲང་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སོགས་དང་། ཡིག་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད། ངས་འདིར་བརྗོད་འདོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཁྱད་ལྷན་ཡིན།

(དུས་ཚན་འདི་ནི་རྩོམ་ཡིག་གི་མགོ་སྟེ། རྩོམ་ཡིག་གི་བརྗོད་གཞིའམ་རྩོད་གཞི་དཔེ་དེབ་ཡིན་པ་གཏན་ཁེལ་བྱས་ནས་དེ་ལ་རིགས་དང་དབྱེ་བ་དཀར་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པ་རོ་སྤྲོད་བྱས་པར་མ་ཟད་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད་དེ། “ངས་འདིར་བརྗོད་འདོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཁྱད་ལྷན་ཡིན” ཞེས་པ་འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན།)

གཅིག དཔེ་དེབ་ནི་འདུག་རོགས་ཡག་ཤོས་དེ་ཡིན།

དཔེ་དེབ་འདུག་རོགས་སུ་བདམས་པ་ནི་མི་ཞིག་འདུག་རོགས་སུ་བསུ་བ་
དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ། མི་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་རིང་ཁ་ཚྩོད་མི་ཤོར་ན་སང་
ཉིན་ཤོར་འགོ། དེ་རིང་འགྲིག་ཡོད་ཀྱང་སང་ཉིན་མི་འཐོར་བའི་ངེས་པ་
མེད། དཔེ་དེབ་ནི་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་བལྟ་མི་འདོད་ན་མ་བལྟས་
ན་ཆོག་ལ། བལྟས་ནས་མཚམས་བཞག་རྗེས་ཁ་བྱེ་ནས་བཞག་ཀྱང་ཆོག་
འགོ་ཞོར་དུ་བལྟས་ན་འགྲིག་ལ་ཉལ་ནས་བལྟས་ན་འང་འགྲིག་ས། དཔེ་
དེབ་ཀྱིས་ནམ་ཡང་བྱིད་ལ་རྣམ་འགྱུར་གཅིག་ལས་མི་སྟོན། “ང་རང་བེད་
སྟོད་” ཅེས་པ་དེ་ཡིན། རྒྱ་མིས་ཀྱང་(Goethe) འདི་འདྲ་ཞིག་བཤད་ཚུང་
སྟེ། “དཔེ་དེབ་ཡག་པོ་ཞིག་སྟོག་པ་ནི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་མཛའ་བཤེས་ཤིག་
ལ་སླེང་མོལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་” ཟེད།

(ཚན་པ་འདིར་བྱེ་བྲག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཁ་བྱང་གི་ཚུལ་དུ་བཀོད་རྗེས་བསྐྱར་བའི་ཐབས་
ཀྱིས་དཔེ་དེབ་འདུག་རོགས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་བསྐྱབས་པའི་ཁར་མཁས་པའི་གསུང་
ལུང་དུ་བངས་ཏེ་རང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་རེ་བརྟན་དུ་བཏང་ཡོད།)

གཉིས། དཔེ་དེབ་ནི་སྒྲོ་སྒྲུང་གི་འབྲུག་ཁྱད་སྤངས་ཡིན།

བྱོད་སུན་སྒྲུང་འབྲུང་བའི་སྐབས་སུ་དེབ་ཅིག་སྟོགས་དང་སྟུག་བསུལ་ཡོད་
ཚད་བརྗེད་དུ་འདུག་ཐུབ། <<སླིང་གི་སར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུང་>>སྟོགས་དང་།
དཔལ་མཛའས་ཀྱི་གཟི་ཉམས་ཤིག་ཚུང་ཐུབ་ལ། སྐབས་རེར་སྒར་མ་དང་

ལན་རེ་མཛེས་མའི་ཡོན་ཏན་ཡང་མཐོང་ཐུབ། <<ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་>>
 ལྟ་བུའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རིགས་སྒོགས་དང་། རྒྱང་དོར་ལ་མི་ཚོངས་པའི་སྒོ་
 མིག་སྒྲུབ་བར་མ་ཟད། རིག་པ་ནངས་པར་འཆི་ཡང་སློབ་པའི་སྟིང་སྟོབས་
 ཀྱང་སྦྱིན་འོང་། དེ་བཞིན་<<ཐུགས་བསམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་>> སྒོགས་དང་སྒྲ་
 བ་མེད་པའི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གི་འཛིན་སྐྱོང་གི་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ཁྱོད་
 ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་བསྟར་ཡོང་བར་གོར་མ་ཆག དེ་བཞིན་མདོ་སྔགས་ཟུང་དུ་
 འབྲེལ་བའི་གངས་ཅན་གིང་རྟའི་སློབ་འབྲེད་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་སྐྱེས་བུ་
 དམ་པ་ཆོའི་གསུང་ཚོམ་སྒོགས་དང་། ཤེས་མེད་ཆོར་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་སྦྱོན་
 གྱི་ཆ་རིམ་གྱིས་འབྲིབ་ཅིང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཡར་ངོའི་སྒྲ་ལྟར་འཕེལ་བར་
 འགྱུར། དེ་ལྟར་དཔེ་དེབ་ཀྱིས་གནང་བའི་སློབ་སྦྱང་ནི་འཛད་མཐའ་མེད་པ་
 ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་ཟབ་མོ་སློབ་པའི་རྩ་བའང་ཡིན།
 (ཆན་པ་འདིར་དཔེ་དེབ་སྒོག་པ་ནི་སློབ་སྦྱང་འབྱུང་བའི་ཁྱད་སྟངས་ཡིན་པ་སྒྲིགས་དང་ཟུར་
 མང་སོ་ཞིག་ནས་བསྒྲུབས་ཏེ། དཔེ་དེབ་ཀྱིས་ད་གཞོན་རང་ཉིད་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་
 འགྲིད་པ་བསྟན་ཡོད།)

གསུམ། དཔེ་སྒོག་གིས་སྒྲུབ་ཐུག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བྱུང།

དཔེ་སྒོག་རི་ལྟར་མང་སོ་བྱས་ན་ཚོམ་ཡིག་འབྲི་བ་ལ་སོགས་རྒྱགས་མི་ཡོང་།
 སྟོན་བྱོན་དམ་པ་མང་སོས་ཀྱང་དཔེ་སྒོག་མང་སོ་བྱས་པ་ལ་རྒྱས་དེབ་ཐེར་
 དག་ན་གསལ་སོར་འཁོད་ཡོད། གལ་སྲིད་དཔེ་སྒོག་ལ་མི་དགའ་བའི་མི་
 ཞིག་གིས་མགོ་མཇུག་ཆང་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་སྟོན་ཡི་གེ་ཞིག་ཀྱང་འབྲི་མི་

ཐུབ་པས་དཔེ་དེབ་ལྟོག་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཡིན། ལྷག་
 པར་དུ་ཚྫོམ་པ་འདུག་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་སྒྲོམ་མ་དགོས་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
 “དཔེ་དེབ་ཁྱིམ་གྱི་ཐུག་བསྟུགས་ལྟར་ན། སྒྱུ་ཀྱུ་ལྟ་ཡི་སྒྲུལ་དང་མཚུངས། །”
 ཟེར་བ་མ་ཡིན་ནམ།

(ཆན་པ་འདིར་དཔེ་ལྟོག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དཔེ་དུ་མ་བྲངས་ཏེ་བརྗོད་པའི་ཁར་
 མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་བཀོད་ནས་སྒྲུབ་ཤིང་བྱས་པུན་དུ་བསྒྱུར་ཡོད།)

བཞི། མཚུག་སྒྲོམ།

དཔེ་ལྟོག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་མ་རྟོགས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ནི་རྗེས་
 ལུས་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ལ། དཔེ་ལྟོག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་མི་ཤེས་
 པའི་མི་ནི་རྗེས་ལུས་ཀྱི་མི་ཡིན། དེས་ན། ང་ཚོས་རྟག་དུ་དཔེ་ལྟོག་བྱས་
 ཏེ་རང་གི་མི་རིགས་དང་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ལེགས་སྒྲིམ་ཤིག་འབྱུང་བར་
 བཅོལ་རྒྱ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཡིན་ལོ། །

(མཚུག་གི་ཆན་པ་འདིར་ཕྱོགས་བསྟུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དཔེ་ལྟོག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་
 བསྟན་རྗེས་རེ་སྒྲུལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཚྫོམ་ཡིག་གི་བསྟན་བྱ་གཙོ་བོ་སྤང་ལ་འདུད་ཡོད་པ་
 རེད། ད་དུང་གསལ་བཤད་སྟག་མ་ཞིག་ཞུ་དགོས་པ་ནི་ཚྫོམ་ཡིག་འདིའི་དོན་ཆེན་རེ་
 རེ་ཤེས་ཤིག་གི་བསྒྲུབ་བྱ་རེ་རེ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཁ་བྱང་གི་རྒྱལ་དུ་བེད་སྤྱད་ཡོད། བོད་
 ཡིག་གི་ནང་དུ་དགག་སྒྲུབ་ཚྫོམ་ཡིག་འདི་འདྲ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད།)

༤ ར་ཚོས་སྤྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

གོ་ཐོས་ལ། མཚན་ཉིད་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་དགོན་པ་ལ་ལ་རུ། ཚེད་པའི་
སྐབས་སུ་ཡིག་ཆ་ཁས་མ་སྤངས་ཆོ། དམ་བཅའ་བ་ཁྲི་ལས་འདུད་ཅིས་
བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཟེར། སྐད་ཆ་དེས་ངའི་ཡིད་ལ་རང་དབང་མེད་པར་ངི་
བ་ཞིག་བཏོན་བྱུང་། མི་དེ་དག་གིས་ཡང་སྤྱིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་
གཉེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ། ཡིག་ཆའི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་སློབ་གཉེར་བ་དག་ལ་ནི།
ལའེ་རྩུ་ཐོར་སི་ཐེ་ཡིས་“མི་ལ་ལས་ཤེས་བྱ་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་ན་ཡང་། མཐོ་
གལ་ཆེ་བའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་ཤེས་” ཞེས་པའི་མཆུག་འབྲས་དེ་
ཁོ་ན་འཕྲོ་སྤྱོད་ཤིང་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་མི་བྱེད་པ་དག་ལ་
ནི་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་ཤེས་བྱ་གཞར་ཡང་མི་བྱུང་ན། མི་དེས་སློབ་
གཉེར་བྱས་པ་ནི། རང་གི་དབང་པོ་དང་ཁམས་དང་ཤེས་རབ་ཡོད་ཆད་
མི་གཞན་གྱི་དེལ་བསྐྱུགས་ཡོ་བྱད་ཅིག་ཏུ་རྒྱར་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་དོ། །
མི་དེ་རིགས་ཀྱི་སེམས་ནང་དུ། སྡོམ་བྱོམ་མཁས་པ་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་
པོ་དག་དང་འདྲ་ཞིང་། ལེགས་བཤད་བརྩམས་ཆོས་ཀྱང་བཀའ་ལུང་དྲག་
པོ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར། བརྩམས་ཆོས་དེ་དག་སྒྲིག་པའི་ཆེ་ན། རང་ཉིད་ནི་
རྟག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དང་བཀའ་ལུང་གི་འོག་ཏུ་འཛིགས་ཞུམ་མེར་བསྐྱད་དེ་ཁོ་
ཆོས་ཅི་གསུངས་འབའ་ཞིག་ལ་ཉན་པ་ལས་དབུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྟོད་པོ་ཞིག་
ཀྱང་གཏོང་ག་ལ་ཐུབ།

གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། ཁོ་ཡི་

སེམས་ནང་དུ་སྡོན་བྱོན་མཁས་པ་དག་ནི་མཛའ་གྲོགས་ཀྱི་དྲངས་མ་ཡིན་
 པས། ཁོང་ནམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་བཅམས་ཆོས་ཀྱང་སྤྲིང་གཏམ་རིལ་བུ་
 ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས་ན། བཅམས་ཆོས་དེ་དག་སྒྲིག་པའི་ཆེ་ན་ཡང་།
 མཛའ་གྲོགས་ཤེས་རབ་ཅན་ཞིག་དང་སླེང་མོལ་བྱེད་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་
 ཟྱོང་ཐུབ་ཅིང་། རང་དབང་གི་ངང་ནས་ཕན་ཚུན་ལ་ལྟ་ཚུལ་བརྗེ་རེས་ཀྱང་
 བྱེད་ཐུབ་པས། ཁོ་ཆོའི་ནམ་དཔྱིད་ལས་རང་ཉིད་ལ་འོད་སྤང་ཐོབ་ཅིང་།
 རང་ཉིད་ཀྱི་ནམ་དཔྱིད་ལས་ཁོ་ཆོར་ཡང་འོད་སྤང་སྟེར་ཐུབ་པ་ཡིན།

མི་ལ་ལས་ཆོས་གཞུང་ལ་བལྟ་བའི་ཆེ་ལུང་ཁས་ལེན་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
 གཏན་ཆེགས་མང་པོ་སྒྲིག་པར་བྱེད་ན་ཡང་། དེ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་
 བདེན་པ་ལ་བརྟེན་འཛིག་མི་བྱེད་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་དང་། ནང་པ་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཆོས་ལུགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་
 ཆོས་ལ་གཙོགས་འཛིན་མི་བྱེད་པའི་བཤད་ཡམས་ཤིག་རེད།

ངོ་མ་བཤད་ན། སྡོན་བྱོན་མཁས་པས་མཛའ་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་
 ནི་སྦྱིས་བུ་སྤྲིང་སྟོབས་ཅན་ཆོའི་ནམ་དཔྱིད་ལ་རང་ཚུགས་ཆགས་པའི་
 ཕྱིར་དུ་མཛའ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་དེ་ཁོ་
 ནའི་སྒྲས་ཟེན་བསྐྱངས་ཏེ་བསམ་གཞིགས་ཡོད་ཆད་ཀྱི་སྟོ་འགགས་པའི་
 ཆེད་དུ་བཅམས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་བས་རང་ཅག་གི་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེས་
 ཀྱང་། “དགེ་སྟོང་དག་གམ་མཁས་ནམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་བཅད་བརྟུ་
 བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །ཁྲིང་བར་བྱ་
 ཡི་གུས་བྱིར་མིན། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལོས་ཡིན། དེས་ན་དད་པ་ཆེ་མདོག་

གིས་དེ་དག་ལ་བརྟག་དབྱང་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་པོ་དག་ནི།
 དོན་ལ་ལེགས་བཤད་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གི་དགོས་པ་ལྟོག་ཕྱོགས་ནས་
 འཛིན་པའི་རིགས་ལམ་གྱི་ངོ་ལོག་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། མཁས་མཆོག་ཉི་ཟླ་
 འདྲ་བ་ཆོའི་གདོང་ལ་ས་རྩལ་གཡོགས་པའི་ཁྱ་ཚུགས་མཁན་པོ་སྐོར་ཞིག་
 གྱུར་རེད།

མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། ལུང་གི་སྒྲས་ཟེན་གཅིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཡང་རང་
 སྟོག་འབེན་དུ་འཛོག་མཁན་དེ་དག་ནི་གྲུབ་མཐའ་གང་དང་ཡིག་ཆ་གང་
 ཞིག་གི་ལ་རྒྱ་ཡོད་མཁན་གྱི་དཔའ་བོ་ཡིན་ལས་ཆེ་མོད། ཁོ་པ་དག་གིས་
 སྟོབ་གཉེར་བྱས་པར་སྟོམ་པའི་དུས་ཆོད་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ནི། རང་གི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་སྒྱེ་རྒྱན་རྩ་བ་ནས་བཅད་པའི་སྟན་ནག་གི་བརྒྱད་རིམ་ཞིག་ཡིན་
 པས། ང་ཆོ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ངེས་པར་དུ་ཤེས་བྱའི་དེ་
 ཉིད་འཆོལ་བའི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ཏེ། སྟོན་བྱོན་མཁས་པའི་གསུང་
 ལ་སྟོབ་སྦྱོང་དང་དོགས་སྦྱོང་མང་ཅམ་བྱེད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་
 སྤར་བས་སྟན་སྟམ་རེ་ཆོགས་དང་གྲ་ལོ་མ་པར་གཏོང་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་
 བ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་དུ་རྩོམ་ཡིག་གི་དབྱང་མཆན་ཞིག་འབྲེན་འགོད་བྱས་ཡོད།

གཅིག་ཁ་བྱང་ལ་མཆར་ཉམས་ལྗན་པ།

ཁ་བྱང་ནི་རྩོམ་ཡིག་གི་མིག་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར། ང་ཆོས་དགག་སྒྲུབ་རྩོམ་
 ཡིག་འདིའི་ཁ་བྱང་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་རང་དབང་མེད་པར་མཆར་ཉམས་

ཤིག་སྒྲིམ་སྲིད་ལ། མཚར་ཉམས་དེ་དང་ལྟན་དུ་ཚྭ་ཡིག་འདིའི་ནང་
 དུ་དོན་ངོ་མར་ང་ཚོས་སུ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གནས་
 ལུགས་གསལ་པོ་ཞིག་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཁ་ཕྱོགས་རགས་ཅམ་དེ་རྟོགས་
 དེས་ཡིན། སློབ་བྱ་དག་ལ་མཚོན་ན་ཁ་བྱང་འདི་མཐོང་མ་ཐག་དུ་ལན་
 ལྷ་ཚོགས་པ་ཞིག་གདབ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། འགའ་རེས་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་
 དམངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་དེས་ལ། ལ་ལས་མ་
 འོངས་པར་ས་ཡུལ་འཇུགས་སྐྱོན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ཞེས་ལན་གདབ་དེས་རེད། འགའ་ཞིག་གིས་རྗེས་ཕྱོགས་སུ་བྱ་བ་རེ་རག་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དེས་རེད། གང་ལྟར་ཡང་མི་རེ་རེར་
 རང་རང་གི་ལྟ་བུ་དེས་ཅན་རེ་ཡོད་པ་རེད་མོད་ཚྭ་ཡིག་འདིར་དོན་དག་
 དེ་རི་ལྟར་བཤད་ཡོད་པར་ལྟ་འདོད་ཀྱི་མཉམ་ཁུར་ཞིག་ལངས་སྲིད་པ་རེད།

གཉིས། བསྐྱབ་བྱ་གསལ་པོ་ཡིན་པ།

དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་འདི་ཉིད་དོན་ཚན་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་གྲུབ་ཡོད་ཅིང་
 ཐོག་མའི་རང་བྱུང་ཚན་པ་དེ་ནི་དོན་ཚན་དང་པོ་ཡིན་ཞིང་། བར་གྱི་རང་
 བྱུང་ཚན་པ་ལྟ་པོ་ནི་གཞུང་དོན་དངོས་ཡིན་པ་དང་། མཇུག་མཐའི་རང་
 བྱུང་ཚན་པ་དེ་ནི་དོན་ཚན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །

དགག་སྐྱབ་ཚྭ་ཡིག་འདི་བའི་རྩ་བའི་སྒྲུང་བྱའི་ཁྲོད་དུ་དོན་ཚན་དང་
 པོས་གཏམ་རྒྱུད་དང་། ལེགས་བཤད་སོགས་བྲངས་ནས་ཆོག་ཉུང་དོན་
 འདུས་ངང་བསྐྱབ་བྱ་གསལ་སྟོན་བྱས་ན་ལེགས་ཞེས་པ་ལྟར། དོན་ཚན་

དང་པོའི་ནང་དུ་ཚྭ་མཁན་གྱིས་བོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དགོན་སྡེ་འགའ་རེར་
 གནས་པའི་དོན་དངོས་ཤིག་སྟེ། བསྐྱབ་གཞི་ཡིག་ཆ་ངེས་པར་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་ཤིང་དེ་ལ་དོགས་སྤོང་བྱེད་མི་རུང་བའི་སྤང་ཚུལ་དེ་བྲངས་ནས་མི་
 དེ་དག་གིས་ཡང་སྤྱིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ།
 ཡིག་ཆའི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་ངི་བའི་ཚུལ་གྱིས་ང་ཚོས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཁ་གསལ་
 མདོར་བསྟུས་སྟོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། སྤྱབ་བྱེད་གནད་དུ་ཁེལ་ཡོད་པ།

དོན་ཚན་གཉིས་པའི་མགོར་ཚྭ་མཁན་གྱིས་སྐྱེན་ཤ་ལུན་པའི་ངང་གོང་གི་
 བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་དུ། ཐོར་སི་ཐེ་ཡི་ལེགས་བཤད་
 དེ་ལུང་དུ་བྲངས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་མི་
 དེ་དག་ལ་ནི་ཤེས་བྱ་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་མི་སྲིད་པར་ནམ་ཡང་གཞན་གྱི་
 ཡོ་བྱད་ཅིམ་དང་འབྲུ་བ་བསྟན་པ་དང་། དེར་མཐུད་ནས་བྲང་སྟོག་བསྟར་
 བའི་ཐབས་སྟུང་དེ་ཡིག་ཆའི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་དང་། རང་
 ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ལམ་གྱི་སྟོན་བྱོན་
 མཁས་པ་དག་དང་དེ་དག་གི་གསུང་ཚྭ་ལ་བཟུང་བའི་ལྟ་སྟངས་དང་།
 སྟོན་བྱོན་མཁས་པའི་གསུང་ཚྭ་གིས་དེ་གཉིས་ལ་ཐོན་པའི་ནུས་པ་སོགས་
 བན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་བྱས་ཏེ་བདེན་པ་གང་ཡིན་ར་སྟོན་བྱས་ཡོད་པར་མ་
 ཟད། ད་དུང་དཔེར་འགོད་ཀྱི་ཐབས་བཀོད་པ་སྟེ། ཡིག་ཆའི་དོན་དུ་སློབ་

གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཆོ། སྡོན་བྱོན་མཁས་པ་དག་ནི་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་
 རྒྱག་ཅན་ཞིག་དང་དེ་དག་གི་ལེགས་བཤད་བསྟན་བཅོས་ནི་རྒྱལ་པོའི་
 བཀའ་ལུང་བཅན་པོ་དང་མཚུངས་པས་མི་བསྟན་བྱ་མེད་ཡིན་པ་དཔེར་
 བཞོད་པས། བསྟན་ཆོད་དུ་དགོད་བྱོ་ཞིང་དགོད་པའི་ཞོར་ནང་དོན་ཟབ་
 མོར་འདང་རྒྱག་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱད་ཆོས་ཐོན་པར་བྱས་འདུག དེར་མཐུད་
 ནས་པ་རོལ་པོས་ལུང་ཁས་ལེན་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས་ཞེས་
 རྒྱུག་པ་དེ་ནི་ནོར་འཁྲལ་ཡིན་པ་བརྗོད་ནས། སྡོན་བྱོན་མཁས་པས་གསུང་
 ཚིམ་དེ་དག་མཛད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྦྱིས་བྱ་སྦྱིང་སྟོབས་
 ཅན་ཆོའི་རྣམ་དཔྱོད་ལ་རང་ཚུགས་ཆགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ལས་
 བསམ་གཞིགས་ཡོད་ཆད་ཀྱི་སྟོ་འགགས་པའི་ཆེད་དུ་མིན་ཚུལ་གསལ་
 བརྗོད་བྱས་ནས། རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པས་བརྟུན་ཤིང་གཙོད་པར་ལུང་
 གི་རྗེས་ཁོ་ནར་བརྒྱགས་པའི་མི་དེ་དག་ནི་དོན་ལ་ལེགས་བཤད་བསྟན་
 བཅོས་དེ་དག་གི་དགོས་པར་ལྡོག་སྟོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱེད་མཁན་ཡིན་
 པར་མཁང་འབྲིན་ནན་མོ་བྱས་པའོ། །

བཞི་པ། རྩོམ་ཆིག་ལ་ཤུགས་ལྟན་པ།

དོན་ཚན་རྗེས་མ་ནི་དགག་སྐྱབ་ཚིམ་ཡིག་གི་ནང་དོན་ལ་སྟོན་ཆོག་འགོད་
 པ་དེ་ཡིན་པས། ཚིམ་ཡིག་འདིར་ཡང་ཚིམ་མཁན་གྱིས་གོང་གི་ལུང་གི་
 རྗེས་ཁོ་ནར་འབྲངས་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱེ་རྒྱན་བཅད་པ་
 ཡིན་པས་སྟོབ་གཉེར་བ་དག་གིས་ངེས་པར་མཁས་པའི་གསུང་ལ་སྟོབ་

སྒྲིང་བྱེད་པའི་ཞོར་དུ་དོགས་སྒྲོང་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་བསྐྱེད་
དགོས་པའི་སྒྲོམ་ཆོག་བཀོད་དེ་སྒོ་གསལ་གཞོན་ཅུ་དག་ལ་སྐུལ་ཕྱག་
གནང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་དུ་དགོས་དབང་གིས་ཚྭ་དཔེ་འགའ་བསྐྱེད་མར་བཀོད་ཡོད། གོང་
དུ་དགག་སྐུབ་ཚྭ་ཡིག་གི་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ཞིབ་དུ་བཟླགས་ནས་གཤམ་གྱི་
དཔེ་བརྗོད་དག་ལ་རང་ཅུས་ཀྱིས་དབྱེ་ཞིབ་བྱ་བྱུང་པར་བྱེད་དགོས།

༥ སྒྲོ་སྒྲུང་།

སྒྲོ་སྒྲུང་ནི་རེ་སྟེག་གི་འོད་ཟེར་ཞིག་སྟེ། ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་མཁན་ལ་སྐར་
ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོ་སྒྲུང་སྟེར་བར་མ་ཟད། བམ་སོང་བའི་མིས་སྐར་ཡང་རང་
ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པར་ལམ་སྒྲོང་ཡོང་བར་བྱེད།

སྒྲོ་སྒྲུང་ནི་ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་སྐར་མཆོག་ཅིག་སྟེ། སེམས་སྒྲིབ་པའི་མི་
ཉིན་ལྟར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་འཆོ་བ་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་ཡོད་པར་བྱེད།

སྒྲོ་སྒྲུང་ནི་དོན་དངོས་སུ་ཉ་ཅང་སྐབས་བདེ་ཞིག་སྟེ། ཉི་ཟེར་ཞིག་དང་
མཛུམ་མདངས་ཤིག་ནམ་འགྲུར་ཞིག་སྟེ། བྱིད་ཀྱིས་མིག་མདུན་གྱི་ཡོད་
ཆད་ལ་རོལ་སྒྲོང་ཡག་པོ་ཞིག་བྱ་བྱུང་ན། མངོས་སྒྲོངས་ཤིག་གིས་ཀྱང་སྒྲོ་
སྒྲུང་འབྱེད་ཡོང་།

སྐབས་མང་པོར་མི་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དག་ཤུན་ཆོགས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིད་ལྷག་པར་བྱེད། དེ་འདྲ་མི་གནང་བར་སེམས་སྐྱིད་པའི་དོན་དག་ལ་

བསམ་སྒོ་བཏང་ཉེ་སྒྲོ་སྒྲུང་རེ་སྒྲིད་དང་ཐམས་ཅད་འགྲིག་འགྲོ་བ་རེད།

མི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་སྒྲུང་ལ་རོལ་ཚུང་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག རོལ་ཚུང་བྱེད་
པ་ལ་ལག་ཏུ་ཐོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་སར་འཛིག་ཐུབ་ན། ད་གཞིན་
དངོས་པོ་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ལག་ཏུ་འཛིན་ཐུབ་པ་ཤེས་དགོས་པ་དེ་ཡིན།
དེར་བརྟེན་སུན་སྒྲུང་བོར་ཉེ་སྒྲོ་སྒྲུང་ཉར་ནས་འཆོ་བ་ལ་རོལ་ཚུང་བྱེད་ཤེས་
པར་ལྟ།

དབུལ་སྒྲོར་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོ་ཐབས་བྲལ་བ་དེ་སྒྲོ་སྒྲུང་ཡིན་པས། དོན་སྙིང་ལྡན་
པའི་བྱ་བ་འགའ་སྐྱབས་དང་བྱིད་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་སྤེབས་ཡོང་།

མི་ལ་ལས་སྒྲོ་སྒྲུང་ནི་སྒྲིད་ལུག་གི་ངང་ནས་ཉིན་གང་བོར་ཉལ་ནས་ང་
བརྟན་ལ་ལྟ་བའམ། ཀམ་སུ་ཁར་སྒྲོག་ནས་རོལ་ཅེད་ཡུན་རིང་བྱེད་པ་
ལ་གོ། འདི་ནི་ཁོར་འཁྱུལ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལྟར་མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་དུ་གཏོང་བ་
ལས་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་བྱ་བ་འགའ་བསྐྱབ་ན་མི་བཟང་ངམ།

ཡང་ལ་ཤས་ཀྱིས་སྒྲོ་སྒྲུང་ནི་མི་ལ་ཀྱ་རེ་ཅེ་བ་དེ་ཡིན་པར་འདོད། དེ་ནི་
མིག་མདུན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུང་ཅམ་རེད། ཕྱིས་སུ་བྱིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་ལེ་བདའ་
བྱ་ངེས་པས་དེ་ནི་ཡུན་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲུང་ཞིག་མ་རེད།

ངས་འཛིག་ཉེན་འདིའི་སྟངས་གི་མི་ཆང་མས་འཆོ་བ་དང་སྒྲོ་སྒྲུང་ལ་རོལ་
ཚུང་བྱེད་པར་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྒྲོ་སྒྲུང་ལ་རོལ་ཚུང་བྱེད་པར་གྱུར་
ཆོ་འཛིག་ཉེན་འདིར་སྒྲིད་པའི་དགོད་སྐྱེ་རི་མང་དུ་འགྲོ་ངེས་པས་སོ། །

མི་ཆེ་འི་བཤུལ་ལམ་རིང་མོར། ང་ཆོ་མགོ་འཁོར་ཁྱོད་ལ་ཡིད་ཀྱང་ཆད་
 ཁྱོད་བར་མ་ཟད། དགའ་སྟོབས་འཁོལ་ཞིང་འཁྲུག་ཆ་དོད་པའི་ལོ་རྒྱུ་མང་པོ་
 ཞིག་ཀྱང་བརྟུང་ཁྱོད་ཡོད་པ་རེད། མི་ཆེ་ཡིས་ང་ཆོར་དག་སྦྱོང་བྱས་ཁྱོད་
 བར་མ་ཟད་སྟོང་ཟད་དུ་འང་བཏང་ཁྱོད་བ་དང་། གཞོན་དུས་སུ་ཤེས་ཡོན་
 གྱི་རྒྱན་གོས་མེད་པའི་གཅིར་བྱ་དུ་འང་བཏང་ཁྱོད་། ཆོ་སྟོག་ནི་དུས་ཆོད་
 གྱི་རིང་ཆད་མ་ཡིན་པར་ནམ་ཤེས་གྱི་རྒྱང་སྦྱོད་ཅིག་ཡིན། རྒྱང་བཅུད་
 འདི་རུ། ང་ཆོས་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་མི་ཆེ་ངོ་མ་དེ་རྟེན་ཅིང་། དེས་
 ང་ཆོའི་ལང་ཆོ་དར་བབ་གྱི་ཁྱོན་གོས་སྤུད་ཅིང་ན་གཞོན་གྱི་ཁེངས་དྲེགས་
 མེད་པར་བཟོས།

མི་ཆེ་ལ་སྟོས་མེད་གྱི་འདྲ་མཉམ་ཞིག་ནམ་ཡང་མེད། མི་ཁ་ཤས་སྟེས་མ་
 ཐག་ནས་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་སྤྱོད་གི་རིགས་ཡིན་པ་དང་། ལ་ལས་ཆོ་གང་
 པོར་འབད་བཅོན་བྱས་ན་ཡང་མཐའ་མར་སྤར་བཞིན་འབངས་མི་པལ་
 བ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་ནའང་། ང་ཆོས་དཀའ་སྤྱད་ཁྱོད་དུ་བསད་ནས་སྦྱོད་
 རུས་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་སྤྲོངས་ནི་ད་གཞོན་ཆེས་མངོས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་
 བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་རིང་གི་ཉི་མ་འདི་ཤར་དུས། ད་གཞོན་ང་ཆོས་འདས་ཟིན་པ་རྟོགས་
 ཤིང་། མི་ཆེ་ཡི་བཤོད་ལམ་དུ། ང་ཆོས་རྒྱན་དུ་མ་འོངས་པར་རྒྱང་ལྟ་བུར།
 མ་འོངས་པར་རྒྱང་ལྟ་བུས་ན་ད་གཞོན་མདུན་སྟོགས་སུ་སྦྱོད་ཅིང་། འདས་
 ཟིན་པར་བྱི་མིག་གིས་བལྟས་ན། ད་གཞོན་མི་ཆོར་གོ་བ་ལོན།

མི་ཆེ་རུ་སྟོན་མེད་དུ་འདོད་ཐོག་ལ་འོང་བ་ཞིག་མིན། བྱེད་རང་ཁོང་སྟོ་མེ་
 ལྟར་འབར་ནས་སྟོད་མི་ཚུགས་པའི་དུས། བྱེད་ཀྱིས་དོན་ངོ་མར་བྱེད་ལ་
 འཕྲད་པ་ནི་བར་ཆད་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སེལ་ཐབས་མེད་
 པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡིན་མིན་རང་ཉིད་ལ་འདི་སྟོང་ངམ། འདི་ནི་བྱེད་
 རང་ཟ་རྒྱར་མི་དགའ་བ་དང་ཟ་རྒྱ་མ་རག་པ་གཉིས་དང་འབྲ་བར་གཏན་
 བཞག་མི་འདྲ།

མི་ཆེ་ཡི་བགྲོད་ལམ་ནི་རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་དགོས། བྱེད་རང་མི་གཞན་
 པར་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་དེ་འབྲ་ཡིན་ན་གཞན་པ་སོང་ཟིན་པའི་ལམ་དུ་འང་
 བསྐྱོད་མི་དགོས། སྤྱིར་ན་དཔེ་ལྟ་ས་ཞིག་ཡོད་ན་བྱེད་རང་ཀྱག་ཀྱིག་མང་
 བོ་ཞིག་བརྒྱུད་མི་དགོས་པ་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་། བྱེད་རང་ནི་ནམ་ཡང་
 བྱེད་རང་ཡིན་པས། མི་ཆེ་ཡི་བཟུད་ལམ་རིང་མོར་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་
 བརྟེན་ནས་ཉན་ཉན་ཉིག་ཉིག་གིས་བསྐྱོད་དགོས། རང་ཉིད་ངོ་མ་ཞིག་
 གིས་ན་ད་གཞོད་དོན་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། རིན་ཐང་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར།

མི་ཆེ་འི་འགྲུལ་བཟུད་ཁོད། ཆེ་སྟོག་གི་ལྗོན་པར་བར་དུ་གཙོད་པའི་བྱ་
 ཡུག་ནི་མ་བཟོས་རང་སླེབས་ཡིན་པས། འབྲོ་དགོས་སམ་འཐབ་དགོས་
 སམ། གང་ཞིག་འདེམས་མིན་ཐག་ཆོད་དགོས། མི་ཆེ་ཡི་བགྲོད་ལམ་སྟོང་།
 མདུན་དུ་བསྐྱོད་ཐོད་པ་དང་། དཀའ་བ་སྐྱོད་ཅུས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན།
 ད་གཞོད་དཀའ་ངལ་དང་ཉན་ཁ་ཡོད་ཆད་ལས་ཐར་ཏེ། མཐའ་མཆུག་མི་
 ཆེ་འི་འབར་འབྱུར་བསྐྱམས་ནས་མི་ཆེར་དགོད་སྒྲ་འབྱུང་།

མི་ཆེ་རུ་ལམ་སྟོང་ས་ཡོང་བའི་དཀྱིག་མཆོམས་དག་ཏུ་ང་ཆོ་བརྒྱུད་སྟོང་

ཡང་ཆོར་མུང་མེད། མི་ཆེ་རུ་སྟབས་འགྲིག་པ་དེ་འདྲས་ཁེངས་ནས་ཡོད་
དེ། ཐེངས་མང་པོར་རུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་རྒྱ་རྒྱར་ཏེ། གཞན་
དང་མི་མཚུངས་པའི་མི་ཆེ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་བཟོད་ཟིན་པའི་ཀྱག་ཀྱོག་གི་ལམ་མཐ་ཡང་ན་མི་ཆོར་ཅིས་ཀྱང་
བཟོད་དགོས་པ་ལས་རང་མལ་ནས་སྟོད་ས་མི་འགོ་བརྟོགས་ངེས། ང་ཆོ་
ཀྱག་ཀྱོག་གི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་མེད་ན། ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ངང་ལམ་ཟེར་བ་མི་
རྟོགས། ང་ཆོར་ཀྱག་ཀྱོག་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱད་པའི་ཉམས་མུང་མེད་ན། ཅི་
ཞིག་ལ་མི་ཆེ་ཟེར་བའང་མི་ཤེས། དེངས་ཤིག་རང་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་བའི་
ཕྱིར། སྐྱོད་ཅིག་ཆེ་སྟོག་ཉམས་སུ་མུང་ཆེད། བཟོད་ཅིག་མི་ཆེ་ཡི་སྟོང་
པོ་རྟོགས་སྟེད།

མི་ཆེ་ནི་བསྟར་ཆགས་སུ་ཡོད་པའི་ཆེ་སྟོག་གི་ཉམས་ལེན་ཞིག་ཡིན།
ཉམས་སུ་སྒངས་པ་དག་ནི་ད་གཞོད་ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་གཏམ་
རྒྱུད་ཡིན། དེ་དང་མཚུངས་པར་བཟོད་ཟིན་པ་དག་ནི་ད་གཞོད་རང་ཉིད་
ལ་དབང་བའི་མི་ཆེ་ཡིན།

ལ བཆེ་བ་དང་སྤང་བ།

སྤང་བ་ནི་མི་སེམས་སྐྱོ་བར་བྱེད་པ་དང་གདུང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཆོར་
ཀྱི་རིགས་ཤིག་རེད། བཆེ་བ་ནི་པར་སྤང་པའམ་ཡང་ན་ཚུར་ལ་ཐོབ་པ་
གང་ཡིན་རུང་ཉ་ཅང་གི་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་ལ་མཛེས་ཤིང་སྤྲུག་པ་ཞིག་གོ། །

གོང་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་མི་ཕལ་མོ་ཆེས་བཅེ་བ་དང་སྤང་བ་ལ་ལྟ་སྤངས་
 ཤིག་ཡིན། ངས་ནི་ལྟ་སྤངས་འདི་ཁས་མི་ལེན་པ་མིན་མོད། མི་ཆང་མས་
 སྤང་བ་ནི་མི་ཕོངས་རང་བསྐྱུག་ཅིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་ན། ཅིའི་
 ཕྱིར་དུང་ཡང་བཅེ་བ་མི་འདེམས་པར་སྤང་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་རེད། བཅེ་
 བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གཞན་གཉིས་པན་ཞིག་ཡིན། ང་ཆོའི་
 སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་རུ་ཆད་མི་རུང་བའི་བློ་རྒྱས་ཤིག་ཡིན། བཅེ་བ་ཆད་སོང་
 བ་ཡིན་ན་ང་ཆོའི་སེམས་ཆོར་ནི་སློ་བ་དང་བློ་བ་མེད་པ། མག་མོག་ཅིག་
 དང་མདོག་ཉིས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་འགོ། ཡིན་ནའང་རྒྱ་རྒྱུ་ཅི་ཡིན་མི་རྟོགས་
 མོད། ད་དུང་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁག་འཛོགས་བཅའ་ནས་བཅེ་བ་མི་
 གཉེར་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་ནམ།

མི་ཞིག་ལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་ཞིག་ལ་བཅེ་བར་བྱེད་པ་ལས་སླ་མོ་
 ཞིག་ཡིན་ནམ། དེ་འདྲ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་དང་བཅེ་བ་གང་ཞིག་
 ཡིན་ཡང་ང་ཆོའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
 བ་དང་བཅེ་བ་ཡི་སོ་མཆོམས་ན་ལངས་ཡོད། ཕྱོགས་གང་དུ་སྒྲིད་མིན་དེ་
 ཤིན་ཏུ་ནས་སྤངས་བདེ་ཞིག་ཡིན།

བཅེ་བ་ནི་མངོན་ཤིང་སྤྱད་པ་ཞིག་དང་། སྤང་བ་ཡང་སྤངས་བདེ་ཡིན་
 མིན་གྱི་ཆ་ནས་བཅེ་བར་འགྲན་མི་རུས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་མི་དག་གིས་བཅེ་བ་
 རོར་ནས་སྤང་བར་སྤྱོད་གིན་ཡོད་པ་རེད།

ང་ཆོའི་སྒྲེར་སེམས་དང་ཕྱག་དོག་གི་སེམས་ཁམས་ཀྱིས་སྒྲོག་ན་གཏོར་
 བསྐྱུག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཞི་རེད། རེད་ལགས་ཏེ། ཕྱག་དོག་དང་སྒྲེར་

སེམས་ཁོ་ན་མི་ནམས་ཀྱིས་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པའི་བཅེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལས་
རང་ཉིད་སྤྱག་ལ་སྦྱོར་བའི་སྤང་བ་འདེམས་པར་མོས་པའི་རྩ་རྒྱུན་ཉག་
གཅིག་ཕུ་དེའོ། །

སྤང་བ་དང་བཅེ་བ་ནི་སྤྱི་ཆོགས་སྟེང་གི་དར་སྟོལ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཤིག་
ཡིན། མི་ཡིས་སེམས་ཁམས་ལ་སྦྱལ་འདེད་བྱེད་པའི་སྟེང་ལ་མི་མང་པོའི་
ཚོངས་འཕྲོམ་རྗེས་འབྲང་གིས་ཡོངས་བྱས་རང་བཞིན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུན་སྲིད།
ཡིན་ནའང་། སྤྱི་བར་གསུམ་ཏུ་མི་ལེགས་པའི་དར་སྟོལ་གྱི་རིགས་ནི་
དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས་ཡལ་བར་གྱུར་ཏེ་རྗེས་སུ་མེད་པར་འགྱུར།
སྤང་བ་ནི་དེང་སང་དར་སྟོལ་ཆེ་བའི་ནད་དུག་ཅིག་དང་འབྲས་བུ་མི་མང་
པོ་ཞིག་ལ་འགོས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། བཅེ་བ་ནི་དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་ནད་
དུག་འདིའི་རིགས་ཆོད་འཛིན་བྱེད་པའི་བྱེད་ཐབས་ཉག་གཅིག་ཕུ་སྟེ།
ནམ་ཞིག་མི་ནམས་ཀྱི་སེམས་གཏིང་ནས་སྤང་བ་གཙང་སེལ་བྱེད་པར་
འགྱུར།

དེ་ལོས་ཡིན། འཇིག་རྟེན་བཅེ་བ་ཡི་དག་ཞིང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་བར་ང་ཚོ་
ཆང་མའི་རུས་པ་ལོས་དགོས། བཟང་སྦྱོད་སྤན་ཅམ་ཞིག་གིས་སྤྱགས་རྒྱུན་
ཐེབས་པ་ནི་ཁྱོད་དང་ང་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ད་དུང་ཁོ་ཡང་ཡོད་པ་རེད།

ནམ་ཞིག་གི་ཉིན་མོར། སྤང་བ་ཡིས་འཆོ་བའི་མི་ནམས་གོ་རྟོགས་སང་དེ་
རང་ཉིད་ཆེ་གང་པོར་སྤང་བས་འཆོ་བས་ཅི་ཡང་མི་བདོག་ཅིང་དེ་ལས་
ཕྱོག་སྟེ་ཤིན་ཏུ་མོད་པའི་བདེ་སྐྱིད་བརྗེད་སང་བ་ཆོར་མོད། སྐབས་དེར།
འཁྱོད་ཀྱང་འཕྱིས་དགས་པ་རེད།

སྒྲུང་བ་དང་བཅེ་བ་ནི་ཁྱོད་གྱི་བསམ་སྒོ་འཁོར་སྤྱོད་ཅུང་ཙམ་ཡིན། གྲོགས་པོ་
 ལགས། སྒྲེར་སེམས་དང་ཕྲག་དོག་གི་བཀོད་སྒྲིག་ལ་མི་ཉན་པར་བྱ། བཅེ་
 བ་བདམས་ནས་ཆེ་སྒོག་ལ་སྒྲར་ལས་རིན་ཐང་ཡོད་པ་དང་འཆོ་བ་ལ་སྒྲར་
 ལས་དོན་སྒྲིང་གིས་སྤྱག་པ། ཡོད་ཆད་སྒྲར་ལས་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་ཞིག་རྒྱ་
 གཏོང་རོགས་མཛོད།

༡ བཙུན་འགྲུས་དང་ཤེས་རབ།

གནའ་མིའི་གཏམ་དཔེ་ལ། “མདའ་མེད་གཞུ་མོས་ཅི་ཞིག་འཕེན། གཞུ་
 མེད་ན་མདའ་མོ་ངི་ལྟར་འཕེན་” ཟེར་བ་ལྟར། དོན་ངོ་མར་བཙུན་འགྲུས་
 དང་ཤེས་རབ་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི་མདའ་དང་གཞུ་མོའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 གཉིས་ཀའི་གཅིག་ཀྱང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། རྒྱན་ལྡན་
 གྱི་མི་ཞིག་ཡིན་ན། ལྟན་སྒྲིས་གྱི་ཤེས་རབ་ཅིག་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་ངེས་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་རབ་ལ་སྒྱུར་མིན་གྱི་བྱད་པར་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་རེད། མི་རྣམས་ཀྱིས་
 བཅུན་ཤེས་རབ་ཡོད་མེད་སྒྲིང་གིན་པ་ཡང་དོན་ངོ་མར་ཤེས་རབ་སྒྱུར་
 མིན་སྒྲིང་གིན་པ་དེ་རེད།

“མི་སྐྱམ་ཅུར་བསམ་པ་སྐྱམ་ཅུ་དང་། མངོ་སྐྱམ་ཅུར་རྒྱ་ཁ་དུག་ཅུ་” ཟེར་བ་
 ལྟར་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་ག་ལ་སྲིད། ཡིན་ན་ཡང་། ཁྱོད་
 རང་ལ་ཤེས་རབ་ཅི་འདྲ་ཚོན་པོ་ཡོད་ཀྱང་བཙུན་པ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་ན་བྱ་བ་
 ཅི་ཡང་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་གི་རིག་པ་ཅི་འདྲ་རྒྱལ་པོ་ཡོད་
 ཀྱང་བཙུན་པ་ཞུས་མེད་ཀྱིས་འབད་བཙུན་བྱས་ན་འབྲས་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་

ག་ལ་སྲིད་དེ། གནལ་ནས་མི་སྲིད་དོ། །<ཕུགས་བསམ་གྱི་ཐེམ་སྒྲས་> ཞེས་
 པའི་ཚཱ་ཡིག་ཏུ་ཕུགས་བསམ་གྱི་ཐེམ་སྒྲས་ནི་དཀའ་སྤྱད་འབད་བཙོན་
 གནང་མཁན་དང་། ཏུས་ཚོད་དམ་འཛིན་བྱེད་མཁན། དཀའ་བ་གདོང་
 གིས་བསུ་བྱལ་མཁན་ལ་དབང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཏུས་ཚོད་
 དམ་འཛིན་བྱེད་པ་དང་དཀའ་བ་གདོང་གིས་བསུ་བ་ཡང་མཐར་གཏུགས་
 བ་བཙོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ནམ་འགྱུར་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དཀའ་བ་
 ཆེ་བས་གཞི་ནས་བཙོན་པ་བྱེད་དགོས་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་ནི་དངོས་
 ཡོད་བསྐྱར་བའི་འཇའ་ཤིང་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་དམིགས་སུ་བཏོན་
 ཏེ་བཤད་ཡོད་ལ། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སྟོན་བྱོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རེ་རེ་
 དཔེར་བྲངས་ནས་དེ་དག་ཆང་མ་དཀའ་སྤྱད་འབད་བཙོན་གནང་མཁན་
 ཤ་སྟག་ཡིན་པ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་བས་དགེ་བཤེས་
 གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་། “ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་མཚོན་ཆ་རྣམས་
 ཡང་། །བཙོན་འགྲུས་ལག་པའི་ཤེད་དང་མ་སྤྱེལ་ན། །ཞོན་མོངས་དབྱ་བའི་
 མགོ་གཙོད་མི་རུས་པས། །ཤེས་བཙོན་བྱུང་དུ་སྤྱེལ་ཅིག་སྟོབ་གོགས་ཆོ། །”
 ཞེས་གསུངས་ལ། མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་ཡང་། “མི་ལ་བཙོན་འགྲུས་
 ལྟན་གྱུར་ན། །མི་འགྲུབ་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད། །” ཅས་གསུངས་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ནམ།

བཙོན་པ་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ང་ཚོར་དཔེ་མང་པོ་ཡོད་དེ། འཇམ་
 མིང་རྒྱན་དྲུག་གི་ཡ་གུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
 རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱ་ཡི་གཤོག་རྗེས་ཀྱིས་བྲག་ཟེད་པ་

དང་། མུ་ཐིགས་ཀྱིས་བྲག་རྩོལ་ཤོས་པ། མད་པོས་རས་བལ་གྱིས་ལྷགས་
 དབྱག་འབྲིད་བརྟན་བྱས་ཏེ་ཁབ་རྩ་གཏོང་བ་དག་ལ་དཔེ་བལྟས་ཏེ་རང་གི་
 བཙུན་པས་མ་ལོངས་པ་རེད་སྟུང་སྟེ། ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་དཀའ་བ་སྦྱད་པ་
 དང་། མི་རོ་ཅེ་སྦྱང་ལས་ཀྱལ་བུ་བདེ་སྦྱོད་བཟང་པོས་སློབ་དཔོན་ལྷ་སྦྱབ་
 ཀྱི་བཀའ་ལྟར་ཐེངས་ཉེར་བཞི་ལ་དཀའ་བ་སྦྱད་དེ་རོ་དངོས་གྲུབ་ཅན་
 ལེན་དུ་སོང་བ་སོགས་ནི་ང་ཚོས་བཙུན་འབྲུག་གི་དཔེ་མིག་དཔེ་རྩ་རྩང་
 བ་རེད་ཨང་།

མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཤད་ན། “མ་བསྐྱབ་མཁས་པ་སྤྱིང་ན་མེད། །” ཅེས་པ་
 ལྟར་འཇིག་རྟེན་དུ་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་བརྟེན་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པའི་མཁས་
 པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པས་ན། ང་ཚོ་གསར་སློབ་པ་དག་གིས་ཀྱང་རང་
 ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ཞིག་མེད་པར་འཁར་ར་བྱས་ནས་མི་སྣོད་པར།
 རང་ཉིད་ཀྱི་སྦྱགས་བསམ་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྦྱགས་ལ་བཙུན་པ་སྣོད་མེད་
 བསྐྱེད་པའི་ཞུམ་ཞིག་ཀྱན་ལ་སན་པའི་གྲུབ་འབྲས་གཡུར་དུ་ཟ་བ་ཞིག་
 ཐོབ་ངེས་པ་གཏོན་མི་ཟེའོ།

ལེབ་ལྔ་པ། སྟན་ངག

གཅིག་ སྟན་ངག་གི་མཚན་ཉིད།

ཅི་ཞིག་ལ་སྟན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ཞེ་ན། གནའ་དེང་གི་མཁས་པ་
དང་ཤར་བྱབ་གྱི་མཁས་པའི་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་
རེ་ཡོད། དེ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་མ་འདྲ་བ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བརྒྱད་
རིམ་མ་འདྲ་བ། འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འརྒྱུ་སྒྲུབ་མ་འདྲ་བ་སོགས་ལས་བྱུང་
བར་གོར་མ་ཆག རང་རེའི་བོད་ལ་མཚོན་ན་སྟན་ངག་ཟེ་ལོང་མ་མ་དར་
བའི་ཡར་ཕྱོད་ཏུ་སྟན་ངག་ཅེས་བརྗོད་འདི་ཡོད་ཀྱང་མཁས་པས་འབྲི་
སྦྱང་བྱེད་པའི་སློལ་ལུགས་ཆེས་ཆེར་དར་མེད། སྟན་ངག་ཟེ་ལོང་མ་བོད་
ཏུ་དར་བ་ནས་བཟུང་སྟན་ངག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟད་འདི་རྒྱགས་ཆེ་བར་བྱུང་
ཡང་། སྐབས་དེའི་སྟན་ངག་ཅེས་པ་དང་དེང་སྟན་ངག་ཅེས་པའི་བར་
ལ་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། སྐབས་དེའི་སྟན་ངག་ཅེས་པ་ནི་དེང་གི་ཚྭ་
རིག་ཅེས་པ་དང་གཅིག་ཡིན། དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི་སྟན་གཞུང་རང་ན་སྟན་
ངག་གི་བརྗོད་བྱ་ནི་སྡེ་བཞི་ཡིན་པར་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།
ཕྱིས་སུ་ཚྭ་རིག་གམ་ཚྭ་གཞུང་དར་བས་ད་གཟོད་སྟན་ངག་ཅེས་པ་

ཁྱབ་ཆུང་དུ་སོང་སྟེ་ཙོམ་རིག་གི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད།

དེར་བརྟེན། སྟན་ངག་ཅེས་པ་ལ་སྐྱེ་དོག་འཇུག་གི་གོ་བ་ཞིག་དང་ཡངས་
འཇུག་གི་གོ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས། སྐྱེ་ཡངས་འཇུག་གི་གོ་བ་ལྟར་
བྱས་ན་“ན་བར་སྟན་ཞིང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་ལ་
ཟེར་” ཞེས་སྟན་འགྲེལ་འགའ་ཤས་སུ་འབྱུང་ལ། དེང་སློབ་གྲྭ་ཆུང་འབྲིང་
གི་སློབ་དབུ་འང་དེ་ལྟར་ངོ་སློང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་གསལ་པོར་བཤད་ན། སྟན་ངག་ནི་མངོས་དཔྱོད་བསམ་
གཞིགས་ཀྱི་སྒོང་ནས་འཁྲུངས་པའི་སྐྱེ་ཆལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ལ། ཐབས་ལམ་དེ་ཡང་སྐད་ཆའི་སྐྱེ་ཆལ་གྱི་བརྒྱུ་མཆོན་ཏེ་བརྫོང་
དོན་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཕྱིར་བར་སྟེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། བརྫོང་དོན་
དེ་ཡང་ལུས་རྒྱན་སྒྲིན་སེལ་གསུམ་ངོ་བོ་འགྱུར་མེད་ཆང་བའི་ནམ་པ་སྲིད་
པ་ཁོ་ན་ཡིན།

གཉིས། སྟན་ངག་གི་རྒྱན།

ཆངས་སྒས་བཞད་པའི་སྐྱོད་བྱངས་ལས། “སྦྱིར་སྟན་ངག་གི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་
བ་ནི། དཔེར་ན། བྱད་མེད་གཞོན་ནུ་ཞིག་མགྲོན་དུ་ཆས་པ་ན། ལུས་ལ་
མངོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ། གཞན་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་
པའི་མངོས་སྒྲིག་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཉམས་འདོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིར་ཡང་།
བརྗོད་བྱའི་ཡུལ་གང་དང་གང་ལ། རྗོད་བྱེད་ཆོག་དོན་གྱི་ཉམས་སྟན་སྟམ་
ཆོགས་པས་ཆོག་སྦྱོར་སྟན་ཞིང་མངོས་པར་བྱས་པ་ལ་སྟན་ངག་གི་རྒྱན་
ཞེས་བཤད་དོ” ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་རྩ་བར། “སྟན་ངག་མངོས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཆོས་ནམས་རྒྱན་ཞེས་
རབ་ཏུ་བརྗོད། །” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྟན་ཞིང་མངོས་
པའི་ཉམས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གཙོ་བོ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རོ་བོ་མི་འདྲ་བ་
སྣ་ཆོགས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དོན་གྱི་རོ་ཉམས་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པའི་
ཆོག་སྦྱོར་གྱི་ངག་དོན་ལ་སྟན་ངག་གི་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་དབྱེ་བ་སྟན་
ངག་མེ་ལོང་མ་གཞིར་བཞག་ན། སྐྱོར་རྒྱན་དང་། དོན་རྒྱན། གཤམ་ཆོག་གི་
རྒྱན་གསུམ་ཡོད།

གསུམ། སྟན་ངག་གི་ལུས།

ཅ་བ་ལས། “ལུས་ནི་རེ་ཞིག་འདོད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་ནམ་དབྱང་ཆོག་གི་
ཕྱིང་། །” ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
བརྗོད་བྱ་དེའི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ནམ་པར་དཔྱོད་པའི་མིང་ཆོག་ཡི་
གོ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཕྱིང་བ་སྤེལ་བ་དེ་ལ་སྟན་ངག་གི་ལུས་
ཟེར། དེ་ནི་སྟན་ཞིང་མངོས་པའི་ཆོག་རྒྱ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་ཉམས་དོད་སའི་
ཡུལ། རྗོད་བྱེད་མིང་ཆོག་ཡི་གོ་གསུམ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོག་གི་
ཕྱིང་བའམ་ངག་གི་རྒྱ་དེ་ལ་ཟེར་ཏེ། དཔེར་ན། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ཆ་སྣ་
ཆོགས་འདོགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲིས་བུའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཡིན།

སྟན་ངག་གི་ལུས་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་། ལྷག་པ། སྤེལ་མ་གསུམ་ཡོད།
ཆོགས་བཅད་ནི། གཞུང་གཞན་ནས་གསུངས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་།
སྟན་ངག་གི་རང་ལུགས་ལ་རྟེན་པ་བཞི་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ཏུ་གོ་དགོས། བོད་
ཡིག་གི་ཆོགས་བཅད་ལ་ཆོག་བར་བདུན་མ་དང་དགུ་པ་ཤས་ཆེ་ཞིང་།
སྒྲོལ་མའི་ཉེར་བསྟོད་ལྟ་བུ་ཆོག་བར་བརྒྱད་མ་དང་། མགུར་ཆོག་དང་སྒྲ་
ཆོག་ལྟ་བུ་ཆོག་བར་ཉུང་བ་དང་། རྒྱ་གར་བའི་འགྲོས་ལྟར་ཆོག་བར་མང་
པོ་ཅན་གྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱང་ཡོད་པས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད། དེ་

ཡང་བོད་ཡིག་གི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ཆོག་བར་མང་ཉུང་གི་སྒྲིག་སྤངས་ཅི་ལྟ་
 བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ཆོག་བར་དུག་ནས་རིམ་གྱིས་རྗེ་མང་དུ་
 བཏང་སྟེ། ཆོག་བར་ཉེར་བདུན་བར་སྦྱར་ན་ཆོག་ཀྱང་། ཆོག་བར་བཅུ་
 དུག་ལྟག་འབྲི་ན་ཏ་ཅང་ཆོག་སྟན་མོ་མི་འབྱུང་བས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་
 མིན་ན་ཆོག་བར་ཏ་ཅང་མང་བའི་ཆོགས་བཅད་སྦྱར་ན་མི་འོས།

ཆོག་ལྟག་ནི། ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་གང་ལའང་རྐང་པས་བཅད་པ་མེད་པར་
 ཆོག་གི་རྒྱན་ལྟག་པོར་གྲོལ་བ་སྟེ། ཆོག་གི་གཙོད་མཆམས་རིང་ལུང་མ་
 ཇས་པར་སྤྲ་ཆོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར།

སྟེལ་མ་ནི། ཆོགས་བཅད་དང་ཆོག་ལྟག་སྟེལ་མའམ་འདྲེས་པར་ཡོད་པ་
 སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་<<སྟེས་རབས་སོ་བཞི་པ་>> དང་།
 <<གཞོན་ནུ་ལྷ་མེད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་>> ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

ལེའུ་བྱུག་པ། བཅམས་སྐྱུང་།

གཅིག གོ་དོན།

བཅམས་སྐྱུང་ནི་མི་སྣ་བཞེངས་སྐྱུན་དང་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱས་བཤད། ཁོར་
ཡུག་ཞིབ་འབྲི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཚུར་སྐྱུང་དང་།
བསམ་སློ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་རིག་གི་ལུས་ཤིག་ཡིན།

བཅམས་སྐྱུང་ལ་ཁྱབ་ཆ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་སྣའི་སྐྱུང་བརྟན་དང་། གཏམ་
རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་རིམ། ཁོར་ཡུག་(རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག)བཅས་
ཡིན། བཅམས་སྐྱུང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
ཤེས་གཙོ་བོ་ནི་མི་སྣའི་སྐྱུང་བརྟན་བཞེངས་སྐྱུན་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན། བཅམས་
སྐྱུང་ཁོད་ཀྱི་མི་སྣ་ལ་ང་ཚོས་དཔེ་གཞིའི་མི་སྣ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་ཚུལ་པ་
པོས་དངོས་ཡོད་འཚོ་བ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྱད་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་གསར་བཞེངས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དཔེ་གཞིའི་མི་སྣ་
འདི་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་ནས་འཚོ་བ་ཚུར་སྐྱུང་བྱས་ན་གཅིག་སྐྱུང་དང་ཡོངས་
ཁྱབ་ཀྱི་ཆབ་མཚོན་རང་བཞིན་ལྟན། བཅམས་སྐྱུང་གི་མི་སྣ་བཞེངས་སྐྱུན་
བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ནི་རྩོད་རགས་བསྐྱས་ཡིན་ཚོག་ལ། སྤྱི་ཡོངས་

བས་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ནའང་འགྲིག མི་སྣའི་བྱིའི་ནམ་པ་བྲིས་ཆོག་པར་མ་
 ཟད་ནང་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བའང་བྲིས་ཆོག་སྟེ། མི་སྣའི་གཏམ་སྒྲིང་དང་
 རྩོམ་པ་པོའི་དབྱུང་སྒྲིང་འོས་འཚམས་རེ་ཡང་བར་དུ་བརྟུག་ཆོག ད་དུང་
 དང་ཕྱོགས་དང་ཕྱོག་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་བྲིས་རུང་། བཅམས་སྤྱང་གིས་གཙོ་
 བོར་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་རིམ་བརྒྱུད་ནས་མི་སྣའི་གཤེས་ཀ་དང་བརྗོད་སྟོང་
 མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། གཏམ་རྒྱུད་ནི་འཆོ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། འོན་
 ཀྱང་། དེ་ནི་འདྲོར་ལེན་དང་གདམ་གསེས། བཞོད་སྒྲིག་བཅས་བྱས་ཡོད་
 པས་དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ནས་བྱུང་བ་དང་བསྐྱར་ན་གཅིག་འདུས་
 དང་ཆ་ཆང་ཞིང་ཆབ་མཆོན་གྱི་རང་བཞིན་ལྟག་དུ་ལྟན། བཅམས་སྤྱང་གི་
 ཁོར་ཕྱག་ཞིབ་འབྲི་དང་མི་སྣ་བཞེངས་སྟུན་ནི་བརྗོད་སྟོང་དང་འབྲེལ་བ་དམ་
 ཟབ་ཡོད་པ་རེད། ཁོར་ཕྱག་ཞིབ་འབྲི་ཁྲོད་ནས་གཙོ་གནད་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྤྱི་
 ཆོགས་ཁོར་ཕྱག་ཡིན། དེ་ཡིས་རྟོག་འདྲིང་གི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདྲ་
 མིན་དམར་རྩེན་དུ་འཕུད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། མི་སྣའི་ཐོབ་ཐང་དང་། བོ་
 གནས། འཆར་ཡོངས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱབ་སྐྱོངས་ལ་སོགས་
 པའོ། །རང་བྱུང་ཁོར་ཕྱག་དུ་མི་སྣའི་འགྲུལ་སྟོན་བྱེད་སའི་ས་གནས་དང་།
 དུས་ཆོད། དུས་ཆོགས། གནམ་གཤེས། ལུལ་སྐྱོངས་ལ་སོགས་པ་འདུ་བ་
 རེད། རང་བྱུང་ཁོར་ཕྱག་ཞིབ་འབྲི་བྱེད་པ་དེས་མི་སྣའི་སེམས་ཁམས་དང་
 རྩམ་པ་མངོས་སྤྱོད་བྱེད་པར་རྟུས་པ་མི་དམན་པ་ཐོན་ཡོད།

མདོར་ན། བཅམས་སྤྱང་ནི་མི་སྣའི་སྤྱང་བརྟན་བཞེངས་སྟུན་བྱེད་པ་གཙོ་
 བོར་བཟུང་ནས་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་རིམ་རྒྱས་བཤད་དང་། ཁོར་ཕྱག་ཞིབ་
 འབྲི་བྱེད་པ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར།

གཉིས། བཅམས་སྐྱུང་གི་བྱད་ཆོས།

“རྟོག་བརྗོངས་བཞིན་”ནི་བཅམས་སྐྱུང་གི་ངོ་བོ་ཡིན། “མི་སྣའི་འཆོ་བའི་
ཆོར་ཚུང་འདྲིན་པ་”ནི་བཅམས་སྐྱུང་གིས་ཅལ་སྐྱུགས་ནས་སྟོག་འདྲོན་
བྱེད་པའི་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་བརྗོངས་བྱ་དེ་ཡིན། ཆོར་ཚུང་རི་ལྟར་གསར་པ་དང་ཞིབ་
ཆགས། ཡང་དག་སྟུན་མིན། གཏིང་ཟབ་བཅས་ཡིན་ན་བརྗོངས་བྱུང་དེ་
ལྟར་དུ་བཅམས་སྐྱུང་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། གོང་འཁོད་གྲུབ་ཆ་དག་ལས་
“རྟོག་བརྗོངས་བཞིན་”དང་“མི་སྣའི་འཆོ་བའི་ཆོར་ཚུང་འདྲིན་པ་”འདི་
གཉིས་ནི་བཅམས་སྐྱུང་གི་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་མཆོན་པར་བྱེད་སྐྱུང་
དེ་ཡིན། བཅམས་སྐྱུང་གི་མི་སྣ་བཞེངས་སྐྱུན་བྱེད་ན་མི་ངོ་མ་ཞིག་དཔེ་
གཞིར་བྱངས་ནས་མི་གཞན་གྱི་བྱད་ཆོས་དང་ནམ་པ་སོགས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་
བྱས་ན་འགྲིག་སྟེ། དཔེ་གཞིའི་མི་སྣ་དེའི་སྟེང་གི་གྲུབ་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་
མི་གཅིག་ཁོ་ནའི་སྟེང་གི་ཡིན་མི་དགོས། དཔེར་ན། དབུས་གཙང་བའི་
ཁ་དང་། ཡ་མདོ་བའི་སྐ། ལམས་པ་བའི་གཟུགས། དེ་བཞིན་འཕྲོག་པའི་
ཁྱོན་གོས་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་མི་སྣ་གཅིག་བཞེངས་སྐྱུན་བྱས་
ཆོག། སྤལ་དུ་བྱུང་བའི་བཅམས་སྐྱུང་ཞིག་ཡིན་ན་མི་ནམས་ཀྱིས་བརྗོངས་
དཀའ་བའི་ཆབ་མཆོན་གྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ཅན་ཡིན། མི་ནམས་ཀྱིས་

ཚབ་མཚོན་རང་བཞིན་ལྟན་པའི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་མེ་ལོང་འདི་བརྒྱད། མི་མང་པོ་
 ཞིག་གི་ནུས་པ་དང་བྱད་ཚོས་མཐོང་ཐུབ། གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ནི་འཚོ་
 བ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་རྒྱུན་གདམ་གསེས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དངོས་ཡོད་
 འཚོ་བ་དང་བསྐྱར་ན་གཅིག་སྐྱུད་དང་ཚབ་མཚོན་རང་བཞིན་ཆེས་ཆེར་
 ལྟན། དངོས་ཡོད་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་དོན་དག་དང་འགལ་བ་ལ་མགོ་མཇུག་
 དང་འཕེལ་བྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་
 ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ཁ་འབྲེམས་པ་ལའང་
 ཏུམ་ཚན་དང་བརྒྱད་རིམ་ཡོད་པ་རེད། བརྒྱད་རིམ་འདི་ལ་འགོ་འཇུགས་
 དང་འཕེལ་རྒྱས། མཐོ་ལྔབས། མཇུག་འབྲས་བཅས་བཞི་རུ་དབྱེ་བ་ཡིན།
 མཚམས་རེར་སྡོན་སྒྲིང་དང་མཇུག་གཏམ་ཡང་འབྲི་བ་ཡིན། བཅམས་
 ཚོས་ཁྲོད་ཀྱི་བྱུང་རིམ་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་ནི་ཚྭ་པ་པོའི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་སྒོས་བསྐྱར་
 ལ་རག་ལས་པ་ལས། དངོས་ཡོད་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་བྱུང་འཕེལ་
 གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་འབྲི་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད། གྲླབས་རེར་དོན་དག་ཁ་ཤས་
 བསྐྱེད་ལ། ལན་རེར་མགོ་མཇུག་ཕྱོག་ནས་བྲིས་རུང་བར་མ་ཟད། དོན་
 དག་འགའ་རེ་བཞེབས་ནས་བྲིས་ཀྱང་ཆོག། བཅམས་སྐྱུང་ནི་ཚྭ་པོའི་ག་
 གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་ཞིབ་འབྲི་དང་རྒྱ་ཆ་གདམ་གསེས་བྱེད་རྒྱ་གལ་
 ཆེར་འདོན་པ་ཡིན། བཅམས་སྐྱུང་ཡག་པོ་ཞིག་ནི་བྲོ་བ་མེད་པའི་ཚན་
 རིག་གི་སྟན་ཐོ་དང་མི་འདྲ་བར་མི་ནུས་ལ་ཡུལ་དེར་དངོས་སུ་སྒྲིབས་
 འདྲའི་ཉམས་སྣང་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚྭ་པ་པོས་རྒྱན་དུ་བྱད་མཚར་གྱི་སྐྱུག་
 ཁ་སྐྱུད་དེ་གསོན་ཉམས་ལྟན་པའི་ཞིབ་འབྲི་དང་སྒོས་མི་དཔོག་པའི་འཆར་
 སྣང་གིས་གཏམ་རྒྱུད་འདི་སྟོག་པ་པོའི་ཡིད་ཀྱི་མཚོ་མོར་གསལ་ལྟར་ངེས་

བཞེངས་ཐུབ། གོང་དུ་འཁོད་པ་ནི་སྒོལ་རྒྱན་བཅམས་སྦྱང་གི་བྱད་ཆོས་
འགའ་ཡིན།

གསུམ། བཅམས་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ།

བཅམས་སྒྲུབ་ལ་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྒྲུབ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་དབྱེ་བ་ཡང་མ་
འདྲ་རེ་ཡོད་པ་རེད། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་དབྱེ་ན། གནའ་རབས་ཀྱི་བཅམས་
སྒྲུབ་དང་། ཉེ་རབས་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་། དེང་རབས་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་དུ་
དབྱེ་ཞིང་། རྩོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབྱེ་ན། ཤར་རྩོགས་དང་རུབ་
རྩོགས་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བོད་ཀྱི་
བཅམས་སྒྲུབ་དང་རྒྱ་གར་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་། ཨ་མི་རི་ཁའི་བཅམས་སྒྲུབ་ལྟ་
བུ་སོགས་མང་ངོ་། །

མཚོན་ཐབས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན། གང་ཟག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། གསུམ་
པ་བཅས་དང་། འཕྲིན་ཡིག་གི་རྣམ་པ་དང་ཉིན་ཐོའི་རྣམ་པའི་འབྲི་སྒྲུབ་
ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་དང་། རྟོག་པ་འོག་འགྲུའི་འབྲི་སྒྲུབ་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་
སོགས་དང་། གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་དབྱེ་ན། གནའ་དཔེའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་
བཅམས་སྒྲུབ་དང་། དངོས་ཡོད་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་། འཆར་ཡན་
རིང་ལུགས་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་སོགས་ཅུང་ཟད་མང་།

རྒྱ་ཆ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དབྱེ་ན། དྲག་རྩལ་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་། བཙེ་དྲང་
གི་བཅམས་སྒྲུབ་། འོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཅམས་སྒྲུབ་། དམག་དོན་ཀྱི་བཅམས་

སྐྱུང་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། རིང་ཐུང་གི་ཆ་ནས་དབྱེ་ན། སྐྱུང་ཐུང་ཡིག་
བརྒྱ་མར་གྲགས་པ་དང་། བཅམས་སྐྱུང་ཐུང་བ། བཅམས་སྐྱུང་འབྲིང་བ།
བཅམས་སྐྱུང་རིང་བ་བཅས་བཞི་རུ་དབྱེ་བ་ཡིན།

དུས་རྒྱུན་བཅམས་སྐྱུང་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་འཁྲིད་དུས་མཚན་གཞིར་སྐར་རན་
སེའི་བཅམས་སྐྱུང་ཐུང་བ་གྲགས་ཅན་<<མཁུག་མཐའི་སློབ་ཐུན་གཅིག་>>
ཅས་པ་དཔེ་མཚན་དུ་བྲངས་ཏེ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་། རང་
རེའི་གཞི་རིམ་བར་མའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་དེབ་དུ་འང་བཅམས་སྐྱུང་དེ་
ཉིད་སློབ་ཚན་དུ་བཀོད་ཡོད། བཅམས་སྐྱུང་གི་འབྲི་སྐྱངས་དང་སྒྲིག་གཞི་
སོགས་ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་མ་ཡིག་དང་འབྲ་མཚུངས་སུ་ཡོད། འོན་
ཀྱང་། ཇི་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཚྭ་མ་ཡིག་ཡོད་ཆད་བཅམས་སྐྱུང་མིན།

ད་དུང་མཐུན་དགོས་པ་ཞིག་ལ་བཅམས་སྐྱུང་དང་གཏམ་རྒྱུད། སྐྱུང་གཏམ།
རྟོག་སྐྱུང་། དངོས་སྐྱུང་སོགས་དབྱིན་ཡིག་གི་བརྗོད་ཆད་དུ་བྱུང་པར་ཏ་ཅང་
གསལ་མོད། རྒྱ་ཡིག་གིས་ཞའོ་ཟའོ་(小说) ཞེས་པ་འདིས་འཕྲས་པར་
བྱས་འདུག་པས་ད་ལྟ་བོད་ཡིག་དུ་འདི་དག་གི་བར་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཁ་
གསལ་པོར་བྱས་པའི་ཚྭ་མ་ཡིག་ཀྱང་པལ་ཆེར་མེད། འདི་དག་གི་དབྱེ་བ་
དང་བྱུང་འཕེལ་ཤེས་དགོས་ན། <<བཅམས་སྐྱུང་གི་བྱུང་འཕེལ>> ཞེས་
པ་དང་། <<ཚྭ་མ་རིག་གི་བརྗོད་ཆད་ཆོག་མཛོད>> སོགས་འགྲེལ་ཡོད་ཆད་
ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་ངེས་པར་དུ་བལྟ་དགོས།

གཞན་ཡང་། ལྷག་ཚྭ་ཟེར་བའི་ཚྭ་ལུས་ཤིག་ལོགས་སུ་དགར་མོད། དེ་
ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཚྭ་ལུས་དབྱེ་སྐྱངས་ཤིག་དང་། ད་དུང་རང་རེར་རྟོགས་

བརྗོད་དང་། རྣམ་ཐར། མགྱུར་མ་སོགས་ཚཱ་ཡིས་ཀྱི་རིགས་མ་འདྲ་བ་
 ཤིན་ཏུ་མང་མོད། གཞི་རིམ་བར་མ་ནས་གོང་མའི་སློབ་རིམ་དུ་ངི་བཞིན་
 བརྗོད་པའི་ཚཱ་ཡིག་དང་། གསལ་བཤད་ཚཱ་ཡིག་དགག་སྐྱབ་ཚཱ་ཡིག་
 གི་སྟེང་སྟོན་དག་དང་བཅམས་སྐྱབ་གཉིས་ལ་གོ་བ་ཆགས་ན་ཚཱ་ཡི་འབྲིའི་
 ཤེས་བྱའི་ཐད་ནས་དམིགས་ཡུལ་གྲུབ་སོང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན་མི་ཆོག་
 པ་མེད། ཡང་གཅིག་བཤད་ན། འདི་དག་གསལ་པོར་ངེས་ན། ཚཱ་ཡིག་
 གཞན་དག་འབྲི་བར་དཀའ་ངལ་ཡོད་མི་སྲིད་དོ། །